

AASTAARUANNE 2020

LUMINOR BANK AS

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE

AASTAARUANNE 31. DETSEMBRIL 2020 LÕPPENUD

MAJANDUSAASTA KOHTA

SISUKORD

TEGEVJUHI PÕÕRDUMINE.....	3
TEGEVUSARUANNE.....	4
ÜLDINE TEAVE.....	4
MAKROMAJANDUSLIK ÜLEVAADE.....	4
ETTEVÕTTE ÜLEVAADE.....	5
FINANTSÜLEVAADE.....	13
ÜHINGUJUHTIMISE ARUANNE.....	19
AUDIITORID.....	27
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA.....	28
KONSOLIDEERITUD KASUMI- JA MUU KOONDKASUMIARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA.....	28
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE SEISUGA 31. DETSEMBER 2020.....	29
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA.....	30
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE 31. DETSEMBRIL 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA.....	31
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	33
1. OLULISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED.....	33
2. OLULISED RAAMATUPIDAMISARVESTUSLIKUD OTSUSED JA HINNANGUD.....	49
3. UUTE VÕI MUUDETUD STANDARDITE JA TÕLGENDUSTE RAKENDAMINE.....	50
4. UUED RAAMATUPIDAMISSTANDARDID.....	51
5. ÜLDISED RISKIJUHTIMISPÕHIMÕTTED.....	52
6. NETO INTRESSI- JA MUU SAMALAADNE TULU.....	108
7. NETO KOMISJONI- JA TEENUSTASUTULU.....	109
8. PALGAD JA MUU TÖÖJÕUKULU.....	110
9. MUUD ÜLDHALDUSKULUD.....	110
10. MUUD TEGEVUSTULUD.....	110
11. SULARAHA JA NÕUDED KESKPANGALE.....	111
12. NÕUDED TEISTELE KREDIIDIASUTUSTELE.....	111
13. TULETISINSTRUMENDID.....	111
14. LAENUD KLIENTIDELE.....	113
15. FINANTSVARAD ÕIGLASES VÄÄRTUSES LÄBI KASUMIARUANDE.....	114
16. MUUD VARAD.....	115
17. INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÕTETESSE JA TÜTARETTEVÕTETESSE.....	115
18. IMMATERIAALNE PÕHIVARA.....	117
19. MATERIAALNE PÕHIVARA JA KASUTUSÕIGUSE VARA.....	118
20. KINNISVARAINVESTEERINGUD.....	119
21. KREDIIDIASUTUSTE LAENUD JA HOIUSED.....	119
22. KLIENTIDE HOIUSED.....	120
23. VÕLAKIRJADE EMITEERIMINE.....	121
24. TULUMAKS.....	123
25. MUUD FINANTSKOHUSTISED.....	123
26. MUUD KOHUSTISED.....	124
27. ERALDISED.....	124
28. EMITEERITUD KAPITAL.....	125
29. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED NING LAENUKOHUSTUSED.....	126
30. FINANTSVARADE JA FINANTSKOHUSTISTE SALDEERIMINE.....	126
31. FINANTSVARADE- JA KOHUSTISTE ÕIGLANE VÄÄRTUS.....	127
32. SEOTUD OSAPOOLED.....	131
33. KOHTUVAIDLUSED JA NÕUDED.....	133
34. SEGMENTIARUANDLUS.....	133
35. SÜNDMUSED PÄRAST ARUANDLUSPERIOODI.....	135
36. LUMINOR BANK AS-I ERALDISEISVAD KONSOLIDEERIMATA PÕHIARUANDED.....	136
SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE.....	141
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	148
JUHATUSE ALLKIRJAD 2020. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	149
KONTAKTANDMED.....	150

TEGEVJUHI PÖÖRDUMINE

Mul on hea meel kirjutada Luminori tegevjuhina oma esimest aruannet. On suur au olla osa Balti riikide dünaamilisest ja ettevõtlikust kogukonnast ning kohalike eraisikute ja ettevõtete toetamiseks loodud pangast. Vaatamata sellele, et ma liitusin Luminori tiimiga alles 2021. aasta alguses, on mulle Luminori tulevikuväljavaated ning minu kolleegide energia ja pühendumine muljet avaldanud.

Enne tulevikku vaatamist on oluline välja tuua meie 2020. aasta edusammud ja strateegilised saavutused. Viisime lõpule kaks peamist strateegilist algatust, mis olid käivitatud Luminori asutamisel 2017. aastal, ja jätkasime kolmanda algatuse elluviimist. Esiteks, oleme nüüd esmakordselt täielikult iseseisvalt rahastatud, olles maksnud tagasi oma endiste emapankade antud laenu. Teiseks, oleme tänu tehnoloogilisele eraldumisele nüüd oma tegevuses täielikult sõltumatud. Kolmandaks, suutsime vähendada viivislaenu portfelli mahtu. Nende saavutuste au kuulub minu eelkäijale Erkki Raasukesele, kelle visioon ja juhtimiskogemused olid määravad Luminori loomisel ja meie muutumisprotsessi kahes esimeses etapis.

Viisime oma strateegiat edukalt ellu olukorras, kus COVID-19 avaldas suurt mõju meie klientidele, töötajatele ja kogukondadele, keda teenindame. Pandeemia mõju majandusele aitas leevendada poliitikakujundajate oskuslik tegevus; Balti riikide reaalne SKP küll langes, kuid EL-i keskmisest vähem. Oma klientide toetamiseks pakkusime neile ajutist maksepuhkust laenu põhiosa tagasimaksetel ja kasutasime kliente heaks valitsuse garantiisid. Võtsime kasutusele hulga meetmeid, et tagada meie töötajate ja klientide turvalisus. Balti riikide majandused jäid tugevaks läbi kogu 2020. aasta ja on tuleviku suhtes heal positsioonil.

Kui vaadata tulevikku, siis lisaks meie klientide toetamisele pandeemia ja selle mõjuga toimetulekul, soovin välja tuua järgmised prioriteedid. Teeme kõik endast võimaliku, et suurendada jätkuvalt kliendirahulolu ja tagada klientidele suurepärane kogemus meie pangateenuste kasutamisel. Teeme suuri jõupingutusi oma digitoodete ja -teenuste arendamisel ja pakkumisel. Ärimahtude kasvatamisel pöörame peatähelepanu kodulaenudele ning väike- ja keskmiste ettevõtete segmendile. Jätkame investeeringuid suurendamiseks oma tegevuse efektiivsust. Mida me ei muuda, on meie tugev finantspositsioon ja konservatiivne riskijuhtimine, pühendumus finantskuritegude ennetamisele ja ainulaadne positsioon üle-baltilise pangana. Luminor on jätkuvalt usaldusväärne panganduspartner eraisikutele ja ettevõtetele kõikidel meie koduturgudel Eestis, Lätis ja Leedus.

Ootan põnevusega, et saan juhtida Luminori meie strateegia järgmise etapi alustamisel.

Peter Bosek

TEGEVUSARUANNE

ÜLDINE TEAVE

Luminor Bank AS (Luminor) asutati 1. oktoobril 2017 DNB Bank ASA (äriregistri kood 984 851 006, DNB) ja Nordea Bank Abp (äriregistri kood 2858394-9, Nordea) Balti riikides tegutsevate tütarettevõtete ja filiaalide liitmise tulemusena, eesmärgiga luua uue põlvkonna finantsteenuste osutaja kohalikele ettevõtetele ja finantsiliselt aktiivsetele inimestele.

30. septembril 2019 viidi lõpuni 13. septembril 2018 DNB Bank ASA, Nordea Bank AB ja USA päritolu erakapitalifondi Blackstone vahel allkirjastatud tehing, mille tulemusena Blackstone'i hallatavate erakapitalifondide juhitud konsortsium omandas pangas 60.1% enamussaluse. Panga senised omanikud Nordea ja DNB säilitavad Luminoris kumbki 19.95% osaluse, kuid Blackstone ja Nordea on allkirjastanud lepingu Nordea järelejäänud osaluse omandamiseks järgnevatel aastatel.

Luminor on Baltimaades suuruselt kolmas finantsteenuste osutaja, kellel on 2020. aasta 31. detsembri seisuga ligi 900 000 klienti, 2 378 töötajat, 16.1% turuosa hoiuste turul ja 17.2% turuosa laenuturul. Luminori omakapital moodustab 1.7 miljardit eurot, mis tagab kapitaliseerituse 22.4% ulatuses esimese taseme põhiomavahendite arvestuses (CET1). Luminori põhitegevus on ettevõtlike inimeste teenindamine Baltikumis, keskendudes peamiselt kohalikele ettevõtetele ja finantsiliselt aktiivsetele inimestele.

Luminor pakub oma klientidele laias valikus tooteid ja teenuseid kõikide pangakanalite, sealhulgas digikanalite ja füüsiliste kanalite kaudu – Luminoril on 29 klienditeeninduskeskust, millest seitse on kohtumispunktid. Luminoril on Balti riikides 363 sularahaautomaati, täiendavalt pakub pank teenuseid 100 sularahaautomaadis koostöös teiste finantsteenuste pakkujatega.

31. detsember 2020				
	Eesti	Läti	Leedu	Kokku
Klientide arv	~128 000	~218 000	~544 000	~891 000
Turuosad				
Laenud	11.7%	22.1%	19.7%	17.2%*
Hoiused	8.6%	16.0%	21.7%	16.1%
Klienditeeninduskeskuste arv, sealhulgas kohtumispunktid	8	9	12	29
Töötajate arv	594	823	961	2 378

*Turuosa ülaltoodud tabelis põhineb regulatiivsetel andmetel ja ei hõlma teisi finantsasutusi.

MAKROMAJANDUSLIK ÜLEVAADE

2020. aastat domineeris koroonaviiruse pandeemia ootamatu puhkemine.

COVID-19 kriis mõjutas avatud majandusega Balti riike negatiivselt. Esimesel poolaastal vähenes kasv peamistel eksporditurgudel, sealhulgas euroalal ja Põhjamaades, kusjuures COVID-19-ga seotud piirangute rakendamisel Euroopa majandusele oli suur negatiivne mõju. Koos piirangutega seiskus nii piiriülene kaubandus kui vähenesid ärimahud, eriti teenindussektoris. Lisaks sellele, et katkesid ülemaailmsed väärtusahelad, takistas see ka kaupade liikumist ühisturul. See tabas majanduslikult tugevalt integreeritud ja avatud majandustega Balti riike veelgi raskemalt.

Samas mõjutas COVID-19 kriis Balti riike vähem kui paljusid teisi euroala riike. Tööturg ja ärisektor said tuge pakutud finantstoetustest, sealhulgas töökohtade säilitamise skeemidest, mis tõi välja nõudluse haldamise tähtsuse ülemaailmse kriisi negatiivsete mõjude leevendamisel. COVID-19 piirangute rakendamise kõrgajal vähenes 2020. aasta teises kvartalis reaalne SKP Eestis 5.4%, Lätis 8.6% ja Leedus 4.6%, samas kui euroala keskmine langus oli 14.7%.

Balti riikide majandus taastus kolmandas kvartalis sarnaselt euroala teiste riikidega peale seda, kui COVID-19 piirangud kaotati. Eesti, Läti ja Leedu kolmanda kvartali SKP vähenes võrreldes aastataguse perioodiga ainult vastavalt 2.7%, 2.6% ja 1.6%. Taastumist vedas tarbimine, kuid märkimisväärselt kosusid ka eksport ja investeeringud. Balti riikide aastane majanduskasv vähenes 2020. aastal tagasihoidlikult, moodustades Eestis 2.9%, Lätis 3.6% ja Leedus 1.3%, samas kui euroala keskmine langus oli 6.8%.

Hoolimata majanduslikust ebakindlusest ja turismisektori langusest ületas jaekaubanduse maht juunis eelmise aasta taseme. Jaekaubandus jätkas aasta lõpuni tugevalt, kajastades tarbijate vastupidavust. Nõudluse taastumist on toetanud bilansimahtude kasv pandeemia eelnenud perioodil, mida toetasid hoiuste kasv ning tarbijate tulude ja kohustuste suhte tagasihoidlik

paranemine. Lisaks toetati piirangute ajal klientide sissetulekute taset palgatoetuste ja sotsiaalhüvitiste abil. Vajadust väliste tasakaalutuste korrigeerimise järele ei olnud, kuna viimasel kümnendil on Balti riike iseloomustanud märkimisväärne maksebilansi ülejääk ja tasakaalulähedane eelarvepositsioon.

Laiapõhjalise taastumiseni on veel pikk tee, kuna COVID-19 teine laine on toonud kaasa uued piirangud kogu Euroopas, sealhulgas Balti riikides. Nende uute piirangute tõttu võib toimuda taas mahtude vähenemine. Läänemere piirkonnas ja teistes euroala riikides on tagasilöökk majandusele olnud siiski tagasihoidlikum, võrreldes piirangute ja globaalse kaubanduse vähenemise mõjuga kevadel.

Balti riikides, kus säästud oluliselt kasvanud, on potentsiaali nõudluseks. Vaatamata koroonaviiruse uuest puhangust tingitud oodatavale tagasilöögile, on vaktsiinide väljatöötamine suurendanud kindlustunnet, et tervisekriis lahendatakse järk-järgult 2021. ja 2022. aastal, ja et majandused saavad pöörduda tagasi normaalsesse rütmi.

Maaümikaubanduse väljavaadete paranemine, koroonaviiruse põhjustatud ebakindluse vähenemine ja taastumisele suunatud raha- ja eelarvepoliitika peaksid kiirendama euroala, sealhulgas ekspordile orienteeritud Läänemere majanduste taastumist. Investeeringud infrastruktuuri, rohemajandusele üleminekusse ja digitaliseerimisele, mida osaliselt rahastatakse ELi struktuurifondidest ja Next Generation EU (NGEU) paketist, aitavad ühtlustada keskmise sissetulekuga Balti riikide majandusi.

ETTEVÕTTE ÜLEVAADE

ÄriarendusOlles 2019. aastal piiriülese ühinemise lõpule viinud, jätkus Luminori muutumisprotsess ka 2020. aastal. Jätkati jõupingutusi panga rahastamispositsiooni tugevdamiseks, kapitali efektiivsuse parandamiseks ning riskide õiglase ja ratsionaalse hindamise tagamiseks.

Saavutasime täiesti sõltumatu rahastamisstruktuuri ja maksime tagasi DNB ja Nordea krediitlimiidi kasutatud osa, jättes samas krediitlimiidi reservi. Märtsis emiteeris Luminor Baltikumi esimese pangana 500 miljoni euro väärtuses pandikirju, mille lõpptähtaeg on 2025. aastal. Detsembris viis Luminor läbi 300 miljoni euro suuruse nelja-aastaste võlakirjade emissiooni ja ostis 250,7 miljoni euro eest tagasi olemasolevaid võlakirju, mille tähtaeg oleks saanud 2021. aastal.

Panga struktuuris tehti täiendavaid muutusi, et tõsta organisatsioon efektiivsust ja olla valmis ettevõtte arengu järgmiseks etapiks.

Samuti viis Luminor lõpule täieliku tehnoloogilise eraldumise meie endistest emapankadest ja lõi oma korrespondentpankade võrgustiku, millega saavutati sõltumatus rahvusvahelistes maksetes. Kõik Eesti, Läti ja Leedu kliendid viidi aasta lõpuks üle Luminori infosüsteemi. Alates novembri lõpust on meie tehnoloogilised platvormid täielikult sõltumatud DNB ja Nordea süsteemidest.

TEGEVUSPÕHIMÕTTED

Luminor on Balti riikide jaoks loodud jae- ja korporatiivpank. Soovime parandada oma kodupiirkonna rahanduslikku heaolu, et see oleks vastavuses kohaliku dünaamika ja uuenduslikkusega. Meie missioon on rahastada Baltimaade inimeste ja ettevõtete ideid ning parendada nende elu, pakkudes klientide ootustele kohandatud nõustamist, sujuvat teenust ja inimesekeskset panganduskogemust.

Ehitame ja kasvatame oma kogukondi koos kohalike inimeste, ettevõtete ja organisatsioonidega. Leiame, et Baltimaade elanikel peaks olema parem juurdepääs rahastamisele, parem kontroll oma finantsteekonna üle ja toetus nutikate rahastamisotsuste tegemisel. Luminori eesmärk on toetada Läänemere piirkonna jätkusuutlikku kasvu, pakkudes pikaajalist pühendumist ettevõtetele ja üksikisikutele. Oleme pühendunud vastutustundlikule äritegevusele ning oma tegevuses keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimispõhimõtete järgimisele.

Baltiüleseks pangaks olemine annab meile suuruse ja ressursid omada suuremat mõju, jäädes samas kohalikuks pangaks. Luminoril on tugev ja võimekas meeskond, kes on pühendunud meie strateegiliste eesmärkide saavutamisele. Oleme pühendunud jätkusuutliku kasvu toetamisele Balti regioonis, pakkudes ettevõtetele ja üksikisikutele pikaajalist tuge. Meie eesmärgiks on ühendada tegevusmastaabid asjakohasusega ning tõhusus teadmise ja klientidega.

Me ühendame globaalse oskusteabe kohaliku asjatundlikkusega, et olla Baltikumi klientide eelistatud partner finantsasjades.

Meie eesmärkide saavutamiseks julgustame oma töötajaid olema uudishimulikud, koostööaltid ja keskendunud. Need omadused kehtivad võrdselt suhtlemises nii klientide kui ka partneritega ning töötades koos kolleegidega.

COVID-19 MÕJU LUMINORILE

Viiruse levides kujunes 2020. aastal esmatähtsaks Luminori töötajate ja klientide ohutuse ja heaolu tagamine.

Pandeemia poolt tekitatud kahju leevendamiseks käivitasid Balti riikide valitsused oma majanduse toetusprogrammid. Meie klientide toetamiseks kasutas Luminor nende programmide raames pakutavaid riiklikke garantiisid. Meie peamisteks partneriteks selles valdkonnas olid Eestis Kredex, Lätis Altum ja Leedus Invega, ning Eesti Maaelu Edendamise Sihtasutus ja Leedu Põllumajanduse Krediidigarantii Fond.

Selleks, et meie kliendid saaksid kriisile paremini vastu pidada, pakkus Luminor lihtsustatud tingimustel maksepuhkust nii eraisikutele kui ka äriklientidele. Enamik maksepuhkusi olid aasta lõpuks lõppenud ilma pikendamisetootlusega. Kogu Balti piirkonnas moodustasid aasta lõpus äriklientide maksepuhkused ettevõtete laenuportfelli 0,7% ja eraklientide hüpoteeklaenudest 1%.

Ka keerulistes oludes hoidsime oma klienditeeninduskeskused avatud ja jätkasime klientidele pangateenuste pakkumist. Oma töötajate ja klientide ohutuse tagamiseks rakendasime põhjalikke meetmeid. Need hõlmasid kaugtöö võimaldamist suurimal võimalikul määral, lisatähelepanu pööramist büroopindade ja sularahautomaatide puhastamisele ja desinfektsioonivahendite kättesaadavusele, kõigi meie töötajate varustamist kaitsemaskidega ja meie klienditeeninduskeskustes üheaegselt viibivate klientide arvu vähendamist.

Samuti innustasime oma kliente võimalikult palju kasutama digiteenuseid, suurendasime nõustajate arvu meie kõnekeskustes ja pikendasime kõnekeskuste tööaega. Laiendasime juba Lätis kasutusel olevat kaugtuvastuse teel kliendisuhete loomise lahendust esmalt Leetu ja seejärel ka Eestisse. Kaugteenuste osakaalu suurendamiseks võeti klienditeeninduskeskustes kasutusele veebi- ja videokohtumised ning kohtumiste eelbroneerimissüsteem. Kõik uued ja asendatud maksekaardid väljastati klientidele postiga. Laiendasime kaugteenuste osutamist selleks, et võimaldada kliendil saada oma küsimustele vastused ilma füüsilise külastusega.

RISKIJUHTIMINE JA SISEKONTROLL

Luminor arendab ja hoiab kultuuri, millel on tugev fookus riskijuhtimisel ja kontrollil, ning mis hõlmab jõulist ja mitmekülgset sisekontrolliraamistikku. Riskijuhtimise eesmärk on saavutada pikaajalises ja kesk-pikas perspektiivis optimaalne tasakaal Luminori kahjumiriski ja kasumiteenimise potentsiaali vahel. Luminori riskijuhtimise raamistik sisaldab eeskirju, protseduure, riskilimiite ja kontrole, mis tagavad kõikide oluliste riskide adekvaatse, ajakohase ja jätkusuutliku tuvastamise, hindamise, mõõtmise, monitoorimise, leevendamise ja raporteerimise. Üksikasjalik teave riskihindamise ja -juhtimise kohta on toodud käesoleva aruande jaotises „Üldised riskijuhtimispõhimõtted”

Luminori riskijuhtimisprotsesse täiustatakse pidevalt, et need oleksid kooskõlas nii uute regulatiivsete nõuete kui ka kujuneva turupraktikaga.

Luminori sisekontrollisüsteem hõlmab kõiki Luminori üksuseid ning on organisatsiooniliste meetmete, toimingute ja sisekordade süsteem, mis tagab tegevuse tulemuslikkuse ja tõhususe ning mõistliku äritegevuse, usaldusväärse muutuste juhtimise, riskide piisava hindamise ja kontrolli ning sise- ja välisaruandluseks vajaliku finants- ja muu teabe usaldusväärsuse ja õigeaegse esitamise, usaldusväärse haldus- ja raamatupidamiskorra ning vastavuse õigusaktidega, järelevalvenõuete ning ettevõtte sise-eeskirjade, protsesside, reeglite ja otsuste järgimise.

Andmed usaldatavusnõuete järgimise kohta seisuga 31. detsember 2020:

Suhtarv	Nõue
Likviidsus (likviidsuskordaja LCR)	>100.0%
Kapitali adekvaatsuse suhtarv (Kogu kapitali suhtarv)	>15.3%
Suurim positsioon ühe laenuvõtja suhtes (% kõlblikust kapitalist)	<25.0%

Andmed usaldatavusnõuete järgimise kohta seisuga 31. detsember 2019:

Suhtarv	Nõue
Likviidsus (likviidsuskordaja LCR)	>100.0%
Kapitali adekvaatsuse suhtarv (Kogu kapitali suhtarv)	>15.3%
Suurim positsioon ühe laenuvõtja suhtes (% kõlblikust kapitalist)	<25.0%

MAJANDUSAASTA OLULISED SÜNDMUSED

27. jaanuaril alustas Luminori siseauditi divisjoni juhatajana tööd Auri Loog. Auri Loog on sertifitseeritud siseaudiitor, kellel on kogemus pangandus- ja auditeerimissektorist. Endine siseauditi juht Jelena Gute hakkas juhtima Luminori grupi finantsosakonda.

11. märtsil emiteeris Luminor esimesed pandikirjad Baltimaades, väärtuses 500 miljonit eurot. Võlakirjad aeguvad 5 aasta pärast ja maksavad 0.01%-list intressi.

9. juunil avaldas Eesti Finantsinspeksioon (FI) otsuse Luminor Pensions Estonia AS suhtes käivitatud väärteomenetluse kohta. Finantsinspeksioon teatas, et 2018. aastal oli Luminor Pensions Estonia AS'i esitanud tema poolt hallatavate pensionifondide põhiteabe dokumentides jooksvate tasude määrade kohta puudulikku teavet ja trahvis ettevõtet 170 tuhande euroga. Luminor Pensions Estonia AS avaldas parandatud teabe oma klientidele veebruaris.

Luminor Bank AS'i aktsionäride üldkoosolek nimetas alates 1. juunist panga nõukogu uueks liikmeks Maria Elena Cappello.

Johan Pedersson Lilliehöök astus Luminor Bank AS'i nõukogu liikme kohalt tagasi alates 1. augustist. Mathias Patrick Laurent Favetto nimetati alates 26. augustist nõukogu liikmeks Blackstone'i aktsionäride esindajana.

Indrek Heinloo astus tagasi Luminor Bank AS'i muutuste juhtimise divisjoni juhi ja juhatuse liikme kohalt alates 1. septembrist. Pärast Luminori muutuste programmi peaaegu täielikku lõpuleviimist ühendati muutuste juhtimise divisjon tehnoloogiadivisjoniga.

18. septembril teatati, et tegevjuht Erkki Raasuke lahkub Luminorist 1. jaanuaril 2021, enne Luminori uue arenguetapi käivitamist. Uueks tegevjuhiks ja juhatuse esimeheks alates 1. jaanuarist 2021 nimetati Peter Bosek.

1. oktoobrist liideti varahalduse divisjon jaepanganduse divisjoniga.

Jonas Filip Eriksson lahkus Luminor Bank AS'i finantsjuhi ja juhatuse liikme kohalt alates 10. oktoobrist. Uueks finantsjuhiks saab 1. maist 2021 Palle Nordahl. Seni vastutab panga finantsfunktsioonide täitmise eest juhatuse tasandil juhatuse esimees Peter Bosek, keda toetab Treasury juht ja finantsjuhi kohusetäitja Olof Sundblad.

Elizabeth Jane Nelson liitus Luminor Bank AS'i nõukoguga alates 1. detsembrist.

3. detsembril emiteeris Luminor 300 miljoni euro väärtuses tagamata võlakirju. Võlakirjade tähtaeg on 2024. aasta ja neid saab vajadusel lunastada 2023. aastal. Luminori keskmise tähtajaga laenuprogrammi (*European Medium Term Note* (EMTN)) alt emiteeritud võlakirjadele on Moody's andnud reitingu Baa2 ja need on noteeritud Iiri börsil. Lisaks ostis Luminor 250.7 miljoni euro ulatuses tagasi olemasolevaid võlakirju, mille tähtaeg oleks olnud 2021. aastal.

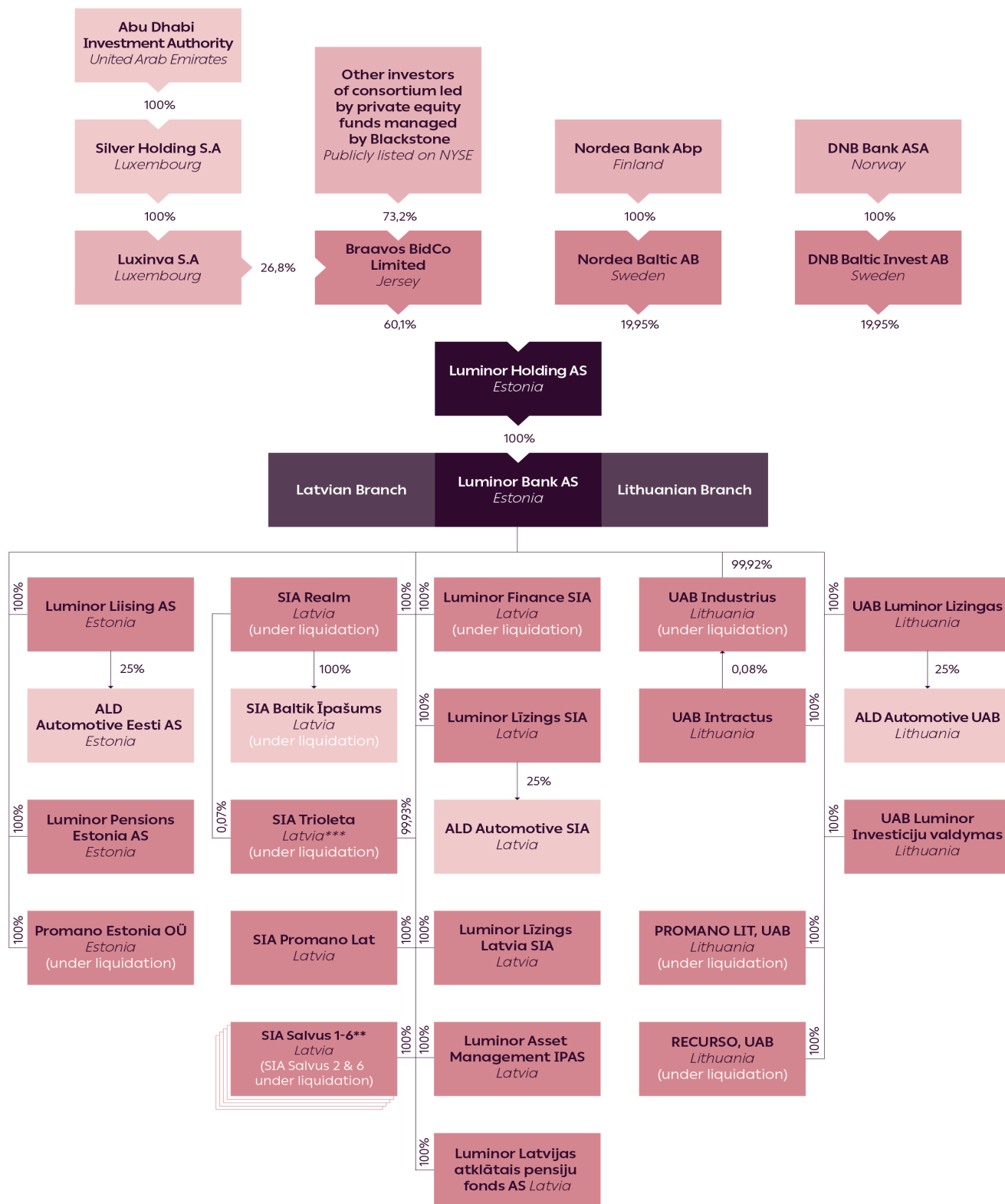
Leedu Pank teatas 21. detsembril, et on otsustanud määrata Luminorile 150 tuhande euro suuruse trahvi kinnisvaralaenude seaduse rikkumiste eest. Trahv määrati Leedu keskpanga juhatuse otsusega pärast Finantsinspeksiooni poolt läbi viidud sihtkontrolli, mille käigus kontrolliti valitud krediitdilepinguid. Tehti kindlaks, et tehnilise vea tõttu määras Luminori Leedu filiaal 89 kliendile kõrgema viivise (0.2%) kui on sätestatud kinnisvaralaenude seaduses (0.05%). Kuna Luminor oli juba oma vea parandanud ja maksnud 89 kliendile kompensatsiooni, ei rakendatud selle rikkumise eest sanktsioone. Otsuses on ka öeldud, et lisaks ei käitunud Luminor alati vastavalt seadusele juhtudel, kui tarbijate laenulepingud lõpetati ajavahemikul 1. juulist kuni 31. detsembrini 2019 kohustuste mittenõuetekohase täitmise või täitmata jätmise tõttu.

ORGANISATSIOONI STRUKTUUR SEISUGA 31. DETSEMBER 2020

Luminor Bank AS kuulub Luminor Holding AS-ile, mõlemad on registreeritud Eestis. Luminoril on Balti riikides 23 tütarettevõtet, mille hulgas on pensionifondide fondihaldurid, liisingufirmad ja eriotstarbelised üksused, mis haldavad tagasivõetud varasid.

Pärast DNB, Nordea ja Blackstone'i vahelise tehingu sõlmimist 30. septembril 2019 omandas Blackstone'i hallatavate erakapitalifondide juhitav konsortsium ettevõtte Braavos BidCo Limited kaudu (edaspidi: Braavos konsortsium) 60.1%-lise enamusosaluse Luminor Holding AS-is, samal ajal kui Nordea säilitas läbi Rootsi tütarettevõtte Nordea Baltic AB 19.95% ja DNB läbi Rootsi tütarettevõtte DNB Baltic Invest AB 19.95% osaluse Luminor Holding AS-is. Luminor Bank AS otsene emaettevõtja on Luminor Holding AS, mille üle on lõplik kontroll BCP VII-l, mis on Blackstone Group Inc sidusettevõtte poolt juhitud investeerimisfond.

LUMINOR BANK AS OMANIKUD JA ORGANISATSIOONILINE STRUKTUUR

Kaugtuvastuse teel kliendisuhte loomise lahendus käivitati esmalt Lätis ja laiendati seejärel Leetu ja Eestisse. Aasta lõpuks oli kümnest kliendisuhtest neli loodud kaugtuvastuse teel. Töime kõigis kolmes Balti riigis turule meie e-Commerce Gateway for Mass Business Customers teenuse. See hõlmab VISA ja Mastercardi kaartide makselahendusi ning kasutab Open Banking API liideseid kontode vaheliste maksete sooritamiseks.

Platvormi Luminor Investor, mis käivitati 2019. aasta lõpus Lätis ja Leedus ning 2020. aasta alguses Eestis, kasutas 2020. aasta lõpuks 1158 klienti, kelle varad kokku moodustasid 64 miljonit eurot. Luminor Investor aitas suurendada kauplemismahu 360 miljoni euro võrra 626 miljonile eurole. Aasta jooksul lisasime platvormile uusi funktsioone, sealhulgas täielikult digitaalse uute klientide mooduli, kontole kiirmakse tegemise võimaluse ja lihtsustatud sisselogimise.

Luminor tõi 2020. aastal Lätis ja Leedus turule oma Black Card krediitkaardi. Ka Eestis käivitati kaart 2021. aasta alguses. See krediitkaart sobib suurepäraselt kasutamiseks kodu- ja välismaal. Meie eesmärk on, et sellest saaks Luminori klientide eelistatuim krediitkaart kõigis kolmes riigis. Neljandas kvartalis käivitasime Luminori klientide jaoks Eestis meie uhiuue internetipanga ja kasutajasõbraliku funktsionaalsusega digikanalid.

JAEPANGANDUSE SEGMENT

Pakume klientide vajaduste järgi kohandatud nõuandeid, sujuvat teenust ja inimesekeskset panganduskogemust.

Tegime edusamme kliendikogemuse täiustamisel ja uue äritegevuse loomisel. Samal ajal toetasime kliente pandeemia tekitatud kriisis ja võtsime kasutusele uued pangandussüsteemid. Kohanesime klientide muutuvate vajadustega, parandades oma nõustamisprotsessi, riskide hindamist ja pakkumisi ning suurendades aasta lõpuks meie turuosa eluasemelaenude valdkonnas.

Lätis ja Leedus toetasime varasemate Nordea klientide üleminekut ühisele pangaplatvormile ja Eestis kõigi klientide üleminekut uuele pangaplatvormile ja digikanalitele. Klientide toetamiseks viisime sisse mitu muudatust, muu hulgas laendasime kõnekeskuse meeskonda, suurendasime teavitustegevust ja võtsime kasutusele nn muutuste saadikute süsteemi.

Laenumahtusid mõjutasid COVID-19 ja ressursside suunamine klientide toetamiseks migratsiooni ajal ning seetõttu oli laenuportfell 2020. aasta lõpuks 5 252 miljonit eurot, vähenedes 5 483 miljonilt eurolt 2019. aasta lõpu seisuga. Hoiuste maht kasvas 5 131 miljonilt eurolt 2019. aastal 5 781 miljonit euron 2020. aastal.

Pensionivarad kasvasid 1.6 miljardile eurole, mis oli 10,1% rohkem kui aasta varem. Aasta lõpuks oli Luminoril 284 000 teise pensionisamba klienti ja 63 700 kolmanda pensionisamba klienti. Vaatamata keerulisele olukorrale saavutas Luminor pensioniplaanide ja -fondide klientide jaoks konkurentsivõimelised tulemused.

2020. aasta märtsis reformiti Eestis pensioniseadust. Muudetud seadus lubab inimestel, kellel on teise pensionisambasse vara kogunenud, kanda need varad pensioniinvesteeringute kontole või lahkuda täielikult teisest pensionisambast ning võtta oma kogunenud pensionivara välja. Muudetud seadus annab võimaluse sambaga ühineda ka neil, kes pole seda veel teinud. Varahaldusettevõtted, sealhulgas Luminori tütarettevõtted, hakkavad reformi mõju esimest korda tunnetama 2021. aasta septembris, kui toimub klientide poolt enne 31. märtsi 2021 esitatud avalduste alusel teise samba osakute lunastamine.

Privaatpanganduses viidi madalate intressimäärade tingimustes fookus säästmiselt investeerimismahtude kasvatamisele. Privaatpanganduse klientide seas oli eelistatuim platvorm Luminor Investor, muutudes järjest populaarsemaks.

KORPORATIIVPANGANDUSE SEGMENT

Töötame otsustavalt selle nimel, et aidata klientidel toime tulla COVID-19 mõjudega nende äritegevusele, sealhulgas andes neile maksepuhkust põhimaksete osas ja aidates neil kasutada Balti riikide valitsuste poolt käivitatud riiklike garantiide meetmeid. Jätkame kliendi vajadustele kohandatud, prognoositavate ja kiirete finantslahenduste pakkumist, mis võimaldavad klientidel oma äri tõhusalt juhtida.

Portfelli ümberhindamine ja optimeerimine vähendas viivislaenude osakaalu, samas kui laenumaht COVID-19 tõttu samuti vähenes. 2020. aasta lõpus moodustas laenude koguportfell 4 308 miljonit eurot, võrreldes 4 926 miljoni euroga 2019. aastal.

Hoiuste maht kasvas 5 095 miljonilt eurolt 2019. aastal 6 025 miljonile eurole 2020. aastal. Selle taga oli avaliku sektori hoiuste suur kasv, mis toimus vaatamata suurhoiustajatele negatiivsete intressimäärade kehtestamisele aasta viimases kvartalis.

Detsembris väljastasid Euroopa Investeerimispank (EIP) ja Euroopa Investeerimisfond (EIF) Luminorile garantii, toetamaks lisalaenude andmist väikestele ja keskmise suurusega ning keskmise turukapitalisatsiooniga Baltikumi ettevõtetele aitamaks ettevõtjatel COVID-19 kriisiga toime tulla. Garantii võimaldab sihtklientidele laenude ja liisingutena välja laenata kolmes Balti riigis vähemalt 660 miljoni eurot panga ja EIP Grupi vahel sõlmitud sünteetilise väärtipaberistamistehingu kaudu, mida toetab Euroopa Investeerimisplaan. Garantii võetakse kasutusele 2021. aastal ning Luminor on Balti riikide pankadest esimene sellise garantii saaja.

ETTEVÕTJA SOTSIAALNE VASTUTUS

Elu üle Balti riikides valitsesid COVID-19 mõjud. Rakendasime suure hulga meetmeid tagamaks, et meie töötajad ja kliendid oleksid väljaspool ohtu ja toetatud. Kõik Luminori töötajad said juhiseid selle kohta, kuidas püsida terve, ning neid koolitati kaugtöö, infoturbe ja tervisliku töö- ja eraelu tasakaalu säilitamise teemadel, samuti korraldati regulaarselt koolitusi operatsiooniriskide, tööohutuse ja juhtimise valdkonnas.

Investeeringud kogukondaLisaks pandeemia ajal klientidele osutatud otsesele toetusele, sealhulgas laenupuhkustele ja valitsuse toetusskeemide kasutamisele, edendasime ka e-kaubandust ja küberturvalisust. Kogukonna toetusprojekti kaudu aitasime koos oma partneritega üheksal ettevõttel ja organisatsioonil tõsta oma veebipoodide võimekust, õpetasime klientidele veebitundide teel, kuidas luua veebipoodi, ja pakkusime neile oma e-kaubanduse maksetoodet tasuta. Aitasime korraldada Läti rahvakunsti laada 50. hooaega e-laada platvormil egadating.lv.

Pakkusime veebiseminaride kaudu klientidele praktilisi nõuandeid kaugtöö ja meeskondade juhtimise ning krediiturgude ja küberturvalisuse kohta. Rõhutasime infoturbe ja andmekaitse tähtsust ning hoiatasime võimalike pettuste eest. Jätkasime teadlikkuse tõstmist turvaliste veebiotuste ja finantskirjaoskuse parandamise osas ning pakkusime tahvelarvuteid, et toetada "Päästke lapsed" algatust, mis pakub abi koduõppes ja distantsõppes.

Eestis tunnustati parimaid kohalikke ettevõtjaid Luminori Arenguhüppe auhinnaga. Peaauehinnaks oli Luminori tippjuhtide poolt pakutav nõustamine võitja valitud valdkonnas; Luminori stipendiumi sai Eesti üliõpilane doktoriõppeks Cambridge'i Ülikoolis Alzheimeri tõve varajaste tunnuste uurimiseks; ja tegime oma kogukonnale jõulukinke – ostime kaugõppe toetamiseks lasterikastele peredele arvuteid, abistasime vägivallaohvreid ja rahastasime noortele emotsionaalset abi pakkuva vabatahtlike abitelefoni kasutuselevõttu.

Vastutustundlik äritegevus

Luminor tegutseb vastutustundlikult, jätkusuutlikult ja hoolivalt. Me ei aita oma tegevusega kaasa inim- ja tööõiguste rikkumisele, korruptsioonile või muudele ebaeetilistele tegevustele. Meie jaoks on kõikide seaduste ja suuniste järgimine minimaalne standard. Toetame Baltimaade jätkusuutlikku kasvu ja teadvustame, et kliimamuutus ohustab nii meie elu- kui ka majanduskeskkonda.

Oma kohustuste täitmiseks meie kogukonna ja keskkonna ees, tagades samal ajal meie majandusliku heaolu, oleme koostanud keskkonna, sotsiaal- ja hea juhtimistava küsimustega seotud strateegia (ESG) järgmiseks kolmeks aastaks. Strateegias on välja toodud meie lähenemisviis ESG-le, elluviidavad meetmed ja meie poolt rakendatav hea juhtimistava.

Võtsime kasutusele äriklientide keskkonnanalaste ja sotsiaalsete (E&S) riskide hindamise. Iga-aastane hindamine hõlmab tööstusharu riskide hindamist ja kõrge riskiga klientide tõhustatud riskihindamist sellistes kategooriates nagu keskkonnanrisk, ettevõtte juhtimine ja läbipaistvus, inim- ja tööõiguste järgimine ning korruptsioonivastane võitlus. Osalesime ka ELi pankade seas Euroopa Komisjoni initsiatiivil läbi viidud põhjalikus ESG integratsiooniuuringus.

Meie keskkonnajalajälje vähendamine ja kestlik hankimine

Me teadvustame mõju, mida meie tegevus avaldab tarneahela kaudu ühiskonnale ja keskkonnale, ning püüame vähendada oma otsest ja kaudset keskkonnamõju.

Meie eesmärk on vähendada oma tegevuse CO₂-heidet ning kasutada looduslikke ressursse ja energiat läbimõeldult ja tõhusalt. Me püüdleme jäätmete kõrvaldamise ja vähendamise poole ning tegeleme nii palju kui võimalik taaskasutusega. Meie reisistandard näeb ette, et vajalike ärireiside kavandamisel tuleb arvestada nende keskkonnamõjuga.

Oleme vastutustundliku käitumise juhendis kolmandatele isikutele kirjeldanud põhimõtteid, mille järgimist me partneritelt ootame, mis muu hulgas hõlmavad eetilisi äritavasid, õiglaseid töötingimusi, samuti jätkusuutlikke äritavasid ja keskkonnamõjude juhtimist, ning oleme lisanud oma tarnelepingutele ühiskondliku vastutuse reeglid.

Ettevõtte väärtused ja käitumisjuhend

Luminor on pühendunud kõrgeimate eetilise ja professionaalse käitumise standardite järgimisele ning toetab tugevat ettevõtte- ja riskikultuuri. Me eeldame kõigilt töötajatelt, et nad järgivad meie käitumisjuhendit, milles kirjeldatakse meie väärtuseid ja oodatud käitumist. See käitumisjuhend on integreeritud altkäemaksu- ja korruptsioonivastaste poliitikatega ühtsesse vastavuskontrolli reeglistikku.

Et soodustada ja edendada avatud ning läbipaistvat keskkonda, kus väärtustatakse eetilist käitumist, suunab Luminor töötajaid vältima ja ennetavalt tuvastama võimalikke seaduste ja muude eeskirjade rikkumisi, ning teavitama nendest vastavaid üksusi. Selleks oleme kehtestanud probleemidest teavitamise korra ning tagame, et kõikidesse rikkumisteadetesse suhtutakse täie tõsidusega, ja tuvastatud riskidega tegeletakse vajaduse korral nõuetekohaselt. Lisaks hõlmab see protseduur vilepuhumise põhimõtteid ja suuniseid, kuidas töötajad saavad ettevõtte siseselt võimalikest rikkumistest teada anda.

Võrdsed võimalused ja ohutu töökeskkond

Luminor pakub oma töötajatele ohutut ja toetavat töökeskkonda. Me väärtustame mitmekesiseid meeskondi ning soodustame sõltumatuid arvamusi ja kriitilist mõtlemist. Et kindlustada tervislik ja ohutu töökeskkond, tagame vajalike tööohutusprotseduuride kehtestamise ning kõikide töötajate väljaõppe. Me uurime regulaarselt töötajate rahulolu töö ja töökeskkonnaga ning võtame tulemusi oma tegevuse planeerimisel ja tegevustes arvesse. Me teadvustame töö- ja eraelu tasakaalu olulisust ning toetame seda eri programmide ja koolituste abil. Selle tasakaalu säilitamiseks ja töötajate heaolu suurendamiseks lõime personalidivisjonis töökeskkonna ja heaolu üksuse.

Me oleme juurutanud käitumisjuhised, et hinnata ja edendada juhtide ja töötajate värbamisel mitmekesisuse aspekte, ning tagame võrdse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise. Me julgustame igüht, kes tunneb, et teda on diskrimineeritud, oma murest rääkima, et võimaldada parandusmeetmete rakendamist. 2024. aastaks moodustavad naised vähemalt 40% meie nõukogu liikmetest ja pool meie juhatusest (võrdluseks, praegu vastavalt 20% ja 43%). Uuendasime oma võrdse kohtlemise, diskrimineerimise vastase ja mitmekesisuse poliitikat, et suurendada võrdsust ja mitmekesisust töökohal.

Igale töötajale on antud võimalus arendada oma teadmisi, hoiakuid ja oskusi. Iseäranis oleme edendanud oma digitaalset raamatukogu, sealhulgas isiklikule arengule pühendatud e-kursuseid.

Ettevõtte üldjuhtimine

Me uuendasime oma hea juhtimistava siseprotseduure ning vastutus juhtimise eest anti üle tegevjuhile. Me viisime oma ettevõtte üldjuhtimise kooskõlla oma uute riskipoliitikatega, et toetada oma uut juhtide sobivuse hindamise protsessi.

JÕUPINGUTUSED FINANTSKURITEGUDE ENNETAMISEKS

Luminor on jätkuvalt valvas ja pühendunud finantskuritegude tuvastamisele ja ennetamisele ning me vaatame järjepidevalt üle finantskuritegude vastaseid (*anti-financial crime*, AFC) praktikaid ning investeerime oma inimestesse ja vajalikesse infotehnoloogiavahenditesse. Me teeme väsimatult tööd selle nimel, et tunda oma kliente ja nende tehinguid ning juhime mis tahes potentsiaalsete finantskuritegudega seotud riske ja teavitame nendest. Luminor teenindab peamiselt Balti riikide elanikke ning neid kliente, kellel on Baltimaades tugevad isiklikud või ärialased sidemed.

2020. aastal tõhustas Luminor veelgi oma finantskuritegude riskijuhtimise raamistikku, et hoida ära, juhtida riske ja teavitada mis tahes potentsiaalsetest finantskuritegudest. Seda toetas meie täisleppimatus rahapesu ja finantskuritegude suhtes. Raamistik hõlmab endas infotehnoloogiat, poliitikaid ja protseduure finantskuritegude ärahoidmiseks ja tuvastamiseks, riskide hindamist, koolitusi ja teadlikkuse tõstmist ning uute ja potentsiaalsete finantskuritegude riskide pidevat jälgimist. Kuna meile kohaldub palju erinevaid õigusaktidest tulenevaid nõudeid, on Luminor oma tegevuses läbipaistev ning teeb tihedat koostööd järelevalve ja reguleerivate asutustega, kasutades neid kogemusi väärtusliku sisendina oma sisemiste süsteemide ja protsesside tõhustamiseks. Luminor järgib ka reguleerivate ja järelevalveasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kohalike pangandusliitude ning iga Balti riigi rahapesu andmebüroode välja antud rahvusvahelisi juhiseid, soovitusi ja standardeid.

Luminor muutis 2020. aastal kliendiandmete kvaliteedi osakonna klientide riskijuhtimise osakonnaks, võttes aluseks ülesannete lahususe esimese ja teise kaitseliini vahel, et ühtlustada finantskuritegude vastase tegevuse kontrollimeetmeid ja viia usaldusväärsed riskijuhtimise praktikad vastavusse asjakohase juhtimismudeliga.

Luminor jätkas süsteemidesse ja protsessidesse investeerimist, et kohaneda pidevalt muutuva keskkonnaga. Pank tegeleb ühise seirelahenduse edasise väljatöötamisega kõigis kolmes Balti riigis, tulnud 2020. aasta jooksul välja mitme uue stsenaariumiga ja kiitnud heaks mitu edasist uuendust, mis viiakse ellu 2021. aasta jooksul. Need uuendused on suunatud seiretegevuse edasisele tõhustamisele.

Me viisime lõpule ka rahapesuvastase AML Suite süsteemi arenduse, loobudes endiste emapankade lahendustest, et rakendada kõikide klientide suhtes automatiseeritud hoolsuskontrolli ja tehingute seire meetmeid.

Luminor peab vastavusala teadlikkuse tõstmist finantskuritegude juhtimise raamistiku oluliseks komponendiks. 2020. aastal korraldati 99 finantskuritegude vastase võitluse ja ettevõtte vastavusala koolitust järgmistel teemadel: klientide suhtes rakendatavad hoolsusmeetmeid, kus osales 1 357 töötajat; tõhustatud hoolsuskohustuse protsess, kus osales 1 476 töötajat;

sanktsioonide riskijuhtimine, kus osales 1 421 töötajat; tehingute seire ja kahtlasest tegevusest teavitamine, kus osales 1 359 töötajat jms.

Luminor panustab üldistesse rahapesuvastastesse jõupingutustesse, osaledes pilootprogrammis AML Bridge, mis lansseeriti koos rahapesuvastase *start-up* ettevõttega Salv, Eesti juhtivate pankade ja reguleerivate asutustega, sh Eesti Finantsinspektsiooni, Eesti Rahapesu Andmebüroo ja Eesti Andmekaitse Inspektsiooniga. Pilootprojekti eesmärk on saada kinnitust sellele, et eraelu puutumatust toetavad tehnoloogiad võimaldavad Euroopa Liidu regulatiivsete ja andmekaitseaduste kohast ohutut ja turvalist andmete jagamist ja edendavad kuritegude vastast koostööd panganduses. Pilootprojekti tulemused avalikustatakse 2021. aasta kevadel.

Luminor aitas Leedus luua rahapesu tõkestamise kompetentsikeskuse, mis on avaliku ja erasektori vaheline rahapesu tõkestamise partnerlus, et toetada koostööd finantsasutuste ja ametiasutuse vahel ning parandada teabevahetust era- ja avaliku sektori vahel. Keskus hakkab koordineerima rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid ja kavandab ühistegevusi, koostab turuosaliste jaoks juhiseid ja soovitusi, korraldab koolitusi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise teemal, viib läbi muudatusi õigusalasest ja muudes regulatsioonides ning jagab teavet konkreetsete kriminaalsete skeemide kohta ning tuvastab nende korraldajad.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine on panga juhatuse ja nõukogu töös endiselt kindlalt fookuses. Luminor teeb selles valdkonnas jätkuvalt jõupingutusi, kiirendades tehnoloogilisi arenguid, tõhustades veelgi oma sisemisi protsesse ja tugevdades ülebaltilist koostööd.

OLULISED SÜNDMUSED PÄRAST 31. DETSEMBRIT 2020

1. jaanuaril sai Peter Bosekist Luminor Bank AS-i tegevjuht ja juhatuse esimees.

Marilin Pikaro teatas otsusest astuda tagasi Luminor Bank AS-i vastavuskontrolli divisjoni juhi ja juhatuse liikme kohalt alates 5. jaanuarist 2021. Õigusdivisjoni juht Mari Mõis määrati vastavuskontrolli juhiks 6. jaanuaril.

19. jaanuaril teatasid Luminor ja IBM uue viieaastase lepingu sõlmimisest, kehtiv alates 1. märtsist. Lepingu kohaselt viib Luminor oma IT-taristu üle IBM Cloudi finantsteenustele mõeldud pilvelahendusse. IBM toetab Luminori digiülemineku kiirendamisel ning samuti turbe- ja õigusnõuete vastavusega soetud protsesside tõhustamisel. Lisaks lähevad lepingu alusel ligi 200 Luminori tehnoloogiadivisjoni töötajat üle IBM-i. Eeldame, et leping toob kaasa vastavate kulude vähenemise vähemalt viiendiku ulatuses.

Nõukogu andis toodete ja kliendipakkumiste divisjoni juhile alates 1. veebruarist kohustuse omada, juhtida, arendada ja koordineerida ESG teemat Luminoris.

2. veebruaril teatas Luminor, et omandas Danske panga korporatiivklientide portfelli väärtusega ligi 35 miljonit eurot. Portfell koosneb Danske panga äriklientidest Lätis ja hõlmab laenu-, liisingu ja garantiilepinguid. 15. veebruaril võttis Luminor Nordealt üle kahe Lätis asuva ärikliendi laenud, kokku summas ligikaudu 54 miljonit eurot.

16. veebruaril kinnitas Moody's Investor Service (Moody's) Luminori panga pikaajalistele võlakirjadele Baa2 reitingu ja muutis reitingu väljavaate positiivseks.

26. veebruaril määras Luminor panga finantsjuhiks ja juhatuse liikmeksalle Nordahli, kes asub ametikohale alates 1. maist 2021.

Alates 1. märtsist saab Luminori tehingute töötlemise osakond olema osa tehnoloogiadivisjonist.

FINANTSÜLEVAADE

KASUMIARUANDE KOOND

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Neto intressitulu ja muu samalaadne tulu	226 930	254 152
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	73 640	77 386
Muu tegevuskasum (neto)	27 794	41 784
Puhas ärikasum	328 364	373 322
Tegevuskulud kokku	-275 394	-289 822
Kasumiosa investeeringutelt sidusettevõttesse	972	1 066
Allahindlus krediidikahjumite katteks	-17 640	-22 977
Muud põhitegevusega mitte seotud kulud	-535	-2 327
Kasum enne maksustamist	35 767	59 262
Tulumaksukulu	-2 656	-5 265
Aruandeperioodi kasum	33 111	53 997

Me jätkasime ümberkorraldustega ja muutsime oma tegevusmudelit, et pakkuda esmaklassilist kliendikogemust. Oleme keskendunud tehnoloogiliste platvormide ühendamisele, efektiivsuse tõstmisele ja rahastamisstruktuuri parandamisele. Seega mõjutavad meie majandustulemusi sellega seotud erakorralised ja ümberkorralduskulud.

Netotulu oli 2020. aastal 33.1 miljonit eurot, mis oli 20.9 miljonit eurot vähem kui 2019. aastal. Neto tegevustulude vähenemine summas 45.0 miljonit eurot tasakaalustas osaliselt 14.6 miljoni euro suurune tegevuskulude vähenemine ja 5.1 miljoni euro suurune neto allahindlus.

Tegevustulud olid kokku summas 328.4 miljonit eurot. Netointressitulu vähenes 27.2 miljonit eurot 226.9 miljoni euroni, mida mõjutas eelkõige intressitulu vähenemine seoses laenumahtude vähenemisega, samas kui intressikulu oli 0.7 miljonit eurot madalam kui aasta varem. Neto komisjoni- ja teenustasutulu vähenes 3.7 miljoni euro võrra seoses COVID-19-st tulenevate madalamate tehingumahtudega teises kvartalis ja mitteresidentide kontode sulgemisega ning madalamate laenutegevusega seotud komisjonitasudega. Muud netotegevustulud olid 14.0 miljonit eurot madalamad. 2019. aastal sisaldasid netotegevustulud mitmeid erakorralisi kirjeid, nt VISA aktsiate väärtuse ümberhindluse kajastamine, osa Riia peakontori müügist laekunud tulust ja USA dollari kõrgematest intressimääradest tulenev suurem kauplemistulu. Kui võrdlusandmetest need kirjed välja jätta, oleks muud netotegevustulud jäänud sarnasele tasemele.

Tegevuskulud moodustasid 275.4 miljonit eurot. Personalikulud olid 2020. aastal 11.1 miljonit eurot madalamad seoses madalamate muutuvtasude ja koondamiskuludega. Muud üldhalduskulud olid 2.5 miljonit eurot madalamad seoses madalamate kinnisvaraga seotud kulude ja reisikuludega. Erakorralised kulud moodustasid 102.6 miljonit eurot, suurenedes 10.7 miljoni euro võrra võrreldes eelmise aastaga seoses käimasolevate ümberkorraldustega ja investeeringutega regulatiivse vastavuskontrolli teostamise ja äri ümberkujundamisesse. 2020. aastal laiendasime mõistet "erakorralised kulud", mis hõlmavad nüüd kõiki IT projektide kulusid võrreldes varasema ainult pangavälise osa kajastamisega ning juurde lisati ka ümberkorraldamise järgsed regulatiivsed vastavuskontrolli teostamise kulud. Võrreldavuse eesmärgil suurendati 2019. aasta majandusaasta aruandes kajastatud 2019. aasta erakorralised kulud 76.7 miljonilt eurolt 91.8 miljoni eurole.

Allahindlused krediidikahjumite katteks olid 2020. aastal 17.6 miljonit eurot võrreldes 23.0 miljoni euroga 2019. aastal. Sellest langusest oli oluline osa seotud väljumisega suurest viivislaenu positsioonist, mille tõttu eelnevalt kajastatud laenukahjum vähenes 4.5 miljoni euro võrra. Me hindasime oma laenuportfelli esimeses kvartalis konservatiivselt, arvestades COVID-19-st tuleneva mõju eeldatava tõsidusega. Ülejäänud aasta jooksul näitas meie portfelli üles vastupidavust pandeemia suhtes ja puudus vajadus kajastada täiendavaid netoallahindlusi. 2019. aasta suuremad allahindlused tulenesid poliitilise riski tekkest seoses subsideeritud energiasektoriga Lätis, suurima viivisnõuete positsiooni ümberhindamise ja viivislaenuudega portfelli ülevaatusega. Viivislaenu vähenesid aasta lõpuks 3.2%-ni laenuportfelist, mis oli madalam kui 3.8% 2019. aasta lõpus. Eelmisel aastal olid muud tegevusega mitteseotud kulud kokku summas 2.2 miljonit eurot, kuna müüsimise enamuse oma ülevõetud kinnisvarast. Käesoleval aastal vähenesid muud tegevusega mitteseotud kulud 1.8 miljoni euro võrra 0.5 miljoni euroni. Maksukulu vähenes poole võrra, s.t 2.6 miljoni euroni seoses maksueelse kasumi vähenemisega.

PÕHINÄITAJAD JA SUHTARVUD

Tuhandetes eurodes / %	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Puhaskasum	33 111	53 997
Keskmine omakapital	1 648 752	1 714 685
Omakapitali tootlus (ROE), %	2.0	3.1
Keskmised varad	14 331 384	14 522 261
Varade tootlus (ROA), %	0.2	0.4
Neto intressi- ja muu sarnane tulu	226 930	254 152
Intressi kandvate varade keskmine maht	14 026 400	14 192 831
Neto intressimarginaal (NIMI), %	1.6	1.8
Kulude ja tulude suhtarv, %v	83.8	77.6
Laenukahjumi suhtarv %*	0.15	0.22
Laenud klientidele	9 430 835	10 222 547
Klientide hoiused	11 821 692	10 235 443
Laenude ja hoiuste suhtarv, %	79.8	99.9
CET1 (esimese taseme omavahendite) suhtarv, %	22.4	19.7
NPL (viivislaenude) osakaal (bruto), %	3.2	3.8
Neto intressitulu ja laenude suhtarv, %	2.3	2.3

* Kui laenude tagasimaksed on suuremad, siis on suhtarv negatiivne

Selgitused

Luminor Bank AS omanikele kuuluv keskmine omakapital = (omakapital aruandeperioodi lõpus + omakapital eelmise perioodi lõpus) / 2

Omakapitali tootlus (ROE) = puhaskasum / keskmine omakapital * 100%

Keskmised varad = (varad aruandeperioodi lõpus + varad eelmise perioodi lõpus) / 2

Varade tootlus (ROA) = puhaskasum / varad, keskmine * 100

Intressi kandvate varade keskmine maht = (intressi kandvate varade keskmine maht aruandeperioodi lõpus + intressi kandvate varade keskmine maht eelmise aruandeperioodi lõpus) / 2

Neto intressimarginaal (NIM) = neto intressitulu / intressi kandvate varade keskmine maht * 100

Kulude ja tulude suhtarv = tegevuskulud kokku / neto tegevustulud kokku * 100

Laenukahjumi suhtarv = klientidele antud laenude neto allahindlus või tühistamine / netolaenud, keskmine * 100

Laenude ja hoiuste suhtarv = laenud klientidele / hoiused klientidelt * 100

1. taseme omavahendite suhtarv = 1. taseme omavahendid / riskiga kaalutud varad

Viivislaenude suhtarv (NPL) = viivislaenud bruto (3. faasi laenud) / brutolaenud * 100

Neto intressitulu ja laenude suhtarv = puhas intressitulu / netolaenud, keskmine * 100

Kulude ja tulude suhtarv oli 2020. aastal 83.8% võrreldes 77.6%-iga 2019. aastal. Ilma erakorraliste kuludeta oleksid need suhtarvud olnud vastavalt 52.6% ja 53.0%.

Omakapitali tootlus oli 2020. aastal 2.0% ja 2019. aastal 3.1%. Ilma erakorraliste kuludeta oli tootlus vastavalt 7.3% ja 7.7%.

Varad maht kasvas aasta jooksul 1 185 miljoni euro võrra. Klientide hoiused suurenesid 1 586 miljoni euro võrra ehk 15.5% 11 822 miljoni euroni. Kasvu taga olid avaliku sektori klientide hoiused, mis kasvasid 66% ja eraklientide hoiused, mis kasvasid 11.8%. Emitteeritud võlakirjad suurenesid 550 miljoni euro võrra 1 201 miljoni euroni, mida osaliselt tasakaalustas krediitdinasutuste laenude ja hoiuste vähenemine summas 895 miljonit eurot.

Klientidele antud laenud vähenesid 792 miljoni euro ehk 7.7% võrra 9 431 miljoni euroni. Märkimisväärne oli äriklientidele antud laenude vähenemine 14.6% võrra. Sularaha ja saldod keskpankades suurenesid 2.0 miljardi euro võrra 4.9 miljardi euroni. Laenude-hoiuste suhtarv vähenes 20.1 protsendipunkti võrra 79.8%-le võrreldes 2019. aasta lõpuga.

VARADE KVALITEET

Laenuportfelli kvaliteet paranes jätkuvalt. Senini on COVID-19 negatiivne mõju olnud piiratud ja see on puudutanud peamiselt teatud tööstusharusid ja kliente, samas kui teised on jäänud peaaegu puutumata.

Kõige tõsisemalt kannatasid sellised tööstusharud nagu majutusteenused ja toitlustamine, turism ja lennundus. Luminori osakaal nendes sektorites moodustab ainult 0.7% klientidele antud netolaenu kogusummast. Pisut vähem kui kolmandik netolaenudest nendes sektorites on liigitatud 3. faasi.

Me oleme oma kliente kogu pandeemia jooksul toetanud, eriti läbi laenulepingute muudatuste. Kõige sagedasemad laenulepingute muudatused olid põhiosamaksete maksepuhkused. Põhiosa ja intresside makseid pikendati ainult erakorraliste asjaolude esinemisel ja need moodustasid kokku ainult ligikaudu 1% kõikidest muudatustest. Muudatuste järgselt vähenes laenu saldo 77 miljonini euron aasta lõpuks.

Enam kui 5 päeva maksetähtaja ületatud laenu tase portfellis, millesse tehti pärast maksepuhkust muudatust, on pisut kõrgem, nimelt 1 protsendipunkti võrra kui portfellis, mida ei muudetud (4.1% võrreldes 3.1%-ga). Enam kui 30 päeva maksetähtpäeva ületatud laenu tase on maksepuhkuse järgselt muudetud portfellis sama mis portfellis, mida ei muudetud.

Kõigi muudatustootluste maht, sh maksepuhkused olid aasta lõpus kokku 1.1 miljardit eurot, mis moodustas 12% kogu laenuportfelli. Heakskiidetud muudatuste kogumaht oli aasta lõpus kokku peaaegu 1.0 miljardit eurot. Neist 90% puhul on maksepuhkuse periood aasta lõpuks aegunud (s.t tagasimaksete tavagraafikud on taas jõus) ning maksetähtaega ületanud laenu mahu ei ole toimunud märgatavaid muutusi. Muudatustootlusi kolmandas kvartalis peaaegu enam ei esitatud, v.a hüpoteeklaenu, kus muudatustootlusi esitati mõnevõrra uuesti neljandas kvartalis, kuid palju madalamal tasemel kui esimese eriolukorra ajal. Hüpoteeklaenu muudatustootluste kogusumma oli neljandas kvartalis 22 miljonit eurot.

Ärikliendid esitasid umbes 65% muudatustootlustest. Kõige suurema osa nendest muudatustootlustest esitasid ärikliendid sellistes tööstusharudes nagu kinnisvara, transport ja hoiustamine, hulgi- ja jaemüük ning tootmine.

Luminori laenu allahindluse tulemusena tekkis aasta jooksul laenukahjumeid summas 17.6 miljonit eurot. Laenukahjumeid põhjustasid muudetud makromajanduslikud stsenaariumid (muudatused tegevuskeskkonnas) ja individuaalsete allahindluste suurenemine (peamiselt seoses COVID-19-ga). Täpsem teave on toodud Lisas „Üldised riskijuhtimis põhimõtted”.

Viivislaenu kogusumma oli 305.4 miljonit eurot. Viivislaenu (*non-performing loans*, NPL) suhtarv oli aasta lõpus 3.2%, mis on 0.6 protsendipunkti võrra madalam võrreldes eelmise aastaga. Vaatamata sellele, et COVID-19-st tulenev viivislaenu sissevool jätkus kogu aasta jooksul, oli nende väljavool tunduvalt kõrgem kui sissevool ja selle tulemusena olid Luminoris viivislaenu ajalooliselt madalamal tasemel. Luminori viivislaenu strateegias määratletud eesmärgid on täidetud – 3 aasta jooksul on viivislaenusid vähendatud enam kui 500 miljoni euro võrra. Viivislaenu portfelli vähenemise peamised põhjused olid laekumistega seotud tegevused, sh tagatiste müük, nõudeõiguste müük ja tagatiste müügi järgselt ülesjäänud summade mahakandmine. Hüpoteeklaenu portfelli NPL suhtarv oli 2.7%, mis on 0.2 protsendipunkti võrra madalam võrreldes eelmise aastaga.

Eeldatavad laenu allahindlused olid bilansis aasta lõpus kokku summas 136.9 miljonit eurot, millest 92.3 miljonit eurot olid 3. faasi laenu.

RAHASTAMINE

Luminori rahastamine toimub peamiselt klientide hoiuste kaudu, mida täiendavad võlakirjad. Aasta lõpus oli emiteeritud võlakirju kokku summas 1 201 miljonit eurot võrreldes 652 miljonit euroga eelmisel aastal. 2020. aastal emiteerisime 4-aastaseid, tagasiostetavaid kõrgema nõudeõiguse järguga tagamata võlakirju väärtuses 300 miljonit eurot. Samuti ostisime tagasi 250.7 miljoni euro ulatuses kõrgema nõudeõiguse järguga võlakirju, mille tähtaeg oli 2021. aastal. Parandasime veelgi oma pandikirjade programmi emiteerimissuutlikkust, kuna lisasime Läti ja Leedu hüpoteeklaenu portfelli tagatiste kogumile. Selle tulemusena koosneb tagatiste kogum kõigi kolme Balti riigi kodulaenudest.

Meil on meie endiste emapankade pakutav rahastamisvõimalus. Võimalus kohustab DNB-d ja Nordea andma ühe, kahe või kolme aasta pikkuseid laenu esialgseks kolmeaastaseks perioodiks alates 1. oktoobrist 2019. Limiiti saab meie valikul pikendada veel kahe aasta võrra. 2020. aastal vähendasime laenu laenu limiiti 2 837 miljonilt eurolt 300 miljonile eurole. Limiidi kasutamist vähendati 905 miljonilt eurolt 31. detsembril 2019 nulli. Oleme taganud laenu tagatiseks hüpoteeklaenu bilansilise maksumusega 294,2 miljonit eurot.

Ühtne Kriisilahendusnõukogu kehtestas oma 20. detsembri 2019 otsusega Luminorile omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõude (*minimum own funds and eligible liabilities*, MREL), mis hakkas Luminorile kehtima Eesti Finantsinspektsiooni ja Kriisilahendusnõukogu otsusega. MREL-i määrusega kehtestatakse järgmised MREL-i nõuded:

- Luminor Holding AS (Luminor Bank AS-i emaettevõtja) peab igal ajahetkel olema vastavuses MREL-iga Luminor Bank AS-i konsolideeritud tasandil, s.t 17.28% kohustuste ja omavahendite kogusummast ning 11.97% kohustuste ja omavahendite kogusummast täidetakse allutatud instrumentidega;
- Luminor Holding AS-i ülemineku periood nende nõuetega vastavuse saavutamiseks kestab 30. juunini 2022.

2020. aasta neljanda kvartali lõpu seisuga oli MREL-i suhtarv 14.9% Luminor Bank AS-i konsolideeritud tasandil, kusjuures allutatud instrumendid moodustasid 10.8% kohustuste ja omavahendite kogusummast. MREL-i nõuete (erinevalt kohustuste ja omavahendite kogusummast) määramisel kasutati kuupäeva 31. märts 2019. Seega ei arvesta resolutsioon (ning ka MREL-i nõue) mis tahes sellele kuupäeval järgnevaid sündmusi, mis mõjutavad kapitalinõudeid ja seega ka MREL-i nõudeid.

Reitingud

13. septembril 2018 andis Moody's Luminorile pika- ja lühiajalise, välismaiste ja kohalike valuutade hoiustele reitingud Baa1/Prime-2 ning kõrgema nõudeõiguse järguga tagatisteta võlakirjade reitingu Baa2, stabiilse väljavaatega. Moody's reitingud ei ole nende väljastamise järgselt muutunud.

11. märtsil 2020 andis Moody's kooskõlas Eesti tagatud võlakirjade seadusega emiteeritavatele Luminor Bank AS-i hüpoteekpandikirjadele lõpliku Aa1 reitingu.

16. veebruaril 2021 kinnitas Moody's Luminori reitingud ja muutis nende väljavaate neutraalsest positiivseks.

LIKVIIDSUS

Luminori struktuurne likviidsusrisk on konservatiivne ja tasakaalustatud. See põhineb likviidsusriski mõõtvatel mõõdikutel ja on nõuetekohaselt kohandatud praeguse majandus- ja õiguskeskkonnaga. Luminor kasutab likviidsusriski mõõtmiseks erinevaid mõõdikuid, millest üks on likviidsuskattekindluse (Liquidity Coverage Ratio, LCR).

Vastavalt kapitalinõuete määruse (*Capital Requirements Regulation, CRR*) definitsioonile oli Luminori LCR tulenevalt hoiuste suurenemisest aasta lõpu seisuga 197% võrreldes 150%-ga seisuga 31. detsember 2019. Likviidsuspuhver koosneb ülikviidsustest keskpanga poolt aktsepteeritavatest väärtpaperitest ja sularahast.

Pikaajalist likviidsusriski mõõdetakse stabiilse netorahastamise kordajaga (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*). Aastalõpu seisuga oli Luminori NSFR 160% võrreldes 123%-ga 31. detsembril 2019. Paranemine toimus seoses stabiilsete hoiuste mahu kasvuga, mis toetas stabiilsete rahastamisallikate kasvu (*Available Stable Funding, ASF*) ja stabiilset rahastamist vajavate (*Required Stable Funding, RSF*) mahtude vähenemine. RSF vähendati peamiselt seoses krediidiilini kohustuse vähendamisega, mis omakorda vähendas koormatud varade summat.

KAPITALIJUHTIMINE

Luminoril on kindel eesmärk luua pikaajalist väärtust oma aktsionäridele, osaliselt dividendide väljamaksete ja osaliselt Luminori aktsiate väärtuse suurenemise kaudu, kaitstes samal ajal jätkusuutlikult teiste sisemiste ja väliste avalike huvigruppide huve. Selle saavutamiseks peab Luminor tagama oma tegevuse tõhususe ja optimaalsuse, arvestades oma tegevuse ulatuse ja riskiprofiiliga, ning see peab vastama miinimumkapitali adekvaatsuse ja regulatiivsetele puhvrinõuetele.

Kapitalipoliitika

Meie eesmärk on hoida kapitali suhtarv vähemalt tasemel 17.0%, esimese taseme omavahendite suhtarv tasemel 16.0% ja esimese taseme põhiomavahendite suhtarv tasemel 16.0%. Need eesmärgid tähendavad seda, et Luminoril peab olema puhver, mis on kõrgem järgmistest regulatiivsetest kapitalinõuetest: 2.5% kogukapitalist, 4.0% esimese taseme omavahenditest ja 5.9% esimese taseme põhiomavahenditest.

Kapitalinõuded

Luminor kasutab kapitali adekvaatsuse arvutustes standardmeetodit, et leida krediidi- ja tururiski koguriskipositsioon (*Risk Exposure Amount, REA*). Operatsiooniriski REA arvutatakse baasmeetodil (*Basic Indicator Approach*). REA kogusummast peab Luminor olema vastavuses kohaldatavatele miinimum ja kombineeritud puhvri nõuetele. Kapitalinõuded on miinimumkapitali nõuded, muu süsteemselt olulise ettevõtja (*Other Significant Institution, O-SII*) nõue, 2. samba nõue, mille Euroopa Keskpank (EKP) sätestas oma 2019. aasta kapitali ühisotsuses, mis puudutab järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (*Supervisory Review and Evaluation Process, SREP*) ning Balti riikide järelevalveasutuste kehtestatud süsteemse riski puhvri ja vastu tsüklilise kapitalipuhvri nõuded. Üheskoos kohustavad need, et Luminori kapital oleks seisuga 31. detsember 2020

kõrgem kui 10.1% esimese taseme põhiomavahenditest, 12.0% esimese taseme omavahenditest ja 14.5% kogukapitalist. Covid-19 puhangule reageerimiseks jäid Balti riikides kehtima süsteemse riski puhvri ja kontra-tsüklilise kapitalipuhvri nõuded tasemel 0%. Eeldatavasti vaadatakse need puhvrid üle COVID-19 põhjustatud majandusprobleemide lahenemise järgselt, kuid arvestades asjaoluga, et nõuete kehtestamiseks kulub 12 kuud, ei suurene puhvri nõuded enne 2022. aasta esimest kvartalit.

15. detsembril 2020 andis EKP välja muudetud dividendide soovitusel pankadele, millega paluti pankadel mitte maksta või piirata dividendide maksmist kuni aastani 2021. EKP eeldus on, et dividendid ja aktsiate tagasiostmine jääks 2019.-2020. aasta kumulatiivsest kasumist madalamaks kui 15% ja ei ületaks CET1 suhtarvu 20 baaspunti võrra kuni 2021. aasta septembri lõpuni. Luminor on võtnud selle info teadmiseks ja Luminor Bank AS-i üldkoosolekul arvestatakse sellega, juhul kui tehakse dividende puudutav otsus enne 2021. aasta septembri lõppu.

Omavahendid

2020. aasta lõpu seisuga oli Luminori omavahendeid summas 1 586 miljonit eurot, mis koosnesid täies ulatuses esimese taseme põhiomavahenditest (CET1), s.t esimese taseme omavahendite ja kogukapitali suhtarvud olid samad mis esimese taseme põhiomavahendite suhtarv.

Kapitali suhtarvud

Luminori esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (CET1) suurenes 22.4%-ni 2020. aasta lõpus võrreldes 19.7%-ga 2019. aasta lõpus, mis oli kõrgem kui pangasisesed ja regulatiivsed nõuded. Finantsvõimenduse määr, mis arvutatakse kooskõlas CRR-iga, langes 2020. aasta lõpus 10.2%-le võrreldes 10.9%-ga 2019. aastal. See langus on seotud peamiselt keskpangas asuvate varade suurenemisega, mis tõstis ka finantsvõimenduse määra riskipositsiooni.

Positsioon	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Finantsvõimenduse suhtarv	10.2%	10.9%
CET 1 (esimese taseme põhiomavahendite) suhtarv	22.4%	19.7%
T1 (esimese taseme omavahendite) kapitali suhtarv	22.4%	19.7%
Kogu omavahendite suhtarv	22.4%	19.7%

Koguriskipositsioon

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
KOGU RISKIPOSITSIOON KOKKU	7 086 338	7 969 099
RISKIGA KAALUTUD VARA KREDIIRISKI, VASTASPOOLE KREDIIDI- JA LAHJENDUSRISKI NING REGULEERIMATA VÄÄRTPABERIÜLEKANNETE PUHUL	6 375 222	7 252 440
Standardmeetod (SA)	6 375 222	7 252 440
Standardmeetodi riskipositsiooni klassid, v.a väärtpaberite positsioonid	6 375 222	7 252 440
Keskvalitsused või keskpangad	0	0
Piirkondlikud valitsused või kohalikud omavalitsused	10 857	13 445
Avaliku sektori asutused	2 001	674
Krediidiasutused ja investeerimisühingud	30 614	54 281
Äriühingud	3 128 189	3 742 611
Jae nõuded	1 144 543	1 347 232
Kinnisvarale seotud hüpoteekidega tagatud riskipositsioonid	1 519 926	1 532 931
Makseviivituses olevad riskipositsioonid	249 626	292 472
Eriti kõrge riskiga seotud nõuded	137 611	134 498
Pandikirjad	2 409	0

Omakapital	5 432	5 778
Muud kirjed	144 013	128 517
Riskipositsiooni kogusumma positsiooni-, valuuta- ja toormeriskide puhul	18 350	19 232
Riskipositsiooni kogusumma operatsiooniriski puhul (OpR)	673 565	679 644
Riskipositsiooni kogusumma krediitiväärtuse korrigeerimise puhul	19 202	17 784

2021. AASTA PRIORITEEDID

Luminor on pühendunud jätkusuutliku kasvu toetamisele Baltimaades kohalike äriettevõtetele ja eraisikutele pikaajaliste laenude andmise kaudu.

Luminori 2021. aasta prioriteedid on järgmised:

- Parandada veelgi kliendikogemust ja suurendada klientide rahuolu
- Kiirendada digivaldkonna edusamme ja pakkumisi
- Luua uusi ärisuhteid, mis toetaksid kasumlikkuse kasvu, keskendudes kodulaenudele ja VKE-le
- Säilitada oma pühendumine arukale riskijuhtimisele ja finantskuritegude ennetamisele
- Investeerida ja täiustada veelgi oma tõhusust

ÜHINGUJUHTIMISE ARUANNE

Ühingujuhtimise aruanne on koostatud kooskõlas Eesti raamatupidamise seaduse nõuetega ning sisejuhtimist käsitlevate Euroopa Pangandusjärelevalve suunistega (edaspidi: EBA suunised)¹.

Luminor on võtnud oma kohustuseks järgida usaldusväärse ühingujuhtimise põhimõtteid, et järjepidevalt hoida ja arendada oma väärtusi ja oma tegevuse jätkusuutlikkust. Luminori ühingujuhtimise põhimõtted tagavad selguse otsustusprotsessides ja vastutusvaldkondades ning loovad raamistiku sisekontrolliks ja riskijuhtimiseks. Ühingujuhtimise eeskirjad aitavad tagada, et Luminori tegevust juhitakse tõhusal ja kasumlikul viisil ning klientide, aktsionäride, töötajate ja kõikide teiste pangasiseste ja -väliste sidusrühmade parimates huvides.

Ühingujuhtimise põhimõtete koostamisel olid Luminori lähtepunktideks ettevõtte visioon ja keskendumine Balti turgudele – ühingujuhtimine peab toetama meie tegevusmodelit, mille eesmärk on toetada piirkondlikku tegevushaaret, äriarendust ja tõhusust, aga ka kohalikku tasandit ja isiklikku suhet klientidega.

Luminor otsib pidevalt võimalusi oma tõhususe ja jätkusuutlikkuse parandamiseks ning sellest tulenevalt vaadatakse Luminori ühingujuhtimise ja haldamise põhimõtteid korrapäraselt üle ja neid uuendatakse. 2020. aastal vaatas Luminor üle oma ühingujuhtimise eeskirjad ja Luminor Bank AS-i nõukogu võttis vastu uuendatud ühingujuhtimise põhimõtted, mille muudatusi põhjustasid järgmised asjaolud:

- organisatsioonilised muutused Luminor Bank AS-is
- vajadus ühtlustada erinevate rollide aruandlusliine
- uue nõukogu komitee ja juhatuse foorumite loomine.

KONTSERNI ÕIGUSLIK STRUKTUUR

Luminori tegevus Balti riikides on koondatud Eestis asutatud finantsvaldusettevõtja Luminor Holding AS-i alla, kes on Luminor Bank AS-i ainuaktsionär.

Luminor Bank AS-il on üksnes üks liik aktsiaid (nimelised lihtaktsiad), millest kõik kuulusid 2020. aastal ühele aktsionärile. Iga aktsia nimiväärtus on 10 eurot, annab üldkoosolekul ühe hääle ning igal aktsionäril on õigus osaleda üldkoosolekul ja kasumi jaotamisel.

Luminori Bank AS-i põhikirja muutmine on üldkoosoleku ainupädevuses ja selleks on vaja vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud häälest.

Luminoril on Balti riikides mitu tütarettevõtet, sealhulgas pensionifondivalitsejad, liisinguettevõtted ja eriotstarbelised ettevõtted, kellele kuuluvad ülevõetud varad. Üldine õiguslik struktuur 2020. aasta lõpus on toodud tegevusaruande osas "Õiguslik struktuur".

Braavos konsortsium viis Luminor Holding AS-is enamusosaluse omandamise lõpule 30. septembril 2019. Braavos konsortsiumi üle lõplikku mõjuvõimu omavad aktsionärid kuuluvad Blackstone'i hallatavate erakapitalifondide juhitavasse konsortsiumi, mida nõustab Blackstone ja millel on kaasinvesteering Luxinva S.A.-lt (100% Abu Dhabi investeerimisasutusele kuuluv tütarettevõtte). Pärast tehingu lõpule viimist omandas Braavos 60.1%-lise enamusosaluse, talle kuulub 60.1% Luminor Holding AS-i, kes on Luminor Bank AS-i ainuomanik, aktsiatest. DNB ja Nordea säilitasid 19.95 % osaluse Luminor Holding AS-is läbi eraldiseisvate valdusettevõtete DNB Baltic Invest AB ja Nordea Baltic AB, mis loodi Luminor Bank AS-i eraldumisel oma eelnevast ainuaktsionärist Luminor Kontsern AB-st.

JUHTIMISSTRUKTUUR

Luminori juhtimisstruktuur

Luminori põhikirja kohaselt täidavad Luminori juhtimisülesandeid kolm juhtorganit: aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus. Nõukogu tegevust toetavad erinevad komiteed.

Aktsionäride üldkoosolek on Luminori kõrgeim otsustusorgan, mille kaudu saavad aktsionärid teostada Luminori aktsiatest tulenevaid õigusi. Üldkoosolekud toimuvad vähemalt kord aastas. 2020. aastal pidas Luminor 5 üldkoosolekut, korraline

¹ Final Report on Guidelines on Internal Governance, European Banking Authority, EBA/GL/2017/11. Kättesaadav: <https://eba.europa.eu/documents/10180/1972987/Final+Guidelines+on+Internal+Governance+%28EBA-GL-2017-11%29.pdf/eb859955-614a-4afb-bdcd-aaa664994889>.

üldkoosolek toimus 31. märtsil 2020 ja erakorralised koosolekud toimusid 25. juunil 2020, 21. juulil 2020, 26. augustil 2020 ja 30. novembril 2020.

Kooskõlas Eesti krediitiasutuste seadusega on Luminoril kaheastmeline juhtimisstruktuur, kus:

- (täidesaatvate ülesanneteta) järelevalvefunktsiooni täidab nõukogu ja
- (täidesaatvate ülesannetega) juhtimisfunktsiooni täidab juhatus.

Juhatuse liikmed ei saa samal ajal tegutseda nõukogu liikmetena. Samas võivad juhatuse liikmed nõukogu kutsel osaleda või vaatlajana osaleda nõukogu või nõukogu moodustatud komiteede koosolekutel või neid koosolekuid jälgida.

Juhatuse või nõukogu liikmeks võib valida või määrata vaid isikuid, kellel on vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane reputatsioon.

Juhtide valimisel või määramisel tagab Luminor, et juhtorganite koosseis on piisavalt mitmekesine ja kooskõlas pangas kehtestatud mitmekesisuse põhimõtetega. Sõltumatute arvamuste ja kriitilise mõtlemise toetamiseks valitakse panga juhtorganitesse liikmeid, kes erinevad nii ea, soo, geograafilise päritolu kui ka haridusliku ja kutsealase tausta poolest, et esindatud oleksid erisugused arvamused ja kogemused. Pangasisesed ülesanded jagatakse juhatuse liikmete vahel haridusliku ja kutsealase tausta ning nende tööülesannete alusel, mis on sätestatud nõukogu heaks kiidetud volitustes.

Ametikohtade ülemineku kavandamise korra abil tagab Luminor, et kehtestatud on kõik vajalikud kavad ja suunised, mis aitavad toime tulla juhtorganite liikmete äkilise või ootamatu puudumise või lahkumise korral. Ametikohtade ülemineku kavandamisega tagatakse otsuste tegemise järjepidevus ning samuti välditakse seeläbi olukorda, kus liiga palju juhatuse liikmeid tuleb välja vahetada korraga.

Nõukogu toetavad konkreetsetes valdkondades erikomiteed. Nimetatud komiteed on moodustatud kõikidel juhtudel, mil Luminoril on juriidiline või regulatiivne kohustus seda teha. Luminori juhtorganid moodustavad komiteesid ka siis, kui see on õigusaktidega ette nähtud või kui komiteede moodustamine suurendab tõhusust ja võimaldab põhjalikumalt keskenduda konkreetsetele valdkondadele või kui see on muul viisil vajalik või soovitatav juhtorganite kohustuste tulemuslikuks täitmiseks.

Luminor tagab kohustuste ja ülesannete selge jaotamise asjakohaste komiteede vahel komiteesid reguleerivate pangasiseste eeskirjade alusel. Igal komiteel on panga asjakohase juhtorgani dokumenteeritud volitused, sealhulgas on dokumenteeritud komitee kohustuste ulatus, ning iga komitee jaoks on kehtestatud nõuetekohane töökord.

Luminori üldjuhtimise eeskirjades on sätestatud, et juhatuse liikmed või võtmeisikud võivad organisatsioonis lisaks komiteedele luua ka struktureeritud töögrupe ja foorumeid. Näiteks võivad juhatuse liikmed luua oma vastutusalas lisaks arutelu- ja infofoorumeid ning anda foorumile volitused vastavalt oma äranägemisele. Sellistes foorumites vastuvõetud otsuseid teeb tegelikult nende juht, kellele on antud otsustusõigus nõukogu poolt heaks kiidetud volituse alusel.

Ülesannete delegeerimine komiteedele või teistele foorumitele ei vabasta Luminori juhtorganeid mingil viisil nende ülesannete või kohustuste kollektiivsest täitmisest.

Luminori kõikide juhtorganite, komiteede ja foorumite otsused tuleb nõuetekohaselt dokumenteerida ja salvestada.

Allpool on esitatud Luminori juhtorganite ja neid toetavate komiteede üksikasjalikum kirjeldus.

Nõukogu

Nõukogu põhikohustused on aktsionäride huvide esindamine, järelevalve juhatuse tegevuse ja Luminori tegevuse üle ning otsuste tegemine strateegilistes küsimustes. Luminori nõukogu teostab järelevalvet Luminori ja selle juhatuse tegevuse üle panga juhtimisel. Nõukogu liikmed kontrollivad, et panga, selle juhatuse ja töötajate tegevus oleks kooskõlas kohaldatavate õigusaktide, Luminori sise-eeskirjade ja Luminori juhtorganite kehtestatud muude eeskirjadega. Samuti hoolitseb nõukogu selle eest, et juhatuse tuvastab riskid ning jälgib ja kontrollib riskide suurust. Lisaks nendele põhiülesannetele võib nõukogu ülesanded kokku võtta järgmiselt:

- strateegia ja äriplaanide kinnitamine;
- Luminori ühingujuhtimise raamistiku tõhususe tagamine;
- Luminori riskikultuuri ja käitumisjuhendi jälgimine ja täitmise järelevalve;
- nõuetekohase sisekontrolli raamistiku rakendamise ja finantsaruandluse jälgimine;
- siseauditi kava täitmise jälgimine auditikomitee kaudu.

Nõukogu valib üldkoosolek. Kõiki nõukogu liikmeid tuleb enne nende valimist ja heakskiitmist hinnata. Peale selle hindab nõukogu liikmeid ka EKP sobivuse ja nõuetekohasuse nõuete alusel.

Luminor Bank AS-i põhikirja alusel koosneb nõukogu viiest kuni viieteistkümnest liikmest, kelle ametiaeg on viis aastat. Luminori registrijärgne asukoht on Euroopa Majanduspiirkonnas ja selleks, et ta saaks täita selles asuvatele krediidiasutustele kehtestatud head tava, valitakse nõukogusse piisav arv liikmeid, kes on Luminorist ja selle tegevjuhtkonnast sõltumatud. Selle eesmärk on tagada, et kõikide pangasiseste ja -väliste sidusrühmade huvidega arvestatakse ning et tegeliku või võimaliku huvide konflikti korral antakse sõltumatuid hinnanguid.

Nõukogu liikmed peavad valima endi hulgast nõukogu esimehe. Esimees koordineerib nõukogu tööd ja hoolitseb selle eest, et teabevahetus oleks nõukogus ning muude juhtorganite ja komiteedega tõhus. Samuti vastutab esimees nõukogu üldise tulemusliku toimimise eest. Esimees soodustab ja edendab avatud ja kriitilist arutelu ning tagab, et otsustusprotsessi käigus oleks võimalik avaldada eriarvamusi ja nende üle arutleda ning et nõukogu otsuseid tehakse usaldusväärselt ja teadlikult. 4. jaanuaril 2019 määrati nõukogu esimeheks Nils Melngailis.

25. juunil 2020, 26. augustil 2020 ja 30. novembril 2020 valiti nõukogusse uued liikmed: vastavalt Elena Maria Cappello, Mathias Patrick Laurent Favetto ja Elizabeth Jane Nelson. Johan Pedersson Lilliehöök astus nõukogust tagasi 1. augustil 2020. Alljärgnevas tabelis on toodud kuupäevad, millal nõukogu liikmed ametisse määrati:

Nimi	Nõukogu liige alates	Positsioon
Nils Melngailis	2. jaanuar 2019	nõukogu esimees
Bjørn Erik Naess	2. jaanuar 2019	nõukogu liige
Jørgen Christian Andersen	2. jaanuar 2019	nõukogu liige
Michael Richard Jackson	2. jaanuar 2019	nõukogu liige
Trygve Young	2. jaanuar 2019	nõukogu liige
Jerome Mourgue d'Algue	30. september 2019	nõukogu liige
Nadim Diaa El Din El Gabbani	30. september 2019	nõukogu liige
Maria Elena Cappello	1. juuli 2020	nõukogu liige
Mathias Patrick Laurent Favetto	26. august 2020	nõukogu liige
Elizabeth Jane Nelson	1. detsember 2020	nõukogu liige

Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord kvartali jooksul. 2020. aastal pidas nõukogu 45 koosolekut, sh *per capsulam* koosolekud.

Nõukogu teeb igal aastal enesehindamisi, nagu on kirjeldatud ja üksikasjalikult välja toodud Luminori sisedokumentides. Vajaduse korral võib nõukogu sõltumatu hindamise läbiviimiseks kaasata välispartneri. 2020. aastal toimus nõukogu enesehindamine väliskonsultandi Egon Zehnder kaasabil.

Juhatus

Juhatus on Luminori täitevorgan, kelle peamised ülesanded on sätestatud põhikirjas. Juhatuses põhikohustus on Luminori igapäevane juhtimine, järgides nõukogu kehtestatud strateegiaid ja üldpõhimõtteid. Juhatus kannab lõplikku vastutust finantsteenuste osutamise eest kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega ning järgides nõukogu kehtestatud strateegiaid, ning strateegiate rakendamise ja nõuetekohasuse korrapärase analüüsimise eest koostöös nõukoguga. Juhatuselt eeldatakse, et ta hindab kriitiliselt talle esitatud ettepanekuid, selgitusi ja teavet ning teeb usaldusväärseid ja teadlikke otsuseid. Juhatus annab igakülgset aru nõukogule ja teavitab nõukogu korrapäraselt mis tahes olukorra hindamiseks vajalikest asjaoludest ning riskidest ja arengusuundadest, mis mõjutavad või võivad mõjutada panku.

Põhikirja alusel koosneb juhatus kolmest kuni kümnest liikmest, kelle ametiaeg on viis aastat. Juhatuses liikmed valib ja kutsub tagasi nõukogu. Kõiki juhatuses liikmeid peab hindama nomineerimiskomitee ja liikmed kiidab heaks nõukogu ja EKP. Nõukogu määrab juhatuses liikmete seast juhatuses esimehe.

Juhatus koosneb vähemalt järgmistest liikmetest:

- Juhatuses esimees (tegevjuht (CEO)), kes vastutab panga ja kogu kontserni juhtimise eest;
- Finantsjuht (CFO), kes vastutab finantsressursside juhtimise, finantsplaneerimise ja -aruandluse eest;

- Riskijuhtimise valdkonna juht (riskijuht (CRO)), kes vastutab, et olulised kontserni riskid on tuvastatud, hinnatud, jälgitud, testitud ja eraldiseisvalt raporteeritud Luminori juhtorganitele ja et Luminori äritegevust nõustatakse paremaks riskide maandamiseks ja juhtimiseks.

Jonas Filip Eriksson, Indrek Heinloo ja Erkki Raasuke astusid ametist tagasi 2020. aastal, Marilyn Pikaro andis lahkumisavalduse jõustumise kuupäevaga 6. jaanuar 2021. Uus juhatuse esimees ja tegevjuht Peter Bosek liitus 1. jaanuarist 2021. Järgmine tabel annab ülevaate iga juhatuse liikme haldusse nimetamise kuupäevast:

Nimi	Juhatus liige alates	Positsioon
Peter Bosek	1. jaanuar 2021	Juhatus esimees
Kristina Siimar	2. jaanuar 2019	Juhatus liige
Kerli Gabrilovica	2. jaanuar 2019	Juhatus liige
Andrius Načajus	12. november 2018	Juhatus liige
Ilja Sovetov	2. september 2019	Juhatus liige
Georg Jürgen Kaltenbrunner	1. november 2019	Juhatus liige

Juhatus koosolekud toimuvad vähemalt kord kuus. 2020. aastal pidas juhatus 92 koosolekut, sh *per capsulam* koosolekud.

Nõukogu komiteed

Nõukogu on eelkirjeldatud põhimõtete alusel moodustanud järgmised komiteed, mis tegutsesid 2020. aastal:

- Auditikomitee
- Riskikomitee
- Nomineerimiskomitee
- Töötasukomitee.
- Muudatuste juhtimise komitee

Lisaks eespool loetletud komiteedele lubavad muudetud pangasisesed ühingujuhtimise eeskirjad nõukogul moodustada strateegilise tegevuse komitee, mida 2020. aastal siiski ei tehtud.

Nõukogu kehtestab ja kinnitab oma komiteede suhtes kohaldatavad tegevuskorrad ning teeb järelevalvet nende rakendamise üle, kirjeldades nõuetekohast teabevahetust (sealhulgas soovitude ja järelduste dokumenteerimist) ning iga komitee ja nõukogu, pädevate asutuste ja teiste osaliste vahelisi alluvussuhteid.

Nimetatud komiteede tegevust ja nende volitusi reguleerivad asjakohased sise-eeskirjad.

Auditikomitee

Auditikomitee eesmärk on aidata nõukogul kontrollida, analüüsida ja jälgida, et Luminoril ja selle tütarettevõtjatel on usaldusväärne sisekontrolli, halduse ja riskijuhtimise süsteem, ja tagada, et finantsaruandlus on usaldusväärne ja objektiivne ning eksisteerivad usaldusväärsed raamatupidamis- ja eelarvestamisprotsessid. Samuti kontrollib auditikomitee kohustusliku auditi tõhusust, s.t Luminori välisaudiitori sõltumatust ja objektiivsust. 29. mail 2020 valis nõukogu aastaaruande auditi läbiviijaks AS-i PricewaterhouseCoopers.

Auditikomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse nõukogu liikmete seast. Vähemalt üks auditikomitee liige peab olema tegutsenud raamatupidamise või auditeerimise valdkonnas kauem kui kolm aastat. 2020. aastal olid auditikomitee liikmed Bjørn Erik Naess (esimees), Jørgen Christian Andersen, Michael Jackson, Jerome Mourgue d'Algue ja Mathias Patrick Laurent Favetto.

Auditikomitee koosolekud toimuvad vähemalt kord kvartalis. 2020. aastal pidas auditikomitee 13 koosolekut, sh *per capsulam* koosolekud.

Riskikomitee

Riskikomitee kohustused on:

- nõustada ja toetada nõukogu riskistrateegia ja riskiisu jälgimisel ja määramisel;
- tagada optimaalse kapitalstruktuuri tõhus vorm; riskijuhtimine ja kontroll;
- anda soovitusi, kuidas optimeerida Luminori varade ja kohustiste struktuuri, et riski ja tootluse suhe oleks vastuvõetav;
- analüüsida Luminori pakutavate finantstoodete ja -teenuste ning Luminori ärimudeli vahelist kooskõla ning Luminori riskistrateegiat ja -valmidust;
- hinnata riske, mis on seotud Luminori pakutavate olemasolevate ja uute finantstoodete ja -teenustega ning analüüsida nimetatud toodetele ja teenustele määratud hindade ja nendelt teenitava kasumi kooskõla;
- kontrollida, analüüsida ja hinnata, kuidas avaldavad välis- ja sisesündmused mõju Luminori riskiprofiilile tavapärastes ja stressiolukordades.

Riskikomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse nõukogu liikmete seast. Riskikomitee liikmetel peavad olema piisavad kogemused ja teadmised riskijuhtimise ja selle kontrollimeetmete kohta ning eriti Luminori riskistrateegia ning selle rakendamise järelevalve vallas. 2019. aastal olid riskikomitee liikmed Trygve Young (esimees), Michael Jackson, Nadim Diaa El Din El Gabbani, Mathias Patrick Laurent Favetto ja Elisabeth Jane Nelson. 2020. aastal pidas riskikomitee 26 koosolekut, sh *per capsulam* koosolekud.

Nomineerimiskomitee

Nõukogu nomineerimiskomitee põhikohustused on teha kindlaks juhatuse liikmete parimad kandidaadid ja esitada nad nõukogule heakskiitmiseks ning hinnata juhatuse struktuuri, tulemuslikkust, teadmisi, oskusi ja kogemust kollektiivselt ja iga liikme puhul eraldi.

Nomineerimiskomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse nõukogu nende liikmete seast, kellel peaksid olema vastavad teadmised, oskused ja kogemused valimisprotsessiks ja sobivusnõuete hindamiseks. 2020. aastal olid nomineerimiskomitee liikmed Nils Melngailis (esimees), Bjørn Erik Naess, Jørgen Christian Andersen, Nadim Diaa El Din El Gabbani ja Maria Elena Cappello.

Nomineerimiskomitee koosolekud toimuvad vähemalt kord aastas. 2020. aasta lõpus pidas nomineerimiskomitee 18 koosolekut, sh *per capsulam* koosolekud.

Töötasukomitee

Nõukogu töötasukomitee põhikohustused on kontrollida, kas Luminori tasustamissüsteemid vastavad üldiselt tõhusa riskijuhtimise põhimõtetele ning kas need vähendavad ülemäärast riskide võtmist.

Sellest tulenevalt on töötasukomitee ülesanded järgmised:

- vaadata läbi tasustamise ja tulemustasu maksmise põhimõtted ja tavad;
- kontrollida vastavuskontrolli funktsiooni eest vastutavate tippjuhtide muutuvtasu;
- teha nõukogule ettepanekuid tasustamispaketi kujundamise kohta; ja
- koostada otsuseid, mida juhtorganid teevad tulemustasu kohta.

Töötasukomitee koosneb vähemalt kolmest liikmest, kes valitakse nõukogu liikmete seast. 2020. aastal olid töötasukomitee liikmed Maria Elena Cappello (esimees), Jørgen Christian Andersen, Bjørn Erik Naess ja Nadim Diaa El Din El Gabbani.

Töötasukomitee koosolekud toimuvad vähemalt kord aastas. 2020. aastal pidas töötasukomitee 11 koosolekut.

Muudatuste juhtimise komitee

Muudatuste juhtimise komitee peamised ülesanded on järgmised:

- vaadata üle ja kriitiliselt analüüsida strateegilise IT ja teiste IT-ga seotud strateegiliste projektide edusammud, sh projektide juhtimine, eelarve, vastavate programmide või projektide tähtsajad, ning teha nimetatud projektide kohta nõukogule soovitusi;
- vaadata üle ja kriitiliselt analüüsida strateegilised IT tarnijate lepingud ning teha nõukogule soovitusi, mis puudutavad

- vastavate lepingute pikendamist või lõpetamist;
- teha tehnoloogiaalase strateegia (sh tehnoloogia hankestrateegia) arendamise ja teostamise üle järelevalvet ning anda nõukogule soovitusi;
- teostada järelevalvet tegevusvaldkonna, äritegevuse ja tehnoloogilise innovatsiooniaruannete ja ülevaadete üle ning analüüsida Luminori kontserni tehnoloogiliste uuenduste prioriteete ja ajakava.

Muudatuste juhtimise komiteel on vähemalt kolm liiget, kes valitakse nõukogu liikmete seast. 2020. aastal olid muudatuste juhtimise komitee liikmed Michael Jackson (esimees), Maria Elena Cappello, Jørgen Christian Andersen, Mathias Patrick Laurent Favetto.

Muudatuste juhtimise komitee koosolekud toimuvad vähemalt kord aastas. 2020. aastal toimus 10 ümberkorralduste komitee koosolekut.

Sisekontrolli raamistik ja funktsioonid

Luminor arendab ja toetab tugevat riskikultuuri, mille fookus on riski kontrollidel ning nõuetele vastavusel organisatsioonis. Lisaks on Luminoril vastupidav ja põhjalik sisekontrolli raamistik. Sisekontrolli raamistik katab kogu Luminor Gruppi, sealhulgas kõik äriühinid ja sisemised üksused, sisemised kontrollifunktsioonid, sisse ostetud tegevused ning pangakanalid. Riskijuhtimine põhineb Luminoris kolmel kaitseliinil, mis on seatud üles viisil, et ei tekiks huvide konflikti. Kõik äriüksused ja tugifunktsioonid on esimeseks kaitseliiniks, vastavuskontrolli funktsioon on teine kaitseliin ning siseauditi funktsioon kolmas kaitseliin.

Tagamaks esimese kaitseliini ja kontrollifunktsioonide sõltumatust, määrab riskijuhi ja vastavuskontrolli juhi ametisse ning kutsub nad tagasi juhatuse esimees koos eelneva nõukogu heakskiiduga. Kolmanda kaitseliini, siseauditi juhi ja siseauditi meeskonna, määrab ametisse ja kutsub tagasi nõukogu.

Sisekontrolli funktsioonid esitavad nõukogule ja juhatusele korrapäraselt (vähemalt kord kvartalis või nõukogu palvel) kirjalikke aruandeid, milles käsitletakse peamisi riske ja puudusi, mis on kindlaks tehtud kooskõlas kohaldatavate õigusaktide ja kutsestandarditega. Aruanded sisaldavad iga uue tuvastatud puuduse kohta vastava riski kirjeldust, mõjuhinnaangut, soovitusi ja rakendatavaid parandusmeetmeid. Nõukogu kontrollib leide õigeaegselt ja tõhusalt ning nõuab piisavate parandusmeetmete võtmist. Riskijuht ja vastavuskontrolli juht annavad aru panga juhatusele ning neil on võimalus suhelda ka otse nõukoguga (nõukogu komiteede kaudu või otse). Lisaks nimetatud korrapärasele aruannetele suhtlevad Luminori juhtorganid põhilistel riskiteemadel pidevalt otse riskijuhiga.

Riskijuhtimise funktsioon

Riskijuhtimise funktsioon on panga keskne ja sõltumatu organisatsiooniline allüksus. Riskijuhtimise funktsioon koostab riskipõhimõtted ja riskijuhtimise raamistiku, mängib olulist rolli tagamaks, et Luminoril on tõhus riskijuhtimise protsess ning on aktiivselt kaasatud kõikide oluliste riskide juhtimise otsuste langetamisel. Luminoris on kehtestatud vastavad protseduurid riskijuhi toetamiseks, kus ta hindab kriitiliselt juhtorganite poolt vastu võetud otsuseid.

Riskijuhtimise funktsioon koosneb Luminori Riskidivisjonist, kes annab aru riskijuhile, kes omakorda vastutab nõukogu riskikomitee kaudu juhatusele ja nõukogule põhjaliku teabe esitamise eest oluliste riskide kohta, võimaldades neil mõista Luminori üldist riskiprofiili, ja nõustab riskijuhtimisega seotud küsimustes. Riskijuhil on otsene juurdepääs nõukogule, et tõstatada murekohti ning vajaduse korral hoiatada, kui konkreetsed arengud mõjutavad või võivad mõjutada Luminori riskiprofiili.

Vastavuskontrolli funktsioon

Vastavuskontrolli funktsioon vastutab vastavusriskide sõltumatu kindlakstegemise, hindamise ja jälgimise ning sellekohase aruandluse eest. Samuti vastutab vastavuskontrolli funktsioon siseraamistiku ning kohaldatavate õigusnormide, reeglite, määruste ja standardite täitmise eest. Vastavuskontrolli funktsioon tegutseb nõukogu heakskiidetud regulaarse tegevuskava alusel.

Vastavuskontrolli funktsiooni juhib ja haldab vastavuskontrolli juht, kes kannab üldist vastutust vastavusriskide kontrollimise eest Luminoris, annab aru panga juhatusele ja omab otsest juurdepääsu nõukogule. Vastavuskontrolli funktsiooni tegevust ja vastutust selle eest reguleerivad Luminori vastavuskontrolli poliitika ning finantskuritegude ja sanktsioonide valdkonna sise-eeskirjad.

Siseauditi funktsioon

Siseauditi funktsioon on panga tegevjuhtkonnast sõltumatu funktsioon, mille moodustab ja mille üle teostab järelevalvet nõukogu. Siseauditi funktsioon moodustab kolmanda kaitseliini. Siseauditi reguleerimisalasse kuulub kogu Luminori tegevus ja kõik Luminori üksused, sealhulgas sisse ostetud tegevused. Siseaudit tagab nõukogule usaldusväärse, sõltumatu ja objektiivse kontrolli Luminori juhtimis-, riskijuhtimis- ja sisekontrolliprotsesside tõhususe üle esimeses ja teises kaitseliinis. Siseauditi funktsioon esitab auditileiud ja -aruanded asjakohase valdkonna juhtkonnale, juhatusele ning auditikomitee ja riskikomitee kaudu ka nõukogule. Siseaudit on ka usaldusväärse kontrollikultuuri peamine edendaja Luminoris.

Siseauditi funktsioon tegutseb aastase auditikava alusel, mis põhineb riskipõhisel käsitusviisil ning mis on koostatud sõltumatult juhatusest ja panga muudest töötajatest. Auditikava kiidab heaks nõukogu.

Siseauditi funktsioon järgib rahvusvahelisi auditeerimisstandardeid.

Siseaudiitoritel ei ole otsest tegevusega seotud vastutust auditeeritava tegevuse üle ega auditeeritava tegevusega seotud volitusi.

Siseauditi juht kannab üldist lõplikku vastutust Luminori siseauditi eest. Siseauditi juht ja siseauditi töötajad määratakse ametisse ja kutsutakse tagasi nõukogu otsuse alusel.

Siseauditi funktsioonil on täielik, vaba ja piiramatu juurdepääs kõikidele funktsioonidele, andmetele, varaobjektidele, ruumidele, agentidele ja töötajatele, sealhulgas isikutele, kes osutavaid Luminorile tugiteenuseid, ning kõikidele dokumentidele ja kogu teabele, mida siseauditi funktsioon peab vajalikuks oma kohustuste täitmiseks.

Filiaalide juhtimine

Luminori Lätis ja Leedus asuvate filiaalide roll on osutada finantsteenuseid Luminori tegevusloa alusel ning vastavalt Balti riikide ametivõimudele teatavaks tehtud tingimustele.

Filiaalid saavad oma tegevuse läbi viimiseks sõlmida Luminori nimel lepinguid ja võtta kohustusi ning omandada muid õigusi ja võtta muid kohustusi, kui need kohustused ei ole vastuolus seaduse või nõukogu ja juhatuse otsuste või suunistega.

Filiaalide igapäevast tegevust juhib filiaalijuht. Filiaalijuht ja tema asetäitjad nimetab Leedus ametisse nõukogu. Juhatuse teostab filiaali ja filiaalijuhi üle järelevalvet. Filiaali äriplaanid, majandustulemused ja tulemuslikkuse vaatab üle ja kinnitab juhatuse.

Tütarettevõtete juhtimine

Ehkki enamiku toodetest ja teenustest pakuvad Luminor ning tema filiaalid Lätis ja Leedus, on Luminoril ka spetsiaalsed tütarettevõtted, mis tegelevad liisinguga, pensionifondide haldamisega ja haldavad ülevõetud vara.

Luminori struktuur on kavandatud järgides reeglit, mille kohaselt see ei tohiks takistada juhtimisorganite võimet kontrollida ja tõhusalt juhtida Luminori ees seisvaid riske ega ametiasutuste võimalust teostada tõhusalt Luminori üle järelevalvet. Luminor ei loo läbipaistmatuid või tarbetult keerukaid struktuure, millel pole selget majanduslikku põhjendust ega õiguslikku eesmärki.

Lisaks peavad Luminori juhtorganid tagama, et Luminor tervikuna vastab kõigile järelevalvealase aruandluse nõuetele individuaalselt, alamkonsolideeritult ja konsolideeritult ning et Luminor on võimeline esitama kogu vajaliku teabe oma struktuuri kohta õigeaegselt. Juhtorganid peavad lisaks tagama, et kõik Luminori tütarettevõtted saavad piisavalt teavet, et saada selge ettekujutus Luminori üldeesmärkidest, strateegiast ja riskiprofilist ning sellest, kuidas see tütarettevõtte on integreeritud Luminori struktuuri ja tegevusse.

Iga tütarettevõtte juhtimisorganid sõltuvad selle tütarettevõtte suhtes kohaldatavatest seadustest ja selle rollist. Tütarettevõtte tegevdirektor või juhatuse vastutab tütarettevõtte aktsionäri juhtimisorganite tehtud otsuste täitmise eest. Tütarettevõtete juhtimisorganid annavad tütarettevõtte aktsionäri juhatusele aru äriplaanide elluviimisest ning tütarettevõtte tulude ja kulude eelarvest kinnipidamisega seotud küsimustes.

2020. aastal likvideeriti Luminori tütarettevõtte UAB Gėlužės projektai. UAB Industrious, "PROMANO LIT", UAB, UAB "RECURSO", SIA Salvus 2, SIA Salvus 6, SIA Trioleta, Luminor Finance SIA, SIA Baltik ģpašums, SIA Realm, Promano Est OÜ on 31. detsembril 2020 seisuga likvideerimisel.

MITMEKESISUSE PÕHIMÕTTED

Luminor on algusest peale võtnud oma kohustuseks mitmekesise meeskonna rajamise ning sõltumatute arvamuste ja kriitilise mõtlemise soodustamise. Luminoris kehtivad võrdõiguslikkuse, mittediskrimineerimise ja mitmekesisuse poliitikad, kus on välja toodud need põhimõtted, mida Luminor järgib:

- luua keskkond, kus individuaalseid erinevusi ja kõikide meeskonnaliikmete panust tunnustatakse ja hinnatakse ning kus edendatakse väärikut ja austust iga töötaja suhtes;
- edendada töökohal võrdõiguslikkust, kuna see soodustab koostööd ning aitab luua klientidele, sidusrühmadele, töötajatele ja ühiskonnale ärist väärtust, sealhulgas kohaldada võrdseid valikukriteeriume ja tingimusi töötajate värbamisel, kehtestada võrdse töö eest võrdne palgatase jne;
- mitte sallida töökohal esineda võivat diskrimineerimisel põhinevat hirmutamist, kiusamist, patuoinaste otsimist, ohvrustamist, ahistamist ja seksuaalset ahistamist ning võtta meetmeid töötajate kaitsmiseks eeltoodu eest;
- julgustada igahü, kes tunneb, et teda on diskrimineeritud, oma murest rääkima, et võimaldada parandusmeetmete võtmist.

Luminori personalidivisjon on kehtestanud protsessi, et hinnata ja edendada juhtide ja töötajate värbamisel mitmekesisuse aspekte (sooline mitmekesisus, erinevate geograafiliste asukohtade esindatus, pädevused jne). Et kohaldada põhimõtet, mille kohaselt makstakse võrdse töö eest võrdset palka, järgitakse värbamisel ja palkade läbivaatamisel erinevatel ametikohtadel eelnevalt kindlaks määratud palgataset.

ETTEVÕTTE VÄÄRTUSED JA KÄITUMISJUHEND

Luminoris on vastavuse üks põhielemente tugev ettevõtte- ja riskikultuur. Luminori jaoks on tähtis, et juhtorganite liikmed ja töötajad mõistavad ja järgivad Luminori väärtusi ja eetikastandardeid ning vastavuskontrolli ja riskijuhtimise põhimõtteid. Luminori vastavuse standardid kirjeldavad väärtusi ja eeldatavat käitumist:

- Professionaalsus: kohustume järgima töötajate käitumise, ausa äritegevuse ja klienditeeninduse kõrgeimaid norme.
- Otsekohesus: hoiame kõik lihtsa ja pretensioonituna; teeme seda, mida teha lubasime; räägime ausalt ja selgelt.
- Optimism: näeme inimestes head, jääme truuks oma eesmärgile ja usume, et alati saab paremini.
- Uudishimu: küsime alati „miks“, et oma püüdluste, motivatsiooni ja pettumuste kohta rohkem teada saada.
- Koostöö: lõhume organisatsioonilisi barjääre ja aitame üksteist, et saavutada paremaid tulemusi.

Luminor võtab aktiivselt meetmeid igasuguse altkäemaksu ja korruptsiooni vältimiseks. Igal Luminori töötajal on kohustus altkäemaksu ja korruptsiooni ära tunda, neid ennetada ja neist teada anda.

Luminor püüdleb kõrgeimaite eetiliste ja ametialase käitumise standardite suunas ning nõuab kõigilt oma töötajatelt Vastavuskontrolli Standardites sätestatud käitumispõhimõtete lugemist ning nende põhimõtete järgimist.

HUVIDE KONFLIKTI JUHTIMISE PÕHIMÕTTED

Kõigilt töötajatelt eeldatakse vastavuskontrolli nõuetes sisalduva huvide konfliktide juhtimise eeskirjas toodud reeglite järgimist. Lisaks on kõik töötajad kohustatud korrapäraselt aru andma oma majanduslikest huvidest, täites selleks välise huvide deklaratsiooni.

Luminor on koostanud sise-eeskirjad ja rakendab neid, et tuvastada, vältida ja juhtida kogu oma äritegevuses huvide konflikte kõikide struktuuriüksuste, funktsionaalsete valdkondade ja äriprotsesside kaudu. Luminor on võtnud endale kohustuse tegutseda alati

õiglaselt ja professionaalselt ning teha kõik endast oleneva, et tuvastada, vältida ja juhtida huvide konflikte, mis on seotud klientide, töötajate, äripartnerite ja teiste sidusrühmadega, ning tagada kõigi sidusrühmade õiglane kohtlemine. Vastavusstandardid sisaldavad mittetäielikku loetelu olukordadest, kus huvide konfliktid tekivad või võivad tekkida, ning nende juhtimise viisidest. Kõik Luminori töötajad peavad märkama ja ennetama huvide konflikti juhtumeid ning neist samuti teavitama.

Kõigilt töötajatelt eeldatakse Vastavusstandardites kehtestatud huvide konfliktide vältimise ja juhtimise reeglite järgimist. Peale selle on kõik töötajad kohustatud korrapäraselt andma aru oma majanduslikest huvidest, täites selleks välise huvide deklaratsiooni.

Lisaks sellele on Luminoris kingitustest ja soodustustest teavitamise kord, milles kirjeldatakse käitumispõhimõtteid kingituste ja soodustuste saamisel ja andmisel. Peamine põhimõte on see, et töötajad ei võta vastu ega paku kingitusi või soodustusi, olenemata nende väärtusest, kui seda peetakse ebasobivaks või eetiliseks küsitavaks või see võib mõjutada saajat oma tööülesannete täitmisel või võib Luminor Bank AS-ile tekitada mainekahju. Kord sisaldab näiteid, et toetada töötajaid otsuste tegemisel, mis puudutavad kingituste ja soodustuste asjakohasust ning erinevate situatsioonide kohta otsuste tegemist.

AUDIITORID

Luminor Bank AS-i audiitor on 2018. aastast PricewaterhouseCoopers AS. Juhtivaudiitor on Ago Vilu. Luminor Bank AS täidab audiitori rotatsiooni nõuet.

Lisaks kohustuslikule auditile on Luminor Bank AS-i audiitor pakkunud täiendavaid teenuseid, mis on nõutavad Balti riikides seadusandluse kohaselt ja muid kindlustandvaid teenuseid, mis on lubatud Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse alusel.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

KONSOLIDEERITUD KASUMI- JA MUU KOONDKASUMIARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Tuhandetes eurodes	Lisad	2020	2019
Intressitulu efektiivse intressimäära meetodil	6	226 174	244 765
Muu samalaadne tulu	6	47 588	56 912
Intressikulu ja samalaadne kulu	1, 6	-46 832	-47 525
Neto intressi- ja muu samalaadne tulu		226 930	254 152
Komisjoni- ja teenustasutulu	7	95 873	105 827
Komisjoni- ja teenustasukulu	7	-22 233	-28 441
Neto komisjoni- ja teenustasutulu		73 640	77 386
Netotulu (-kulu) õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavalt finantsvaradelt ja kohustistelt		36	852
Netotulu (-kulu) õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande määratletud võlainstrumentidelt		8 304	5 315
Netotulu (-kulu) kauplemiseks hoitavalt finantsvaradelt		4 839	5 683
Netotulu (-kulu) tuletisinstrumentidest		-9 560	10 736
Netotulu (-kulu) valuutatehingutelt		24 119	11 344
Muud tegevustulud	10	6 406	17 839
Muud tegevuskulud	1	-6 350	-9 985
Muu tegevuskasum (neto)		27 794	41 784
Palgad ja muu tööjõukulu	8	-100 200	-111 296
Muud üldhalduskulud	1, 9	-163 098	-165 349
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse muutus	18, 19	-12 096	-13 177
Kokku tegevuskulud		-275 394	-289 822
Kasumiosa investeeringutelt sidusettevõttesse	17	972	1 066
Allahindlus krediitdikahjumite katteks, välja arvatud bilansivälised kohustised	5	-14 510	-24 015
Allahindlus bilansivälise kohustiste krediitdikahjumite katteks	1	-3 130	1 038
Muud põhitegevusega mitte seotud kulud	1	-535	-2 327
Kasum enne maksustamist		35 767	59 262
Tulumaksukulu	24	-2 656	-5 265
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)		33 111	53 997
Kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumisse või kahjumisse			
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumiaruande kajastatud omakapitali instrumentide õiglase väärtuse muutus		4	-55
Kokku kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumisse või kahjumisse		4	-55
Muu koondkasum		4	-55
Kokku koondkasum		33 115	53 942

Arvestuspõhimõtted ja lisad lehekülgedel 33-140 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE SEISUGA 31. DETSEMBER 2020

Tuhandetes eurodes	Lisa	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Varad			
Sularaha ja nõuded keskpangale	11	4 926 520	2 924 019
Nõuded teistele krediitiasutustele	12	103 559	141 645
Laenud klientidele	14	9 430 835	10 222 547
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad	31	2 857	3 021
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	15, 31	284 149	227 896
Tuletisinstrumentid	13	43 407	59 217
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande	31	140	140
Investeeringud sidusettevõtetele	17	5 292	5 639
Immateriaalne põhivara	18	6 667	8 199
Materiaalne põhivara ja kasutusõiguse vara	19	56 647	67 472
Kinnisvarainvesteeringud	20	625	2 427
Tulumaksu vara		458	0
Edasilükkunud tulumaksu vara	24	9 353	3 031
Muud varad	16	53 574	73 340
Müügiootel põhivarad ja müügigrupid		20	71
Kokku varad		14 924 103	13 738 664
Kohustised			
Krediitiasutuste laenud ja hoiused	21	47 311	980 692
Klientide hoiused	22	11 821 692	10 235 443
Väljastatud võlakirjad	23	1 201 232	651 716
Tuletisinstrumentid	13	50 583	58 304
Maksukohustised		203	3 845
Rendikohustised	19	49 672	57 051
Muud finantskohustised	25	14 705	45 303
Muud kohustised	26	64 210	69 793
Eraldised	27	9 260	4 248
Kokku kohustised		13 258 868	12 106 395
Omakapital			
Aktiivkapital	28	34 912	34 912
Ülekurss	28	1 412 243	1 412 243
Jaotamata kasum		215 110	183 916
Muud reservid		2 970	1 198
Kokku panga aktsionäridele kuuluv omakapital		1 665 235	1 632 269
Kokku kohustised ja omakapital		14 924 103	13 738 664

Arvestuspõhimõtted ja lisad lehekülgedel 33-140 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Tuhandetes eurodes	Aktiivkapital	Ülekurs	Muud reservid	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
Omakapital kokku seisuga 1. jaanuar 2019	34 912	1 628 274	4 460	126 941	1 794 587
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	0	53 997	53 997
Muu koondkasum	0	0	-55	0	-55
Kokku koondkasum	0	0	-55	53 997	53 942
Ümberklassifitseerimine koondkasumist jaotamata kasumisse	0	0	-3 194	3 194	0
Aktiivkapitali suurendamine*	216 031	-216 031	0	0	0
Aktiivkapitali vähendamine*	-216 031	0	0	0	-216 031
Ülekanne kohustuslikku reservi	0	0	274	-274	0
Muu	0	0	-287	58	-229
Kokku omakapital seisuga 31. detsember 2019	34 912	1 412 243	1 198	183 916	1 632 269
Kokku omakapital seisuga 31. detsember 2019	34 912	1 412 243	1 198	183 916	1 632 269
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	0	33 111	33 111
Muu koondkasum	0	0	4	0	4
Kokku koondkasum	0	0	4	33 111	33 115
Ülekanne kohustuslikku reservi	0	0	1 768	-1 768	0
Muu	0	0	0	-149	-149
Kokku omakapital seisuga 31. detsember 2020	34 912	1 412 243	2 970	215 110	1 665 235

* 28. mail 2019 otsustasid Luminori aktsionärid läbi viia fondi emissiooni, millele järgnes aktiivkapitali vähendamine. Fondi emissioon põhineb panga vahearuanandel seisuga 2. jaanuar 2019 ja sellega konverteeriti osaliselt aktsiate ülekurs summas 216 031 tuhat eurot aktiivkapitaliks. Fondi emissiooni järgselt vähenes aktiivkapital sama summa võrra ja see maksti aktsionäridele välja 2019. aasta septembris.

Arvestuspõhimõtted ja lisad lehekülgedel 33-140 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE 31. DETSEMBRIL 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Tuhandetes eurodes	Lisad	2020	2019
Äritegevuse rahavood			
Kasum enne maksustamist		35 767	59 262
Kirjete korrigeerimine:			
-Allahindlus krediitkahjumite katteks, välja arvatud bilansivälised kohustised	5	14 510	24 015
-Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitkahjumite katteks		3 130	-1 038
-Dividenditulu		-64	-90
- Kasumiosa investeeringutelt sidusettevõttesse	17	-392	-1 046
- Kahjum/(kasum) välisvaluutakursi muutustest		-3 052	-428
- Kulum, amortisatsioon ja väärtuse langus	18, 19	12 096	13 177
- Kasum tütarettevõtete ja sidusettevõtete müügist		0	-8 962
- Muud korrigeerimised		535	2 397
- Intressitulu	6	-273 762	-301 677
- Intressikulu	6	46 832	47 525
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust		-164 400	-166 865
Varade ja kohustiste muutus			
Laenud klientidele kasv (-)/vähenemine (+)	14	763 828	1 260 018
Muude varade kasv (-)/vähenemine (+)	16	-50 512	-61 659
Klientide hoiuste kasv (+)/vähenemine (-)	1, 22	658 227	-1 796 273
Kohustiste kasv (+)/vähenemine (-)	25, 26	-35 785	47 313
Kokku varade ja kohustiste muutus		1 335 758	-550 601
Saadud intress		285 105	314 015
Makstud intress		-54 835	-51 790
Makstud tulumaks	24	-13 078	-11 507
Kokku rahavood äritegevusest		1 388 550	-466 748
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	18, 19	-2 974	-9 385
Laekumised materiaalse ja immateriaalse põhivara võõrandamisest		3 545	5 160
Laekumised kinnisvarainvesteeringute võõrandamisest		1 492	30 138
Saadud dividendid		796	1 754
Kokku rahavood investeerimistegevusest		2 859	27 667
Finantseerimistegevused			
Väljastatud võlakirjad	23	802 750	298 809
Võlakirjade tagasiost	23	-254 912	0
Rendikohustise põhiosa tagasimaksed	19	-6 162	-5 957

Väljamakse aktsionärile	0	-216 031
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	541 676	76 821

Neto raha ja selle ekvivalentide muutus	1 933 085	-362 260
--	------------------	-----------------

Raha ja raha ekvivalendid aasta algul	11, 12	2 948 685	3 310 517
Valuutakursside mõju rahale ja raha ekvivalentidele		3 052	428
Neto raha ja selle ekvivalentide muutus		1 933 085	-362 260
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul		4 884 822	2 948 685

Raha ja selle ekvivalendid koosnevad			
Sularaha	11	123 809	140 518
Nõuded keskpangale ilma kohustusliku reservita	11	4 690 457	2 670 701
Likviidsed hoiused teistes krediidasutustes tähtajaga kuni 3 kuud	12	70 556	137 466
Kokku		4 884 822	2 948 685

Arvestuspõhimõtted ja lisad lehekülgedel 33-140 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

1. OLULISED ARVESTUSPÕHIMÕTTED

TEAVE ETTEVÕTTE KOHTA

Luminor Bank AS (pank või kontsern) on kohalik krediitiasutus, mille emaettevõtjaks on Luminor Holding AS, mille üle on lõplik kontroll BCP VII-l, mis on Blackstone Group Inc sidusettevõtte poolt juhitud investeerimisfond. Luminor Holding AS teisi aktsionäre - Nordea Bank Abp ja DNB BANK ASA - loetakse kontserni üle olulist mõju omavateks üksusteks. Luminori panga ametlik juriidiline aadress on Liivalaia 45, 10145, Tallinn, Eesti Vabariik.

14. mail 2019 loodud uus ettevõtte Luminor Holding AS on alates 23. septembrist 2019 Luminor Bank ASi emaettevõtte. Kuni 23. septembrini 2019 oli emaettevõtteks Luminor Group AB.

2. jaanuaril 2019 viis Luminor Bank AS lõpule oma piiriülese ühinemise ning jätkab tegevust kõigis kolmes Balti riigis peakontoriga Eestis - Luminor Bank AS ja filiaalidega Lätis ja Leedus.

30. septembril 2019 omandas konsortsium, mille eesotsas on Blackstone-i poolt hallatavad erakapitalifondid, 60.1% enamusosaluse Luminor Bank ASi omaniku Luminor Holding ASi aktsiatest. Luminor Bank ASi endised omanikud Nordea Bank Abp ("Nordea") ja DNB BANK ASA ("DNB") omavad mõlemad 19.95% Panga aktsiatest.

Käesolevas aastaaruandes tähendab sõna „pank“ (või Luminor Bank AS) ettevõtet Luminor Bank AS. Sõna „kontsern“ viitab Luminor Bank ASi ja selle tütarettevõtjate konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele.

31. detsember 2020 seisuga omas Luminor Bank AS otse või kaudselt enamusosalust järgmistes tütarettevõtetes (100%):

Registreeritud Eesti Vabariigis:

- Luminor Liising AS
- Luminor Pensions Estonia AS
- Promano Estonia OÜ (likvideerimisel)

Registreeritud Läti Vabariigis:

- Luminor Asset Management IPAS
- Luminor Finance SIA (likvideerimisel)
- Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS
- Luminor Līzings SIA
- Luminor Līzings Latvija SIA
- Promano Lat SIA
- Realm SIA (likvideerimisel)
- Salvus SIA
- Salvus 2 SIA (likvideerimisel)
- Salvus 3 SIA
- Salvus 4 SIA
- Salvus 6 SIA (likvideerimisel)
- Trioleta SIA (likvideerimisel)
- Baltic Īpašums SIA (likvideerimisel)

Registreeritud Leedu Vabariigis:

- Luminor Investiciju Valdymas UAB
- Luminor Lizingas UAB
- Industrious UAB (likvideerimisel)
- Intractus UAB
- Promano Lit UAB (likvideerimisel)
- Recurso UAB (likvideerimisel)

31. detsember 2020 seisuga omas Luminor Bank AS järgmisi sidusettevõtteid:

- ALD Automotive AS (25%)
- ALD Automotive SIA (25%)
- ALD Automotive UAB (25%)
- SIA Kredītinformācijas Birojs (22,6%)

31. detsembril 2020 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on avaldamiseks heaks kiidetud juhatuse poolt ning esitatakse 30. märtsil 2021 aktsionäriledele kinnitamiseks. Aktsionäridel on õigus jätta juhatuse koostatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kinnitamata ja nõuda uue konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist. Panga aktsionäridel või teistel ei ole õiguseid muuta aastaaruannet peale selle esitamist.

KOOSTAMISE ALUSED

Panga raamatupidamise aastaaruanne ja kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Liidu poolt vastu võetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS ehk International Financial Reporting Standards). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud soetusmaksumuse printsiibil, välja arvatud finantsinstrumendid, mida hinnatakse õiglasel väärtusel läbi kasumiaruande (FVTPL ehk fair value through profit or loss) ja õiglasel väärtusel läbi muu koondkasumi (FVOCI ehk fair value through other comprehensive income).

Olulisemad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kasutatud arvestuspõhimõtted on toodud allpool. Neid põhimõtteid on järjepidevalt rakendatud kõigi esitatud perioodide suhtes, kui pole sätestatud teisiti.

Kui asjakohastes arvestuspõhimõtetes pole sätestatud teisiti, liigitatakse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kirjete esitusviisi või liigitamise muutmisel ümber ka asjakohased eelmiste perioodide summad.

Panga ja tema sidus- ning tütarettevõtete arvestus- ja aruandlusvaluuta on euro ja kõik summad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole teisiti märgitud.

Käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamise ajaks on avaldatud uued IFRS-id ning teatud standardite muudatused ja tõlgendused, mille rakendamine on ettevõttele 1. jaanuaril 2021 või hiljem algavatel aruandeperioodidel kohustuslik. Nende standardite ülevaade ja panga juhatuse hinnang uute standardite ja tõlgenduste rakendamise mõju kohta on toodud lisas 3.

Panga eraldiseisvates aruannetes kajastatakse investeeringuid tütarettevõtetesse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud allahindlused ja investeeringuid sidusettevõtetesse omakapitali osaluse meetodil, muud põhimõtted on samad, mis konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes.

IFRS-ide tõlgendamise komitee otsus, mis puudutab edasilükkunud tulumaksu tütarettevõtjatesse ja sidusettevõtjatesse tehtud investeeringutelt

Nii Eesti kui Läti on asendanud oma traditsioonilised kasumil põhinevad maksurežiimid jaotamisele põhinevate maksurežiimidega, mille puhul ei kuulu tulumaks maksmisele mitte kasumilt vaid dividendide väljamaksetelt. Kooskõlas IAS 12 punktidega 52A ja 57A ei kajastata jaotamisel põhinevates maksurežiimides jaotamata kasumitelt maksmisele kuuluvat või edasilükkunud tulumaksu kuni selle ajani, mil kajastatakse dividendide maksmise kohustus. Eesti turupraktika kohaselt on seda arvestuspõhimõtet rakendatud kontserni kõikide jaotamata kasumite suhtes, olenemata sellest, kas need kasumid on akumulieerunud emaettevõtjas või tütarettevõtjates.

2020. aasta juunis tegi IFRS-ide tõlgendamise komitee päevakorralise otsuse, millega jõuti järeldusele, et IAS 12 punktides 52A ja 57A toodud põhimõte kohaldub ainult emaettevõtja akumulieerunud jaotamata kasumile ja mitte tütarettevõtjate akumulieerunud jaotamata kasumile. Selle asemel tuleb järgida IAS 12 punktides 39-40 toodud põhimõtet, mis on seotud tütarettevõtjate jaotamata kasumiga, kusjuures edasilükkunud tulumaksu tuleb kasutada sellise akumulieerunud kasumi suhtes, välja arvatud siis, kui on tõenäoline, et neid emaettevõtjale lähitulevikus ei jaotata.

Luminor on hinnanud IFRS-ide tõlgendamise komitee päevakorralist otsust ja jõudnud järeldusele, et vastavalt lähituleviku kontsernisisesele dividendikavale ei kajastata seisuga 31. detsember 2020 (31. detsember 2019 ja 1. jaanuar 2019: mõju puudub) edasilükkunud tulumaksukohustust panga tütarettevõtjate jaotamata kasumilt. Edasilükkunud tulumaksukohustust kajastati panga sidusettevõtjate jaotamata kasumilt summas 580 tuhat eurot.

Muudatused esitlusviisis

Majandusaasta aruandes analüüsiti kasumi- ja muu koondkasumiaruande sisu, mille tulemusena tehti ümberliigitamisi finantsteabe paremaks esitlemiseks.

Konsolideeritud aruannete ümberklassifitseerimised

Ümberklassifitseeritud on järgmised konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumiaruande kirjed:

Tuhandetes eurodes	1. jaanuar 2019 kuni 31. detsember 2019		
	Korrigeeritud saldo	Muutus	Enne korrigeerimist
Intressikulu ja samalaadne kulu *	-47 525	+9 985	-57 510
Muud tegevuskulud*	-9 985	-9 985	0
Muud tegevuskulud**	0	+17 889	-17 889
Muud üldhalduskulud**	-165 349	-17 889	-147 460
Muud põhitegevusega mitte seotud kulud	-2 327	-1 038	-1 289
Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitdikahjumite katteks	1 038	+1 038	0

* Rahalised sissemaksed kriisilahendusfondidesse ja garantiiskeemidesse.

** Muude tegevuskulude ümberliigitamine muudeks üldhalduskuludeks seoses analüüsi tulemustega, mis näitas, et oma iseloomust tulenevalt olid need kulud pigem üldhalduskulud kui tegevuskulud (nt juriidilised kulud ja käibemaks).

Ümberklassifitseerimine mõjutas järgmisi konsolideeritud rahavoogude aruande kirjeid:

Tuhandetes eurodes	1. jaanuar 2019 kuni 31. detsember 2019		
	Korrigeeritud saldo	Muutus	Enne korrigeerimist
Intressikulu*	47 525	-9 985	57 510
Makstud intress	-51 790	+9 985	-61 775
Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitdikahjumite katteks	-1 038	-1 038	0
Kasum/-kahjum materiaalse ja immateriaalse põhivara võõrandamisest	0	+624	-624
Kasum/-kahjum kinnisvarainvesteeringute võõrandamisest	0	+959	-959
Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse korrigeerimine	0	-1 653	1 653
Muud korrigeerimised	2 397	+1 108	1 289
Sidusettevõtete väärtuse langus	0	-20	20
Kasumiosa investeeringutelt sidusettevõttesse	-1 046	+20	-1 066
Laenud klientidele kasv (-)/vähenemine (+)	1 260 018	+1 038	1 258 980
Muude varade kasv (-)/vähenemine (+)	-61 659	-5 168	-56 491
Neto raha ja selle ekvivalentide muutus	-362 260	-4 130	-358 130

* Rahalised sissemaksed kriisilahendusfondidesse ja garantiiskeemidesse.

Konsolideerimata põhjaruannete ümberklassifitseerimised

Ümberklassifitseeritud on järgmised konsolideerimata kasumi- ja muu koondkasumiaruande kirjed:

Tuhandetes eurodes	1. jaanuar 2019 kuni 31. detsember 2019		
	Korrigeeritud saldo	Muutus	Enne korrigeerimist
Intressikulu ja samalaadne kulu*	-47 428	+9 985	-57 413
Muud tegevuskulud*	-9 985	-9 985	0
Muud tegevuskulud**	0	+16 519	-16 519
Muud üldhalduskulud**	-158 687	-16 519	-142 168
Muud põhitegevusega mitte seotud kulud	-1 136	-729	-407
Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitkahjumite katteks	729	+729	0

* Rahalised sissemaksed kriisilahendusfondidesse ja garantiiskeemidesse.

** Muude tegevuskulude ümberliigitamine muudeks üldhalduskuludeks seoses analüüsi tulemustega, mis näitas, et oma iseloomust tulenevalt olid need kulud pigem üldhalduskulud kui tegevuskulud (nt juriidilised kulud ja käibemaks).

Ümberklassifitseerimine mõjutas järgmisi konsolideerimata rahavoogude aruande kirjeid:

Tuhandetes eurodes	1. jaanuar 2019 kuni 31. detsember 2019		
	Korrigeeritud saldo	Muutus	Enne korrigeerimist
Intressikulu*	47 428	-9 985	57 413
Makstud intress	-45 150	+9 985	-55 135
Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitkahjumite katteks	-729	-729	0
Muud korrigeerimised	1 136	+729	407
Laenuklendidele kasv (-)/vähenemine (+)	1 311 725	+729	1 310 996
Muude varade kasv (-)/vähenemine (+)	-71 865	-4 859	-67 006
Neto raha ja selle ekvivalentide muutus	-351 090	-4 130	-346 960

* Rahalised sissemaksed kriisilahendusfondidesse ja garantiiskeemidesse.

KONSOLIDEERIMISE ALUSED

Tütarettevõtjad on investeerimisobjektid, sealhulgas struktureeritud üksused, mida kontsern kontrollib, sest i) kontsernil on õigus juhtida investeerimisobjektide olulist tegevust, mis mõjutab märkimisväärselt nende kasumit, ii) kontsern on avatud või tal on õigused investeerimisobjektides osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ning iii) kontsern saab kasutada oma mõjuvõimu investeerimisobjektide üle, et mõjutada investori tootluse suurust. Kui hinnatakse, kas kontsernil on mõjuvõim teise üksuse üle, võetakse arvesse sisuliste õiguste, sealhulgas võimalike sisuliste hääleõiguste, olemasolu ja mõju. Õigus on sisuline, kui selle omanikul on investeerimisobjekti olulise tegevuse juhtimist käsitlevate otsuste tegemisel reaalne võimalus seda õigust kasutada. Kontsernil võib olla mõjuvõim investeerimisobjekti üle ka siis, kui talle ei kuulu investeerimisobjektis hääleõiguste enamus. Sellisel juhul hindab kontsern oma hääleõiguste suurust hääleõiguste teiste omanike osaluste suuruse ja jaotuse suhtes, et määrata kindlaks, kas tal on faktiline mõjuvõim investeerimisobjekti üle. Teiste investorite kaitsva olemusega õigused, näiteks õigused, mis on seotud investeerimisobjekti tegevuse põhjapanevate muutustega või mida kohaldatakse üksnes erandlikel asjaoludel, ei takista kontsernil investeerimisobjekti kontrollimast. Tütarettevõtjad konsolideeritakse alates kuupäevast, mil kontroll läheb üle kontsernile, ning konsolideerimine lõpetatakse alates kuupäevast, mil kontroll peatub.

Tütarettevõtjate (välja arvatud need, mis omandatakse ühise kontrolli all olevatelt osalistelt) omandamise kajastamiseks kasutatakse omandamise meetodit. Äriühenduses omandatud eristatavaid varasid ning ülevõetud kohustisi ja tingimuslike kohustisi mõõdetakse nende õiglasest väärtuses omandamise kuupäeva seisuga, olenemata võimaliku mittekontrolliva osaluse suurusest.

Kontsern mõõdab mittekontrollivat osalust, mis moodustab olemasoleva osaluse ja annab selle omanikule likvideerimise korral õiguse netovara proportsionaalsele osale, üksikute tehingute kaupa kas a) õiglasest väärtuses või b) mittekontrollivast osalusest tuleneva netovara proportsionaalse osana, mis kuulub omandatavale. Mittekontrollivat osalust, mis ei moodusta olemasolevat osalust, mõõdetakse õiglasest väärtuses.

Firmaväärtust mõõdetakse omandatava netovara mahaarvamise teel omandatava eest ülekantud kogutasust, omandatava mittekontrolliva osaluse suurusest ja vahetult enne omandamise kuupäeva omandatavas hoitud osaluse õiglasest väärtusest. Negatiivset summat (negatiivset firmaväärtust) kajastatakse kasumiaruandes pärast seda, kui juhtkond on uuesti hinnanud, kas ta on tuvastanud kõik omandatud varad ning kõik võetud kohustised ja tingimuslikud kohustised, ning läbi vaadanud nende mõõtmise asjakohasuse.

Omandatavale ülekantud tasu mõõdetakse loovutatud varade, emiteeritud kapitaliinstrumentide ja kantud või võetud kohustiste õiglasest väärtuses, sealhulgas tingimuslikest tasukokkulepetest tulenevate varade ja kohustiste õiglasest väärtuses, kuid mõõtmisest jäetakse välja omandamisega seotud kulud, näiteks nõustamis-, õigus-, hindamis- ja sarnaste kutseteenuste kulud. Kapitaliinstrumentide emiteerimisega kaasnevad tehingukulud arvatakse maha omakapitalist, võlakirjade emiteerimisega kaasnevad tehingukulud arvatakse maha nende bilansilisest jääkmaksumusest ning kõik muud omandamisega seotud tehingukulud kantakse kulusse.

Ettevõtete vahelised tehingud ning kontserni äriühingute vaheliste tehingute saldod ja realiseerimata kasum elimineeritakse. Samuti elimineeritakse realiseerimata kahjum, kui kulu pole võimalik sisse nõuda. Pank ja kõik selle tütarettevõtjad kasutavad ühtseid arvestuspõhimõtteid, mis on kooskõlas kontserni põhimõtetega.

Sidusettevõtjad on üksused, mille üle kontsernil on (otsene või kaudne) märkimisväärne mõju, kuid mille üle kontsernil puudub kontroll. Üldjuhul on kontsernil sidusettevõtjas 20–50% hääleõigustest. Investeeringuid sidusettevõtjatesse kajastatakse kapitaliosaluse meetodil ning need võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Sidusettevõtete investeeringu bilansiline jääkmaksumus hõlmab omandamisel kindlaks määratud firmaväärtusest, millest on maha arvatud akumulieeritud krediidikahju. Sidusettevõtjatest saadavad dividendid vähendavad sidusettevõtjatesse tehtud investeeringu bilansilist väärtust. Muid omandamisjärgseid muutusi kontserni osas sidusettevõtja netovaras kajastatakse järgmiselt: i) kontserni osa sidusettevõtjate kasumis või kahjumis kajastatakse majandusaasta konsolideeritud kasumiaruandes sidusettevõtjate tulemi osana, ii) kontserni osa muus koondkasumis kajastatakse muus koondkasumis ja see esitatakse eraldi, iii) kõiki muid muutusi kontserni osas sidusettevõtjate netovara bilansilises väärtuses kajastatakse kasumiaruandes sidusettevõtjate tulemi osana. Kui aga kontserni osa sidusettevõtja kahjumis on võrdne selle osalusega sidusettevõtjas (sealhulgas tagamata nõuded) või ületab seda, ei kajasta kontsern edasist kahjumit, kui tal ei ole tekkinud kohustusi või kui ta ei ole tasunud makseid sidusettevõtja eest.

Kontserni ja tema sidusettevõtjate vaheliste tehingute realiseerimata kasum elimineeritakse kontsernile sidusettevõtjates kuuluva osaluse ulatuses. Samuti elimineeritakse realiseerimata kahjum, kui tehinguga ei tõendata üle antud vara väärtuse vähenemist.

Tütar- ja sidusettevõtjate võõrandamine. Kui kontserni kontroll või märkimisväärne mõju lõpeb, hinnatakse ülejäänud osalus üksuses õiglasest väärtuses ümber ning bilansilise väärtuse muudatust kajastatakse kasumiaruandes. Õiglane väärtus on esialgne bilansiline väärtus allesjäänud osaluse edasisel kajastamisel sidusettevõtja, ühisettevõtte või finantsvarana. Lisaks võetakse summasid, mis on varem kajastatud muu koondkasumi all, selle üksuse puhul arvesse nii, nagu oleks kontsern seonduvad varad ja kohustised otse võõrandanud. See võib tähendada, et varem muu koondkasumi all kajastatud summad viiakse üle kasumiaruandesse.

Kui osalust sidusettevõtjas vähendatakse, kuid märkimisväärne mõju jääb alles, liigitatakse vajaduse korral kasumiaruandesse ümber üksnes proportsionaalne osa varem muu koondkasumi all kajastatud summadest.

ARVELDUSVALUUTA

Kõigi kontserni kuuluvate üksuste raamatupidamise aastaaruannete kirjed on mõõdetud kasutades üksuse esmase majanduskeskkonna valuutat (arvestusvaluuta). Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on ühtlasi ka panga ja tütarettevõtjate aruandlus- ja esitusvaluuta.

Kõik välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber eurodesse aruandeperioodi lõpus kehtiva ametliku Euroopa Keskpanga (ECB) vahetuskursi alusel. Ümberarvestusel tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Soetusmaksumuses kajastatavad mitterahalised kirjed arvestatakse ümber tehingu toimumise päeval kehtiva vahetuskursi alusel, õiglases väärtuses kajastatavad varad aga õiglase väärtuse määramise kuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel.

Välisvaluutatehingud võetakse arvele tehingu toimumise päeval kehtiva vahetuskursi alusel. Välisvaluutatehingute arveldamisest tekkivad valuutakursi vahed kajastatakse kasumiaruandes nende arveldamisel arveldamise päeval kehtiva vahetuskursi alusel.

TULUDE JA KULUDE KAJASTAMINE

Intressitulu ja -kulu

Intressitulu ja -kulu kajastatakse kõikide võlainstrumentide puhul tekkepõhiselt efektiivse intressimäära meetodi alusel (EIR meetod). Selle meetodi alusel periodiseeritakse intressitulu või -kulu osana kõik lepingupoolte vahel makstud või saadud tasud, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks, tehingukulutused ning kõik muud lisatasud või allahindlused.

Efektiivse intressimäära olemuslikud tasud hõlmavad algeid tasusid, mida kontsern saab või maksab seoses finantsvara loomise või omandamisega või finantskohustiste emiteerimisega, näiteks tasud krediitdikõlblikkuse hindamise eest, garantiide või tagatise hindamise ja kajastamise eest, instrumendiga seotud tingimuste läbirääkimise eest ning tehingudokumentide töötlemise eest. Kohustustasud, mida kontsern saab selleks, et anda laenu turu intressimäära alusel, moodustavad osa efektiivsest intressimäära, kui on tõenäoline, et kontsern hakkab konkreetse laenukokkuleppe osapooleks ja ei müü kokkuleppes tulenevat laenu vahetult pärast siduvate laenukohustiste tekkimist. Kontsern ei määratle siduvaid laenukohustisi õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavate finantskohustistena.

Krediitdikahjumite tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvarade puhul on sisemine intressimäär näitaja, mille alusel diskonteeritakse eeldatavad rahavood (sealhulgas esialgne eeldatav krediitdikahjum) esmasel kajastamisel määratud õiglasesse väärtusesse (tavaliselt ostuhind). Selle tulemusel korrigeeritakse sisemist intressimäära krediidiga.

Intressitulu arvutamiseks rakendatakse sisemist intressimäära finantsvarade bilansilisele brutojääkmaksumusele, välja arvatud i) krediitdikahjumite tõttu langenud väärtusega finantsvarade puhul (3. faas), mille puhul arvutatakse intressitulu efektiivse intressimäära rakendamise teel korrigeeritud soetusmaksumusele, millest on maha arvatud eeldatava krediitdikahju eraldis, ja ii) krediitdikahjumite tõttu langenud väärtusega ostetud või tekkinud finantsvarade puhul, mille puhul rakendatakse korrigeeritud soetusmaksumusele algset krediidiga korrigeeritud sisemist intressimäära.

Komisjoni- ja teenustasutulu ja -kulu

Teenus- ja komisjonitasud kajastatakse lineaarselt hetkel kui teenuseid osutatakse ning kui klient kasutab kontserni hüvesid. Sellisteks tuludeks on tasud kontohoolduse, kontoteenuste, kontotellimuste, portfelli- ja muude varahalduse nõustamisteenuste ja teenustasude, varahalduse ja finantsplaneerimise teenuste eest või tasud laenude teenindamise eest kolmandate isikute nimel (välja arvatud EIR-i puhul). Muutuvtasu kajastatakse ainult sel määral, mil juhtkond otsustab, et oluline ümberpööramise toimumine on ebatõenäoline.

Muude teenustasu- ja vahendustasu tulusid kajastatakse hetkel, kui kontsern on rahuldanud nende täitmiskohustuse, mis tekib tavaliselt aluseks oleva teenuse täitmisel. Saadud teenustasu või vahendustasu summa või nendest tekkinud nõude summa väljendab tehingu summat, mis on määratletud eraldiseisvate täitmiskohustustena. Selline tulu tekib siis, kui tehakse ära kliendi eest välisvaluuta ostu või müügi tehing, töödeldakse maksetehinguid, arveldatakse sularahas, kogutakse või makstakse välja sularaha ning samuti ka vahendustasude korral.

Teenustasu- ja vahendustasukulud kajastatakse pärast teenuse saamist ja kui kohustis on tekkinud.

Tegevustulud ja -kulud

Tegevustulud ja -kulud kajastatakse tekkepõhise arvestuse alusel.

Dividenditulu

Dividende kajastatakse kasumiaruandes ainult siis, kui:

- (a) on kindlaks tehtud ettevõtte õigus saada dividende;
- (b) on tõenäoline, et ettevõtte saab dividendiga seotud majanduslikku kasu; ja
- (c) dividendide summat saab usaldusväärselt mõõta.

VÄLISVALUUTA ÜMBERARVESTAMINE

Välisvaluutas toimunud tehingud kajastatakse eurodes tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga (ECB) vahetuskursi alusel. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustised arvestatakse ümber eurodesse perioodi lõpus kehtiva ametliku vahetuskursi alusel. Kõik pärast tehingu toimumise kuupäeva valuutakursside muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse koondkasumiaruandes valuutatehingutest saadud kasumi või kahjumina.

ETTEVÕTTE TULUMAKS

Eesti

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtete aruandeaasta kasumit, mistõttu ei eksisteeri ka selliseid ajutisi erinevusi varade ja kohustiste maksustamisbaasi ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt võiks tekkida edasilükkunud tulumaksuvara või -kohustisi (välja arvatud edasilükkunud maksukohustise kajastamine kõigi tütarettevõtjatesse, sidusettevõtjatesse ja filiaalidesse tehtud investeeringutega seotud maksustatavate erinevuste osas, välja arvatud juhul, kui on tõenäoline, et ajutine erinevus lähitulevikus ei kao). Puhaskasumi asemel maksustatakse jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende netodividendina väljamakstud summalt. Dividendidelt tasumisele kuuluvat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kuluna samal perioodil, mil dividendid välja kuulutatakse, sõltumata dividendide tegelikust väljamaksmise kuupäevast või perioodist, mille eest dividende makstakse.

1. aprillist 2018 on krediidiuasutuste kvartaalse raamatupidamisliku kasumi ettevõtte tulumaksu määr 14%. Tulumaks tuleb tasuda järgneva kvartali kolmanda kuu 10. päevaks. Kui kasum on jaotatud, tuleb maksta veel täiendavat tulumaksu kuni 6%, mis teeb maksumääraks kokku kuni 20%. Lisamaksu määr on dividendimaksete korrapärasusest. Kui dividende ei maksta, ettemakstud maksu ei tagastata. Kvartalikasumilt tasutavat ettevõtte tulumaksu kajastatakse jooksva aasta tulumaksukuluna. Kvartalikahjumist tulenev edasilükkunud tulumaksuvara (ja edasilükkunud maksutulu) kajastatakse ainult juhul, kui on tõenäoline, et 19 järgneva kvartali jooksul teenib ettevõtte nende kahjumite katmiseks maksustatavat kasumit.

Leedu

Vastavalt Leedu ettevõtte tulumaksuseadusele on kehtiv tulumaksu määr 15% 2019. ja 2018. aastal teenitud kasumilt maksustatavast tulust. 2019. aasta detsembri seadusemuudatuse kohaselt kehtestatakse krediidiuasutuste 2020. aasta 3 miljonit eurot ületava kasumi maksumääraks 20%. Finantsaruannetes sisalduvad maksude tasumisega seotud kulud põhinevad juhtkonna arvutustel, mis on tehtud vastavalt Leedu maksuseadustele.

Läti

Aruandeperioodi ettevõtte tulumaks sisaldub raamatupidamise aastaaruandes vastavalt juhtkonna arvutustele Läti Vabariigi maksuseaduste põhjal.

Jaotatud kasumilt kajastatakse ettevõtte tulumaksu siis, kui panga ja kontserni aktsionärid langetavad kasumi jaotamise otsuse.

Pank ja kontsern arvutavad ja maksavad ettevõtte tulumaksu ka tinglikult jaotatava kasumi eest (20/80 arvestatud maksustatavast baasist), mis hõlmab ettevõtte tulumaksuseaduse kohaselt maksustatavaid objekte, näiteks majandustegevusega mitteseotud kulud, võlgnike ebatõenäoliselt laekuvad võlad ja seotud osapooltele väljastatud laenud, kui need vastavad ettevõtte tulumaksuseaduses sätestatud kriteeriumidele ning muud kulud, mis ületavad seadusest tulenevaid mahaarvamise piirmäärasid. Tingimuslikult jaotatava kasumi ettevõtte tulumaks kajastatakse kasumiaruandes sellel aastal, mille kohta seda arvestatakse. Jaotatud kasumi ettevõtte tulumaks ja tinglikult jaotatava kasumi ettevõtte tulumaks kajastatakse kasumiaruande real "Aruandeaasta ettevõtte tulumaks" ja need komponendid avalikustatakse raamatupidamise aastaaruande lisades.

EDASILÜKKUNUD TULUMAKS

Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse bilansilise kohustise meetodil kõikidelt ajutistelt erinevustelt varade ja kohustiste maksustamisbaasi ja bilansiliste väärtuste vahel finantsaruandluse eesmärgil.

Edasilükkunud tulumaksu vara kajastatakse maksukahjumite osas ulatuses, mille osas on tõenäoline, et tulevikus tekib maksustatav kasum, mille suhtes saab neid kasutamata maksukahjumeid kasutada. Tulevase maksustatava kasumi tõenäolise ajastuse ja taseme põhjal tuleb teha otsus, et määrata kindlaks edasilükkunud tulumaksuvara summa.

Edasilükkunud tulumaksu määramisel võetakse aluseks maksumäärad (ja seadused), mis on finantsseisundi aruande kuupäeva seisuga jõustunud või olulises osas jõustunud ja mida eeldatavasti rakendatakse vastava edasilükkunud tulumaksu vara realiseerimisel või edasilükkunud tulumaksu kohustise tasumisel.

Edasilükkunud tulumaksu ei arvestata, kui see tuleneb vara või kohustise esmasest kajastamisest muus tehingus kui äriühendus, mis tehingu toimumise ajal ei mõjuta ei raamatupidamislikku ega maksustatavat kasumit või kahjumit.

Maksukahjumid saab Leedus edasi lükata tähtajatult. Väärtpaberite võõrandamisest tekkinud kahjumit saab kasutada ainult väärtpaberite müügist teenitud kasumi tasaarveldamiseks. Väärtpaberite võõrandamisest tekkinud kahjumit saab edasi lükata edasi viieks järjestikuseks aastaks. Alates 1. jaanuarist 2014 saab edasikantud maksukahjumit kasutada maksustatava tulu vähendamiseks

Õiglases väärtuses läbi muu koondkasumi liigitatud finantsvarade, mida debiteeritakse või krediteeritakse muus koondkasumis, õiglase väärtuse taasmõõtmisega seotud edasilükkunud tulumaks krediteeritakse või debiteeritakse samuti muus koondkasumis ja selle edasiste muutuste korral kajastatakse kasumeid ja kahjumeid võõrandamisest.

Kajastamisele kuulub edasilükkunud tulumaksukohustus tütarettevõtjate akumulatsioonid jaotamata kasumitelt juhul, kui jaotatavad kasumid on maksustavad, välja arvatud juhul, kui neid emaettevõtjale lähitulevikus ei jaotata.

Kajastamisele kuulub edasilükkunud tulumaksukohustus Luminori osalustelt sidusettevõtjates nende jaotamata kasumilt, kuid arvestuslik käsitlus erineb tütarettevõtjate edasilükkunud tulumaksu käsitluses. Edasilükkunud tulumaksu kajastatakse investeeringu väärtuse vähenemisena.

RAHA JA PANGAKONTOD KESKPANKADES

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ning kasutatavaid hoiuseid keskpankades ja teistes krediitiasutustes, mille tähtaeg on lühem kui kolm kuud ja millel puudub oluline väärtuse muutuse risk. Nimetatud raha ja raha ekvivalendid on esitatud rahavoogude aruandes.

Kohustuslikke sularahakontosid keskpankades kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses ja need kujutavad endast intressi mittekanndvaid kohustuslikke reservhoiuseid, mida ei saa kasutada kontserni igapäevase tegevuse rahastamiseks ning mis seega ei sisaldu raha ja raha ekvivalentide koosseisus konsolideeritud rahavoogude aruandes.

FINANTSINSTRUMENDID

Liigitamine ja mõõtmine

Finantsinstrumendid, mille väärtuse muutus toimub õiglase väärtuse muutumisel läbi kasumiaruande, on esialgselt kajastatud nende õiglases väärtuses. Teised finantsinstrumendid on esialgselt kajastatud õiglases väärtuses, millest on maha arvatud tehingu kulud. Esialgne õiglane väärtus on parim alus õiglase väärtuse määramisel. Esialgsel kajastamisel saadud kasum või kahjum kajastatakse ainult siis kui õiglane väärtus ja tehingu hind on erinevad, mida saab tõendada teiste samalaadsete instrumentide tehingute turuhinnaga või muude hindamistehnikatega, mille sisendid hõlmavad turul jälgitavaid andmeid. Pärast esialgset kajastamist kajastatakse eeldatava krediitkahjumi mudeli (ECL) allahindlus finantsinstrumentidele, mida hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara järgnev mõõtmine oleneb kontserni poolt esmasel kajastamisel tehtud liigitamisest.

Esmasel kajastamisel võidakse finantsvarad liigitada ühte alltoodud kategooriatest:

- õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud finantsvarad;
- muu koondkasumi kaudu õiglases väärtuses mõõdetud finantsvarad;
- korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvarad.

Finantsinstrumendid liigitatakse kontserni finantsvarade juhtimise ärimudeli ja finantsvarade lepingupõhiste rahavoogude omaduste alusel. Kontsern võib esmasel kajastamisel finantsvarasid, mis vastavad korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi mõõtmise kriteeriumitele, määratleda õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande, tingimusel, et need vastavad kvalifitseerumise kriteeriumitele. Lisaks võib kontsern esmasel kajastamisel teha tühistamata valiku omakapitaliinstrumentide teatud investeringute osas, mida vastasel korral mõõdetakse õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande, et kajastada õiglase väärtuse edasisi muutusi muus koondkasumis.

Esmasel kajastamisel liigitatakse finantskohustised ühte alltoodud kategooriatest:

- korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantskohustised või
- õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud finantskohustised.

Finantskohustist liigitatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud finantskohustisena, kui see:

- vastab kauplemiseks hoitava kohustise definitsioonile või
- määratakse esmasel kajastamisel õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõtmise võimaluse kaudu.

Kõik ülejäänud finantskohustised liigitatakse korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud kohustistena.

Õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetav finantsvara või -kohustis

Kaubeldavad väärtpaberid

Kaubeldavad väärtpaberid on väärtpaberid, mis omandatakse eesmärgiga saada kasumit hinna lühiajalistest kõikumistest või vahendaja müügmarginaalist või kui need lisatakse portfelli, mille puhul on esinenud lühiajalist kasumivõitmist.

Kaubeldavad väärtpaberid liigitatakse õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõdetud finantsvaradeks.

Kaubeldavad väärtpaberid võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses, mis põhineb noteeritud ostuhindadel. Kogu seonduvat realiseeritud ja realiseerimata kasumit ja kahjumit kajastatakse tehingutelt saadava puhastulu või -kulu all. Saadud dividende kajastatakse dividenditulul all.

Kõiki ostu- või müügitehinguid, mis tehakse kaubeldavate väärtpaberitega, mis antakse üle õigusaktidega kehtestatud või kokkuleppeliselt kujunenud ajavahemiku jooksul (tavapärasel turutingimustel toimuv ost või müük), kajastatakse arvelduspäeval. See on kuupäev, mil vara antakse kontsernile või kontserni poolt üle.

Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumendid, mis hõlmavad välisvaluuta forvardlepinguid, vahetustehinguid, (kirjutatud ja ostetud) optsioone ja muid tuletisinstrumente, võetakse algselt arvele õiglasel väärtuses ja neid mõõdetakse hiljem uuesti õiglasel väärtuses. Õiglase väärtus määratakse turul jälgitavatel sisenditel põhineva mudeli alusel. Kõiki tuletisinstrumente kirjendatakse finantsvaradena, kui nende õiglase väärtus on positiivne, ja finantskohustistena, kui nende õiglase väärtus on negatiivne. Tuletisinstrumentide õiglase väärtuse muutusi kajastatakse tuletisinstrumentide netotuludena.

Likviidsuse juhtimiseks soetatud väärtpaberid

Väärtpabereid, mis on soetatud likviidsuse juhtimise eesmärgil ning mida kajastatakse kogumiseks ja müügiks hoitava mudeli kohaselt, kajastatakse esmalt õiglasel väärtuses, mis põhineb noteeritud ostuhindadel. Kõiki nendega seotud realiseeritud ja realiseerimata kasumeid ja kahjumeid kajastatakse väärtpaberi tehingust saadud puhaskasumi (kahjumina). Saadud dividende kajastatakse dividendituluna. Nende väärtpaberite puhul otsustati õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastamise valiku kasuks, sest selle tulemusena väheneb oluliselt arvestuslik ebakõla või see likvideeritakse.

Finantsvarad, mida mõõdetakse õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi

Finantsvarad, mida mõõdetakse õiglasel väärtuses läbi muu koondkasumi, sisaldavad aktsiatesse või võlakirjadesse investeeritud finantsvarasid. Neid varasid loodetakse hoida pikema perioodi jooksul ja neid kajastatakse esmalt õiglasel väärtuses koos tehinguhinnaga noteeritud müügihindades või summades, mis on saadud diskonteeritud rahavoogude mudelite põhjal. Realiseerimata kasumeid ja kahjumeid, mis tekivad nendes finantsvarades toimunud muutuste tõttu, kajastatakse muus

koondkasumis (OCI). Kui finantsvara kajastamine lõpetatakse, siis eelnevalt muus koondkasumis kajastatud kumulatiivset kasumit või kahjumit ei liigitata ümber kasumiaruandesse.

Saadaolevaid dividende näidatakse eraldi dividenditulu koosseisus, pärast seda, kui on kindlaks tehtud nende maksmise õigus. Kõiki tavapärasel turutingimustel toimuvaid väärtuspaberite oste või müüke kajastatakse arvelduspäeval, s.t päeval, mil vara antakse üle kontsernile või saadakse kontsernilt. Kõiki ülejäänud oste ja müüke kajastatakse tuletisinstrumentide tähtpäevatehingutena kuni tehingu lõpetamiseni.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad

Laenud klientidele

Laenud klientidele liigitatakse korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantsvaradeks, eeldusel et need vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- neid hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk saavutatakse lepingupõhiste rahavoogude kogumisega (kogumiseks hoidmise ärimudel);
- nende lepingupõhised rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intressi maksed;
- kontsern ei määratle neid esmasel kajastamisel õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande mõõtmise võimaluse kaudu.

Eelnimetatud kriteeriumitele vastavaid laene mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses ja nende suhtes kohaldatakse IFRS 9 kohast väärtuse languse mudelit.

Laenud võetakse arvele arvelduspäeval, mil raha laenuvõtjatele ette makstakse. Laene kirjendatakse lepingu sõlmimise kuupäevast kuni arvelduspäevani bilansiväliste kirjetena.

Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetud finantskohustised

Laenud, hoiused ja emiteeritud võlakirjad

Kõiki finantskohustisi (laene, hoiuseid, emiteeritud võlakirju) kajastatakse algselt õiglasel väärtuses ning ilma otseselt seostatavate tehingukuludeta. Pärast esmast kajastamist kajastatakse intressi kandvaid laene, hoiuseid ja kontserni emiteeritud võlakirju korrigeeritud soetusmaksumuses efektiivse intressimäära meetodi alusel. Kasum ja kahjum kajastatakse kasumiaruandes pärast seda, kui kohustiste kajastamine lõpetatakse, ning ka efektiivse intressimäära meetodi alusel. Korrigeeritud soetusmaksumuse arvutamisel võetakse arvesse omandamisega seotud allahindlusi või lisatasusid ning makstud või saadud tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Efektiivse intressimäära kohane korrigeerimine lisatakse kasumiaruandesse puhasintressituluna.

Finantsinstrumentide väärtuse langus

IFRS 9 väärtuse languse nõuded kehtivad järgmiste finantsinstrumentide suhtes:

- finantsvarad, mida mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- võlainstrumentid, mida mõõdetakse õiglasel väärtuses läbi koondkasumi;
- laenukohustused ja finantsgarantiilepingud.

Finantsinstrumentide, mille suhtes kohaldatakse väärtuse languse nõudeid, puhul kasutatakse tulevikku suunatud eeldatavate krediidikahjumite mudelit ja eeldatavate krediidikahjumite allahindlus arvutatakse järgmiselt:

- 1. faasi finantsinstrumendid, mille krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud (või finantsinstrumendid, mille krediidirisk on madal) – eeldatava krediidikahjumi allahindlus arvutatakse summas, mis on võrdne 12 kuu eeldatava krediidikahjumiga. Intressitulu arvutatakse instrumendi brutosummalt, kasutades efektiivse intressimäära meetodit;
- 2. faasi finantsinstrumendid, mille krediidirisk on pärast esmast kajastamist oluliselt suurenenud (kuid neid ei liigitata halvenenud krediidikvaliteediga instrumentideks) – eeldatava krediidikahjumi allahindlus arvutatakse summas, mis on võrdne kehtivusaja eeldatava krediidikahjumiga. Intressitulu arvestus on sama, mis 1. faasi puhul;
- 3. faasi krediidikahjumite tõttu langenud väärtusega finantsinstrumendid – eeldatava krediidikahjumi allahindlus arvutatakse summas, mis on võrdne kehtivusaja eeldatava krediidikahjumiga. Intressitulu arvestatakse instrumendi

korrigeeritud soetusmaksumuse (st brutosumma miinus allahindlus krediidikahjumi katteks) alusel;

- krediidikahjumite tõttu langenud väärtusega ostetud või välja antud varad (POCI) – eeldatava krediidikahjumi allahindlus arvutatakse summas, mis on võrdne kehtivusaja eeldatava krediidikahjumiga, olenemata krediidiriski muutustest finantsvarade kehtivusaja jooksul. POCI portfelli puhul kohaldatakse krediidikahjumiga korrigeeritud sisemist intressimäära.

Igal aruandluskupäeval kajastatakse eeldatavate krediidikahjumite mis tahes korrigeerimised kasumiaruandes väärtuse langusest tuleneva kasumi või kahjumina.

Täpsem teave finantsvarade väärtuse languse kohta on toodud ka lisas 2 „Olulised raamatupidamislikud otsused ja hinnangud” ja lisas 5 „Üldised riskijuhtimispõhimõtted”.

Tasaarvestamine

Finantsvarad ja -kohustised tasaarvestatakse ning netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes vaid juhul, kui kontsernil on kajastatud summade tasaarvestamiseks juriidiliselt rakendatav õigus ning kontsern kavatseb kas tasaarvestada netoalusel või realiseerida vara ja tasuda kohustise samaaegselt. Nimetatud tasaarvestamise õigus a) ei tohi olla tingitud tulevase sündmusest ja b) peab olema juriidiliselt rakendatav kõikides järgmistes oludes: i) tavapärase äritegevuses, ii) kohustuste täitmata jätmise korral ja iii) maksejõuetuse või pankroti korral.

Riskimaandamisarvestus

Riskimaandamissuhte alustamisel määratleb ja dokumenteerib kontsern formaalselt riskimaandamissuhte, mille puhul ta soovib riskimaandamisarvestust rakendada, ning kontserni riskijuhtimise eesmärgi ja riskimaandamise strateegia.

Dokumentatsioon sisaldab riskimaandamisinstrumendi ja riskimaandamisobjekti määratlust, maandatava riski olemust ja seda, kuidas kontsern hindab, kas riskimaandamissuhe vastab riskimaandamise efektiivsuse nõuetele (kaasa arvatud riskimaandamise ebaefektiivsuse allikate analüüs ja maandamise suhtarvu kindlakstegemise meetod). Riskimaandamissuhe on kooskõlas riskimaandamisarvestuse kohaldamise kriteeriumitega, kui see vastab kõikidele järgmistele riskimaandamise efektiivsuse nõuetele:

- riskimaandamisobjekti ja riskimaandamisinstrumendi vahel on majanduslik suhe.
- krediidiriski mõju ei ole kõnealusest majanduslikust suhtest tulenevate väärtuse muutuste jaoks domineeriva tähendusega.
- riskimaandamissuhte maandamise suhtarv langeb kokku arvuga, mis tuleneb kontserni tegelikult maandatud riskimaandamisobjektide arvust ja riskimaandamisinstrumentide arvust, mida kontsern tegelikult kasutab sellise arvu riskimaandamisobjektide riski maandamiseks.

Kontsern kasutab õiglase väärtuse riski maandamist. Õiglase väärtuse riskimaandamine on kajastatud vara või kohustise või kajastamata siduva kohustuse õiglase väärtuse muutustele avatud positsioonide riski maandamine.

Riskimaandamisinstrumendi õiglase väärtuse muutust kajastatakse kasumiaruandes. Maandatavast riskist tulenev riskimaandamisobjekti õiglase väärtuse muutus võetakse arvele riskimaandamisobjekti bilansilise väärtuse osana ja seda kajastatakse samuti kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud objektidega seotud õiglase väärtuse riskimaandamise korral amortiseeritakse bilansiline väärtus kasumiaruandes riskimaandamisobjekti järelejäänud tähtaja jooksul, kasutades efektiivse intressimäära meetodit. Efektiivse intressimäära amortiseerimist võib alustada kohe pärast korrigeerimist ja mitte hiljem, kui lõpetatakse riskimaandamisobjekti korrigeerimine selle õiglase väärtuse muutustega, mis on seotud maandatava riskiga.

Kui riskimaandamisobjekti kajastamine lõpetatakse, kajastatakse amortiseerimata õiglase väärtuse kohandamist kohe kasumiaruandes. Kui eelnevalt kajastamata siduv kohustus on määratletud riskimaandamisobjektina, kajastatakse maandatavast riskist tulenev siduva kohustuse kumulatiivne õiglase väärtuse muutus varana või kohustisena koos vastava kasumi või kahjumi kajastamisega kasumiaruandes.

Finantsinstrumentide õiglase väärtus

Õiglase väärtus on hind, mis saadaks vara müümisel või tuleks tasuda kohustise üleandmisel turuosaliste vahel mõõtmiskupäeval toimuva korrapärase tehingu käigus. Õiglase väärtuse mõõtmine põhineb eeldusel, et vara müümise või kohustise üleandmise tehing toimub kas:

- vara või kohustise põhiturul või
- põhituru puudumisel vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Põhiturg või soodsaim turg peab olema kontsernile juurdepääsetav.

Vara või kohustise õiglast väärtust mõõdetakse eelduste alusel, mida kasutaksid vara või kohustise hinna kujundamisel turuosalised, kes tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides.

Mitterahalise vara õiglase väärtuse mõõtmisel võetakse arvesse turuosalise suutlikkust luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle teisele turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil.

Kontsern kasutab hindamismeetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille puhul on piisavalt andmeid õiglase väärtuse mõõtmiseks, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist. Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglane väärtus kindlaks mitmesuguste hindamistehnikate abil, kus kasutatakse erinevaid matemaatilisi mudeleid. Võimalusel saadakse nende mudelite sisendid jälgitavatelt turgudelt, kuid nende puudumisel määratakse õiglane väärtus hinnanguliselt.

Intressi kandvate finantsinstrumentide õiglast väärtust hinnatakse diskonteeritud rahavoogude alusel, kasutades sarnaste tingimuste ja riskiomadustega instrumentide intressimäärasid. Kohustise õiglast väärtust mõõdetakse eelduste põhjal, mida turuosalised kasutaksid kohustise hinna määramisel, eeldades, et turuosalised tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides.

Finantsvarade ja -kohustiste kajastamise lõpetamine

Finantsvara (või selle osa või sarnaste finantsvarade rühma osa) kajastamine lõpetatakse, kui:

- kaotatakse õigus antud varast tulenevatele rahavoogudele; või
- kontsern on kas võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele või need säilitanud, kuid on võtnud läbi tagatisega kokkuleppe kohustuse tasuda saadud rahavood täies mahus olulise viivitusega kolmandale osapoolele; ning
- kontsern on kas a) võõrandanud sisuliselt kõik varaga kaasnevad riskid ja hüved või b) ei ole kõiki riske ja hüvesid võõrandanud, kuid ei ole neid ka säilitanud, vaid on võõrandanud kontrolli vara üle.

Kui kontsern on võõrandanud oma õigused varast tulenevatele rahavoogudele või on sõlminud tagatisega kokkuleppe, kuid ei ole kõiki varaga kaasnevaid riske ja hüvesid ei võõrandanud ega ka säilitanud ega võõrandanud ka kontrolli vara üle, kajastatakse vara ulatuses, milles kontsern jätkuvalt varas osaleb. Jätkuvat osalust, mille sisuks on võõrandatud varale antud garantiid, mõõdetakse kas vara algses bilansilises väärtuses või maksimumsummas, mida kontsern võib olla kohustatud tagasi maksma, olenevalt sellest, kumb on madalam.

Kui jätkuva osaluse sisuks on võõrandatud vara kohta kirjutatud ja/või ostetud optsioon (sh sularahas arveldatav optsioon või muu sarnane eraldis), on kontserni jätkuva osaluse suurus selle ülekantud vara summa, mille kontsern võib tagasi osta, välja arvatud õiglases väärtuses mõõdetava vara kohta kirjutatud müügioptsiooni (sh sularahas arveldatav optsioon või muu sarnane eraldis) korral, mille puhul on kontserni jätkuva osaluse suurus piiratud ülekantud vara õiglase väärtuse või optsiooni täitmishinnaga sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Kontsern võib mõningatel juhtudel finantsvarade lepingutingimusi muuta. Kontsern hindab, kas lepinguliste rahavoogude muutmine on märkimisväärne. Olukorras, kus läbirääkimised olid tingitud vastaspoole finantsraskustest ja suutmatusest teha algselt kokkulepitud makseid, võrdleb kontsern esialgseid ja muudetud eeldatavaid rahavoogusid varadega, vaadates kas vara riskid ja hüved on oluliselt erinevad lepingulistest muudatustest. Kui riskid ja hüved ei muutu, ei erine muudetud vara oluliselt algsest varast ja muudatus ei too kaasa kajastamise lõpetamist. Kontsern arvestab bruto bilansilise väärtuse ümber diskonteerides muudetud lepingulised rahavood algse efektiivse intressimäära alusel ning kajastab kasumi või kahumi muutuse kasumiaruandes.

Finantskohustise kajastamine lõpetatakse selle täitmisel, tühistamisel või aegumisel.

Kui olemasolev finantskohustis asendatakse sama laenuandja teise kohustisega, millel on märkimisväärselt erinevad tingimused, või kui olemasoleva kohustise tingimusi oluliselt muudetakse, loetakse sellist asendamist või muutmist esialgse kohustise kajastamise lõpetamiseks ja uue kohustise arvele võtmiseks ning erinevust vastavate bilansiliste jääkmaksumuste vahel kajastatakse kasumiaruandes.

Restruktureeritud laenud

Pank püüab alati laenu pigem restruktureerida kui tagatist omandada. Selleks muudetakse peamiselt laenuvõtjale koostatud maksegraafikut sel moel, et see vastaks laenusaaaja maksevõimele (nt ajutiselt vähendades põhiosa tagasimakseid, pikendades makseperioodi), või lepitakse kokku uued laenutingimused. Pärast tingimuste kokku leppimist ei loeta laenu enam mittetöötavaks seni, kuni laenuvõtja uutest tingimustest kinni peab. Selliseid laene jälgitakse pidevalt veendumaks, et kõiki kriteeriume täidetakse ning tulevaste maksete laekumine on tõenäoline; seotud intressid ja teenustasud kogutakse ja kajastatakse samamoodi nagu teiste töötavate laenude puhul.

Müügiootel põhivarad ja müügigrupid

Müügiootel põhivarad ja müügigrupid, mis võivad hõlmata nii põhi- kui ka käibevara, liigitatakse finantsseisundi aruandes müügiootel varadeks, kui nende bilansiline väärtus kaetakse peamiselt müügitehingu kaudu, sealhulgas varasid omava tütarettevõtja üle kontrolli loovutamise 12 kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Varad liigitatakse ümber siis, kui on täidetud kõik järgmised tingimused: (a) vara on valmis koheseks müügiks käesolevas seisukorras; (b) kontserni juhtkond on heaks kiitnud ja alustanud aktiivset müügiprogrammi ostja leidmiseks; (c) varasid turustatakse aktiivselt mõistliku hinna eest; (d) müük peaks toimuma aasta jooksul ja (e) on ebatõenäoline, et müügiplaanis tehakse olulisi muutusi või see tühistatakse. Põhivara või müügiks liigitatud müügigruppe ei liigitata käesoleva perioodi finantsseisundi aruandes ümber ega neid ei esitata uuesti finantsseisundi võrdlusuandes, et peegeldada liigitamist käesoleva aruandeperioodi lõpus.

RENDIARVESTUS — KONTSERN KUI RENDILEANDJA

Kapitalirent

Rendileping liigitatakse kapitalirendiks, kui sellega antakse kontsernilt rendilevõtjale koheselt üle kõik varade kasutamisest tulenevad riskid ja hüved. Varade juriidiline omandiõigus läheb üle kliendile rendilepingu lõpus. Kapitalirendi lepingu kohased nõuded kajastatakse rendimaksete miinimumsumma õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud saadud põhiosamaksed ja garanteerimata lõppväärtus rendilepingu lõpus. Saadud rendimaksed jagunevad põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks.

Finantstulu kajastatakse rendiperioodi jooksul vastavalt muustrile, mis peegeldab rendileandja poolt renti tehtud netoinvesteeringu püsivat perioodilist tootlust. Rendileandja otsekulud, mis sisalduvad rendilepingu tasus ja on lepinguga seotud, on sisemise intressimäära osa ja neid kajastatakse renditulu vähenemisenä rendilepingu kehtivusaja jooksul. Kliendi rendinõuet kajastatakse finantsseisundi aruandes lepingu sisuks olevate varade kliendile üleandmise hetke seisuga.

RENDIARVESTUS – KONTSERN KUI RENTNIK

Kontsern rendib mitmeid kontoriruumi ning muid varasid (IT tehnika ja autod). Liisinguid kajastatakse kasutusõiguse varadena ning vastavaid kohustusi kuupäeval, mil algas kontserni õigus liisitud vara kasutada. Iga liisingumakse jaotatakse kohustise ja finantskulu vahel. Finantskulu kajastatakse rendiperioodi kasumiaruandes nii, et intressimäär oleks igal osaperioodil kogu rendiperioodi jooksul kohustise jääkväärtuse suhtes sama.

Rendivarasid ja -kohustisi kajastatakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses.

Rendikohustused hõlmavad järgmiste rendimaksete nüüdisväärtust:

- püsimaksed (sealhulgas sisuliselt püsimaksed), millest on maha arvatud saadavad rendisoodustused;
- muutuv rendimakse, mis põhineb indeksil või intressimääral;
- summad, mis rentnik eeldatavasti maksab jääkväärtuse tagatiste alusel;
- ostuoptiooni kasutamise hind, kui on piisavalt kindel, et rentnik seda optiooni kasutab; ja
- trahvimaksed rendilepingu lõpetamise eest, kui rendiperioodis on näha, et rentnik võib seda võimalust kasutada.

Rendimaksed diskonteeritakse kasutades rendilepingus sätestatud intressimäära. Kui seda määra ei ole võimalik hõlpsasti kindlaks määrata, kasutatakse üürniku alternatiivset laenuintressimäära ehk määra, mida üürnik peaks maksma, et laenata vahendid, mida oleks tarvis sarnase väärtusega vara omandamiseks sarnases majanduskeskkonnas ning sarnastel tingimustel.

Kinnisvara rentimisel oleme otsustanud kasutada diskontomäärana panga omafinantseeringu kulu. Teiste varade puhul kasutame diskontomäärana lepingus näidatud intressimäära, kuna seda on lihtne kindlaks määrata.

Pärast jõustumise kuupäeva peab üürnik rendikohustist kajastama:

- suurendades bilansilist väärtust nii, et see peegeldaks rendikohustise intressi;
- vähendades bilansilist väärtust nii, et see peegeldaks tehtud rendimakseid; ning

(c) mõõtes bilansilist väärtust uuesti nii, et see oleks kooskõlas mis tahes ümberhindamiste või muudatustega rendilepingus (näiteks muudatused rendi tähtajas, alusvara ostuvõimaluse hindamises, summades, mille maksmist eeldatakse jääkväärtuse garantii alusel, tuleviku üürimaksetes, mis tuleneb muutustest indeksis või määras, mida kasutatakse nende maksete kindlaks määramiseks, sealhulgas näiteks muudatustest üürituruhindades vastavalt üürituru ülevaatele ning ujuvatele intressimääradele, või korrigeeritud sisuliselt fikseeritud rendimaksetega (maksed struktureeritakse muutuvate rendimaksetena, kuid maksed tegelikult ei varieeru ning need maksed sisaldavad muutuvaid punkte, millel pole majanduslikku sisu).

Jõustumise kuupäeval kajastatakse kasutusõiguse vara soetusmaksumuses.

Kasutusõiguse vara soetusmaksumuse moodustavad:

- (a) rendimaksete nüüdisväärtus;
- (b) mistahes rendimaksed, mis on tehtud enne jõustumise kuupäeva ning millest arvatakse maha mistahes saadud rendisoodustused;
- (c) mis tahes esmased otsesed rendilevõtja poolt kantud kulutused; ning
- (d) eeldatavad kulud, mida rendilevõtja peab kandma alusvara lammutamisel ja eemaldamisel, selle asukoha platsi taastamisel või alusvara taastamisel seisundisse, mida nõuavad rendilepingu tingimused, välja arvatud siis, kui selliseid kulusid kantakse varude soetamiseks. Rendilevõtja kajastab nende kulutuste kohustuse kas jõustumise kuupäeval või kindlal perioodil alusvara kasutamise tagajärjena.

Peale jõustumist kajastatakse kasutusõiguse vara soetusmaksumuses:

- (a) millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused; ning
- (b) mida korrigeeritakse lähtudes rendi kohustise bilansilise väärtuse muutustest tulenevalt ümberhindamistest rendilepingu muudatustest.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarselt kas vara kasuliku eluea või rendiperioodi jooksul, olenevalt kumb on lühem. Rendiperioodi määramisel võtab kontserni juhtkond arvesse kõiki fakte ja asjaolusid, mis loovad majandusliku stiimuli pikendamisevõimaluse kasutamiseks või lõpetamisvõimaluse mittekasutamiseks. Pikendusoptsioonid (või perioodid pärast lõpetamise optsiione) arvestatakse rendiperioodi sisse ainult juhul, kui eksisteerib piisav kindlustunne, et rendilepingut pikendatakse (või ei lõpetata). Hinnang vaadatakse üle siis, kui leiab aset oluline sündmus või oluline muutus asjaoludes, mis mõjutab seda hinnangut ja mis on rentniku kontrolli all.

Lühiajalise rendi ja väheväärtuslike varade rendiga seotud maksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna lineaarselt. Lühiajaline rent on selline, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem. Väheväärtuslikud varad hõlmavad IT tehnikat ja väiksemaid kontorisüstuse esemeid, mille väärtus on alla 5 tuhande euro.

FAKTOORINGUNÕUDED

Faktooringunõuete hindamisel järgitakse samu põhimõtteid, mis kehtivad finantsvarade puhul. Väärtuse langusele viitavad asjaolud on faktooringunõuete puhul samasugused nagu laenude puhul.

Faktooringutehingud on finantseerimistehingud, kus kontsern võimaldab lepingupartneritel oma finantsvahendeid kasutada, andes neile üle õiguse müügitehingutest tulenevatele nõuetele. Kontsern saab õiguse ostja poolt tasumisele kuuluvatele nõuetele vastavalt müügilepingule. Faktooringu näol on tegemist nõuete edasiandmisega. Sõltuvalt faktooringulepingu tingimustest nõustub ostja kas sellega, et talle lähevad üle ka kõik nõude omandiõigusega kaasnevad riskid ja hüved (regressiõigusega faktooring), või ta säilitab õiguse kõik riskid ja hüved kokkulepitud tähtaja jooksul müüjale tagasi anda (regressiõigusega faktooring). Nõuet kajastatakse finantsseisundi aruandes kuni laekumise või regressiõiguse aegumiseni. Kui leping müüjapoolset garantiid ei sisalda ning kontsernile lähevad nõude müümise hetkel üle ka kõik õigused, kajastatakse tehingut nõude omandamisena selle õiglasel väärtuses. Edaspidi mõõdetakse nõudeid nende korrigeeritud soetusmaksumuses. Nõuet kliendi vastu kajastatakse alates ostu-müügilepingu faktoormisest, st nõude omandamisest.

Faktooringunõudeid mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, mis võrdub esmasel kajastamisel mõõdetud summaga, millest on arvatud maha põhiosa tagasimaksed. Lepingutasu kajastatakse vastava lepingu kehtivuse perioodi jooksul intressitul all. Kõnealuse meetodi rakendamisel saadud summa on ligilähedane sellele, mis saadakse efektiivse intressimäära meetodit kasutades. Oodatavat krediidikahjumit näidatakse finantsseisundi aruande asjakohasel real selle negatiivses väärtuses ning kajastatakse sarnaselt laenudega.

MATERIAALNE PÕHIVARA

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Kui varaobjekti bilansiline väärtus on suurem kui tema eeldatav kaetav väärtus, hinnatakse varaobjekt viivitamata alla tema kaetavale väärtusele.

Kulumit arvestatakse lineaarsel meetodil, mille alusel kantakse vara soetusmaksumus selle hinnangulise kasuliku eluea jooksul kuludesse. Kasutatakse järgmiseid amortisatsioonimäärasid:

Kategooria	Aastane määär
Seadmed	20%
Võrgu- ja arvutitehnika	25-33%
Sisustus	16-33%
Sõidukid	15-20%

Hooldus- ja remondikulud kantakse koondkasumiaruandesse nende tekkimisel. Varade lõppväärtused ja kasulikud eluead vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse raporteerimise perioodi lõpus.

Renditud vara parendamiskulutused kapitaliseeritakse ja amortiseeritakse kas selle kasuliku eluea või järelejäänud rendilepingu perioodi jooksul lineaarselt olenevalt sellest, kumb on lühem.

IMMATERIAALNE PÕHIVARA

Immateriaalset põhivara kajastatakse vaid juhul, kui selle soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kontsern omab selle üle mõne möödunud sündmuse tagajärjel kontrolli ning on tõenäoline, et varaga seotud tulevane majanduslik kasu laekub pangale. Kontsern omab vara üle kontrolli siis, kui tal on õigus kontrollida sellest ressursist saadavat tulevast majanduslikku kasu ja ta võib piirata teiste ligipääsu nimetatud kasule.

Eraldi omandatud immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele soetusmaksumuses. Äriühenduse käigus omandatud immateriaalse põhivara soetusmaksumus on selle õiglane väärtus omandamiskuupäeva seisuga. Pärast esmast arvelevõttu kajastatakse immateriaalset põhivara soetusmaksumuses, millest on arvatud maha akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse languse katteks tehtud eraldised.

Immateriaalne põhivara jaguneb piiratud ja piiramatult kasuliku elueaga varaks. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalset põhivara amortiseeritakse lineaarselt vara kasuliku majandusliku eluea jooksul. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortisatsiooniperiood ja -meetod vaadatakse läbi vähemalt iga majandusaasta lõpus peegeldamiseks kõnealuste varade tarbimismudelit. Amortisatsiooni periood on võrdne lepingu kehtivusajaga mis on 3-5 aastat.

KINNISVARAINVESTEERINGUD

Kinnisvarainvesteeringud on kinnisvaraobjektid (maa ja/või ehitised), mida hoitakse renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, selleks et:

- kasutada neid toodete või teenuste tootmiseks, tarnimiseks või halduseesmärkidel; või
- müügis tavapärase äritegevuse käigus.

Kinnisvarainvesteeringut mõõdetakse esmalt soetusmaksumuses, mis sisaldab ka tehingukulusid. Bilansiline väärtus sisaldab ka seda kulu, mis tehakse olemasoleva kinnisvarainvesteeringu osa asendamiseks samaaegselt tehtud kulutusega, juhul kui on täidetud kajastamise kriteeriumid; ja see ei sisalda kinnisvarainvesteeringu igapäevase teenindamisega seotud kulusid. Esmase kajastamise järgselt mõõdetakse kinnisvarainvesteeringut õiglasel väärtusel, vastavalt turutingimustele aruandekuupäeval. Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse muutustest tulenevaid kasumeid ja kahjumeid näidatakse koondkasumiaruandes nende tekkimise perioodil.

Kinnisvarainvesteeringu kajastamine lõpetatakse siis, kui see on müüdud või kui kinnisvarainvesteeringu kasutamine lõpetatakse ning müügist ei oodata tulevast majanduslikku kasu. Erinevus vara netomüügitulu ja bilansilise väärtuse vahel näidatakse kajastamise lõpetamise perioodi koondkasumiaruandes.

Ümberliigitamine kinnisvarainvesteeringusse/kinnisvarainvesteeringust toimub ainult siis, kui selle kasutamises toimub muutus. Omaniku poolt kasutatava kinnisvara ümberliigitamise puhul on edaspidises arvestuses tuletatud soetusmaksumuseks õiglane väärtus kasutusotstarbe muutmise kuupäeval. Kui omaniku poolt kasutatavast kinnisvaraobjektist saab kinnisvarainvesteering, kajastab kontsern selliseid kinnisvaraobjekte vastavalt materiaalse põhivara arvestuspõhimõtetele kuni selle kuupäevani, mil toimub kasutuses muutus.

ERALDISED

Eraldis kajastatakse juhul, kui kontsernil on möödunud sündmusest tulenev eksisteeriv juriidiline või faktiline kohustus, on tõenäoline, et selle kohustuse täitmise tulemusena majanduslikku kasu sisaldavad ressursid vähenevad ning kohustuse summat on võimalik usaldusväärselt hinnata. Eraldiste kajastamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust ressursside vähenemise ning kasutatud ressursside eraldisega seotud allikatest (sh garantiidest, tagatistest või kindlustuskokkulepetest) hüvitamise tõenäosuse, ulatuse ja aja kohta.

Kontserni töötajate jaoks arvutatakse töötajate puhkusetasude eraldised iga töötaja väljateenitud, kuid kasutamata puhkusepäevade ja sotsiaalkindlustuskulusid sisaldava keskmise palga alusel.

BILANSIVÄLISED KIRJED (FINANTSGARANTIID, TEGEVUSGARANTIID JA KREDIIDIKOHUSTUSED)

Tavapärase äritegevuse tulemusel tekivad kontsernil järgmised bilansivälised finantsinstrumendid: laenude pikendamise kohustused, finantsgarantiid ning kaubandusega seotud akreditiivid. Selliseid finantsinstrumente kajastatakse bilansis siis, kui nendega seotud tasud või maksed on laekunud või tehtud.

Kontsern võtab väljaantud finantsgarantiid algselt arvele nende õiglasest väärtusest, mida näitab tavaliselt saadud tasude hulk. See summa amortiseeritakse lineaarselt garantii eluea jooksul. Järgnevatel bilansipäevadel mõõdetakse garantiisid kas i) algselt kajastatud summa amortiseerimata jäägi või (ii) krediidi kahjumina.

Kontsern väljastab krediidikohustusi laenude väljastamiseks. Need kohustused on tühistamatud või tühistatavad ainult oluliste ebasoodsate muutuste puhul. Selliseid kohustusi võetakse esialgselt arvele nende õiglasest väärtusest, mis on tavaliselt saadud tasude summa. Seda summat amortiseeritakse lineaarselt kogu kohustuse eluea jooksul.

Akreditiivid on panga ja kontserni poolt klientide nimel antud kirjalikud korraldused, mis võimaldavad kolmandal isikul panga ja kontserni volitusel kokkulepitud tingimustel ja ulatuses raha saada.

Tegevusgarantiid on lepingud, millega makstakse hüvitist juhul, kui tehingupartner ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi. Sellised lepingud annavad lisaks krediidiriskile üle ka mitterahalise tegevusriski. Tegevusgarantiisid kajastatakse esmalt nende õiglasest väärtusest, milleks on tavaliselt saadud tasud. Seda summat amortiseeritakse lineaarselt lepingu kehtivusajal.

SEOTUD OSAPOOLED

Seotud osapoolteks loetakse osapooli, kellest üks omab teise üle kontrolli või olulist mõju finants- ja äritegevust puudutavate otsuste tegemisel.

Seotud osapooled on aktsionärid, nõukogu ja juhatuse liikmed, juhtkonna võtmeisikud, nende lähisugulased ja enamusosalusega ettevõtted ning sidusettevõtted.

Luminor Bank AS otsene emaettevõtja on Luminor Holding AS, mille üle on lõplik kontroll BCP VII-l, mis on Blackstone Group Inc sidusettevõtte poolt juhitud investeerimisfond. BCP VII on nii Luminori lõplik omanik kui ka Luminori üle lõplik kontrolli omav ettevõtte. Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tehakse seotud osapooltega mitmeid pangatehinguid. Need hõlmavad näiteks laenude andmist, hoiustamist, välisvaluutatehinguid ja finantsinstrumente. Kõik sellised tehingud on toimunud kommertstingimustel ja turuhindade alusel.

Kontsernis kasutatava definitsiooni kohaselt on isik või selle isiku lähedane pereliige aruandva majandusüksusega seotud, kui see isik:

Isik või selle isiku lähedane pereliige on aruandva majandusüksusega seotud, kui see isik:

- (i) omab aruandva majandusüksuse üle kontrolli või ühist kontrolli;
- (ii) omab aruandva majandusüksuse üle märkimisväärset mõju või
- (iii) on üks aruandva majandusüksuse või aruandva majandusüksuse emaettevõtte juhtkonna võtmeisikutest.

Isiku lähedased pereliikmed on need pereliikmed, kes eeldatavasti mõjutavad või keda mõjutab see isik, kes tegeleb nende nimel ettevõttega ja hõlmab selle isiku:

- (a) lapsi ja abikaasat või elukaaslast;
- (b) abikaasa või elukaaslase lapsi; ja
- (c) ülalpeetavaid või selle isiku abikaasa või elukaaslase ülalpeetavaid.

Lisainformatsioon seotud osapoolte kohta on toodud lisas 32.

SÜNDMUSED PÄRAST ARUANDLUSPERIOODI

Kui aruandekuupäevajärgsed mittekorregeerivad sündmused on olulised, võib nende avalikustamata jätmise mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad. Seepärast avalikustab kontsern aruandekuupäeva järgsete mittekorregeerivate sündmuste iga olulise kategooria kohta sündmuse laadi ja hinnangu selle finantsmõju kohta või märke, et sellist hinnangut pole võimalik anda.

Aruandeperioodi viimasest päevast kuni käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande allkirjastamiseni pole toimunud sündmusi, mis nõuaksid konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande või selle lisade korrigeerimist või aruandes kajastamist.

2. OLULISED RAAMATUPIDAMISARVESTUSLIKUD OTSUSED JA HINNANGUD

Kontsern annab hinnanguid ja rakendab eeldusi, mis mõjutavad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastatud summasid ning varade ja kohustiste bilansilist jääkmaksumust. Hinnanguid ja eeldusi vaadatakse pidevalt üle, tuginedes juhtkonna kogemustele ja ootustele tulevikusündmuste kohta.

FINANTSINSTRUMENTIDE VÄÄRTUSE LANGUS

Kontserni eeldatavate krediitkahjumite (*expected credit loss*, ECL) arvutused on keeruliste mudelite väljundiks, mis sisaldavad mitmeid aluseks olevaid eeldusi muutuvate sisendite valiku ja nende omavaheliste sõltuvuste kohta. Eeldatavate krediitkahjumite mudelis sisalduvate finantsvarade allahindluse määramisel tehakse järgmiseid arvestusotsuseid ja -hinnanguid:

- krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumite hindamine ja laenude liigitamine 1. või 2. faasi;
- ebatõenäoliselt laekuva makse kriteeriumide tuvastamine ja laenude liigitamine 3. faasi;
- liigitamine makseraskuste tõttu restruktureeritud laenudeks ja jälgimisnimekirja;
- ECL-i mudelite koostamisel kasutatud raamatupidamislike tõlgenduste ja modelleerimise eelduste hindamine, sealhulgas erinevate valemite ja sisendite valik;
- ECL-i mudelis kasutatavate olulisemate parameetrite modelleerimine ja arvutamine, sealhulgas maksejõuetuse tõenäosus (PD), kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) ja laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD);
- makromajanduslike indikaatorite valik ja tulevikku vaatava informatsiooni kaasamine ECL-i mudelisse;
- eespool nimetatud indikaatorite prognoosimine kindlaks tulevikuperioodiks ja kolme erineva stsenaariumi jaoks (baas-, positiivne ja negatiivne stsenaarium) ning nendele stsenaariumitele tõenäosuste määramine;
- ECL-i prognoosimine baas- ja riskistsenaariumi puhul 3. faasi individuaalselt hinnatavate laenude puhul ja nendele stsenaariumitele tõenäosuste määramine;
- 3. faasi kuuluvate üksikuna ebaoluliste varade kollektiivse hindamise põhimõtete kehtestamine.

Kasutatud ECL-i mudelit ei muudetud võrreldes 2019. aastaga. Vaadati üle sisendid ja parameetrid ning vajadusel muudeti neid kas a) tavaprotsessi käigus (s.t 3. faasi kollektiivsete allahindluskulude puhul kasutatud parameetrid), b) seoses erakorralise COVID-19 olukorraga (makromajanduslike parameetrite prognoosid) või c) järgides regulatoorseid nõudeid (muutused viivispäevade arvu loendamisel ja kasutades olulisuse piirmäärasid laekumata summade puhul kooskõlas EL-i määrusega (EL) 2018/171). Lisaks uuendatud parameetritele moodustati 2020. aasta 4. kvartalis juhtkonna hinnangu alusel täiendav allahindlus, et korrigeerida eeldatavate krediitkahjumite standardmudeli väljundeid arvestamiseks potentsiaalseid krediitkahjumeid seoses COVID-19-st tuleneva ebakindlusega.

Täpsem kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave finantsvarade väärtuse languse kohta on toodud lisas 1 „Olulised arvestuspõhimõtted“, lisas 5 „Üldised riskijuhtimispõhimõtted“ ja lisas 14 „Laenud klientidele“.

FINANTSINSTRUMENTIDE ÕIGLANE VÄÄRTUS

Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglane väärtus kindlaks mitmesuguste hindamistehnikate abil, kus kasutatakse erinevaid matemaatilisi mudeleid. Võimalusel saadakse nende mudelite sisendid jälgitavatelt turgudelt, kuid nende puudumisel määratakse õiglane väärtus hinnanguliselt. Täpsemalt on finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust käsitletud lisas 32.

3. UUTE VÕI MUUDETUD STANDARDITE JA TÕLGENDUSTE RAKENDAMINE

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid kontsernile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2020:

FINANTSARUANDLUSE KONTSEPTUAALSE RAAMISTIKU MUUDATUSED (välja antud 29. märtsil 2018 ja rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustise mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Juhtkond on hinnanud, et kontseptuaalse raamistiku muudatused ei mõjuta kontserni finantsaruandeid.

ÄRITEGEVUSE MÕISTE – IFRS 3 MUUDATUSED (välja antud 22. oktoobril 2018 ja rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatustega on korrigeeritud äritegevuse mõistet. Äritegevusel peavad olema sisendid ja sisuline protsess, mis koos aitavad oluliselt kaasa võimele luua väljundeid. Uus juhendmaterjal annab raamistiku hindamaks, millal sisend ja sisuline protsess on olemas, sh varajases staadiumis olevate ettevõtete puhul, mis ei ole väljundeid tekitanud. Kui väljundeid ei ole, siis äritegevusena klassifitseerumiseks on vajalik organiseeritud tööjõu olemasolu. Väljundi mõistet on kitsendatud ja see keskendub nüüd klientidele pakutavatele kaupadele ja teenustele ning investeerimistulu ja muu tulu teenimisele; mõiste ei hõlma enam kulude kokkuhoidu ja muud majanduslikku kasu. Samuti ei pea enam hindama, kas turuosalisel on võimalised puuduvad osi asendama või omandatud tegevusi ja varasid integreerima. Ettevõtte võib läbi viia „kontsentratsioonitesti“ – omandatud varad ei vasta äritegevuse mõistele kui omandatud brutovarade sisuliselt kogu õiglane väärtus kontsentreerub ühele varale (või ühesuguste varade kogumile). Juhtkond on hinnanud, et selle standardi muudatused ei mõjuta kontserni finantsaruandeid.

OLULISUSE MÕISTE – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (välja antud 31. oktoobril 2018 ja rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasneva selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Juhtkond on hinnanud, et selle standardi muudatused ei mõjuta kontserni finantsaruandeid.

VIITEINTRESSIMÄÄRA REFORM – IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 muudatused (välja antud 26. septembril 2019 ja rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatuste vajaduse tingis viiteintressimäärade, nagu LIBOR, ja muude pankadevaheliste laenuintresside ('IBOR') asendamine. Muudatustega kehtestatakse ajutine vabastus teatavate riskimaandamisarvestuse nõuete kohaldamisest riskimaandamissuhete puhul, mida mõjutab otseselt IBOR-i reform. Nii IFRS 9 kui IAS 39 standardites sätestatud rahavoogude riskimaandamisarvestus eeldab, et maandatud riskiga tulevased rahavood on 'väga tõenäolised'. Kuna need rahavood sõltuvad IBOR-ist, nõuab muudatustega kehtestatud vabastus ettevõtetelt eeldust, et intressimäär, millel maandatud riskiga rahavood põhinevad, ei muutu reformi tulemusel. Nii IAS 39 kui ka IFRS 9 standardid nõuavad riskimaandamisarvestuse rakendamiseks tulevikku suunatud analüüsi. Kuigi hetkel on eeldatud, et nii IBOR-i kui ka IBOR-i asendumäärade kohaselt on rahavood üldjoontes samaväärsed, mis vähendab ebaefektiivsust, ei pruugi antud eeldus reformi kuupäeva lähenedes enam kehtida. Muudatuste kohaselt võib ettevõtte eeldada, et IBOR-i reform ei muuda viiteintressimäärasid, millel maandatava riskiga objekti rahavood, riskimaandamisinstrument või maandatud risk põhinevad. IBOR-i reform võib samuti põhjustada riskimaandamisinstrumendi jäämist väljapoole vahemikku 80-125%, mida nõuab tagasiulatuv test IAS 39 kohaselt. Seega on IAS 39 muudetud tagamaks tagasiulatava efektiivsuse testile erandi nii, et riskimaandamist ei katkestata IBOR-ist tuleneva ebakindluse perioodil üksnes põhjusel, et tagasiulatuv efektiivsus jääb sellest vahemikust välja. Kuid muud riskimaandamisarvestuse nõuded, sealhulgas tuleviku analüüs, peavad endiselt olema täidetud. Teatud riskimaandamisinstrumentide puhul on maandatud riskiga objektiks või maandatud riskiks lepinguväliselt kehtestatud IBOR-i riskikomponent. Riskimaandamisarvestuse rakendamiseks nõuavad nii IFRS 9 kui ka IAS 39, et määratud riskikomponent on eraldi tuvastatav ja usaldusväärselt mõõdetav. Muudatuste kohaselt peab riskikomponent olema eraldi tuvastatav vaid esialgse riskimaandamise määramisel, aga mitte järjepidevalt tulevikus. Makro-riskimaandamise kontekstis, kus ettevõtte sageli taastab riskimaandamissuhteid, kohaldatakse vabastust alates sellest hetkest, millal riskimaandamise objekt on esialgselt määratud riskimaandamissuhte raames. Nii IAS 39 kui ka IFRS 9 kohaselt kajastatakse riskimaandamise ebaefektiivsust jätkuvalt kasumiaruandes. Muudatuses on sätestatud tingimused vabastuste lõppemiseks, mis hõlmavad viiteintressimäärade reformist tuleneva ebakindluse puudumist. Muudatused nõuavad ettevõtetelt täiendava teabe esitamist investoritele nende riskimaandamissuhte kohta, mida otseselt mõjutab antud ebakindlus, sealhulgas riskimaandamisinstrumentide nimiväärtus, mille suhtes vabastusi rakendatakse, kõik olulised eeldused või otsused vabastuste rakendamisel ning kvalitatiivne

avalikustatav teave selle kohta, kuidas mõjutab ettevõtet IBOR-i reform ja kuidas juhib ettevõtte üleminekuprotsessi. Juhtkond on hinnanud, et selle standardi muudatused ei mõjuta kontserni finantsaruandeid.

COVID-19 TINGITUD RENDISOODUSTUSED – IFRS 16 MUUDATUSED (välja antud 28. mail 2020 ja rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatused annavad rendilevõtjatele (mitte rendileandjatele) vabastuse vabatahtliku erandi vormis hindamaks, kas COVID-19 tingitud rendisoodustust käsitleda rendilepingu muudatusena või mitte. Rendilevõtja võib kajastada rendisoodustuse selliselt, nagu tegemist ei oleks rendilepingu muudatusena. Paljudel juhtudel toob see kaasa rendisoodustuse kajastamise muutuva rendimaksena. Praktiline abinõu kehtib ainult rendisoodustele, mis tekkisid COVID-19 pandeemia otsese tagajärjena juhul, kui kõik alljärgnevatest tingimustest on täidetud: rendimaksede muutuse tulemusena on muudetud rendi kogutulu olulises osas sama või väiksem tasust, mis kehtis vahetult enne muudatust; rendimaksede vähendus mõjutab ainult makseid esialgse maksetähtajaga kuni 30. juuni 2021; muid olulisi muudatusi rendilepingu tingimustes ei tehta. Kui rendilevõtja otsustab rendilepingutele praktilist abinõu rakendada, siis peab ta seda rakendama järjepidevalt sarnaste omadustega ja sarnastes tingimustes rendilepingutele. Muudatust tuleb rakendada tagasiulatuvalt vastavalt standardile IAS 8, kuid rendilevõtjalt ei nõuta eelmiste perioodide korrigeerimist ega IAS 8 paragrahvis 28(f) sätestatud avalikustamist. Juhtkond on hinnanud, et selle standardi muudatused ei mõjuta kontserni finantsaruandeid.

4. UUED RAAMATUPIDAMISSTANDARDID

Välja on antud uued standardid ja tõlgendused, mis on kohustuslikud alates 1. jaanuarist 2021 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ning mida kontsern ei ole varem kasutusele võtnud. Kontsern kavatseb need standardid vajaduse korral kasutusele võtta, kui need jõustuvad.

IFRS 17 "KINDLUSTUSLEPINGUD" (välja antud 18. mail 2017 ja rakendub 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

IFRS 17 asendab standardi IFRS 4, mis andis ettevõtetele võimaluse jätkata kindlustuslepingute kajastamist varasema praktika kohaselt. Selle tõttu oli investoritel raske võrrelda sarnaste kindlustusettevõtete finantstulemusi. IFRS 17 on standard, mis sätestab ühe põhimõtte kõikide kindlustuslepinguliikide kajastamiseks, sh. kindlustusandja poolt hoitavate edasikindlustuslepingute kajastamiseks. Standard nõuab kindlustuslepingute rühmade arvele võtmist ja mõõtmist:

- Tuleviku rahavoogude (täitmisrahavoogude) nüüdisväärtuses, mida on korrigeeritud riskiga ja mis võtab arvesse kogu teadaoleva informatsiooni täitmisrahavoogude kohta kooskõlas jälgitava turuinformatsiooniga; millele on liidetud (kui tegu on kohustisega) või millest on lahutatud (kui tegu on varaga);
- Summa, mis väljendab veel teenimata kasumit lepingute rühma osas (e. lepingulist teenuse marginaali).

Kindlustusandjad kajastavad kasumi kindlustuslepingute rühmast kindlustuskatte pakkumise perioodi jooksul ning vastavalt sellele, kuidas nad riskist vabanevad. Kui lepingute rühm on või muutub kahjumlikuks, peab ettevõtte kajastama kahjumi koheselt. Kontsern plaanib standardit rakendada väljastatud tegevusgarantiidele ning kontsern hindab muudatuste mõju kontserni finantsaruannetele.

IFRS 17 JA IFRS 4 MUUDATUSED (välja antud 25. juunil 2020 ja rakenduvad 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatused sisaldavad mitmeid selgitusi, mille eesmärk on leevendada IFRS 17 rakendamist ning lihtsustada mõningaid standardi nõudeid ja üleminekut. Muudatused on seotud IFRS 17 kaheksa valdkonnaga ning need pole mõeldud standardi aluspõhimõtete muutmiseks. On tehtud järgmised muudatused IFRS 17 standardis:

- Jõustumiskuupäev: IFRS 17 (koos muudatustega) jõustumiskuupäev lükatakse edasi kahe aasta võrra 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele; ning ajutise vabastuse kindlaksmääratud lõpptähtaeg IFRS 9 standardi rakendamisel IFRS 4-s lükatakse samuti edasi 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele.
- Eeldatav kindlustuse sõlmimise rahavoogude taastumine: Ettevõtte peab jaotama osa sõlmimiskulusid eeldatavate lepingute pikendamisele ning kajastama neid kulusid varana kuni ettevõtte pikendab lepingu. Ettevõtte peavad hindama vara kaetavust igal aruandekuupäeval ning esitama teatud teavet vara kohta finantsaruannete lisades.
- Lepinguliste teenuste marginaal seotud investeerimisteenustega: Kindlustuse ulatus peab olema kindlaks määratud, võttes arvesse hüvitiste hulka ning eeldatavat perioodi nii kindlustuskatte kui ka investeerimisteenuste puhul, muutuvtasu meetodi alusel sõlmitud lepingutele ning üldise mudeli alusel muude lepingute puhul koos investeringutulu teenusega. Investeerimisteenusega seotud kulud tuleb lisada rahavoogudena kindlustuslepingu piiresse, eeldusel et ettevõtte teostab tegevusi kindlustuskatte kasu suurendamiseks kindlustusvõtjale.

- Sõlmitud edasikindlustuslepingud - kahjude hüvitamine: Kui ettevõtte kajastab esmasel kajastamisel kahjumi kahjumlike kindlustuslepingute gruppide puhul või lisaks kahjumlike aluslepingute puhul, peab ettevõtte korrigeerima omandatud edasikindlustuslepingute rühma lepinguliste teenuste marginaali ning kajastama kasumi edasikindlustuslepingutest. Omandatud edasikindlustuslepingu tagasisaadud kahjumi summa määratakse korrutades kindlustuslepingutel kajastatud kahjumi kindlustuslepingute nõuete osakaaluga, mis ettevõtte loodab katta sõlmitud edasikindlustuslepingutest. Seda nõuet rakendatakse ainult siis, kui sõlmitud edasikindlustuslepingud kajastatakse enne või samal ajal kui kajastatakse kindlustuslepingutest tulenev kahjum.
- Muud muudatused: Muud muudatused sisaldavad ulatuse erandeid osadele krediitkaartide (või sarnaste) lepingutele ning osadele laenulepingutele; kindlustuslepingu varade ja kohustiste esitamine finantsseisundi aruandes portfellides mitte rühmades; riski maandamise võimaluse rakendamine finantsriskide maandamisel kasutades edasikindlustuslepinguid ning õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaid mittetuletisinstrumente; arvestuspõhimõtete valik hinnangute muutmiseks, mis on tehtud varasemates vahefinantsaruannetes IFRS 17 rakendamisel; tulumaksu maksete ja laekumiste lisamine, mis kindlustuslepingu tingimuste kohaselt kuuluvad tasumisele kindlustusvõtja poolt, rahavoogudes; valitud ülemineku vabastused ning muud väiksemad muudatused.

Kontsern plaanib rakendada standardit oma väljaantud tegevusgarantiide suhtes ja hindab praegu uue standardi mõju finantsaruandlusele.

Muud uued või muudetud standardid või tõlgendused puuduvad, mis ei ole veel kehtivad ja millel oleks eeldatavasti oluline mõju kontsernile.

5. ÜLDISED RISKIJUHTIMISPÕHIMÕTTED

PEAMISED EESMÄRGID

Riskijuhtimise eesmärk Luminori kontsernis on saavutada optimaalne tasakaal kahjuriskide ja potentsiaalsete tulude vahel keskpikas ja pikas perspektiivis.

Luminori riskijuhtimise funktsioon teise kaitseliini osana hõlmab riskidivisjoni ja raporteerib kontserni riskijuhile (*Chief Risk Officer*, CRO). Riskidivisjon on iseseisev kontrolli ja aruandluse funktsioon, millel on õigus kinnitada, et Luminori äri- ja tugidivisjonid tegutsevad määratud riskivalmiduse ja -strateegia raames. Riskijuhtimise põhimõtted on järgmised:

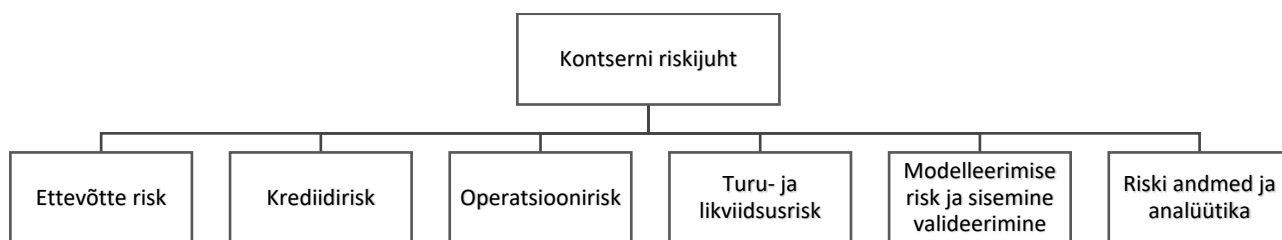
- Riskide eest vastutamine: kontserni iga valdkond vastutab oma tegevuses tekkida võivate riskide eest;
- Riskide tuvastamine, hindamine, mõõtmine, seire, maandamine ja aruandlus: kõik olulisi riske tuleb pidevalt tuvastada, hinnata, mõõta, jälgida, maandada ja neist teavitada õigeaegselt ja korrektselt;
- Luminoril peab olema konservatiivne üldine riskiprofiil ja võetakse ainult neid riske, mida on Luminoril võimalik tuvastada, juhtida ja jälgida;
- Luminor kohustub mitte pakkuma tooteid või teenuseid või tegema muid tegevusi, kui see võib põhjustada ebaeetilist käitumist, inimõiguste või töötajate õiguste rikkumist, korruptsiooni või tõsist keskkonnakahju.

Luminoris on finantsseisundi taastamise kava, mis on vastavuses asjakohase EL-i seadusandlusega (pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv). Kava on üks Luminori peamistest riskijuhtimise vahenditest ja see tagab kontserni maksevõime taastamise tõsise stressiolukorra järel ilma ametivõimude või maksumaksjate toetuseta.

Luminor hindab oma kapitali ja likviidsuse adekvaatsust järjepidevalt.

Luminor tagab, et kõik riskid, sealhulgas krediidi-, turu-, likviidsus- ja operatsioonirisk, mis võivad potentsiaalselt mõjutada Luminori ärimudelit, tehakse kindlaks ja kõiki olulisi riske jälgitakse ja kontrollitakse.

Riskijuhtimise korraldamisel Luminoris on lähtutud põhimõttest, et vältida tuleb kõiki võimalikke huvide konflikte.

Riskijuhtimise funktsiooni organisatsiooniline struktuur:

Ettevõtte riskijuhtimise osakond on ekspertkeskus, kes haldab riskijuhtimise vahendeid ja protsesse, mis läbivad mitmeid erinevaid riskiliike. Krediidiriski juhtimise osakond vastutab krediidiriski kontrollimise eest. Operatsiooniriski juhtimise osakond vastutab operatsiooniriski kontrollimise eest. Turu- ja likviidsusriski osakonna ülesanded hõlmavad turu- ja likviidsusriski kontrollimist. Mudeliriski ja valideerimise osakond vastutab mudeliriski kontrollimise ja vastavate valideerimistegevuste eest. Riskiandmete ja analüüsi osakond ühendab enamiku andmete ja modelleerimisega seotud tegevustest. Riskidivisjon osana teisest kaitseliinist ja organisatsioonüksusena allub otse kontserni riskijuhile.

Kolmas kaitseliini funktsioon, s.t siseaudit vaatab pangasiseselt iseseisvalt üle riskijuhtimise raamistiku.

Sisekontrolli raamistik hõlmab kogu Luminori kontserni, sealhulgas juhtkonna vastutusalasid ja ülesandeid ning kõikide äriühingute ja pangasiseste üksuste tegevust, sh pangasisest kontrollifunktsiooni, sisseostualast tegevust ja turustuskanaleid. Juhatus vastutab piisava ja tõhusa sisekontrolli raamistiku loomise ja jälgimise, protsesside ja mehhanismide eest ja kontrollib kõiki äriühingute ja pangasiseste üksuste, sh pangasisesed kontrollifunktsioonid.

Nõukogu kinnitab poliitika, mis rakenduvad kontsernile ja kus on kehtestatud üldised riskijuhtimise põhimõtted Luminori tegevuse kõige olulisemate aspektide kohta.

Nõukogu riskikomitee nõustab ja toetab nõukogu riskivalmiduse ja -strateegia seirel ja määramisel, aitab kontrollida riskijuhtimise ja kontrolli rakendamist ning samuti vaatab üle, analüüsib ja hindab seda, kuidas Luminori riskiprofiil reageeriks pangaväliste ja -siseste sündmustele tava- ja stressitingimustes.

Krediidikomitee on kollektiivne otsustusorgan. Krediidikomitee vastutab selle eest, et Luminori krediidualane tegevus on kvaliteetne ja ta vaatab üle peamised strateegilised dokumendid, mis on seotud krediiditegevusega ja teeb vastavaid soovitusi juhatusele.

KREDIIDIRISK

Krediidirisk on risk, et kontsern võib kanda kahju seetõttu, et kliendid ei taha või ei suuda täita oma lepingulisi kohustusi ja maksta tagasi oma laene. Krediidirisk tekib peamiselt laenutegevusest, sh bilansivälistest finantsinstrumentidest nagu laenukohustused, tagatised ja akreditiivid ning samuti investeerimistegevusest (nt võlakirjad).

Kontserni krediidiriski juhtimise peamised põhimõtted on toodud Luminor kontserni krediidipoliitikas ning äriühingute ja eraklientide krediidistrateegias. Nendes dokumentides toodud põhimõtete rakendamise praktilisi aspekte ja otsustusprotsesse reguleerivad äriühingute krediidijuhend ja eraklientide krediidijuhend.

Kontserni peamine laenutegevuse eesmärk on see, et laenuportfelli kvaliteet ja koosseis peaksid tagama nii lühiajalise kui ka pikaajalise kasumlikkuse. Kontserni laenuportfelli riskiprofiil peaks olema kas madal või mõõdukas. Krediidikõlblikkuse hindamise aluseks peaks olema kliendi võime ja soov oma finantskohustusi täita. Klientide laenu tagastamisega seotud rahavood peavad olema selgelt arusaadavad ja jätkusuutlikud.

Krediidiotsuseid teevad krediidikomitee ja volitatud isikud neile antud tegevusvolituste alusel, mida on riskiga korrigeeritud. Krediidikomitee otsus laenu andmise kohta peab olema ühehäälnine. Üksikisikute (laenuametnikud ja müügiga, krediidualase nõustamise ja ümberkorraldusega seotud isikud) tegevusvolitused on personaalsed ja kompetentsipõhised.

Kontserni juhtorganitele koostatakse ja esitatakse regulaarseid aruandeid portfelli koostise ning võetud krediidiriski taseme ja arengute jälgimiseks ning vajadusel korrigeerivate tegevuste läbiviimiseks krediidiriski juhtimisel portfelli tasandil.

COVID-19

Enneolematul COVID-19 pandeemial ja enamike Euroopa riikide kehtestatud ennetavatel meetmetel oli 2020. aasta esimeses pooles negatiivne mõju vastavatele majandustele. Valitsuste kehtestatud ühiskondlikel ja majanduslikel piirangutel oli 2020.

aasta teises kvartalis nii Euroopas kui ka Balti riikides oluline majandust pärssiv mõju. Selle tulemusena pandi teatud tööstusharudes ärisid peaaegu täielikult kinni, viies tööpuuduse suurenemiseni. Kuna Luminor on üks suuremaid pankasid Baltimaades, mõjutas olukord paljusid Luminori kliente kas otseselt või kaudselt. 2020. aasta kolmandas kvartalis, mil piiranguid hakati järk-järgult leevendada, paranes tegevuskeskkond. Kuid 2020. aasta neljandas kvartalis epidemioloogiline olukord halvenes uuesti, mille tulemusena kehtestati varasemalt tühistatud piirangud uuesti või rakendati uusi piiranguid. Siiani esineb märkimisväärt ebakindlust COVID-19 teise laine majanduslik mõju osas.

Peamine valitsuse tugimeede olid Euroopa Pangandusjärelevalve (*European Banking Authority*, EBA) moratooriumikokkulepped, mida reguleerivad COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate laenude tagasimaksete seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratooriumide (EBA/GL/2020/02) kokkulepped. Luminor Bank AS Eestis ning tema filiaalid Eestis ja Leedus on ühinenud igas riigis sektoriüleste eramoratooriumitega, mis on vastavuses suunistega EBA/GL/2020/02. Moratooriumid on kohaldatavad COVID-19-st mõjutatud klientidele, kellel on ajutised finantsraskused, kuid aktsepteeritav maksedistsipliin kriisile eelneva 12 kuu jooksul. Ajapikenduste tingimused on alljärgnevad:

- Eraisikute puhul võidakse anda maksepuhkust põhiosamaksetele, mis on hüpoteeklaenude puhul kuni 12 kuud ning tarbijalaenude ja liisingulepingute puhul kuni 6 kuud;
- Äriklientide puhul, kelle laenupositsioonid on väiksemad kui 5 miljonit eurot, on maksete ajapikenduste periood amortiseeritavate toodete puhul kuni 6 kuud.

Muid tingimusi ei muudeta. Moratooriumite kohaseid korrigeerimisi ei liigitata restruktureeritud laenudeks ja need ei näita automaatselt krediidiriski suurenemist või maksejõuetuse staatust. Kuid kontserni kohustus hinnata maksmata jätmise tõenäosust (mis seejärel kutsub esile maksejõuetuse seis) jääb kehtima. Nende juhtumite puhul, kus moratooriumi tingimusi ei täideta, rakendatakse individuaalseid lahendusi ja viiakse läbi individuaalsed laenupositsioonide liigitamise hindamised.

Moratooriumid pidid esialgselt olema jõus 30. juunini 2020, seejärel pikendati neid 30. septembrini 2020. 2. detsembril 2020 teatas EBA suunistes EBA/GL/2020/02 taaskehtestamisest. Tööstusharuülesed moratooriumid kehtestati Leedus uuesti 18. jaanuaril 2021, samas kui Eestis ja Lätis ei ole neid pikendatud. Taasjõustunud moratooriumite kohaselt ei tohi kumulatiivne maksepuhkus ületada 9 kuud eraisikute hüpoteeklaenude ja 6 kuud eraisikute tarbijalaenude ja liisingulepingute ning äriklientide laenude puhul.

COVID-19-st mõjutatud ja korrigeeritud laenupositsioonide maksepuhkused on enamike nende positsioonide puhul 2020. aastal juba lõppenud (umbes 90%). Ülejäänud 10% laenupositsioonide (77 miljonit eurot) maksepuhkused lõppevad 2021. aasta jooksul. Lepingumuudatustest tulenevad kasumid / kahjumid olid käesoleval ja võrdlusperioodil ebaolulised.

Luminor on alates 2020. aasta algusest jälginud COVID-19 levikut ja on viinud oma riskijuhtimise vastavusse uue tegevuskeskkonnaga. Selleks, et nõuetekohaselt tegeleda oma klientidega ja juhtida COVID-19-ga seotud krediidiriske, on kontsern koostanud spetsiaalse COVID-19 käsiraamatu juriidilistele isikutele ja COVID-19 käsiraamatu eraisikutele. Need kliendid, kelle krediitkvaliteedi puhul täheldati halvenemist või seda prognoositi muutunud tegevuskeskkonna põhjal, lisati jälgitavate ettevõtete nimekirja nende põhjalikumaks jälgimiseks. Loodi ka iganädalane varajase hoiatamise indikaatori jälgimismeede, et tähelepanelikult jälgida portfelli toimuvaid muutusi. Luminor teeb ka klientide tulemuste üle järelekontrolli maksepuhkuse andmise järgselt ja võrdleb neid klientidega, kelle suhtes korrekture ei ole tehtud. Luminor jätkab oma krediidiriski juhtimise kohaldamist ja vajadusel kasutab selleks pangasiseseid portfelli suundumisi ja üldlasi arenguid turuolukorras.

Krediidiriski mõõtmine

(a) Laenud klientidele

Krediidiriski juhtimiseks analüüsitakse klienti põhjalikult enne talle laenu andmist ja jälgitakse teda pärast laenu väljamaksmist.

Riskimudelid on krediitprotsessi olulised osad ja kontserni krediidiriski juhtimise vahendid. Kontsern mõõdab krediidiriski hindamismudelitega, mis näitavad maksejõuetuse tõenäosust (PD) ja riskiastet ning maksejõuetusest tingitud kahjumäära (LGD) ja maksejõuetuses oleva riskipositsiooni (EAD) parameetreid. Need hindamismudeleid täiustatakse pidevalt varasemate krediidiriski andmete alusel ja nende usaldusväärsust testitakse.

Hindamismudeleid, mis näitavad maksejõuetuse tõenäosust (PD) ja riskiastet, kasutatakse vastaspoole maksejõuetuse riski hindamiseks, klientide ja riskipositsioonide Luminor kontserni laenupoliitika vastavuse hindamiseks, õige otsustustasandi määramiseks ja regulaarse seireprotsessi raames järelekontrollide tegemise sageduse määramiseks. Hindamiseks kasutatakse kliendisegmendile ja toodetele omaseid hindamismudeleid, mida kohaldatakse homogeensetele kliendirühmadele:

- suurettevõtted,
- ettevõtted,

- väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd),
- mikroettevõtted (nt väikesed ühe omanikuga ettevõtted),
- juriidiliste isikute kinnisvaraprojektid,
- eraisikust kliendid.

Kõik klientidele antud laenu liigitatakse hindamismudelite abil nende riski järgi iga kord, kui laenukohustust uuendatakse, või vähemalt kord aastas, kui ei ole otsustatud teisiti.

Eraisikutele antud laene hinnatakse krediitstandardite põhjal ja/või kasutades punktiarvestust otsuse tegemisel. Pärast laenu andmist hinnatakse klientide staatust perioodiliselt, kasutades käitumisskooringut.

Lisaks laenuotsuste tegemisele kasutatakse sisemiste riskimudelite väljundeid laenu hinnastamises, laenuportfelli kvaliteedi jälgimisel ja riskiaruandluses ning ka majandusliku kapitali (riskiga kaalutud kapitali, edaspidi: RAC) arvutamiseks. RAC-d kasutatakse strateegiliste kapitalipaigutuste tegemiseks, st laenugevuse strateegiliste segmentide määramiseks ning kontserni kapitali planeerimiseks ja stressitestide tegemiseks.

Kui suurtele äriklientidele antakse laenu, siis hinnatakse ka laenu riskile kohandatud tulusust kontserni jaoks nii üksiklaenu kui ka kliendi tasandil, st mõõdetakse riskiga korrigeeritud kapitali riskiga korrigeeritud tulusust (RAROC). Samasid RAC-põhise hinnastamise ja RAROC-põhise kasumlikkuse hindamise põhimõtteid kohaldatakse laenuportfelli teistele segmentidele standardiseeritud hinnastamisvahendite või reeglite kaudu. Kõigi kliendi- ja tootesegmentide riskipõhiseid laenu hinnastamise vahendeid jälgitakse regulaarselt ja vajaduse korral ka uuendatakse.

2020. aastal keskendus kontsern väärtuse languse kvantifitseerimise meetodi edasisele täiustamisele vastavalt IFRS 9-le, mis sõltub suuresti sisemiste riskimudelite väljunditest, mida on kohandatud IFRS 9 eesmärkidele vastavaks.

Kontsern peab oma töötajate pädevuse suurendamist organisatsioonis tugeva krediidikultuuri loomise eelduseks. Seega osutab ta erilist tähelepanu laenugevuses osalevate töötajate sisekoolitusele, kus käsitletakse seda, kuidas kasutada hindamismudeleid, mõista riskiparameetreid ning kasutada riskipõhiseid hinnastamispõhimõtteid.

Kontserni sisemine toimivate klientide hindamise skaala ja väliste reitingute tabel on toodud allpool:

Reitinguklass	PD vahemik	Standard & Poor's /Fitch	Moody's	Investeeringis / spekulatiivne hinnang	Riskiaste
1.a	0.01 – 0.02 %	AAA – A+	Aaa – Aa1	Investeeringishinnang	Madal risk
1.b	0.02 – 0.04 %	AA – AA-	Aa2 – Aa3		
1.c	0.04 – 0.06 %	A+	A1		
1.d	0.06 – 0.08 %	A	A2		
1.e	0.08 – 0.10 %	A-	A3		
2.a	0.10 – 0.18 %	BBB+	Baa1		
2.b	0.18 – 0.25 %	BBB	Baa2		
3	0.25 – 0.50 %	BBB-	Baa3		
4	0.50 – 0.75 %	BB+	Ba1	Spekulatiivne hinnang	Mõõdukas risk
5	0.75 – 1.25 %	BB	Ba2		
6	1.25 – 2.00 %				
7	2.00 – 3.00 %	BB-	Ba3		
8	3.00 – 5.00 %	B+	B1		Kõrge risk
9	5.00 – 8.00 %	B	B2		
10.a	8.00 – 40.00 %	B-	B3		
10.b		CCC+	Caa1		
10.c		CCC ja madalam	Caa2 ja madalam		
10.d					

(b) Nõuded pankadele ja teistele krediidasutustele

Nõuded pankadele ja teistele krediidasutustele sisaldavad nostrokontode ja sularahakontode saldoid Luminori korrespondentpankades. Pankade ja finantseerimisasutuste vastaspoolle riski maandatakse, valides kvaliteetsed vastaspoolled enne limiitide kehtestamist ja neid hiljem jälgides. Kontserni portfellis domineerivad investeerimisjärguga vastaspoolled või suure tähtsusega vastaspoolled spekulatiivse riskitasemega riikides. Vastaspooli, keda ükski suurem reitinguagentuur ei ole hinnanud, käsitletakse erandina.

Luminoril on eraldiseisev finantsasutuste osakond, mis on peamine kompetentsikeskus ja mis tagab tervikliku ülevaate kontserni riskipositsioonidest vastaspoolle ja riikide vahel. Osakond vastutab keskselt muu hulgas järgneva eest:

- vastaspoolle ja riikide analüüsimine, limiidi- ja reitingusoovituste ettevalmistamine;
- kvaliteetse vastaspoolle portfelli hoidmine, sealhulgas panga- ja riigilimiitide iga-aastane ülevaatamine;
- järelkontroll ja portfelli jälgimine, sealhulgas varajase hoiatamise näitajad.

Kõik osapooled ja riigid, kus kehtivad limiidid, liigitatakse riskiklassi. Kui vastaspoolle välisreiting ei ole kättesaadav, on kontserni sisereitingu aluseks konservatiivne eksperthinnang, mis kajastab vastaspoolle krediitvõimet ja mis tuleneb makromajanduslikest teguritest ning vastaspoolle enda maksejõulisuse ja likviidsuse teguritest koos kvalitatiivsete mittehahaliste kohandustega. Pankade ja riikide sisemine riskiklass põhineb reitinguagentuuride Moody's, Standard & Poor's ja Fitch kättesaadaval riskiklassifikaatoril (vt eespool toodud käesoleva aruande osa "Laenud klientidele").

Kõik vastaspoolle ja riikide limiidid vaadatakse üle vähemalt kord aastas eesmärgiga hinnata vastaspoolle krediitvõimet, vaadata üle riskiklass ja olemasolevad limiidid ning nende kasutamine viimase 12 kuu jooksul. Välisreitinguta vastaspoolle hinnatakse alati individuaalselt.

Kõiki välis hinnanguga vastaspoolle ja riike jälgitakse kvartaalselt, keskendudes välisreitingu agentuuride võetud reitingumeetmetele. Välisreitinguta panku jälgitakse, pöörates erilist tähelepanu omandimuutuste, finantsseisundi ja muu asjakohase teabe ning signaalide hindamisele, mis võivad mõjutada panga krediitvõimet. Varajase hoiatussignaali jälgimine, mis võib potentsiaalselt näidata olulist muutust vastaspoolle krediitrisks, on osapoolle regulaarse jälgimise oluline osa.

Alates 2020. aasta märtsist korraldatakse kord kuus finantsasutuste riskifoorumit, et olla kursis viimaste COVID-19 ja turu arengutega ning vaadata üle, kas muutused/piirangud pankadele ja riikidele kehtestatud krediitlimiitidele on praeguses turuolukorras vajalikud.

2020. aasta lõpus (nagu ka 2019. aasta lõpus) koosnes kontserni portfelli ainult hea mainega investeerimisjärguga korrespondentpankadest. Kontserni nostrokontod korrespondentpankades on hästi tasakaalustatud ja kooskõlas Luminori vastava korrespondentpanga ärimahtudega.

(c) Võlakirjad

Kontsernil oli 2020. aasta lõpus 281.2 miljoni euro väärtuses võlakirju võrreldes 223.8 miljoni euroga 2019. aasta lõpus. Enamik neist võlakirjadest on välja antud Leedu ja Läti valitsuste poolt. Ülejäänud osa koosneb 1. taseme varadest (kasutades likviidsuse kattekordaja terminoloogiat), sh Eesti ja Austria riigivõlakirjadest ning Prantsusmaa ettevõtete pandikirjadest. Leedu ja Eesti ettevõtete võlakirjad moodustavad võlakirjade kauplemisportfelli väga väikese osa. Kogu portfelli keskmine kaalutud kestus on umbes 4.0 aastat võrreldes 3.1 aastaga 2019. aasta lõpus. Kontsernil on ka 31. detsember 2020 seisuga VISA aktsiad väärtuses 6.2 miljonit eurot (31. detsember 2019 seisuga 12.8 miljonit eurot), mis on liigitatud võlakirjainvesteeringuteks. Võlakirjainvesteeringuid tehakse kooskõlas Luminori juhatuse ja nõukogu seatud piirmääradega, mille kasutamist jälgitakse igapäevaselt.

Riskilimiidi kontrollimise ja maandamise põhimõtted**(a) Kontsentratsioonirisk**

Kontsern juhib, piirab ja kontrollib krediitrisiki kontsentratsiooni, eriti seoses üksikute vastaspoolle ja vastaspoolle rühmade ning majandussektoritega.

Kontserni portfelli, kus on omavahel seotud laenuvõtjate rühmadele või üksikutele laenuvõtjatele antud laenudest tuleneva krediitrisikiga tooted, on väga mitmekesised. Laenude absoluutne juriidiline laenulimiit vastavalt kapitalinõuete määrusele (CRR) ei tohi ületada 25% kõlblikust kapitalist. Kontserni siseselt kehtestatud riskivalmiduse limiidi puhul peab 10 suurima kliendi riskipositsioon olema 70% väiksem kui kontserni omakapital kokku. Lisaks ei tohi ühe laenuvõtja riskipositsiooni limiidi (v.a riigirisk) kohaselt olla kontsernis rohkem kui 5 kliendirühma, kelle riskipositsioon on kontserni portfellis suurem kui 100 miljonit eurot (kuid vähem kui 150 miljonit eurot). Seega on Luminori suurim laenupositsioon tunduvalt madalam kui

juriidiliselt kehtestatud limiidid. Kontserni laenupositsioonid olid seisuga 31. detsember 2020 eespool kirjeldatud pangasiseste limitide piires.

Kontsern	Aktsepteeritav kapital, mEUR	Regulatiivne laenupiirang, mEUR
31 detsember 2020	1 586	397.0
31 detsember 2019	1 572	393.0

Majandussektoritele laenamise kontsentratsiooniriski käsitletakse olulise riskina ning seda jälgitakse ja kontrollitakse põhjalikult. Kooskõlas regulatiivsete nõuetega, mille kohaselt tuleb piirata ühele laenuvõtjale või ühendatud laenuvõtjate rühmale suurte laenude andmist, rakendab kontsern majandussektorite suhtes piiranguid. 2020. aasta lõpu seisuga oli kontserni laenuportfell majandussektorite kaupa hästi hajutatud ja ühtegi kehtestatud limiiti ei rikutud.

Majandussektor	Limiit 2020. aasta lõpu seisuga* (% laenudest ettevõtetele)	Tegelik Q4 lõpu seisuga 2019*	Tegelik Q4 lõpu seisuga 2020*
Kinnisvara sektori limiit,	30%	22.0%	29.3%
sh. Kinnisvara sektori limiit pooleliolevatele projektidele	10%	2.6%	3.5%
Ehitussektori limiit	10%	5.6%	5.8%
Jaekaubandus	20%	4.0%	3.0%
Hulgimüük	20%	15.9%	15.0%
Toiduaine tööstus	20%	2.3%	1.8%
Puidu- ja metallitööstus	20%	5.7%	5.6%
Muu tootmine	20%	4.5%	3.3%
Muud sektorid	20%	<10%**	<10%**

*Samu limiite kasutati kogu aruandeperioodi jooksul ning neid ei ületatud kordagi. Juriidilistele isikutele kehtestatud limiidid on pärit juriidiliste isikute konsolideeritud laenuportfelli (EAD). 31. detsembri 2020 arvutusmeetod viidi vastavusse käesoleva aasta meetodiga.

** V.a põllumajandus, metsandus ja kalandus, mis oli 10.9% 2019. aasta lõpus ja 10.2% 2020. aasta lõpus.

Geograafilise kontsentratsiooni riski ei peeta kontserni äritegevuses oluliseks, kuna järgitakse kohalikele klientidele keskendumise põhimõtet.

Kontserni tegevus riskikontsentratsioonide valdkonnas on määratletud riskiisu raamistikuga ja juriidiliste üksuste krediidistrateegias.

(b) Tagatis

Jätkusuutlik võla teenindamise võime on laenuprotsessi võtmeelement, mida ei tohiks panditud tagatise meede asendada.

Kontsern maandab krediidiriski läbi tagatiste. Kontsern peab laenude ja ettemaksete suhtes kõige vastuvõetavamaks järgmist tüüpi tagatist:

- Kinnisvarale (peamiselt eluasemetele ja ärikinnisvarale) seatud hüpoteek;
- Ärivarad (seadmed, varud, sõidukid);
- Garantiid;
- Finantsinstrumentide (võlakirjad, aktsiad, sularaha) omandiõigused.

Tagatise liigi määramisel arvestatakse laenude lõpptähtaegadega. Pikaajaline finantseerimine ja äriklientidele laenude andmine on tavaliselt tagatud. Pikaajalised laenud tagatakse eelistatavalt pikaajalise kinnisvaraga.

Eraisikutele antavad uuenevad laenud ja tarbimislaenud on tavaliselt tagatiseta. Võlakirjad, riigi võlakirjad ja muud vastavad võlakirjad on üldjuhul tagatiseta. Krediidikahjumite vähendamiseks võib kontsern vastaspoolelt lisatagatist nõuda, kui täheldatakse krediidikvaliteedi halvenemise märke.

Kapitalirendi nõuete puhul jääb rendileandja renditud eseme omanikuks. Seega, kui klient jätab oma kohustused täitmata, on rendileandjal võimalik saavutada kontroll.

Tagatise hindamine

Klientidele antud laenude esmasel kajastamisel hinnatakse tagatise õiglast väärtust hindamismeetodil, mis on kõige sobilikum tagatise vastavate liikide puhul. Turuväärtust (või ostuhinda, olenevalt sellest, kumb on madalam) kasutatakse kinnisvara tagatiste puhul. Tavaliselt kasutatakse arvestuslikku väärtust tagatisena kasutatava vallasvara väärtusena. Tagatise väärtust jälgitakse ja vaadatakse perioodiliselt üle. Selle sagedus ja tingimused sõltuvad sellest, kas klient on maksejõuetu või mitte ja antud laenu suurusel.

Elamukinnisvara tagatiste statistiline ümberhindamine (indekseerimine) toimub perioodiliselt ja see hõlmab elamuid, kortereid ja elamumaa krunte, mis on panditud eraisikute igat tüüpi krediitide toodete katteks.

Pärast lepingu sõlmimist korrigeeritakse renditud varade turuväärtust vallasvara amortiseerimise kaudu.

(c) Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente, sealhulgas välisvaluutalepingud, intressimäära vahetuslepingud ja optsioonid ning kaubavahetuslepingud, võetakse algselt arvele ja kajastatakse edaspidi nende õiglasest väärtuses. Need hinnatakse ümber vähemalt kord kuus. Õiglane väärtus tuletatakse noteeritud turuhindadest ja diskonteeritavatest rahavoogudest ja ka kolmandatelt osapooltelt. Kõiki tuletisinstrumente kirjendatakse varadena, kui nende õiglane väärtus on positiivne, ja kohustistena, kui nende õiglane väärtus on negatiivne.

Klientidega sõlmitakse tagatislepingud. Krediidiliinid antakse tavaliselt selleks, et nende finantsinstrumentide krediidiriski juhtida. Sularaha sissemakseid või väärtapabereid kasutatakse vahel samuti tagatisena. Tuletisinstrumente kasutatakse tavapärastest pangatoimingutest ja klientidega tehtavatest tuletistehingutest tuleneva tururiski maandamiseks.

Kontserni krediidirisk esindab tuletislepingute asendamise võimalikku maksumust juhul, kui vastaspool on oma kohustusi ei täida. Võetud krediidiriski taseme kontrollimiseks hindab kontsern vastaspooli. Vastaspoole krediidiriski juhitakse ennekõike iga vastaspoolega seotud riskipositsiooni piiramise, positsioonide regulaarse hindamise ja nende tagamise teel.

(d) Krediidikohustused

Muud kontserni krediidikohustused on garantiid, akreditiivid ja laenukohustused, mis teevad kontserni samasuguse krediidiriski poolt haavatavaks nagu laenu. Nende instrumentide peamine eesmärk on tagada, et vahendid on kliendile nõuetekohaselt kättesaadavad. Eelnimetatud kohustused on tagatud pangakontol olevate vahendite, materiaalse vara (eelistatavalt kinnisvara) või muude tagatistega, nagu kolmandate isikute garantiid. Laenu pikendamise kohustusest tuleneva krediidiriskiga seoses on kontsern kahju eest kaitsmata kohustuse kogusumma ulatuses. Samas on tõenäoline kahjusumma väiksem kui kasutamata kohustuste kogusumma, kuna laenu pikendamise kohustused sõltuvad enamasti kliendi võimest juba võetud laenu tagasi maksta.

Väärtuse languse kajastamise põhimõtted

Kontsern kajastab krediidikahjumeid vastavalt IFRS 9 nõuetele. Standard rakendab tulevikku suunatud eeldatavate krediidikahjumite (ECL) meetodit.

(a) Üldised eeldatava krediidikahju hindamise põhimõtted

Järgitakse kolme faasi mudelit:

- 1. faas – portfelli osa, milles ei ole toimunud krediidikvaliteedi olulist halvenemist alates selle esmasest kajastamisest (või krediidiriski positsioon on madal) ja finantsinstrumenti ei peeta krediidikahjumiga instrumendiks (maksejõuetuks);
- 2. faas – portfelli osa, milles on toimunud krediidikvaliteedi oluline halvenemine alates selle esmasest kajastamisest, mida kinnitab SICR-i näitaja ehk krediidiriski oluline suurenemine, ja finantsinstrumenti ei peeta krediidikahjumiga instrumendiks;
- 3. faas – krediidikahjumiga osa portfelist. Kontsern võrdsustab kohustuste täitmata jätmise ja krediidikvaliteedi halvenemise definitsioonid selliselt, et kõiki maksejõuetuses olevaid nõudeid käsitletakse krediidikahjumiga nõuetena ja kõiki krediidikahjumiga nõudeid käsitletakse maksejõuetuses olevate nõuetena. Selle käsituse aluseks on asjaolu, et kontserni kasutatav maksejõuetuse definitsioon katab kõik standardis IFRS 9 toodud juhud kui võimalikud tõendid selle kohta, et finantsinstrumenti krediidikvaliteet on halvenenud.

Lisakategooria on finantsvarad, mis osteti või mis tekkisid kui krediitkahjumitega varad (POCI finantsvarad). POCI finantsvaradele kohaldatav klassifikatsioon ei muutu, st kord POCI finantsvaradena klassifitseeritud varad jäävad sellesse faasi, kuni nende kajastamine bilansis lõpetatakse. POCI klassifikatsioon määratakse finantsinstrumendi tasandil.

Kontsern kohaldab madala krediidiriski erandit järgmistele riskipositsiooni klassidele:

- keskvalitsused,
- keskpank,
- piirkonnavalitsused,
- kohalikud omavalitsused ja
- asutused.

Vastaspoolel peab olema investeerimisjärgu krediidireiting (vaata täpsemalt sektsiooni "Laenud klientidele" ülal).

1. faasi finantsvarade kahjumite allahindlused on võrdsed 12-kuu krediitkahjumiga (ECL), 2. ja 3. faasi finantsinstrumentide puhul arvutatakse eluea ECL.

Ostetud või algselt hinnatud krediitkahjumiga (POCI) finantsvarade puhul hinnatakse ECL kehtivusaja horisondil kuni tähtaja lõpuni. Esialgsel arvele võtmisel eeldatavat kahjumit nimetatakse esialgseks väärtuse languseks. Järgnevatel perioodidel kajastatakse kehtivusaja eeldatavates krediitkahjumites ainult kumulatiivseid muutusi alates esmasest kajastamisest.

(b) Maksejõuetuse määratlus

Kontsern käsitleb maksejõuetusena olukorda, kus eksisteerib üks või mõlemad järgmistest maksejõuetuse näitajatest:

- Kliendid on ületanud kontserni ees oleva mistahes varalise kohustuse maksetähtpäeva enam kui 90 päeva;
- On ebatõenäoline, et klient tasub oma võlgnevuse kontsernile.

Teiste pankade maksejõuetust kajastatakse siis, kui maksete tegemine viibib enam kui seitse päeva.

Kooskõlas regulatiivsete nõuetega (Regulation (EL) 2018/171), mis kujutavad endast meetodilist muudatust enam kui 90 päeva maksetähtaja ületanud laenude olulisuse piirmäära kehtestamiseks, rakendati 2020. aasta neljandas kvartalis makseviivituse indikaatorit.

Kliendi viivispäevade arvutamise hakkab siis, kui kliendi maksmata summa rikub järgmisi olulisuse piirmäärasid:

- Eraisikute puhul – suurem kui 100 eurot ja enam kui 1% krediitkohustustest kontserni ees;
- Äriklientide puhul – suurem kui 500 eurot ja enam kui 1% krediitkohustustest kontserni ees.

Ebatõenäoliselt laekuvate maksete tuvastamisel arvestatakse järgmisi elemente, mida peetakse ebatõenäoliselt laekuva makse näitajateks:

- Kliendi suured rahalised raskused (olemasolevad või eeldatavad), st olulised makseraskused;
- Krediitkohustuse erakorraline ümberstruktureerimine (makseraskuste tõttu restruktureerimine põhjustab makseviivituse);
- Spetsiifilise krediidiriskiga korrigeerimise kajastamine riskipositsiooni krediitkvaliteedi olulise halvenemise tõttu;
- Kontsern müüb krediitkohustuse krediidiga seotud olulise majandusliku kahjuga;
- Kliendi pankrot või sarnane kaitse;
- Tähtjaks mittelaekunud;
- Finantsvara jaoks atraktiivse turu kadumine kliendi rahaliste raskuste tõttu;
- Krediidipettus;
- Maksejõuetusele viitav välisreiting.

Maksejõuetus kajastatakse kliendi tasandil.

Maksejõuetuses mitteolevat staatust ei ole võimalik tagasi saada enne kolme kuu möödumist, kui kõik maksejõuetuse näitajad on kadunud. Selle kolmekuulise katseaja jooksul peab klient tagama maksete õigeaegse tasumise. Katseaja üldreegli juures on erandiks erakorraline ümberstruktureerimine, mille korral peab mööduma üks aasta ümberstruktureerimise meetmete võtmise hetkest ja hetkest, mil leitakse, et klient on võimeline ümberstruktureerimise järgseid tingimusi täitma. See käsitlus vastab FINREPi juhendi nõuetele, mis käsitlevad selliste viivisnõuete lahendamist, mille suhtes rakendatakse makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmeid.

(c) Krediidiriski märkimisväärtuse suurenemine

Finantsvara käsitletakse üldjuhul märkimisväärselt suurenenud võiva krediidiriskiga varana siis, kui vähemalt üks järgmistest krediidiriski olulise suurenemise näitajatest (*significant increase in credit risk*, SICR) tuvastatakse finantsinstrumendi esmase kajastamise järgselt ja see ei eksisteerinud selle lepingu sõlmimise ajal:

- Eluea maksejõuetuse tõenäosuse oluline kasv (*probability of default*, PD) – eluea maksejõuetuse tõenäosuse oluline kasv alates kajastamisest kuni aruandekuupäevani (samal ajal 2.5 korda ja 0.6 protsendipunkti);
- Riskiaste 9 või 10 – riskiaste aruandekuupäeva seisuga on 9 või 10;
- Maksetähtpäeva on ületatud enam kui 30 päeva – kontserni seisukohalt olulise maksmata summa maksetähtpäeva on ületatud enam kui 30 päeva aruandekuupäeva seisuga;
- Makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuded – makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuded aruandekuupäeva seisuga (makseraskused ei põhjusta viivisnõudeid);
- Jälgimisnimekirja – aruandekuupäeva seisuga jälgimisnimekirja kantud.

Kumulatiivne eluea maksejõuetuse tõenäosus (maksejõuetuse tõenäosus finantsvara eluea jooksul) makromajanduslike stsenaariumite tingimustel arvutatakse tulevikku suunatud maksejõuetuse tõenäosuste kaalutud summana finantsinstrumendi lõpptähtajani jäänud iga aasta kohta. Kui finantsinstrumendi krediidiriski olulisest suurenemisest (*significant increase in credit risk*, SICR) on enam kui 30 päeva möödas, kasutatakse viivispäevade arvutamiseks samu põhimõtteid (arvestades olulisuse piirmäärade) nagu ka maksejõuetuse määramisel. Finantsinstrumendi viivispäevade arvutamine hakkab siis, kui finantsvaralt tasumata summad ületavad absoluutseid ja suhtelisi piirmäärasid, mis on samad nagu klienditasandil (100 eurot ja 1% eraisikustest klientide puhul või 500 eurot ja 1% äriklientide puhul) maksajõuetuse määramisel. Maksepuhkuste korral põhineb viivispäevade arvutamine korrigeeritud maksegraafikul.

Kõiki SICR-i indikaatoreid kajastatakse finantsinstrumendi tasandil, et jälgida teatud finantsinstrumendi krediidiriski muutusi alates esmasest kajastamisest, ehkki mõned neist viitavad klienditunnustele.

(d) 12 kuu ja eluea eeldatav krediidikahjum

Väärtuse langust hinnatakse kollektiivselt kõigi finantsinstrumentide puhul, mis ei ole maksejõuetud aruandluskupäeva seisuga, s.t mida liigitatakse 1. või 2. faasi instrumentideks, või ei ole maksejõuetud POCI varad.

Eeldatava kahju arvutamisel kasutatakse erinevates makromajanduslikes stsenaariumides esineda võivate kahjumite tõenäosusega kaalutud keskmist. Eeldatav kahju konkreetsetes makromajanduslikes stsenaariumis arvutatakse ajahetke maksejõuetuse tõenäosuse (PD), ajahetke maksejõuetusest tingitud kahjumäära (LGD), maksejõuetuses oleva riskipositsiooni (EAD) ja kumulatiivse ettemaksemäära korrutisena, mida diskonteeritakse diskontomääraga.

Makromajanduslikul stsenaariumil põhinev PD on tõenäosus, et positsioon muutub mingi perioodi jooksul maksejõuetuks, eeldusel, et see eksisteerib vastava perioodi alguses. Makromajanduslikul stsenaariumil põhinev LGD on positsiooni eeldatav osakaal, mis läheb maksejõuetuse korral lõplikult kaduma. EAD on positsioon kohustuste täitmata jätmisel, mis esindab konkreetse laenulepingu kogupositsiooni maksejõuetuse korral. Kumulatiivne ettemaksemäär kirjeldab tõenäosust, et kogu positsioon tagastatakse enne tähtaega (st suletakse enne selle lepingulist lõpptähtaega) analüüsitud perioodi lõppemisele eelnevatel perioodidel.

Diskontomäära määramine sõltub finantsinstrumendi liigist ja lepingulise maksegraafiku olemasolust. Laenude suhtes, mille lepingulised maksegraafikud on kättesaadavad, rakendatakse diskontomäärana sisemist intressimäära (*effective interest rate*, EIR) või hinnangulist intressimäära (st nominaalmäär). Lepingulise maksegraafikuta positsioonide korral, mis sisaldavad nii finantsvara kui ka bilansivälist kirjet (nt krediidiliinid, krediitkaardid), rakendatakse EIR-i parimat võimalikku asendusmäära. Lepingulise maksegraafikuta positsioonide korral, mis esindavad bilansiväliseid tooteid (garantiid, akreditiivid), rakendatakse positsiooniga seotud lepingulist määra ja kui see ei ole kättesaadav, siis vastavat turumäära.

PD, LGD ja EAD kõverad hinnatakse kõigi kuude kohta kuni laenulepingu lõpptähtajani. Kui laenuleping liigitatakse 1. faasi, on eeldatavad kahjumid hinnanguliselt kuni 12 kuud. Kui laenuleping liigitatakse 2. faasi, hinnatakse eeldatavat kahjumi perioodi jooksul kuni tehingu lõpptähtajani.

PD ja LGD kõverate hindamisel võetakse arvesse tulevikku suunatud makromajanduslikku teavet. Nende riskiparameetrite hindamise meetodika hõlmab riskiparameetrite ja makromajanduslike muutujate seose modelleerimist. Luminori makroökonomistid koostavad erinevate stsenaariumite alusel makromajanduslike muutujate prognoosid kolme järgneva aasta kohta. Eeldatakse, et alates neljandast aastast riskiparameetrid (PD ja LGD) lähenevad oma pikaajalistele keskmistele tasemetele. Arvestatakse kolme makromajandusliku stsenaariumiga – optimistlik, baas-/realistlik ja pessimistlik. Luminori makroökonomistid määravad samuti stsenaariumite tõenäosused, kusjuures kõrgeim kaal antakse baas/realistlikule stsenaariumile.

Eraisikute segmendi modelleerimisse on kaasatud kolm makromajanduslikku muutujat - reaalse SKP aastane muutus, töötuse määr ja eluasemehinna aastane muutus - ja juriidiliste isikute segmendi puhul on kaasatud neist kaks - reaalse SKP aastane muutus koos töötuse määraga. Iga Balti riigi jaoks koostatakse eraldi makromajanduslike muutujate prognoosid koos projektsioonide ja eeldustega kolme aasta kohta. Makromajanduslike muutujate prognoose koostatakse ja rakendatakse filiaalidele, sõltumata klientide elukohast. Järgnevates tabelites on esitatud makromajandusliku modelleerimise parameetrid 31. detsembril 2020 ja 31. detsembril 2019. 2020. aasta esimeses ja teises kvartalis vaadati üle makromajanduslike muutujate kolmeaastased prognoosid, et arvestada COVID-19-st tulenevate väljavaadete ja eeldades nii olemasolevat majandussurutist kui ka selle järgset taastumist turul. Regulaarne IFRS 9 riskiparameetrite ülevaatus toimus neljandas kvartalis. 2020. aasta neljandas kvartalis läbi viidud makromajanduslike parameetrite ja ajalooliste makseviivituse tasemete analüüs indikeeris eeldatavate krediitkajumite olulise tühistamise vajadust. Eeldatavate krediitkajumite selline tühistamine ei olnud aktsepteeritav, arvestades sama suurte võimalike krediitkajumitega, mis tulenevad alljärgnevast a) krediitkvaliteedi arengut prognoosivate varajaste tõhusate indikaatorite suhteline puudumine käesolevas kriisis b) teise laine infektsioonide eskaleerumine ja uute eriolukorra meetmete rakendamine 3) moratooriumi mõjud (hilisemad makseviivitused), mida mudelis ei kajastata, d) tegelik jälgitav makseviivituse sageduse indikaator, mis potentsiaalselt ei esinda tulevast makseviivituse prognoosi seoses hiljutiste valitsuse meetmetega. Seega kajastati juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus, tasakaalustamaks makromajandusliku prognoosi mõjusid, mis olid seotud 1. ja 2. faasi eeldatavate krediitkajumite leevendusega. Aurandeperioodi järgselt täheldatud uued arengud COVID-19-ga, nimelt pandeemia teine laine, viiruse muteerumine, suhteliselt aeglane vaksineerimine, olemasolevad ühiskondlikud ja majanduslikud piirangud, toetasid juhtkonna ettevaatlikke otsuseid.

2020

Eesti

Makroökonomilised muutujad	Optimistlik stsenaarium				Baasstsenaarium (realistlik)				Pessimistlik stsenaarium			
	2020F	2021F	2022F	2023F	2020F	2021F	2022F	2023F	2020F	2021F	2022F	2023F
Stsenaariumi tõenäosus, %	30%				60%				10%			
Reaalse SKP aastane muutus, %	-3.0	4.6	5.6	3.5	-4.0	3.7	4.8	3.3	-4.3	1.1	4.3	4.1
Töötuse määr, %	7.4	7.0	5.4	4.5	8.0	8.0	5.9	5.0	8.2	9.6	7.1	5.6
Elamukinnisvara hinna aastane muutus, %	5.7	4.1	6.7	6.2	4.5	2.2	5.0	5.8	4.1	-5.5	2.3	4.7

Läti

Makroökonomilised muutujad	Optimistlik stsenaarium				Baasstsenaarium (realistlik)				Pessimistlik stsenaarium			
	2020F	2021F	2022F	2023F	2020F	2021F	2022F	2023F	2020F	2021F	2022F	2023F
Stsenaariumi tõenäosus, %	30%				60%				10%			
Reaalse SKP aastane muutus, %	-4.2	4.5	6.4	4.2	-4.3	3.2	5.3	4.0	-4.4	-0.2	5.8	3.9
Töötuse määr, %	8.2	8.1	7.3	6.6	8.3	9.1	8.1	7.3	8.4	10.2	8.4	7.6
Elamukinnisvara hinna aastane muutus, %	1.7	3.7	8.7	7.9	1.5	1.1	6.2	5.7	1.1	-5.6	3.3	6.0

Leedu

Makroökonomilised muutujad	Optimistlik stsenaarium				Baasstsenaarium (realistlik)				Pessimistlik stsenaarium			
	2020F	2021F	2022F	2023F	2020F	2021F	2022F	2023F	2020F	2021F	2022F	2023F
Stsenaariumi tõenäosus, %	30%				60%				10%			
Reaalse SKP aastane muutus,%	-1.5	4.5	5.7	3.8	-1.7	2.7	4.5	3.1	-1.8	-2.5	3.5	2.6
Töötuse määr, %	8.6	8.3	7.1	6.9	8.8	10.0	8.4	7.5	9.0	12.5	10.3	8.5
Elamukinnisvara hinna aastane muutus,%	6.1	3.8	7.0	6.3	5.8	1.8	4.8	4.8	5.3	-4.0	2.0	4.8

2019

Eesti

Makroökonomilised muutujad	Optimistlik stsenaarium			Baasstsenaarium (realistlik)			Pessimistlik stsenaarium		
	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F
Stsenaariumi tõenäosus, %		30%				60%			10%
Reaalse SKP aastane muutus, %	4.2	3.5	3.2	2.7	2.3	2.1	-3.1	-1.1	2.0
Töötuse määr, %	5.0	4.9	4.8	5.7	6.1	6.2	11.0	10.7	10.0
Elamukinnisvara hinna aastane muutus, %	9.0	7.2	5.8	4.1	3.2	3.1	-16.5	-8.6	1.4

Läti

Makroökonomilised muutujad	Optimistlik stsenaarium			Baasstsenaarium (realistlik)			Pessimistlik stsenaarium		
	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F
Stsenaariumi tõenäosus, %		30%				60%			10%
Reaalse SKP aastane muutus, %	3.4	4.1	4.7	1.9	3.0	4.2	-3.0	-0.6	3.2
Töötuse määr, %	5.7	5.2	4.7	6.2	5.9	5.4	9.4	10.3	9.6
Elamukinnisvara hinna aastane muutus, %	7.0	8.0	8.0	4.0	5.0	6.0	-7.0	-4.0	-1.0

Leedu

Makroökonomilised muutujad	Optimistlik stsenaarium			Baasstsenaarium (realistlik)			Pessimistlik stsenaarium		
	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F	2020Q3F	2021Q3F	2022Q3F
Stsenaariumi tõenäosus, %		30%			60%			10%	
Reaalse SKP aastane muutus, %	4.2	3.8	4.0	2.8	2.4	2.5	-2.0	-1.6	1.0
Töötuse määr, %	6.2	5.8	5.5	6.5	6.7	6.8	8.8	10.2	9.5
Elamukinnisvara hinna aastane muutus, %	9.0	6.0	6.0	5	3	3	-8.0	-2.0	4.0

Kõikide oluliste positsioonide puhul tehakse järelkontrole. Hindamise regulaarsus ja detailsus põhinevad positsiooni riskiastmel ja suurusel. Järelkontrolli eesmärk on 1) tuvastada olukorra halvenemine ja asuda varakult kontserni positsiooni parandama ning 2) tuvastada selliste kriteeriumide esinemist, mis indikeerivad olukorra tekkimist, kui klient tõenäoliselt ei maksa oma kohustusi (*Unlikelihood to Pay Criteria*). Krediidikahjumitega positsioonid, mis ületavad olulisuse piirmäära ja millega seoses on esinenud kahjujuhtumeid, vaadatakse üle kord kvartalis või sagedamini, kui asjaolud seda nõuavad. Hindamist ajakohastatakse juhul, kui rahavoogudes toimuvad olulised muutused; muudel juhtudel tehakse seda vähemalt kord aastas.

3. faasi riskipositsioonide (või maksejõuetusega POCI varade) puhul, mis liigitatakse ebaolulisteks, hindab kontsern vara väärtuse languse summat kollektiivselt (kollektiivne hinnang). Väärtuse languse arvutamisel rakendatakse tagatiseta osa jaoks kogumäära. Allhindluse eesmärgil arvutatakse tagamata osa kasutades tagatise väärtust, mille ülempiir on riskipositsiooni väärtus ja mida hiljem diskonteeritakse ning mis jätab välja olukorrad, kus ületatud laenudel on täielikult tagatud osa ja väärtuse langus on null. Kontserni poolt eristatud kolme homogeense kogumi suhtes rakendatakse erinevaid koondmäärasid:

- eraisikutele antavad hüpoteek- ja eralaenud;
- eraisikutele antavad tarbimis- ja muud laenud (sealhulgas liising);
- äriklientidele antavad laenud.

(e) Sensitiivsusanalüüs

Eeldatavate krediitkahjumite sensitiivsusanalüüsil on kaks dimensiooni:

- SICR-i muutuste mõju – oluline krediidiriski suurenemine – absoluutse ja suhtelise PD piirmäärad;
- kaalude mõju pessimistlikus ja optimistlikus makrostsenaariumis.

Alljärgnevatel tabelitel on tulemused välja toodud riikide ja kontserni tasandil.

Eesti:

Järgmises tabelis on toodud SICR-i PD piirmäärade muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta ECL-i katteks tehtud allahindlusele. ECL-i suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindluseid kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud tegelik absoluutne piirmäär	Kohaldatud tegelik suhteline piirmäär	Muutus suhtelises piirmääras	Muutus absoluutses piirmääras	Madalamad piirmäärad	Kõrgemad piirmäärad
2.5	60bps	-/+ 20%	-/+ 12bps	201	-151

Alljärgnevas tabelis on toodud pessimistliku ja optimistliku stsenaariumi tõenäosuse muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta eeldatavate krediitkahjumite katteks tehtud allahindlusele. Eeldatavate krediitkahjumite suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindluse eraldisi kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Kohaldatud optimistliku stsenaariumi tõenäosus	Muutus pessimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Muutus optimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Väiksem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Suurem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus
10%	30%	-/+ 200bps	+/- 200bps	-287	288

Läti:

Järgmises tabelis on toodud SICR-i PD piirmäärade muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta ECL-i katteks tehtud allahindlusele. ECL-i suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindluseid kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud tegelik absoluutne piirmäär	Kohaldatud tegelik suhteline piirmäär	Muutus suhtelises piirmääras	Muutus absoluutses piirmääras	Madalamad piirmäärad	Kõrgemad piirmäärad
2.5	60bps	-/+ 20%	-/+ 12bps	15	-3

Alljärgnevas tabelis on toodud pessimistliku ja optimistliku stsenaariumi tõenäosuse muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta eeldatavate krediitkahjumite katteks tehtud allahindlusele. Eeldatavate krediitkahjumite suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindlusi kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Kohaldatud optimistliku stsenaariumi tõenäosus	Muutus pessimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Muutus optimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Väiksem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Suurem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus
10%	30%	-/+ 200bps	+/- 200bps	-60	60

Leedu:

Järgmises tabelis on toodud SICR-i PD piirmäärade muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta ECL-i katteks tehtud allahindlusele. ECL-i suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindluseid kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud tegelik absoluutne piirmäär	Kohaldatud tegelik suhteline piirmäär	Muutus suhtelises piirmääras	Muutus absoluutses piirmääras	Madalamad piirmäärad	Kõrgemad piirmäärad
2.5	60bps	-/+ 20%	-/+ 12bps	284	-82

Alljärgnevas tabelis on toodud pessimistliku ja optimistliku stsenaariumi tõenäosuse muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta eeldatavate krediitkahjumite katteks tehtud allahindlusele. Eeldatavate krediitkahjumite suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindlusi kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Kohaldatud optimistliku stsenaariumi tõenäosus	Muutus pessimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Muutus optimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Väiksem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Suurem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus
10%	30%	-/+ 200bps	+/- 200bps	-229	230

Luminor kontsern:

Järgmises tabelis on toodud SICR-i PD piirmäärade muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta ECL-i katteks tehtud allahindlusele. ECL-i suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindluseid kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud tegelik absoluutne piirmäär	Kohaldatud tegelik suhteline piirmäär	Muutus suhtelises piirmääras	Muutus absoluutses piirmääras	Madalamad piirmäärad	Kõrgemad piirmäärad
2.5	60bps	-/+ 20%	-/+ 12bps	501	-237

Alljärgnevas tabelis on toodud pessimistliku ja optimistliku stsenaariumi tõenäosuse muutmise mõju 31. detsembri 2020. aasta eeldatavate krediitkahjumite katteks tehtud allahindlusele. Eeldatavate krediitkahjumite suurenemised (positiivsed summad) esindavad suuremaid allahindlusi kui need, mida kajastatakse.

ECL mõju (tuhandetes eurodes)

Kohaldatud pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Kohaldatud optimistliku stsenaariumi tõenäosus	Muutus pessimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Muutus optimistliku stsenaariumi tõenäosuses	Väiksem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus	Suurem pessimistliku stsenaariumi tõenäosus
10%	30%	-/+ 200bps	+/- 200bps	-576	578

(f) Modifitseeritud finantsvarade riskihindamine

Üldiselt tuleks iga kord, kui finantsinstrumenti modifitseeritakse võlgniku finantsprobleemide tõttu, määrata uus reiting ja määrata uus PD ning laen tuleks märkida leevendusega laenuks, kui esinevad vastavad FINREPi aruandlusnõuete juhendis toodud tingimused. Seega liigitatakse laen modifitseerimise tagajärjel 2. faasi laenuks, kui selle staatuseks on määratud „Leevendusega töötav laen“ (või 3. faasi laenuks, kui selle staatuseks on määratud „makseraskuste tõttu restruktureeritud viivisnõuded“), ja/või laen liigitatakse 2. faasi laenuks, kui PDs toimunud muutust peetakse oluliseks. Ulatusliku muutmise korral, mille tulemusena lõpetatakse vara kajastamine ja luuakse uus vara, liigitatakse uus vara kas POCI varaks (kui see on halvenenud krediitkvaliteediga) või 1. faasi varaks (kui see ei ole krediitkahjumiga).

Erandiks üldreeglile on juriidilised ja mittejuriidilised moratoriumid, mida rakendati seoses COVID-19 pandeemiaga, mil ei määratud makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuete seisundit, nagu on kirjeldatud eespool toodud osas „COVID-19“.

(g) Mahakandmise põhimõtted

Kontsern kannab lootusetuteks peetavad finantsvarad osaliselt või tervikuna maha. Üldiselt näitab finantsvara laekumise lootusetust olukord, kui kogu tagatis (v.a eraisikute käendused) on müüdud. Mahakandmise fakt ei piira siiski kontserni poolt meetmete võtmist konkreetse kliendi suhtes. 31. detsembril 2020 lõppenud aastal maha kantud finantsvarade lepingujärgne summa oli 15 246 tuhat eurot (2019. aastal 23 008 tuhat eurot), mille suhtes tuleb endiselt kohaldada täitetoiminguid.

(h) Maksimaalne krediidiriski riskipositsioon enne hoitavat tagatist või muid krediitkvaliteeti parandavaid kokkuleppeid

Kontserni maksimaalne krediidiriski riskipositsioon kajastub finantsvarade brutosummana konsolideeritud finantsseisundi aruandes. Väljastatud finantstagatiste, tegevusgarantiide, krediidi pikendamise kohustuste, kasutamata krediidiilinde ja ekspordi/impordi akreditiivide puhul on krediidiriski maksimaalne riskipositsioon kohustuse summa.

Tuhandetes eurodes	Lisad	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Bilansiliste varadega seotud krediidiriski positsioonid, mille puhul hinnatakse väärtuse langust:		14 597 793	13 473 886
Sularaha ja nõuded keskpangale	11	4 926 520	2 924 019
Nõuded teistele pankadele ja krediidasutustele	12	103 559	141 645
Laenud klientidele		9 567 714	10 408 222
Finantsasutused	14	132 524	29 378
Avalik sektor	14	138 599	174 732
Ärikliendid	14	3 846 885	4 523 201
Laenud		2 823 103	3 156 365
Liising		842 898	1 088 325
Faktooring		180 884	278 511
Eraisikud	14	5 449 706	5 680 911
Hüpoteeklaenud		4 614 261	4 689 319
Liising		454 272	533 611
Tarbimis- ja kaardilaenud		106 307	132 862
Muud laenud		274 866	325 119
Bilansiväliste kirjetega seotud krediidiriski positsioonid, mille puhul hinnatakse väärtuse langust:		1 779 656	1 574 193
Laenukohustused ja muud krediidiga seotud kohustused	29	1 199 076	973 491
Finantsgarantiid	29	433 502	502 330
Tegevusgarantiid	29	147 078	98 372
Kokku krediidiriski positsioonid, mille puhul hinnatakse väärtuse langust		16 377 449	15 048 079

Tuhandetes eurodes	Lisad	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Bilansiliste varadega seotud krediidiriski positsioonid, mille puhul ei hinnata väärtuse langust:			
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad:	31	2 857	3 021
Võlakirjad		2 857	3 021
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande:	15, 31	281 467	223 863
Võlakirjad		281 467	223 863
Tuletisinstrumendid	13, 31	43 407	59 217
Kokku krediidiriski positsioonid, mille puhul ei hinnata väärtuse langust		327 731	286 101
Kokku krediidiriski positsioonid		16 705 180	15 334 180

Eelnevas tabelis on näidatud krediidiriski positsioon 31. detsembri 2020. ja 2019. aasta seisuga ilma krediidiriski maandamise meetmeid arvestamata. Bilansiline vara on kajastatud raamatupidamiselikus jääkväärtuses, nagu see on esitatud finantsseisundi aruandes.

Laenude ja liisingute kogusumma ja krediitkahjumite allahindluse summa 31. detsember 2020 seisuga on esitatud järgmises tabelis:

Kontsern 31. detsember 2020 Tuhandetes eurodes	Lisad	Bruto	millest esialgne allahindlus POCI laenudele	Allahindlus	Neto
Nõuded pankadele ja teistele krediitiasutustele	12	103 575	0	-16	103 559
Finantsasutused	14	132 524	0	-482	132 042
Avalik sektor	14	138 599	0	-14	138 585
Ärikliendid	14	3 846 885	-16 542	-78 119	3 768 766
- Laenud		2 823 103	-16 031	-61 735	2 761 368
- Faktooring		180 884	0	-2 136	178 748
- Liising		842 898	-511	-14 248	828 650
Eraisikust kliendid	14	5 449 706	-2 076	-58 264	5 391 442
- Hüpoteeklaenud		4 614 261	-1 311	-44 192	4 570 069
- Tarbimis- ja kaardilaenud		106 307	-9	-1 045	105 262
- Muud laenud		274 866	-751	-8 935	265 931
- Liising		454 272	-5	-4 092	450 180
Kokku		9 671 289	-18 618	-136 895	9 534 394

Kontsern 31. detsember 2019 Tuhandetes eurodes	Lisad	Bruto	millest esialgne allahindlus POCI laenudele	Allahindlus	Neto
Nõuded pankadele ja teistele krediitiasutustele	12	141 654	0	-9	141 645
Finantsasutused	14	29 378	-2	-123	29 255
Avalik sektor	14	174 732	0	-17	174 715
Ärikliendid	14	4 523 201	-15 838	-111 037	4 412 164
- Laenud		3 156 365	-15 339	-95 544	3 060 821
- Faktooring		278 511	0	-1 691	276 820
- Liising		1 088 325	-499	-13 802	1 074 523
Eraisikust kliendid	14	5 680 911	-2 448	-74 498	5 606 413
- Hüpoteeklaenud		4 689 319	-1 241	-56 080	4 633 239
- Tarbimis- ja kaardilaenud		132 862	-18	-1 452	131 410
- Muud laenud		325 119	-1 162	-11 938	313 181
- Liising		533 611	-27	-5 028	528 583
Kokku		10 549 876	-18 288	-185 684	10 364 192

Klientidele antud laenude krediitkvaliteet seisuga 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 on toodud alljärgnevas tabelites vastavalt riskiskaalale (vt käesoleva aruande jaotist "Laenud klientidele").

Kontsern 31. detsember 2020

Nõuded pankadele ja krediidasutustele

Kontsern Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediitkahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	103 575	0	0	0	103 575
Mõõdukas risk	0	0	0	0	0
Kõrge risk	0	0	0	0	0
Maksejõuetus	0	0	0	0	0
Bruto	103 575	0	0	0	103 575
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-16	0	0	0	-16
Neto	103 559	0	0	0	103 559

Laenud finantsasutustele

Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediitkahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	121 166	0	0	0	121 166
Mõõdukas risk	7 350	1 692	0	0	9 042
Kõrge risk	360	1 887	0	0	2 247
Maksejõuetus	0	0	64	5	69
Bruto	128 876	3 579	64	5	132 524
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-432	-50	0	0	-482
Neto	128 444	3 529	64	5	132 042

Laenud avalikule sektorile

Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediitkahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	136 739	0	0	29	136 768
Mõõdukas risk	1 724	0	0	8	1 732
Kõrge risk	99	0	0	0	99
Maksejõuetus	0	0	0	0	0
Bruto	138 562	0	0	37	138 599
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-14	0	0	0	-14
Neto	138 548	0	0	37	138 585

Ärikliendid

Laenud Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	765 589	15 600	0	0	781 189
Mõõdukas risk	1 070 314	629 446	0	11 465	1 711 225
Kõrge risk	32 479	147 996	0	21 209	201 684
Maksejõuetus	0	0	118 335	10 670	129 005
Bruto	1 868 382	793 042	118 335	43 344	2 823 103
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-16 031	-16 031
Miinus: allahindlus	-6 532	-5 872	-47 042	-2 289	-61 735
Neto	1 861 850	787 170	71 293	41 055	2 761 368

Faktooring Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	45 057	0	0	0	45 057
Mõõdukas risk	102 643	21 390	0	0	124 033
Kõrge risk	4 364	6 357	0	0	10 721
Maksejõuetus	0	0	1 073	0	1 073
Bruto	152 064	27 747	1 073	0	180 884
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-685	-495	-956	0	-2 136
Neto	151 379	27 252	117	0	178 748

Liising Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	119 459	7 921	0	135	127 515
Mõõdukas risk	474 394	118 918	0	173	593 485
Kõrge risk	39 016	64 128	0	80	103 224
Maksejõuetus	0	0	17 512	1 162	18 674
Bruto	632 869	190 967	17 512	1 550	842 898
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-511	-511
Miinus: allahindlus	-4 357	-3 817	-5 885	-189	-14 248
Neto	628 512	187 150	11 627	1 361	828 650

Eraisikud

Hüpoteeklaenu Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	3 768 376	36 316	0	2 861	3 807 553
Mõõdukas risk	506 186	48 078	0	620	554 884
Kõrge risk	39 232	87 112	0	329	126 673
Maksejõuetus	0	0	122 280	2 871	125 151
Bruto	4 313 794	171 506	122 280	6 681	4 614 261
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-1 311	-1 311
Miinus: allahindlus	-5 319	-10 925	-27 685	-263	-44 192
Neto	4 308 475	160 581	94 595	6 418	4 570 069

Tarbimis- ja kaardilaenu Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	27 350	231	0	11	27 592
Mõõdukas risk	52 235	2 174	0	11	54 420
Kõrge risk	20 476	2 075	0	5	22 556
Maksejõuetus	0	0	1 700	39	1 739
Bruto	100 061	4 480	1 700	66	106 307
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-9	-9
Miinus: allahindlus	-584	-99	-357	-5	-1 045
Neto	99 477	4 381	1 343	61	105 262

Muud laenu Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	94 633	3 215	0	499	98 347
Mõõdukas risk	96 045	29 149	0	233	125 427
Kõrge risk	5 931	19 588	0	54	25 573
Maksejõuetus	0	0	23 281	2 238	25 519
Bruto	196 609	51 952	23 281	3 024	274 866
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-751	-751
Miinus: allahindlus	-996	-1 381	-6 006	-552	-8 935
Neto	195 613	50 571	17 275	2 472	265 931

Liising Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	12 872	426	0	0	13 298
Mõõdukas risk	410 068	17 396	0	50	427 514
Kõrge risk	4 153	5 144	0	7	9 304
Maksejõuetus	0	0	3 984	172	4 156
Bruto	427 093	22 966	3 984	229	454 272
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-5	-5
Miinus: allahindlus	-2 322	-506	-1 143	-121	-4 092
Neto	424 771	22 460	2 841	108	450 180

Kontsern 31. detsember 2019

Nõuded pankadele ja krediidasutustele

Kontsern Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	141 642	0	0	0	141 642
Mõõdukas risk	9	0	0	0	9
Kõrge risk	0	0	0	0	0
Maksejõuetus	0	0	3	0	3
Bruto	141 651	0	3	0	141 654
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-7	0	-2	0	-9
Neto	141 644	0	1	0	141 645

Laenud finantsasutustele

Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	19 638	0	0	0	19 638
Mõõdukas risk	5 438	2 464	0	0	7 902
Kõrge risk	1 342	380	0	0	1 722
Maksejõuetus	0	0	110	6	116
Bruto	26 418	2 844	110	6	29 378
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-2	-2
Miinus: allahindlus	-82	-37	-3	-1	-123
Neto	26 336	2 807	107	5	29 255

Laenud avalikule sektorile

Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	171 532	0	0	37	171 569
Mõõdukas risk	2 743	0	0	9	2 752
Kõrge risk	33	0	0	0	33
Maksejõuetus	0	0	378	0	378
Bruto	174 308	0	378	46	174 732
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-17	0	0	0	-17
Neto	174 291	0	378	46	174 715

Ärikliendid

Laenud Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	838 488	9 359	0	0	847 847
Mõõdukas risk	1 673 024	202 993	0	1 172	1 877 189
Kõrge risk	44 586	163 303	0	33 104	240 993
Maksejõuetus	0	0	175 419	14 917	190 336
Bruto	2 556 098	375 655	175 419	49 193	3 156 365
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-15 339	-15 339
Miinus: allahindlus	-4 521	-3 750	-85 290	-1 983	-95 544
Neto	2 551 577	371 905	90 129	47 210	3 060 821

Faktooring Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	59 144	0	0	0	59 144
Mõõdukas risk	180 315	25 150	0	0	205 465
Kõrge risk	3 508	8 141	0	0	11 649
Maksejõuetus	0	0	2 253	0	2 253
Bruto	242 967	33 291	2 253	0	278 511
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	0	0
Miinus: allahindlus	-304	-151	-1 236	0	-1 691
Neto	242 663	33 140	1 017	0	276 820

Liising Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	144 090	296	0	180	144 566
Mõõdukas risk	720 094	30 091	0	297	750 482
Kõrge risk	79 866	87 517	0	445	167 828
Maksejõuetus	0	0	24 287	1 162	25 449
Bruto	944 050	117 904	24 287	2 084	1 088 325
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-499	-499
Miinus: allahindlus	-3 120	-3 274	-7 290	-118	-13 802
Neto	940 930	114 630	16 997	1 966	1 074 523

Eraisikud

Hüpoteeklaenu Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	3 794 095	30 293	0	2 540	3 826 928
Mõõdukas risk	506 834	38 999	0	1 535	547 368
Kõrge risk	39 087	138 152	0	485	177 724
Maksejõuetus	0	0	132 642	4 657	137 299
Bruto	4 340 016	207 444	132 642	9 217	4 689 319
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-1 241	-1 241
Miinus: allahindlus	-4 050	-15 800	-35 206	-1 024	-56 080
Neto	4 335 966	191 644	97 436	8 193	4 633 239

Tarbimis- ja kaardilaenu Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	32 998	75	0	18	33 091
Mõõdukas risk	63 675	5 254	0	8	68 937
Kõrge risk	25 359	2 616	0	10	27 985
Maksejõuetus	0	0	2 736	113	2 849
Bruto	122 032	7 945	2 736	149	132 862
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-18	-18
Miinus: allahindlus	-474	-141	-760	-77	-1 452
Neto	121 558	7 804	1 976	72	131 410

Muud laenud Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	109 750	3 716	0	570	114 036
Mõõdukas risk	114 506	24 897	0	327	139 730
Kõrge risk	9 269	36 011	0	418	45 698
Maksejõuetus	0	0	21 845	3 810	25 655
Bruto	233 525	64 624	21 845	5 125	325 119
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-1 162	-1 162
Miinus: allahindlus	-788	-2 085	-7 930	-1 135	-11 938
Neto	232 737	62 539	13 915	3 990	313 181

Liising Tuhandetes eurodes	Faas 1 (12-kuu ECL)	Faas 2 (SICR-i eluea ECL)	Faas 3 (krediidikahjumiga positsioonide ECL)	POCI	Kokku
Madal risk	19 810	1 548	0	0	21 358
Mõõdukas risk	467 944	25 608	0	73	493 625
Kõrge risk	3 894	9 242	0	0	13 136
Maksejõuetus	0	0	5 273	219	5 492
Bruto	491 648	36 398	5 273	292	533 611
<i>Sellest esialgne allahindlus</i>	0	0	0	-27	-27
Miinus: allahindlus	-3 116	-658	-1 203	-51	-5 028
Neto	488 532	35 740	4 070	241	528 583

i) Teave krediidikahjumite allahindluse kohta

Järgmistes tabelites on kirjeldatud allahindluse ja bruto laenujäägi muutuseid aruandeperioodi alguse ja lõpu vahel. Allpool esitatud liikumisgraafikute kohaldamisel hindab kontsern faase ainult aruandekuupäeval, mida kajastavad faaside vahel tehtud ülekanded. Faaside vahelist liikumist mõõdetakse aruandeperioodi alguses.

Kontsern 2020

Laenud klientidele kokku (tuhandetes eurodes)

	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-16 472	-25 896	-138 918	-4 389	-185 675	9 131 062	846 105	364 943	66 112	10 408 222
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	4 190	-7 033	2 843	0	0	-907 204	924 325	-17 121	0	0
- krediitkahjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	2 366	3 487	-5 853	0	0	-62 838	-74 489	137 327	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-7 757	6 386	1 371	0	0	195 167	-180 960	-14 207	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-11 589	0	0	0	-11 589	1 504 863	0	0	250	1 505 113
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	3 408	4 014	11 327	163	18 912	-1 902 740	-248 742	-121 251	-9 582	-2 282 315
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	17 181	4 329	-21 306	-960	-755	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-12 568	-8 432	0	-77	-21 078	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-4 769	2 751	-11 618	-874	-14 510	-1 172 752	420 134	-15 252	-9 332	-777 202
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	61 462	1 844	63 306	0	0	-61 462	-1 844	-63 306
31. detsember 2020	-21 241	-23 145	-89 074	-3 419	-136 879	7 958 310	1 266 239	288 229	54 936	9 567 714

* Sisaldab portfellisiseseid ümberliigitusi

Selgitused

1. faas - 12 kuu eeldatavad krediitkahjumid

2. faas – SICR-i eluea eeldatavad krediitkahjumid

3. faas - krediitkahjumiga positsioonide eeldatavad krediitkahjumid

POCI (eluea eeldatavate krediitkahjumite ostetud või algsest hinnatud krediitkahjumiga finantsvaradele)

Seisuga 31. detsember 2020 moodustab POCI laenude kogusummast krediitkahjumite katteks tehtud allahindlus -181 tuhat eurot 2. faasis ja -3 238 tuhat eurot 3. faasis, brutojääkmaksumus 37 769 tuhat eurot 2. faasis ja 17 157 tuhat eurot 3. faasis.

Finantsasutused (tuhandetes eurodes)

	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-82	-37	-3	-1	-123	26 418	2 844	110	6	29 378
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	20	-20	0	0	0	-2 532	2 532	0	0	0
- krediidikahjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	0	0	0	0	0	-50	0	50	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-1	1	0	0	0	138	-138	0	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-410	0	0	0	-410	131 338	0	0	0	131 338
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	71	30	0	0	101	-26 436	-1 659	-96	-1	-28 192
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	881	0	0	0	885	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-911	-24	0	0	-935	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-350	-13	3	1	-359	102 458	735	-46	-1	103 146
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31. detsember 2020	-432	-50	0	0	-482	128 876	3 579	64	5	132 524

* Sisaldab portfellisiseseid ümberliigitusi

Avalik sektor (tuhandetes eurodes)

	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-17	0	0	0	-17	174 308	0	378	46	174 732
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	0	0	0	0	0	-17	17	0	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	5	0	-5	0	0	-6	0	6	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-5	0	5	0	0	401	-17	-384	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-13	0	0	0	-13	12 814	0	0	0	12 814
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	5	0	0	0	5	-48 938	0	0	-9	-48 947
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	23	0	0	0	24	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-12	0	0	0	-13	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	3	0	0	0	3	-35 746	0	-378	-9	-36 133
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31. detsember 2020	-14	0	0	0	-14	138 562	0	0	37	138 599

* Sisaldab portfellisisesid ümberliigitusi

Ärikliendid (tuhandetes eurodes)

Laenud	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-4 521	-3 750	-85 290	-1 983	-95 544	2 556 098	375 655	175 419	49 193	3 156 365
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	1 439	-1 441	2	0	0	-574 495	574 549	-54	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	717	295	-1 012	0	0	-25 908	-31 695	57 603	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-445	402	43	0	0	45 302	-45 226	-76	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-3 496	0	0	0	-3 496	540 453	0	0	30	540 483
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	1 242	1 226	5 708	23	8 199	-673 068	-80 241	-67 445	-5 509	-826 263
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	1 660	565	0	-637	-12 017	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-3 128	-3 169	0	-62	-6 359	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-2 011	-2 122	-8 864	-676	-13 673	-687 716	417 387	-9 972	-5 479	-285 780
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	47 112	370	47 482	0	0	-47 112	-370	-47 482
31. detsember 2020	-6 532	-5 872	-47 042	-2 289	-61 735	1 868 382	793 042	118 335	43 344	2 823 103

* Sisaldab portfellisiseseid ümberliigitusi

Faktooring	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-304	-151	-1 236	0	-1 691	242 967	33 291	2 253	0	278 511
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	79	-79	0	0	0	-42 791	42 791	0	0	0
- krediitdihakjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	1	38	-39	0	0	-259	-884	1 143	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-1	1	0	0	0	5 483	-5 483	0	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-105	0	0	0	-105	22 226	0	0	0	22 226
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	98	51	357	0	506	-75 562	-41 968	-2 156	0	-119 686
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	-69	-10	0	0	-284	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-384	-345	0	0	-729	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-381	-344	113	0	-612	-90 903	-5 544	-1 013	0	-97 460
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	167	0	167	0	0	-167	0	-167
31. detsember 2020	-685	-495	-956	0	-2 136	152 064	27 747	1 073	0	180 884

* Sisaldab portfellisiseseid ümberliigitusi

Liising	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-3 120	-3 274	-7 290	-118	-13 802	944 050	117 904	24 287	2 084	1 088 325
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	1 914	-2 394	480	0	0	-171 873	173 575	-1 702	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	486	104	-590	0	0	-10 346	-4 770	15 116	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-601	429	172	0	0	21 806	-21 122	-684	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-4 168	0	0	0	-4 168	276 312	0	0	0	276 312
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	908	643	1 490	6	3 047	-427 080	-74 620	-16 897	-429	-519 026
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	3 275	2 352	0	-181	2 691	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-3 051	-1 677	0	-1	-4 729	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-1 237	-543	-1 203	-176	-3 159	-311 181	73 063	-4 167	-429	-242 714
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	2 608	105	2 713	0	0	-2 608	-105	-2 713
31. detsember 2020	-4 357	-3 817	-5 885	-189	-14 248	632 869	190 967	17 512	1 550	842 898

* Sisaldab portfellisiseseid ümberliigitusi

Erakliendid (tuhandetes eurodes)

Hüpoteeklaenu	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-4 050	-15 800	-35 206	-1 024	-56 080	4 340 016	207 444	132 642	9 217	4 689 319
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	403	-2 330	1 927	0	0	-72 011	85 448	-13 437	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	695	2 512	-3 207	0	0	-17 569	-25 496	43 065	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-5 725	4 870	855	0	0	93 821	-83 399	-10 422	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-1 556	0	0	0	-1 556	337 796	0	0	114	337 910
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	229	1 817	2 769	15	4 830	-368 259	-12 491	-22 192	-2 142	-405 084
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	7 884	89	0	247	6 021	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-3 199	-2 083	0	-9	-5 291	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-1 269	4 875	145	253	4 004	-26 222	-35 938	-2 986	-2 028	-67 174
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	7 376	508	7 884	0	0	-7 376	-508	-7 884
31. detsember 2020	-5 319	-10 925	-27 685	-263	-44 192	4 313 794	171 506	122 280	6 681	4 614 261

* Sisaldab portfellisisesid ümberliigitusi

Tarbimis- ja kaardilaenud	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-474	-141	-760	-77	-1 452	122 032	7 945	2 736	149	132 862
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	23	-38	15	0	0	-3 882	3 940	-58	0	0
- krediitdihakjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	35	16	-51	0	0	-1 307	-439	1 746	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-176	61	115	0	0	4 643	-3 929	-714	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-227	0	0	0	-227	26 656	0	0	13	26 669
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	99	19	157	72	347	-48 081	-3 037	-871	-84	-52 073
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	312	15	0	0	-657	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-176	-31	0	0	-207	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-110	42	-736	60	-744	-21 971	-3 465	103	-71	-25 404
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	1 139	12	1 151	0	0	-1 139	-12	-1 151
31. detsember 2020	-584	-99	-357	-5	-1 045	100 061	4 480	1 700	66	106 307

* Sisaldab portfellisiseseid ümberliigitusi

Muud laenud	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-788	-2 085	-7 930	-1 135	-11 938	233 525	64 624	21 845	5 125	325 119
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	168	-378	210	0	0	-26 422	27 680	-1 258	0	0
- krediitdihakjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	376	482	-858	0	0	-4 890	-9 334	14 224	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-567	494	73	0	0	14 222	-13 377	-845	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-665	0	0	0	-665	43 019	0	0	93	43 112
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	253	132	642	44	1 071	-62 845	-17 641	-7 727	-1 345	-89 558
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	736	721	0	-306	50	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-509	-747	0	-4	-1 260	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-208	704	-1 034	-266	-804	-36 916	-12 672	4 394	-1 252	-46 446
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	2 958	849	3 807	0	0	-2 958	-849	-3 807
31. detsember 2020	-996	-1 381	-6 006	-552	-8 935	196 609	51 952	23 281	3 024	274 866

* Sisaldab portfelligiseseid ümberliigitusi

Liising	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2019	-3 116	-658	-1 203	-51	-5 028	491 648	36 398	5 273	292	533 611
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	144	-353	209	0	0	-13 181	13 793	-612	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	51	40	-91	0	0	-2 503	-1 871	4 374	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-236	128	108	0	0	9 351	-8 269	-1 082	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad*	-949	0	0	0	-949	114 249	0	0	0	114 249
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul*	503	96	204	3	806	-172 471	-17 085	-3 867	-63	-193 486
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	2 478	598	0	0	2 531	0	0	0	0	0
Juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendav allahindlus	-1 197	-357	0	0	-1 554	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	794	152	-42	-70	834	-64 555	-13 432	-1 187	-63	-79 237
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	102	0	102	0	0	-102	0	-102
31. detsember 2020	-2 322	-506	-1 143	-121	-4 092	427 093	22 966	3 984	229	454 272

* Sisaldab portfelligiseseid ümberliigitusi

Kontsern 2019

Laenud klientidele kokku (tuhandetes eurodes)

	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-14 690	-32 942	-151 928	-5 022	-204 582	9 488 150	1 545 251	570 834	72 485	11 676 720
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	1 722	-5 939	4 217	0	0	-439 370	494 957	-55 587	0	0
- krediitkahjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	421	3 442	-3 863	0	0	-43 599	-66 901	110 500	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-17 483	11 915	5 568	0	0	742 783	-700 897	-41 886	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-3 424	0	0	0	-3 424	1 022 179	0	0	12 437	1 034 616
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	2 762	2 882	20 338	1 317	27 299	-1 639 081	-426 305	-177 620	-17 186	-2 260 192
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	14 220	-5 254	-54 548	-2 308	-47 890	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-1 782	7 046	-28 288	-991	-24 015	-357 088	-699 146	-164 593	-4 749	-1 225 576
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	41 298	1 624	42 922	0	0	-41 298	-1 624	-42 922
31. detsember 2019	-16 472	-25 896	-138 918	-4 389	-185 675	9 131 062	846 105	364 943	66 112	10 408 222

Selgitused

1. faas - 12 kuu ECL

2. faas - SICR-i eluea ECL

3. faas - krediitkahjumiga positsioonide ECL

POCI - eluea ECL ostetud või algselt hinnatud krediitkahjumiga finantsvaradele

Seisuga 31. detsember 2019 moodustab POCI laenude kogusumma krediitkahjumite katteks tehtud allahindlus -390 tuhat eurot 2. faasis ja -3 999 tuhat eurot 4. faasis, brutojääkmaksumus 41 228 tuhat eurot 2. faasis ja 24 884 tuhat eurot 3. faasis.

Finantsasutused (tuhandetes eurodes)

	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-896	-53	0	-1 097	-2 046	41 415	4 777	2	2 175	48 369
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	2	-2	0	0	0	-653	653	0	0	0
- krediidikahjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	0	0	0	0	0	-165	0	165	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-9	9	0	0	0	760	-760	0	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-1	0	0	0	-1	443	0	0	0	443
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	811	2	0	1 092	1 905	-15 382	-1 826	-57	-2 169	-19 434
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	11	7	-3	4	19	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	814	16	-3	1 096	1 923	-14 997	-1 933	108	-2 169	-18 991
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31. detsember 2019	-82	-37	-3	-1	-123	26 418	2 844	110	6	29 378

Avalik sektor (tuhandetes eurodes)

	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-15	-3	0	0	-18	218 850	725	0	40	219 615
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	0	0	0	0	0	-540	0	540	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-3	3	0	0	0	644	-644	0	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-1	0	0	0	-1	5 497	0	0	10	5 507
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	0	0	0	0	0	-50 143	-81	-162	-4	-50 390
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-2	3	0	0	1	-44 542	-725	378	6	-44 883
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31. detsember 2019	-17	0	0	0	-17	174 308	0	378	46	174 732

Äriklendid (tuhandetes eurodes)

Laenud	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-3 608	-6 021	-74 509	-861	-84 999	2 475 903	782 918	295 326	50 400	3 604 547
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	908	-1 313	405	0	0	-217 244	243 762	-26 518	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	129	387	-516	0	0	-12 976	-30 870	43 846	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-4 791	2 574	2 217	0	0	363 748	-350 343	-13 405	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-1 933	0	0	0	-1 933	381 846	0	0	10 867	392 713
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	840	1 301	11 085	46	13 272	-435 179	-269 812	-105 067	-11 498	-821 556
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	3 934	-678	-42 735	-1 744	-41 223	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-913	2 271	-29 544	-1 698	-29 884	80 195	-407 263	-101 144	-631	-428 843
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	18 763	576	19 339	0	0	-18 763	-576	-19 339
31. detsember 2019	-4 521	-3 750	-85 290	-1 983	-95 544	2 556 098	375 655	175 419	49 193	3 156 365

Faktooring	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-889	-90	-3 702	-17	-4 698	310 155	17 464	5 307	355	333 281
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	77	-77	0	0	0	-21 304	21 304	0	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	1	4	-5	0	0	-519	-1 729	2 248	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-29	29	0	0	0	7 972	-7 917	-55	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-7	0	0	0	-7	36 714	0	0	0	36 714
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	189	19	324	0	532	-90 051	4 169	-2 509	-355	-88 746
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	354	-36	-591	17	-256	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	585	-61	-272	17	269	-67 188	15 827	-316	-355	-52 032
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	2 738	0	2 738	0	0	-2 738	0	-2 738
31. detsember 2019	-304	-151	-1 236	0	-1 691	242 967	33 291	2 253	0	278 511

Liising	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-2 271	-4 544	-6 410	-137	-13 362	1 050 096	318 472	38 361	2 083	1 409 012
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	187	-476	289	0	0	-59 681	62 971	-3 290	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	40	108	-148	0	0	-8 360	-4 814	13 174	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-2 266	1 790	476	0	0	161 796	-155 621	-6 175	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-225	0	0	0	-225	208 536	0	0	62	208 598
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	359	512	2 533	90	3 494	-408 337	-103 104	-17 007	-56	-528 504
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	1 056	-664	-4 806	-76	-4 490	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-849	1 270	-1 656	14	-1 221	-106 046	-200 568	-13 298	6	-319 906
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	776	5	781	0	0	-776	-5	-781
31. detsember 2019	-3 120	-3 274	-7 290	-118	-13 802	944 050	117 904	24 287	2 084	1 088 325

Erakliendid (tuhandetes eurodes)

Hüpoteeklaenud	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-3 969	-20 217	-46 787	-1 157	-72 130	4 445 510	306 096	169 616	9 650	4 930 872
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	327	-3 127	2 800	0	0	-75 611	96 391	-20 780	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	211	2 679	-2 890	0	0	-13 284	-24 297	37 581	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-9 028	6 850	2 178	0	0	158 332	-141 144	-17 188	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-721	0	0	0	-721	213 210	0	0	793	214 003
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	177	950	4 601	25	5 753	-388 141	-29 602	-26 388	-874	-445 005
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	8 953	-2 935	-5 307	-244	467	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-81	4 417	1 382	-219	5 499	-105 494	-98 652	-26 775	-81	-231 002
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	10 199	352	10 551	0	0	-10 199	-352	-10 551
31. detsember 2019	-4 050	-15 800	-35 206	-1 024	-56 080	4 340 016	207 444	132 642	9 217	4 689 319

Tarbimis- ja kaardilaenu	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-682	-245	-2 276	-6	-3 209	129 725	14 037	3 198	52	147 017
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	46	-100	54	0	0	-7 490	7 664	-174	0	0
- krediitkardikahjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	11	8	-19	0	0	-1 039	-279	1 318	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-325	137	188	0	0	9 800	-8 774	-1 026	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-144	0	0	0	-144	35 958	0	0	125	36 083
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	105	35	1 000	1	1 141	-44 922	-4 703	-102	-27	-49 754
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	515	24	-185	-73	281	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	208	104	1 038	-72	1 278	-7 693	-6 092	16	98	-13 671
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	478	1	479	0	0	-478	-1	-479
31. detsember 2019	-474	-141	-760	-77	-1 452	122 032	7 945	2 736	149	132 862

Muud laenud	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-558	-1 407	-16 978	-1 673	-20 616	243 032	62 056	48 970	7 561	361 619
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	138	-489	351	0	0	-42 452	45 771	-3 319	0	0
- krediitkajumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	22	248	-270	0	0	-3 915	-3 954	7 869	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-861	429	432	0	0	27 758	-24 727	-3 031	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-311	0	0	0	-311	49 162	0	0	373	49 535
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	58	55	698	20	831	-40 060	-14 522	-20 346	-2 119	-77 047
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	724	-921	-461	-172	-830	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-230	-678	750	-152	-310	-9 507	2 568	-18 827	-1 746	-27 512
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	8 298	690	8 988	0	0	-8 298	-690	-8 988
31. detsember 2019	-788	-2 085	-7 930	-1 135	-11 938	233 525	64 624	21 845	5 125	325 119

Liising	Allahindlus					Bruto laenujääk				
	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
31. detsember 2018	-1 802	-362	-1 266	-74	-3 504	573 464	38 706	10 054	169	622 393
<i>Liikumised allahindluse mõjuga</i>										
Liikumised:										
- elueale (faasist 1 ja 3 faasi 2)	37	-355	318	0	0	-14 935	16 441	-1 506	0	0
- krediitkahjumiga laenuks (faasist 1 ja 2 faasi 3)	7	8	-15	0	0	-2 801	-958	3 759	0	0
- 12-kuulisele ECL-ile (faasist 2 ja 3 faasi 1)	-171	94	77	0	0	11 973	-10 967	-1 006	0	0
Uued väljastatud või soetatud finantsvarad	-81	0	0	0	-81	90 813	0	0	207	91 020
Tühistamine ja tagasimaksmine perioodi jooksul	223	8	97	43	371	-166 866	-6 824	-5 982	-84	-179 756
Muutused ECL mõõtmismudeli eeldustes ja faaside vahel liikumiste mõju	-1 329	-51	-460	-20	-1 860	0	0	0	0	0
Kokku aruande perioodi liikumised allahindluste mõjuga	-1 314	-296	17	23	-1 570	-81 816	-2 308	-4 735	123	-88 736
<i>Liikumised ilma allahindluse mõjuta</i>										
Mahakandmised	0	0	46	0	46	0	0	-46	0	-46
31. detsember 2019	-3 116	-658	-1 203	-51	-5 028	491 648	36 398	5 273	292	533 611

j) Laenu tagatiste teave

Laenu esmasel kajastamisel põhineb tagatise õiglane väärtus hindamistehnikatel, mida vastavat tüüpi tagatise korral tavapäraselt kasutatakse. Tagatiseks antava kinnis- ja vallasvara korral kasutatakse turuväärtust (või ostuhinda olenevalt sellest, kumb on väiksem). Tagatise väärtust peab perioodiliselt ümber hindama. Selle sagedus ja tingimused olenevad peamiselt sellest, kas kohustusi täidetakse või mitte, ja positsiooni suurusest. Eluasemekinnisvara väärtus arvestatakse perioodiliselt ümber, kasutades selleks indekseid.

Kontsern võtab arvesse garantiisid, mida väljastavad riik ja teised isikud, kes väljastavad riigigarantiidega võrdsustatud garantiisid. Teiste isikute (eraisikud, juriidilised isikud) väljastatud garantiisid ja tagatise peetakse ebaolulisteks hoolimata sellest, et need riski maandavad, ning neid siinkohal ei kajastata.

Kui positsioon on tagatud mitut tüüpi tagatisega, siis kajastatakse selliseid tagatise nende likviidsuse järjekorras. Väärtpabereid, sularaha ja garantiisid käsitletakse kõige likviidsemate tagatistena. Neile järgnevad eluasemekinnisvara ja muu kinnisvara. Vallasvara nagu sõidukeid, seadmeid ja muud vara käsitletakse kõige vähem likviidsetena.

Kõige sagedamini kasutatav tagatise tüüp on muu eluasemekinnisvara, mis moodustab 54.8% kontserni tagatud laenu portfelli (53.5% 2019. aastal).

Kontserni laenud klientidele (tuhandetes eurodes)

31. detsember 2020	Kokku	%
Tagatiseta laenud	857 623	9%
Laenud tagatise tüübi järgi:	8 710 091	91%
- eluasemekinnisvara	4 629 781	48%
- muu kinnisvara	2 116 336	22%
- väärtpaberid	160 274	2%
- garantiid	211 110	2%
- muud varad	1 592 590	17%
Kokku	9 567 714	100%

31. detsember 2020	Finantsasutused	%
Tagatiseta laenud	5 454	4%
Laenud tagatise tüübi järgi:	127 070	96%
- eluasemekinnisvara	156	0%
- muu kinnisvara	120 724	91%
- väärtpaberid	1 622	1%
- garantiid	0	0%
- muud varad	4 568	4%
Kokku	132 524	100%

31. detsember 2020	Avalik sektor	%
Tagatiseta laenud	121 854	88%
Laenud tagatise tüübi järgi:	16 745	12%
- eluasemekinnisvara	0	0%
- muu kinnisvara	4 788	3%
- väärtpaberid	0	0%
- garantiid	238	0%
- muud varad	11 719	9%
Kokku	138 599	100%

Ärikliendid

31. detsember 2020	Laenud	%	Faktooring	%	Liising	%
Tagatiseta laenud	245 397	9%	170 986	95%	105 633	13%
Laenud tagatise tüübi järgi:	2 577 706	91%	9 898	5%	737 265	87%
- eluasemekinnisvara	69 750	2%	0	0%	0	0%
- muu kinnisvara	1 834 897	65%	0	0%	762	0%
- väärtpaberid	158 210	6%	0	0%	0	0%
- garantiid	127 685	5%	194	0%	4 760	1%
- muud varad	387 164	13%	9 704	5%	731 743	86%
Kokku	2 823 103	100%	180 884	100%	842 898	100%

Erakliendid

31. detsember 2020	Hüpoteek- laenud	%	Tarbija- ja kaardilaenud	%	Muud laenud	%	Liising	%
Tagatiseta laenud	56 270	1%	94 326	89%	20 864	8%	36 839	8%
Laenud tagatise tüübi järgi:	4 557 991	99%	11 981	11%	254 002	92%	417 433	92%
- eluasemekinnisvara	4 443 289	97%	819	1%	115 767	42%	0	0%
- muu kinnisvara	53 762	1%	99	0%	101 304	37%	0	0%
- väärtpaberid	420	0%	3	0%	19	0%	0	0%
- garantiid	59 426	1%	11 058	10%	7 749	3%	0	0%
- muud varad	1 094	0%	2	0%	29 163	10%	417 433	92%
Kokku	4 614 261	100%	106 307	100%	274 866	100%	454 272	100%

31. detsember 2019	Kokku	%
Tagatiseta laenud	1 607 619	15%
Laenud tagatise tüübi järgi:	8 800 603	85%
- eluasemekinnisvara	4 709 001	45%
- muu kinnisvara	2 148 955	21%
- väärtpaberid	66 620	1%
- garantiid	160 267	2%
- muud varad	1 715 760	16%
Kokku	10 408 222	100%

31. detsember 2019	Finantsasutused	%
Tagatiseta laenud	5 579	19%
Laenud tagatise tüübi järgi:	23 799	81%
- eluasemekinnisvara	217	1%
- muu kinnisvara	669	2%
- väärtpaberid	0	0%
- garantiid	0	0%
- muud varad	22 913	78%
Kokku	29 378	100%

31. detsember 2019	Avalik sektor	%
Tagatiseta laenud	143 924	82%
Laenud tagatise tüübi järgi:	30 808	18%
- eluasemekinnisvara	0	0%
- muu kinnisvara	16 245	10%
- väärtpaberid	0	0%
- garantiid	154	0%
- muud varad	14 409	8%
Kokku	174 732	100%

Ärikliendid

31. detsember 2019	Laenud	%	Faktooring	%	Liising	%
Tagatiseta laenud	436 002	13%	251 927	91%	415 688	38%
Laenud tagatise tüübi järgi:	2 720 363	87%	26 584	9%	672 637	62%
- eluasemekinnisvara	90 197	3%	0	0%	0	0%
- muu kinnisvara	1 945 408	62%	0	0%	873	0%
- väärtpaberid	66 109	2%	0	0%	0	0%
- garantiid	82 275	3%	198	0%	2 081	0%
- muud varad	536 374	17%	26 386	9%	669 683	62%
Kokku	3 156 365	100%	278 511	100%	1 088 325	100%

Erakliendid

31. detsember 2019	Hüpoteeklaenu	%	Tarbija- ja kaardilaenu	%	Muud laenu	%	Liising	%
Tagatiseta laenu	69 490	1%	119 454	90%	36 055	11%	129 500	24%
Laenu tagatise tüübi järgi:	4 619 829	99%	13 408	10%	289 064	89%	404 111	76%
- eluasemekinnisvara	4 495 869	96%	889	1%	121 829	38%	0	0%
- muu kinnisvara	65 460	2%	118	0%	120 182	37%	0	0%
- väärtpaberid	492	0%	3	0%	16	0%	0	0%
- garantiid	55 796	1%	12 382	9%	7 381	2%	0	0%
- muud varad	2 212	0%	16	0%	39 656	12%	404 111	76%
Kokku	4 689 319	100%	132 862	100%	325 119	100%	533 611	100%

Allpool tabelis on toodud teave ühiselt hinnatud krediitkahjumiga laenu bilansilise väärtuse kohta koos tagatisena hoitavate seotud tagatiste väärtusega. Krediitkahjumiga laenu tagatakse kõige sagedamini kinnisvara ja vallasvaraga. Sellise tagatise väärtus on võrdne selle turuväärtusega (mitte likvideerimisväärtusega), mida ajakohastatakse pärast maksejõuetuse tuvastamist.

Krediitkahjumiga laenu (tuhandetes eurodes)

31. detsember 2020	Bruto	Sellest esialgne allahindlus	Allahindlused	Neto	Tagatise õiglane väärtus
Ärikliendid*	148 822	-1 283	-56 219	92 603	126 754
Eraisikud	156 564	-1 569	-36 093	120 471	138 825
Kokku	305 386	-2 852	-92 312	213 074	265 579

31. detsember 2019	Bruto	Sellest esialgne allahindlus	Allahindlused	Neto	Tagatise õiglane väärtus
Ärikliendid*	218 533	-809	-95 667	122 866	152 900
Eraisikud	171 294	-1 838	-47 252	124 042	145 641
Kokku	389 827	-2 647	-142 919	246 908	298 541

* Äriklientide all avalikustatakse ka avaliku sektori ja finantsasutuste riskipositsioonid.

See, mil määral tagatis maandab langenud väärtusega laenu krediidiriski, on toodud allpool, avalikustades tagatise väärtused eraldi varade puhul, mille tagatise väärtus on võrdne või suurem riskipositsiooni bilansilisest maksumusest, ja nende varade puhul, mille tagatise väärtus on väiksem kui bilansiline vara väärtus.

31. detsember 2020	Ületagatud varad		Alatagatud varad	
Tuhandetes eurodes	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus
Laenu äriklientidele	94 451	240 752	54 371	32 292
Laenu eraisikutele	109 890	275 383	46 675	28 936
Kokku	204 341	516 135	101 046	61 228

31 detsember 2019	Ületagatud varad		Alatagatud varad	
Tuhandetes eurodes	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus
Laenud äriklientidele	109 685	394 495	108 848	43 206
Laenud eraisikutele	112 227	256 855	59 067	33 413
Kokku	221 912	651 350	167 915	76 619

Kõigi laenude tagatise mõju, sõltumata sellest, kas nad on allahinnatud või mitte, on toodud alljärgnevates tabelites.

31 detsember 2020	Ületagatud varad		Alatagatud varad	
Tuhandetes eurodes	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus
Laenud äriklientidele	2 990 855	9 823 840	1 127 150	476 665
Laenud eraisikutele	4 864 438	12 788 500	585 267	376 749
Kokku	7 855 293	22 612 340	1 712 417	853 414

31. detsember 2019	Ületagatud varad		Alatagatud varad	
Tuhandetes eurodes	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus	Vara bilansiline väärtus	Tagatisvara väärtus
Laenud äriklientidele	2 864 079	10 231 353	1 863 232	610 005
Laenud eraisikutele	4 910 720	12 131 393	770 191	415 671
Kokku	7 774 799	22 362 746	2 633 423	1 025 676

OPERATSIOONIRISK

Operatsioonirisk kujutab endast riski, mis tuleneb pangasisestest ebapiisavatest või ebaõnnestunud protsessidest, inimestest ja süsteemidest või välistest sündmustest. Luminori operatsioonirisk hõlmab järgmisi allriske: juriidiline risk, vastavusrisk, pettuse ja finantskuritegude risk, käitumisrisk, informatsiooni ja kommunikatsiooni tehnoloogia (IKT) risk, infoturberisk, andmekaitse ja -juhtimise risk, personalirisk, kolmandate osapoolte/sisseostu risk, muutuse/projekti risk, protsessi ja aruandluse risk, ning see ei hõlma maineriski ja ärimudeliriski.

Operatsiooniriski juhtimist reguleerib Luminoris operatsiooniriski poliitika ja muud operatsiooniriski juhtimise dokumendid. Iga panga juht ja protsessi eest vastutaja on kohustatud juhtima oma valdkonna tegevuste ja protsessidega seotud riske. See hõlmab nõuetekohast riskijuhtimise kultuuri edendamist oma aruandlusahelas, et tagada töötajate arusaam oma tegevustest, neis sisalduvatest riskidest ja nende kasutatavate või nende järelevalve all olevate kontrollmeetmete olulisusest.

Operatsiooniriski juhtimise osakonna põhieesmärk on tuvastada kõrvalekaldeid Luminori operatsiooniriski profiilist võrreldes riskivalmiduse raamistikus toodud soovitud tasemega ja teha seda õigeaegselt, et tagada kõrvalekallete tõhus juhtimine panka, kliente või muid osapooli oluliselt kahjustamata.

Reageerimaks COVID-19 pandeemiale on Luminoris määratletud kontrollmeetmete süsteem COVID-19 reageerimissuundide näol. Need reageerimissuundid võimaldavad juhtkonnal kiiresti ja tõhusalt tõsta või langetada COVID-19-ga seotud piiranguid vastavalt eeldatavatele ohu- ja riskitasanditele. COVID-19 reaktsioonid on aluseks Luminori ja panga ja teiste osapoolte riskide juhtimises ning nad on riigipõhised. Juhul, kui piirangutele kehtiva asjakohase COVID-19 reageeringuklassi ning riigi või kohaliku reeglite või soovitude vahel esineb erinevusi, siis jääb kehtima neist kahest konservatiivsem variant.

Luminori juhtkonda hoitakse operatsiooniriski olukorraga kursis perioodiliste ja jooksvalt koostatud riskiaruannete kaudu.

TURURISK

Kontsernis on tururiski puhul madal riski-isu, mis on defineeritud bilansiliste ja bilansiväliste positsioonidega seotud kahjumiriskina, mis tuleneb negatiivsetest muutustest sellistes turuparameetrites nagu intressimäärad, krediidiriski marginaalid, valuutakursid, aktsiahinnad või kaubahinnad. Luminori sisese riskide hindamise põhjal on tururiski kõige olulisemad komponendid intressirisk, krediidimarginaali risk ja valuutarisk, mis püsisid riskivalmiduse raamistiku ja madalamate piirmäärade piires. Teised riskid on vähemolulised, kuna kontsernil puuduvad kauplemissuhtes hoiatavate omakapitaliinstrumentide avatud positsioonid ja kõiki kaubatehinguid klientidega maandatakse kompensatsioonitehingute kaudu.

INTRESSIRISK JA KREDIIDIMARGINAALI RISK

Intressiriski peamine allikas kontserni jaoks on ümberhindamise – see on risk, mis on seotud ajaliste ebakõladega bilansiliste ja bilansiväliste positsioonide varade ja kohustiste tähtaegades ja ümberhindamises. Luminori tururiski poliitika põhimõtete kohaselt on intressirisk aluspunkti väärtuse (*basis point value*, BPV) osas piiratud, st muutus netorahavoogudes ühe baaspunkti suuruse (0.01%) paralleelse muutuse korral turuintressimäärades. Luminori juhatus ja nõukogu kinnitavad pangandus- ja kauplemissuhte jaoks eraldi limiidid ning erinevate valuutade limiidid: EUR, USD, NOK ja kõigi muude valuutade kogusumma kohta. Koguriskipositsiooni arvutamiseks leitakse iga valuuta BPV koondsumma olenemata sellest, kas iga üksiku valuuta kogupositsioon on lühike või pikk, st positsioonide tasaarvestamine valuutade vahel ei ole lubatud. Intressiriski põhiosa tuleneb eurodes nomineeritud positsioonidest. Tuletisinstrumentide kasutamine on üheks suurimaks intressiriski juhtimise osaks, täiendav teave on toodud lisades 1 ja 13.

Krediidimarginaali risk tekib Luminori kontsernis võlakirjadelt likviidses võlakirjaportfellis ja võlakirjade kauplemissuhtes positsioonidelt. Krediidimarginaali risk oli 2020. aasta lõpus pangasisese riskivalmiduse raamistiku piirmäärades.

Tundlikkus intressiriski suhtes

Intressimäära muutustest tulenev risk on suurem pikema kestusega tähtajaklasside puhul tulenevalt tulevaste intressimäärade suuremast ebakindlusest. Erinevatest tähtajaklassidest tulenevate riskipositsioonide piiramiseks määratakse neist igaühele intressimäärade vahemiku piirmäär. Igale tähtajaklassile kehtestatud piirmäär arvutatakse protsendina asjakohasele valuutale määratud BPV kogulimiidist. Intressimäära riski tundlikkuse mõõtmisel ei võeta hetkel arvesse laenulepingute valikulisuse mõju (alampiirid). Hoiuste puhul kasutab kontsern käitumuslikke lõpptähtaegu.

Intressiriski sensitiivsus, mida väljendab BPV, ei ületanud 2020. lõpus pangasiseseid madalamaid piirmääru.

Kontserni BPV positsioon valuutade kaupa pangandus- ja kauplemissuhtes (tuhandetes eurodes):

Valuuta	31. detsember 2020	31. detsember 2019
EUR	(40 604)	(41 291)
USD	175	4 965
NOK	15	727
Muu valuuta	(822)	(65)

VALUUTARISK

Kontserni peamine positsioon on seotud euroga (EUR) ja teiste valuutade positsioonid on ebaolulised. Kontsernis järgitakse konservatiivset lähenemist valuutariskile. Seda mõõdetakse EKP kursside alusel eurodesse konverteeritud avatud valuutapositsioonide nimiväärtusena. Kontsernil on nii päevasisesed kui ka üleööliliimid. Mõned tehnilised kõrvalekalded limiitidest on lubatud ainult lühikest aega klientide teenindamisel. Kontsernis on kinnitatud USA dollari (USD), muude valuutade kogusumma, muude valuutade maksimumsumma ja valuutade kogusumma limiidid.

Kontserni valuutariski positsioon (tuhandetes eurodes):

Valuuta	31. detsember 2020	31. detsember 2019
USD	382	97
Muude valuutade maksimumsumma *	92	302
Muude valuutade kogusumma**	298	609
Kokku***	638	383

*Muude valuutade maksimumsumma – see kujutab endast maksimaalset absoluutset kõikide välisvaluutade riskipositsioon (v.a USA dollar).

**Muude valuutade kogusumma – see kujutab endast kõikide välisvaluutade riskipositsioonide summat absoluutarvudes (v.a USD).

***Kokku – siin kajastatakse suurim absoluutväärtus kõikide välisvaluutade avatud positsioonide positiivsete riskipositsioonide ja negatiivsete riskipositsioonide summade vahel.

Tundlikkus valuutariski suhtes

Luminori kontsern kasutab riskiväärtuse (*value-at-risk*, VaR) meetodit volatiilsuse parameetrite simulatsiooniks, mida kasutatakse seejärel tegelike välisvaluuta positsioonide suhtes, et arvutada eeldatav potentsiaalne valuutakurssidest tulenev kahjum. VaR-i mudelis on 99 protsendiline usaldustase, 10-päevane hoiuaeg ja kasutatud on vähemalt 5-aastast perioodi, mille sisse jääb suurte turuhäirete aeg. Olulisuse tõttu arvutab Luminori VaR-i volatiilsuse parameetrid ainult EUR/USD kursi puhul. Teiste valuutade puhul suurendatakse seoses nende ebaolulisusega EUR/USD VaR volatiilsuse parameetreid 50% võrra.

Valuutariski tundlikkuse arvutamine summas 45 tuhat eurot näitab, et selle mõju kontsernile oli 2020. aastal ebaoluline.

AKTSIA- JA KAUBARISK

Kontsernil ei ole kaubainstrumentidega seotud avatud positsioone ja seega kaubahinnarisk puudub.

Kontsern ei tegele oma arvel aktsiatega kauplemisega. Kuid kontsernil on bilansis mõned aktsiad, mida kajastatakse pigem arveldussüsteemis osalemisena kui investeringuna aktsiatesse. Aasta jooksul on nende aktsiate koguväärtus kasvanud tulenevalt alusinstrumentides toimunud positiivsest suundumusest, kuna selliseid investeringuid liigitatakse võlakirjainvesteeringuteks, mida mõeldakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande. Riskiväärtuse (VaR) mudelis on stressitesti puhul kasutatud 99% usaldustaset andmeseeriade puhul aastatel 2008-2020. Lisaks kasutatakse 20%-list õiglase väärtuse korrigeerimist, arvestatakse sellega, et aktsiad on eelisaktsiad, millega ei saa vabalt kaubelda. Lõpetuseks, kuna Luminori aktsiad on bilansis nomineeritud USA dollarites, arvestatakse ka välisvaluutade volatiilsusega nagu on kirjeldatud eespool. Väga negatiivse stsenaariumi puhul on aktsiate koguväärtuse suhtes rakendatud šoki tulemusena 2020. aasta lõpus tõenäoline 2.7 miljoni suurune kahjum.

LIKVIIDSUSRISK

Likviidsusrisk defineeritakse kui risk, et kontsern ei suuda oma finantskohustisi õigel ajal täita ja et kontsern kannab kahju finantsressursside järsu vähenemise (nt finantskriis võib põhjustada viivituse sissetulevate maksete laekumises) või refinantseerimiseks mõeldud uute ressursside hinnatõusu tõttu. Likviidsusriski realiseerumise tagajärjeks võib olla suutmatus täita hoiustajate ees olevaid tagasimaksekohustusi ja laenukohustusi. Kontsern kasutab likviidsusriski mõõtmiseks ja kontrollimiseks mitmeid likviidsuse jälgimise ja kontrollimise parameetreid, sealhulgas likviidsuskattekindajat (LCR), stabiilse netorahastamise kindajat (NSFR) ja sisemisi likviidsuslimiite.

Likviidsusriski juhitakse selliselt, et lepinguliste kohustuste täitmise võime oleks pidevalt tagatud. Kontsern on välja töötanud varajase hoiatuse indikaatorite kogumi, mis võimaldab likviidsuskriise õigel ajal tuvastada ning talitus- ja rahastuspidevuse kavade kontserni likviidsuse juhtimiseks turuhäirete ajal. Likviidsusriski juhtimise strateegiat uuendatakse vähemalt kord aastas või pärast olulisi muutusi sise- või väliskeskkonnas, milles kontsern tegutseb.

Likviidsusriski juhitakse kolme kaitseliini üleselt:

- Esimene kaitseliin koosneb kontserni Treasury & varade ning kohustustiste juhtimise funktsioonist (*Asset Liability Management*, TALM) ja ärivaldkondadest. TALM vastutab igapäevase likviidsuse juhtimise ja vahendite ülekande hinnakujunduse (FTP) eest. Selleks et tagada rahastus olukorras, kus Luminor vajab kiiresti sularaha ja tavalistest rahastusallikatest ei piisa, on Luminoril likviidsuspuhver, mis koosneb keskpangas asuvast sularahast ja kvaliteetsetest väärtpaberitest, mida saab kiiresti müüa või rahastamistehingutes tagatisena kasutada.
- Tururiski ja likviidsusriski juhtimise osakond on teine kaitseliin ning vastutab likviidsusriski ja esimese kaitseliini sõltumatu järelevalve ja kontrolli eest.

- Kolmandasse kaitseliini kuulub kontserni siseauditi divisjon, mis vastutab esimese ja teise kaitseliini sõltumatu kindlustandva tegevuse eest.

Likviidsusriski juhtimine on jagatud pikaajaliseks (1 aasta) ja lühiajaliseks (1 nädalast kuni 3 kuuni) riskijuhtimiseks ning päevasiseseks likviidsusjuhtimiseks. Lühiajalise likviidsusriski juhtimise eesmärk on rahuldada igapäevane vajadus vahendite järele, et tagada EKP reservi- ja likviidsusnõuete järgimine ning sisemiste likviidsuslimiitide täitmine. Lühiajaline likviidsus säilitatakse igapäevase likviidsusseisundi ja rahastamise jälgimise ning asjakohaste finantsinstrumentidega kauplemise teel. Pikaajalist likviidsusriski juhtimist toetab hinnanguliste tulevaste rahavoogude analüüsimine, arvestades hoiuste ja laenuportfelli kasvu ning võimalikke refinantseerimise allikaid.

Likviidsusriski hindamiseks analüüsitakse likviidsuspuudujääki, arvestades seejuures rahavoogude tähtaegu. Likviidsusriski piiramiseks kehtestatakse likviidsuspuudujäägile sisemised limiidid. Sellise limiidi kasutamist jälgitakse regulaarselt ning kontserni juhtorganeid teavitatakse sellest.

Likviidsuspuudujäägi arvutamiseks analüüsitakse kontserni netorefinantseerimise seisundit ühe nädala, ühe kuu ja kolme kuu vaates, kasutades selleks „tavapärase äritegevuse“ meetodit. Likviidsuseid varasid ja lühiajalisi kohustisi arvestatakse vastavate perioodide (1 nädalast kuni 3 kuuni) likviidsuspuudujäägi arvutamises.

Likviidsuskattekindluse (LCR) võrdub krediidiasutuse likviidsuspuu suhtega tema likviidsuse vahendite netoväljavoolu 30 kalendripäeva pikkuse stressiperioodi jooksul ja seda väljendatakse protsendina. Kuna Leedu, Läti ja Eesti kuuluvad kõik Euroopa Liitu, siis rakendub LCR üleeuroopalise nõudena ka kontsernile. LCR-i miinimumlimiit on 100%, aga kontsernil on piisav puhver ja ta hoiab oma suhtarvu kõrgemana. LCR-i eesmärk on suurendada kontserni likviidsusriski profiili lühiajalist vastupidavust ja see nõuab selliste riskivabade varade hoidmist, mida saab kergesti realiseerida selleks, et teha nõutavad väljaminevad maksed sissetulevatest maksetest sõltumata 30-päevase kriisiperioodi jooksul ilma keskpanga toetuseta.

Stabiilse netorahastamise kordajat (NSFR) määratletakse kui saadaoleva stabiilse rahastamise summa ja vajamineva stabiilse rahastamise summa suhtarvu üheaastase perioodi jooksul. NSFR-i miinimumnõue on 100%, aga kontsernil on piisav puhver ja ta hoiab oma suhtarvu kõrgemana.

Kontserni peamiste bilansikirjete likviidsusriski analüüs lõpptähtaegade lõikes on alljärgnev:

Bilansiline väärtus 31. detsember 2020 tuhandetes eurodes	Nõudmiseni ja vähem kui 1 kuu	1–3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Sularaha ja nõuded keskpangale	4 926 520	0	0	0	0	4 926 520
Nõuded teistele krediidasutustele	80 951	5 835	4 364	12 403	6	103 559
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad	24	73	20	1 465	1 275	2 857
Tuletisinstrumendid	19 669	3 800	3 969	15 936	33	43 407
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande	0	0	0	0	140	140
Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	8 920	0	6 750	178 800	89 679	284 149
Laenud klientidele	270 190	340 489	1 658 847	3 782 019	3 379 290	9 430 835
Muud finantsvarad	10 226	0	0	0	0	10 226
Kokku varad	5 316 500	350 197	1 673 950	3 990 623	3 470 423	14 801 693
Tuletisinstrumendid	20 515	6 790	6 874	16 365	39	50 583
Krediidasutuste laenud ja hoiused	17 311	0	0	30 000	0	47 311
Klientide hoiused	11 101 425	214 000	451 185	48 964	6 118	11 821 692
Väljastatud võlakirjad	0	40	101 144	1 100 048	0	1 201 232
millest pandikirjad	0	40	0	501 985	0	502 025
Rendikohustised	495	991	4 347	20 893	22 946	49 672
Muud finantskohustised	14 705	0	0	0	0	14 705
Kokku kohustised	11 154 451	221 821	563 550	1 216 270	29 103	13 185 195
Omakapital						
Netofinantsvarad / (kohustised)	-5 837 951	128 376	1 110 400	2 774 353	3 441 320	1 616 498
Tühistatavad ja tühistamatud bilansivälised kohustised	1 779 656	0	0	0	0	1 779 656
Finantsinstrumentidest tulenev likviidsuslõhe	-7 617 607	128 376	1 110 400	2 774 353	3 441 320	-163 158

Bilansiline väärtus 31. detsember 2019 tuhandetes eurodes	Nõudmiseni ja vähem kui 1 kuu	1–3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Sularaha ja nõuded keskpangale	2 924 019	0	0	0	0	2 924 019
Nõuded teistele krediitiasutustele	139 527	214	389	1 513	2	141 645
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad	0	2 181	16	725	99	3 021
Tuletisinstrumentid	28 839	901	4 864	24 220	393	59 217
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande	0	0	0	0	140	140
Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	0	0	45 116	117 487	65 293	227 896
Laenud klientidele*	339 420	396 790	1 955 895	4 063 073	3 467 369	10 222 547
Muud finantsvarad	29 113	0	0	0	0	29 113
Kokku varad	3 460 918	400 086	2 006 280	4 207 018	3 533 296	13 607 598
Tuletisinstrumentid	28 377	793	3 098	24 279	1 757	58 304
Krediitiasutuste laenud ja hoiused	30 244	0	950 448	0	0	980 692
Klientide hoiused	8 739 645	545 949	868 407	76 475	4 967	10 235 443
Väljastatud võlakirjad	0	0	0	651 716	0	651 716
Rendikohustised	425	851	3 761	19 030	32 984	57 051
Muud finantskohustised	45 303	0	0	0	0	45 303
Kokku kohustised	8 843 994	547 593	1 825 714	771 500	39 708	12 028 509
Omakapital						
Netofinantsvarad / (kohustised)	-5 383 076	-147 507	180 566	3 435 518	3 493 588	1 579 089
Tühistatavad ja tühistamatud bilansivälised kohustised	1 788 816	0	0	0	0	1 788 816
Finantsinstrumentidest tulenev likviidsuslõhe	-7 171 892	-147 507	180 566	3 435 518	3 493 588	-209 727

* Klientidele antud lõpptähtaegade jaotust seisuga 31. detsember 2019 korrigeeriti võrreldes 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta aruandes avalikustatud teabega, et saavutada vastavus muudetud arvestusmetoodikale.

Kohustiste lepinguliste diskonteerimata rahavoogude avalikustamine seisuga 31. detsember 2020:

Tuhandetes eurodes	Nõudmiseni ja vähem kui 1 kuu	1–3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Tuletisinstrumentid	20 515	6 790	6 874	16 365	39	50 583
Krediitiasutuste laenud ja hoiused	17 338	0	0	29 825	0	47 163
Klientide hoiused	11 101 811	214 496	451 975	50 029	6 411	11 824 722
Väljastatud võlakirjad	0	53	107 453	1 108 879	0	1 216 385
millest pandikirjad	0	53	0	500 200	0	500 253
Rendikohustised	605	1 208	5 278	24 572	25 170	56 833
Muud finantskohustised	14 705	0	0	0	0	14 705
Kokku kohustised	11 154 974	222 547	571 580	1 229 670	31 620	13 210 391

Kohustiste lepinguliste diskonteerimata rahavoogude avalikustamine seisuga 31. detsember 2019:

Tuhandetes eurodes	Nõudmiseni ja vähem kui 1 kuu	1–3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Tuletisinstrumentid	28 377	793	3 098	24 279	1 757	58 304
Krediidiasutuste laenud ja hoiused	30 244	0	956 458	0	0	986 702
Klientide hoiused	8 739 645	546 625	872 496	78 183	5 117	10 242 066
Väljastatud võlakirjad	0	0	10 067	662 961	0	673 028
Rendikohustised	546	1 091	4 804	23 523	38 346	68 310
Muud finantskohustised	45 303	0	0	0	0	45 303
Kokku kohustised	8 844 115	548 509	1 846 923	788 946	45 220	12 073 713

Bilansivälised kirjed**Nominaalsete bilansiväliste kirjete analüüs allesjäänud tähtaja järgi on järgmine:**

31. detsember 2020 Tuhandetes eurodes	Nõudmiseni ja vähem kui 1 kuu	1–3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Laenu andmise kohustused	1 199 076	0	0	0	0	1 199 076
Finantsgarantiid	433 502	0	0	0	0	433 502
Tegevusgarantiid	147 078	0	0	0	0	147 078
Kokku	1 779 656	0	0	0	0	1 779 656

31. detsember 2019 Tuhandetes eurodes	Nõudmiseni ja vähem kui 1 kuu	1–3 kuud	3–12 kuud	1–5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Laenu andmise kohustused	973 491	0	0	0	0	973 491
Finantsgarantiid	502 330	0	0	0	0	502 330
Tegevusgarantiid *	98 372	0	0	0	0	98 372
Kokku	1 574 193	0	0	0	0	1 574 193

* Võrdlusnäitajaid muudeti ümberliigitamise tõttu.

Likviidsuspuhver ja tagatise haldamine

Peamiseks likviidsuspuhvriks on keskpangas olevad kontod, kus 2020. aasta lõpu seisuga oli kontsernil 4 803 miljonit eurot. Seda puhvrit saab vajaduse korral igal ajal kasutada. Lisaks keskpangas olevatele kontodele sisaldab puhver ka likviidset võlakirjade portfelli (v.a turgude varad vastavalt likviidsuspuhvri pangasisesele definitsioonile) summas 275 miljonit eurot, mis koosneb peamiselt Balti riikide valitsuse võlakirjadest.

Likviidsuspuhvrit toetavad rahastamislepingud DNB Bank ASA ja Nordea Bank Abp aktsionäridega. Koos pandikirjade emiteerimise suutlikkusega vähendavad need oluliselt rahastuse likviidsusriski tõenäosust, mida võivad põhjustada hoiuste massiline väljavõtmine, jae rahastamise risk (uuendamine ja uued emissioonid), ootamatu bilansiväliste kohustuste suurenemine ja juriidiline risk (nt suutmatus pakkuda rahastust seoses juriidiliste piirangutega). Selles kokkuleppes tuuakse sisse tagatisenõude mõiste, sest laenude tagatiseks on varad, peamiselt hüpoteegid.

Kontsern osaleb EKP eurosüsteemi avaturu tehingutes. Kontsern osaleb peamiselt suunatud pikemaajalistes refinantseerimisoperatsioonides (TLTRO), kus on samuti nõutav tagatis. Veel üheks koormatise allikaks on emiteeritud pandikirjad. Panditud varadest tulenevast koormatisest teavitatakse ja seda jälgitakse. Tagatise juhtimisel jälgitakse iga tagatise liigi nõude täitmist.

Riskikontsentratsioon

Riigirisk on risk, et teatud riigis toimuval sündmusel võib olla kontsernile otsene negatiivne mõju kontserni väärtuse vähenemise tõttu või kaudne mõju seeläbi, et võlgnik ei ole suuteline täitma oma kohustusi kontserni ees. Üldiselt kuuluvad selliste sündmuste hulka riiklikul tasandil olulised sündmused nagu maksejõuetuse tekkimine ja ümberkorraldused; poliitilised sündmused nagu valimistulemuste vaidlustamine; valuutaliikumise piirangud; turuväline valuutade konverteeritavus; majanduse mõjutamine muude sündmuste poolt nagu riigi maksevõimetus või piirkondlikud rahutused; panga- ja valuutakriisid ning looduskatastroofid.

Riigilimiitide kehtestamine on nõutav siis, kui pank omandab riigivõlakirju, võtab riski, mille tagab riigi valitsus või kehtestab krediitlimiitid välismaiste finantsasutuste suhtes. Nende EL-i ja OECD riikide riskipositsioonide suhtes, millel on reiting BBB (S&P, Fitch) või Baa2 (Moody's) või kõrgem ning samuti panga põhiturgudele, s.t Eestile, Lätile ja Leedule, riigilimiite ei kehtestata.

Varade ja kohustiste geograafiline jaotumine

31. detsember 2020 Tuhandetes eurodes	Sularahajäägid*	Laenuklendidele	Muud varad	Kokku varad	Krediidi-asutuste laenuklend ja hoiused	Klientide hoiused	Väljastatud võlakirjad	Muud kohustised	Kokku kohustised
Leedu	3 327 053	4 157 296	192 394	7 676 743	37 083	6 913 638	0	47 006	6 997 727
Läti	630 898	2 622 952	139 669	3 393 519	2 040	2 794 694	0	43 672	2 840 406
Eesti	968 754	2 408 065	63 012	3 439 831	3 144	1 905 849	0	44 924	1 953 917
Ühendkuningriik	5 468	13 211	226	18 905	0	33 618	1 201 232	773	1 235 623
Soome	23 437	15 555	9 099	48 091	1	20 293	0	23 840	44 134
Luksemburg	0	79 412	175	79 587	0	442	0	1	443
Norra	18 933	5 530	9 690	34 153	59	2 082	0	18 890	21 031
Küpros	0	32 195	0	32 195	0	22 250	0	1	22 251
Šveits	0	34 755	11	34 766	0	7 068	0	0	7 068
Iirimaa	50	4 497	12 477	17 024	0	14 390	0	3 567	17 957
Muu	55 486	57 367	36 436	149 289	4 984	107 368	0	5 959	118 311
Kokku	5 030 079	9 430 835	463 189	14 924 103	47 311	11 821 692	1 201 232	188 633	13 258 868

* Sularahajäägid koos keskpanga laenude ja nõuetega krediitiasutustele

31. detsember 2019 Tuhandetes eurodes	Sularahajäägid*	Laenuklendidele	Muud varad	Kokku varad	Krediidi-asutuste laenuklend ja hoiused	Klientide hoiused	Väljastatud võlakirjad	Muud kohustised	Kokku kohustised
Leedu	1 590 214	4 477 427	203 397	6 271 038	63 217	5 078 810	0	63 790	5 205 817
Läti	973 542	2 795 864	110 376	3 879 782	2 484	2 821 581	0	96 662	2 920 727
Eesti	361 244	2 684 280	54 086	3 099 610	2 766	1 923 977	1 408	52 719	1 980 870
Ühendkuningriik	4 349	14 347	270	18 966	0	7 734	650 308	794	658 836
Norra	5 356	6 630	40 676	52 662	453 272	2 185	0	9 777	465 234
Rootsi	10 312	5 842	83	16 237	458 069	3 167	0	2 234	463 470
Iirimaa	0	4 463	4 593	9 056	0	146 004	0	3 582	149 586
Soome	72 218	16 572	7 801	96 591	884	21 802	0	7 937	30 623
Küpros	0	40 674	0	40 674	0	67 119	0	2	67 121
Luksemburg	0	71 559	186	71 745	0	616	0	5	621
Muu	48 429	104 889	28 985	182 303	0	162 448	0	1 042	163 490
Kokku	3 065 664	10 222 547	450 453	13 738 664	980 692	10 235 443	651 716	238 544	12 106 395

* Sularahajäägid koos keskpanga laenude ja nõuetega krediitiasutustele

Majandussektorid

Järgmistes tabelites on toodud klientidele antud laenud nende bilansilises jääkmaksumuses meie vastaspoolte majandussektorite järgi liigitatuna.

Keskpangale, krediitiasutustele ja klientidele antud raha ja laenud

Kontsern	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Sularaha	123 809	140 518
Keskpangad	4 802 711	2 783 501
Krediitiasutused	103 559	141 645
Finantsasutused	132 042	29 255
Avalik sektor	138 585	174 715
Eraisikust kliendid	5 391 442	5 606 413
Äriklendid	3 768 766	4 412 164
Põllumajandus, metsandus ja kalandus	272 289	337 080
Kaevandamine	13 536	23 658
Tootmine	456 166	571 675
Elektri, gaasi, õhu ja kliimaseadmete tarnimine	117 896	132 176
Veevarustus	27 489	31 948
Ehitus	151 621	197 785
Hulgi- ja jaekaubandus	705 830	937 197
Transport ja ladustamine	308 261	394 660
Majutus ja toitlustusteenused	46 388	48 768
Teave ja kommunikatsioon	17 906	26 558
Kinnisvaraalaane tegevus	1 161 620	1 132 767
Kutse -, teadus - ja tehnikalaane tegevus	179 861	210 089
Haldus - ja abiteenused	189 986	209 227
Avalik haldus ja riigikaitse, kohustuslik sotsiaalkindlustus	91	5 358
Haridus	5 091	7 106
Tervishoiuteenused ja sotsiaaltöö	20 157	21 432
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	11 398	13 607
Muud teenused	83 180	111 073
Kokku	14 460 914	13 288 211

TEGEVUSE JÄTKUVUS

Panga ja kontserni juhtkond on veendunud edasise tegevuse stabiilsuses ja tasakaalustatuses ning on seetõttu selle raamatupidamise aastaaruande koostanud tegevuse jätkuvuse põhimõttel.

6. NETO INTRESSI- JA MUU SAMALAADNE TULU

Tuhandetes eurodes	2020	2019
<i>Intressitulu efektiivse intressimäära meetodil:</i>		
Laenud ja nõuded klientidele korrigeeritud soetusmaksumuses	225 482	241 217
Deposiidid teistes pankades	692	3 548
Kokku intressitulu efektiivse intressimäära meetodil	226 174	244 765
<i>Muu samalaadne tulu:</i>		
Tulu kapitalirendi lepingutest	46 460	56 045
Muu intress	1 128	867
Kokku muu samalaadne tulu	47 588	56 912
Kokku intressi- ja muu samalaadne tulu	273 762	301 677
<i>Intressikulu:</i>		
Laenud ja hoiused krediitiasutustelt*	-15 003	-14 760
Klientide hoiused	-8 216	-15 317
Riskimaandamistegevuste mõju	-488	1 221
Väljastatud võlakirjad	-9 800	-8 382
Muu**	-13 325	-10 287
Kokku intressikulu	-46 832	-47 525
Neto intressi- ja muu samalaadne tulu	226 930	254 152

*Sh makstud intressid sularahasaldodelt keskpangas, mis 2020. aastal olid summas 12 138 tuhat eurot ja 2019. aastal summas 10 165 tuhat eurot.

** Sh endise emaettevõtja bilansiväline laenukohustuse intressikulu, mis 2020. aastal oli summas 10 581 tuhat eurot ja 2019. aastal summas 3 441 tuhat eurot (lisa 32).

Tulude geograafiline jaotus (tulude genereerimise riigi järgi)

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Eesti	69 478	80 064
Läti	86 833	97 298
Leedu	117 451	124 315
Kokku intressi- ja muu samalaadne tulu	273 762	301 677

7. NETO KOMISJONI- JA TEENUSTASUTULU

Tuhandetes eurodes	2020			2019		
	Teenuse osutamise perioodi jooksul	Tehingu toimumise hetkel	Kokku	Teenuse osutamise perioodi jooksul	Tehingu toimumise hetkel	Kokku
Kaardid	8 892	23 549	32 441	11 080	28 391	39 471
Krediititooted	2 780	2 642	5 422	3 915	4 242	8 157
Arvelduspaketid	14 181	0	14 181	11 358	0	11 358
Kontod, hoiused ja sularahahaldus	3 088	13 198	16 286	4 015	15 042	19 057
Kindlustustasu	0	4 194	4 194	0	3 573	3 573
Investeeringud	1 686	2 207	3 893	2 110	911	3 021
Muu neto komisjoni- ja teenustasutulu	206	1 208	1 413	250	2 637	2 887
Pensionid	9 804	-48	9 756	9 933	23	9 956
Kaubandus	7 427	860	8 287	7 602	746	8 347
Kokku komisjoni- ja teenustasukulu	48 064	47 810	95 873	50 263	55 565	105 827
Kaardid			-17 204			-23 117
Krediititooted			-183			-1 360
Kontod, hoiused ja sularahahaldus			-2 527			-2 332
Investeeringud			-1 262			-807
Muu neto komisjoni- ja teenustasutulu			-464			4
Pensionid			-573			-748
Kaubandus			-20			-81
Kokku komisjoni- ja teenustasukulu			-22 233			-28 441
Neto komisjoni- ja teenustasutulu			73 640			77 386

Neto komisjoni- ja teenustasutulu segmentide jaotus on järgnev:

Tuhandetes eurodes	2020				2019			
	Korporatiivne	Jaemüük	Muu	Kokku	Korporatiivne	Jaemüük	Muu	Kokku
Kaardid	5 026	27 405	9	32 440	6 724	32 092	655	39 471
Krediititooted	4 588	947	-113	5 422	5 851	1 371	936	8 158
Arvelduspaketid	234	13 944	3	14 181	290	11 066	3	11 359
Kontod, hoiused ja sularahahaldus	7 437	8 267	581	16 285	8 695	9 442	920	19 057
Kindlustustasu	1 154	2 870	169	4 193	1 466	1 272	835	3 573
Investeeringud	1 054	1 859	980	3 893	1 053	1 536	431	3 020
Muu neto komisjoni- ja teenustasutulu	498	716	202	1 416	627	1 539	720	2 886
Pensionid	48	9 708	0	9 756	8	9 948	0	9 956
Kaubandus	8 036	146	105	8 287	8 192	137	18	8 347
Kokku komisjoni- ja teenustasutulu	28 075	65 862	1 936	95 873	32 906	68 403	4 518	105 827

Tulude geograafiline jaotus (tulude genereerimise riigi järgi)

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Eesti	15 269	18 104
Läti	28 931	32 128
Leedu	51 673	55 595
Kokku komisjoni- ja teenustasutulu	95 873	105 827

8. PALGAD JA MUU TÖÖJÕUKULU

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Palgakulud	-80 398	-88 434
Sotsiaalmaksukulud	-13 974	-14 588
Kaudsed personalikulud (värbamine, koolitus)	-5 502	-7 954
Sissemakse pensionifondidesse	-326	-320
Kokku	-100 200	-111 296

Sotsiaalmaksu alla kuuluvad ka sissemaksed riiklikesse pensionifondidesse. Kontsernil ei ole õiguslikku ega faktilist kohustust teha lisaks sotsiaalmaksule pensioni- või muid sarnaseid makseid.

9. MUUD ÜLDHALDUSKULUD

Tuhandetes eurodes	2020	2019
IT-kulud	-106 421	-93 669
Konsultatsiooniteenused	-19 894	-24 739
Reklaami- ja turunduskulud	-3 049	-4 263
Kinnisvaraga seotud kulud	-5 167	-9 194
Maksud ja liikmetasud	-8 051	-14 135
Reisikulud	-526	-1 708
Muud kulud*	-19 990	-17 641
Kokku	-163 098	-165 349

*Muud kulud sisaldavad peamiselt kulusid, mis on seotud võlgade sissenõudeteenuste, infoteenuste, postiteenuste, transpordi ja muude teenustega.

Madalamad muud üldhalduskulud on peamiselt seotud madalamate kinnisvara-, reisi-, turundus- ja muude kuludega. Seda langust tasakaalustas oluliselt erakorraliste kulude suurenemine, mis on osa IT ja konsultatsioonikuludest. Erakorralised kulud kokku olid 2020. aastal 102 558 tuhat eurot, 2019. aastal 91 814 tuhat eurot. Suurema osa erakorralistest kuludest moodustasid IT-kulud. Erakorralistest kogukuludest oli muude üldhalduskulude all kajastatud osa 2020. aastal 89 559 tuhat eurot ja 2019. aastal 76 700 tuhat eurot.

10. MUUD TEGEVUSTULUD

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Kasum/kahjum põhivara müügist	1 436	624
Kasum/kahjum kinnisvarainvesteeringu müügist	54	959
Tulud kinnisvarainvesteeringu rendist	-9	292
Kasum tütarettevõtete ja sidusettevõtete müügist *	-500	8 962
Eelmise perioodi kulude sissenõudmine	290	1 026
Dividenditulu	64	90
Muud tegevustulud **	5 071	5 886
Kokku	6 406	17 839

* 1. veebruaril 2019 müüs Luminor oma tütarettevõtte, kinnisvarafirma Luminor büstas UAB (Leedu) Resolution Holding'ile. 3. juulil 2019 müüs Luminor oma tütarettevõtte, kinnisvaraga tegeleva valdusettevõtte SIA Skanstes 12 (Läti) investeerimisfirmale Colonna.

** Muud äritulud sisaldavad liisingu tagasiostetud varade müüki

11. SULARAHHA JA NÕUDED KESKPANGALE

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Sularaha	123 809	140 518
Pangakontod keskpankades	4 802 711	2 783 501
Kokku	4 926 520	2 924 019
sh kohustusliku reservi nõue	112 254	112 800

12. NÕUDED TEISTELE KREDIIDIASUTUSTELE

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Nõudmiseni hoiused	70 556	137 466
Laenud	39	58
Rahaline tagatis*	32 980	4 130
Kokku	103 575	141 654
Allahindlused	-16	-9
Kokku	103 559	141 645

* Teistes krediitiasutustes hoitavate rahaliste tagatiste eesmärk on katta Luminori tuletisinstrumentide portfelli negatiivset väärtust. Rahaliste tagatiste tasaarveldamine tuletisinstrumentidelt saadavate rahavoogudega ei ole vastavalt Eesti seadusandlusele lubatud. Tasaarveldamisele kuuluvad tuletisinstrumentid, täitmisele pööratavad põhitasarvelduskokkulepped ja muud sarnased kokkulepped on toodud Lisas 30.

13. TULETISINSTRUMENDID

Pank sõlmib tuletisinstrumentide kokkuleppeid äriklientide ja pankadega. Need hõlmavad peamiselt intressimäära vahetuslepinguid, intressivahemikke ja -ülempiire.

Tuhandetes eurodes	Nominaalväärtused	Õiglaselised väärtused	
		Varad	Kohustised
31. detsember 2020			
Kauplemiseks hoitavad tuletisinstrumentid			
Intressimääraga seotud lepingud	2 879 408	13 083	11 451
Valuutaga seotud lepingud	1 147 140	28 787	37 668
Kaubaga seotud lepingud	12 838	1 537	1 464
Kokku	4 039 386	43 407	50 583
31. detsember 2019			
Kauplemiseks hoitavad tuletisinstrumentid			
Intressimääraga seotud lepingud	2 958 510	11 599	11 254
Valuutaga seotud lepingud	1 419 244	47 128	46 740
Kaubaga seotud lepingud	18 726	490	310
Kokku	4 396 480	59 217	58 304

RISKIMAANDAMISTEGEVUSED

Õiglase väärtuse riskimaandamine

Kontsernil oli 31. detsembri 2020. aasta seisuga kaks intressimäära vahetuslepingut, mis olid seotud emiteeritud kõrgema nõudeõigusega võlakirjadega:

- 300 miljonit eurot, mille alusel saab kontsern 1.375%-list fikseeritud intressi ja mille tinglikult väärtuselt maksab ujuvat intressi 3-kuu EURIBOR + 1.732%. Nimetatud intressimäära vahetuslepingu tehingu kuupäev on 11. juuni 2019, jõustumiskuupäev 21. juuni 2019 ja lõpptähtaeg 21. oktoober 2022;
- 300 miljonit eurot, mille alusel saab kontsern 0.792%-list fikseeritud intressi ja mille tinglikult väärtuselt maksab ujuvat intressi 6-kuu EURIBOR + 1.2888%. Nimetatud intressimäära vahetuslepingu tehingu kuupäev on 25. november 2020, jõustumiskuupäev 3. detsember 2020 ja lõpptähtaeg 3. detsember 2023.

Seisuga 31. detsember 2020 oli kontsernil üks intressimäära vahetusleping, mis oli seotud emiteeritud pandikirjaga:

- 500 miljonit eurot, mille alusel saab kontsern 0.01%-list fikseeritud intressi ja mille tinglikult väärtuselt maksab ujuvat intressi 6 kuu EURIBOR + 0.289%. Nimetatud intressimäära vahetuslepingu tehingu kuupäev on 4. märts 2020, jõustumiskuupäev 11. märts 2020 ja lõpptähtaeg 11. märts 2025.

Kaks varasemat intressimäära vahetuslepingut – 150 miljonit eurot ja 200 miljonit eurot – lõpetati 2020. aasta detsembris seoses kõrgema nõudeõigusega võlakirjade tagasiostmisega.

Maandatud kirje ja maandamisinstrumentide vahel on majanduslik suhe, kuna intressimäära vahetuslepingute tingimused vastavad fikseeritud intressimääraga laenu tingimustele (st eeldatav väärtus, tähtaeg, makse ja korrigeerimise kuupäevad). Kontsern on kehtestanud maandamissuhete jaoks maandamissuhtarvu 1 : 1, kuna intressimäära vahetuslepingute alusrisk on maandatud riskikomponendiga identne. Maandamise efektiivsuse kontrollimiseks kasutab kontsern hüpoteetilise tuletisinstrumenti meetodit ja võrdleb riskimaandamisinstrumenti õiglases väärtuses toimunud muutusi maandatava objekti õiglases väärtuses toimunud muutustega, mis tulenevad maandatavast riskist.

Maandamise ebaefektiivsus võib teoreetiliselt tuleneda järgmisest:

- maandatava riskiga objekti ja riskimaandamisinstrumenti allahindluseks kohaldatav erinev intressimäära kõver;
- erinevused maandatava riskiga objekti ja riskimaandamisinstrumenti rahavoogude ajastamises, sealhulgas erinev päevade arvestus;
- vastaspoolte krediidirisk mõjutab erinevalt liikumisi riskimaandamisinstrumenti ja maandatava riskiga objekti õiglases väärtuses.

31. detsember 2020	Nominaalväärtus tuhandetes eurodes	Bilansiline väärtus tuhandetes eurodes	Finantsseisundi aruande kirje
Intressimäära vahetusleping	1 100 000	5 264	Varad: Tuletisinstrumentid *

31. detsember 2019	Nominaalväärtus tuhandetes eurodes	Bilansiline väärtus tuhandetes eurodes	Finantsseisundi aruande kirje
Intressimäära vahetusleping	650 000	1 898	Varad: Tuletisinstrumentid *

*Ebaefektiivsus oli selgelt ebaoluline.

14. LAENUD KLIENTIDELE

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Finantsasutused	132 524	29 378
Avalik sektor	138 599	174 732
Äriklendid	3 846 885	4 523 201
-Laenud	2 823 103	3 156 365
-Liising	842 898	1 088 325
-Faktooring	180 884	278 511
Erakliendid	5 449 706	5 680 911
-Hüpoteeklaenud	4 614 261	4 689 319
-Liising	454 272	533 611
-Tarbimis- ja kaardilaenud	106 307	132 862
-Muud laenud	274 866	325 119
Laenude allahindlused	-136 879	-185 675
Kokku laenud klientidele	9 430 835	10 222 547
Eestis, Lätis ja Leedus registreeritud laenud klientidele	9 188 313	9 957 570
EL-is (v.a Eestis, Lätis ja Leedus) registreeritud laenud klientidele	175 644	200 921
Muudes riikides registreeritud laenud klientidele	66 878	64 056
Kokku laenud klientidele	9 430 835	10 222 547

Krediidikahjumite katteks tehtud allahindlustes toimunud muutuste kokkuvõte ja klientidele antud laenude brutojääkmaksumus on toodud Lisas 5.

Kapitalirendi bruto - ja netoinvesteeringud

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Brutoinvesteering	1 381 551	1 742 505
Kuni 1 aasta	507 143	577 459
2 aastat	391 433	489 593
3 aastat	272 762	348 935
4 aastat	128 970	225 889
5 aastat	70 635	80 959
Üle 5 aasta	10 608	19 670
Tulevane kapitalitulu kapitalirendilt	-59 999	-73 548
Kuni 1 aasta	-21 974	-23 565
2 aastat	-19 667	-24 913
3 aastat	-11 016	-14 658
4 aastat	-5 057	-7 188
5 aastat	-1 948	-2 366
Üle 5 aasta	-337	-858
Kapitalirendi netoinvesteering	1 321 553	1 668 957
Kuni 1 aasta	485 170	553 894
2 aastat	371 766	464 680
3 aastat	261 746	334 277
4 aastat	123 913	218 701
5 aastat	68 687	78 593
Üle 5 aasta	10 271	18 812

Vastaspoolel jagatakse vastavalt finantsaruandluse (FINREP) põhimõtetele. Riskipositsioonide kogumaht on jäänud muutumatuks.

15. FINANTSVARAD ÕIGLASES VÄÄRTUSES LÄBI KASUMIARUANDE

Tuhandetes eurodes	Õiglane väärtus 31. detsember 2020 seisuga	Õiglane väärtus 31. detsember 2019 seisuga
Võlakirjad		
Keskvalitsused	251 143	195 989
Finantsinstitutsioonid	24 085	15 023
Muud finantsettevõtted	6 239	12 851
Kokku võlakirjad	281 467	223 863
Hallatavate pensionifondide osakud	2 682	4 033
Kokku finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	284 149	227 896

Likviidsuse tagamiseks hoitavad võlakirjad määratleti õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavasse kategooriasse (õiglase väärtuse valikuvõimalus) arvestusliku mittevastavuse tõttu (saldo seisuga 31. detsember 2020: 275 228 tuhat eurot ja seisuga 31. detsember 2019: 211 012 tuhat eurot). Kontsern ostab tuletisinstrumente (intressimäära vahetuslepingud), et maandada säästlikult võlakirjade õiglase väärtuse riski. Kauplemissportfell sisaldab tuletisinstrumente, mille õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes, et vältida või oluliselt vähendada arvestuslikku mittevastavust. Võlakirjad määratletakse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavateks.

Õiglases väärtuses läbi kasumiaruande määratletud võlakirjade krediidiriski positsioon oli 2020. aastal 3 525 tuhat eurot (2019: 271 tuhat eurot), mis oli seotud krediidiriski muutustega ja see määrati meetodi abil, mis on sarnane eeldatavate krediidikahjumite mõõtmiseks kasutatavale meetodile. Kumulatiivsetest muutustest tulenev krediidirisk on nullilähedane.

16. MUUD VARAD

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Maksud		
Tagasinõutav käibemaks	589	2 127
Muud maksud	137	377
	726	2 504
Viitlaekumised ja edasilükkunud kulud		
Nõuded ja viitlaekumised	22 244	10 955
Ettemakstud kulud	10 620	17 415
	32 864	28 370
Muud varad		
Ülevõetud varad*	1 647	2 845
Muud**	6 338	10 508
	7 985	13 353
Muud finantsvarad		
Maksud teel	11 999	29 113
	11 999	29 113
Kokku muud varad	53 574	73 340

* Liisingulepingute lõpetamise tõttu konfiskeeritud varad realiseeritakse koostööpartnerite kaudu.

** Muud sisaldab tegevuses kasutatavaid varasid.

17. INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÕTETESSE JA TÜTARETTEVÕTETESSE

17.1 INVESTEERINGUD SIDUSETTEVÕTETESSE

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Jääkmaksumus aasta alguses	5 639	6 256
Aruandeperioodi kasumiosa	972	1 066
Dividendid	-732	-1 663
Võimalik ettevõtte tulumaks tulevastelt dividendidelt (eelmised perioodid)	-580	0
Väärtuse langus	-7	-20
Jääkmaksumus aasta lõpus	5 292	5 639

2020	Riik	Omakapital	Aruandeperioodi kasum (kahjum)*	% aktsiakapitalist	Arvestuslik väärtus
UAB ALD Automotive	LT	7 288	505	25	1 822
ALD Automotive Eesti AS	EE	6 600	400	25	1 409
SIA ALD Automotive	LV	9 743	460	25	1 996
SIA Kreditiinformācijas Birojs	LV	278	2	22,6	65
Kokku					5 292

* Luminori osa sidusettevõtte kasumist.

2019	Riik	Omakapital	Aruandeperioodi kasum (kahjum)*	% aktsiakapitalist	Arvestuslik väärtus
UAB ALD Automotive	LT	9 320	415	25	1 766
ALD Automotive Eesti AS	EE	6 085	292	25	1 639
SIA ALD Automotive	LV	8 875	360	25	2 164
SIA Krediidinformācijas Birojs	LV	268	-33	22,6	70
Kokku					5 639

* Luminori osa sidusettevõtte kasumist.

17.2 INVESTEERINGUD TÜTARETTEVÕTETESSE

Tuhandetes eurodes	Riik	Osalus 31. detsember 2020 seisuga	Osalus 31. detsember 2019 seisuga
Luminor Liising AS	Eesti	100%	100%
Luminor Pensions Estonia AS	Eesti	100%	100%
Promano Est OÜ	Eesti	100%	100%
Luminor Asset Management IPAS	Läti	100%	100%
Luminor Finance SIA	Läti	100%	100%
Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS	Läti	100%	100%
Luminor Lizings SIA	Läti	100%	100%
Luminor Lizings Latvija SIA	Läti	100%	100%
Promano Lat SIA	Läti	100%	100%
Realm SIA	Läti	100%	100%
Salvus SIA	Läti	100%	100%
Salvus 2 SIA	Läti	100%	100%
Salvus 3 SIA	Läti	100%	100%
Salvus 4 SIA	Läti	100%	100%
Salvus 6 SIA	Läti	100%	100%
Trioleta SIA*	Läti	100%	100%
Baltic Īpašums SIA**	Läti	100%	100%
Luminor Investiciju Valdymas UAB	Leedu	100%	100%
Luminor Lizingas UAB	Leedu	100%	100%
Gēlužės projektai UAB***	Leedu	0%	100%
Industrius UAB	Leedu	100%	100%
Intractus UAB	Leedu	100%	100%
Promano Lit UAB	Leedu	100%	100%
Recurso UAB	Leedu	100%	100%

* SIA "Trioleta" (likvideerimisel) aktsiakapitalist kuulub Luminor Bank AS-ile 99.92826%, SIA "Realm"-ile (likvideerimisel) kuulub 0.07174 %.

** 100% Baltik Īpašums SIA-st (likvideerimisel) kuulub SIA "Realm"-ile (likvideerimisel).

*** Gēlužės projektai UAB likvideeriti 25. augustil 2020

18. IMMATERIAALNE PÕHIVARA

Tuhandetes eurodes	Firmaväärtus	Muu immateriaalne põhivara	Kokku
Soetusmaksumus 31. detsember 2018 seisuga	351	29 330	29 681
Lisandumised	0	3 666	3 666
Mahakandmised	0	-798	-798
Soetusmaksumus 31. detsember 2019 seisuga	351	32 198	32 549
Lisandumised	0	1 668	1 668
Mahakandmised	0	-1 040	-1 040
Soetusmaksumus 31. detsember 2020 seisuga	351	32 826	33 177
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus 31. detsember 2018 seisuga	0	-22 267	-22 267
Amortisatsioon	0	-2 159	-2 159
Mahakandmised	0	76	76
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus 31. detsember 2019 seisuga	0	-24 350	-24 350
Amortisatsioon	0	-2 211	-2 211
Mahakandmised	0	556	556
Väärtuse langus aasta jooksul*	0	-505	-505
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus 31. detsember 2020 seisuga	0	-26 510	-26 510
Jääkväärtus 31. detsember 2019 seisuga	351	7 848	8 199
Jääkväärtus 31. detsember 2020 seisuga	351	6 316	6 667

*Varade väärtuse langus seoses Eesti Kogumispensionide seaduse muudatusega

19. MATERIAALNE PÕHIVARA JA KASUTUSÕIGUSE VARA

Tuhandetes eurodes	Kinnisvara	Seadmed	Kasutusõiguse vara		Kokku kasutusõiguse vara	KOKKU
			Kinnisvara	Muud varad		
Soetusmaksumus 31. detsember 2018 seisuga	13 981	36 082	0	0	0	50 063
Muutused seoses IFRS 16 rakendamisega 1. jaanuaril 2019	0	0	30 529	164	30 693	30 693
Soetusmaksumus 1. jaanuar 2019 seisuga	13 981	36 082	30 529	164	30 693	80 756
Lisandumised	297	5 412	31 390	1	31 391	37 100
Mahakandmised	-10 094	-11 764	-1 968	-63	-2 031	-23 889
Soetusmaksumus 31. detsember 2019 seisuga	4 184	29 730	59 951	102	60 053	93 967
Lisandumised	888	3 326	924	0	924	5 138
Mahakandmised	-4 478	-4 814	-2 659	-75	-2 734	-12 026
Soetusmaksumus 31. detsember 2020 seisuga	594	28 242	58 216	27	58 243	87 079
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus 31. detsember 2018 seisuga	-7 418	-26 262	0	0	0	-33 680
Kulum	-642	-4 332	-5 989	-50	-6 039	-11 013
Mahakandmised	6 834	10 996	368	0	368	18 198
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus 31. detsember 2019 seisuga	-1 226	-19 598	-5 621	-50	-5 671	-26 495
Kulum	-48	-3 821	-6 010	-6	-6 016	-9 885
Mahakandmised	1 547	4 314	58	29	87	5 948
Akumuleeritud kulum ja väärtuse langus 31. detsember 2020 seisuga	273	-19 105	-11 573	-27	-11 600	-30 432
Jääkväärtus 31. detsember 2019 seisuga	2 958	10 132	54 330	52	54 382	67 472
Jääkväärtus 31. detsember 2020 seisuga	867	9 137	46 643	0	46 643	56 647

Alljärgnevas tabelis on toodud rendikohustiste jääkmaksumused ja liikumised aruandeperioodi jooksul:

Tuhandetes eurodes	2020
31. detsember 2019 seisuga	57 051
Rentide modifitseerimised	-197
Intress	-1 020
Tagasimaksed	-6 162
31. detsember 2020 seisuga	49 672

Tuhandetes eurodes	2019
1. jaanuar 2019 seisuga	33 207
Lisandumised	31 037
Intress	-1 228
Tagasimaksed	-5 965
31. detsember 2019 seisuga	57 051

Rendikohustiste analüüs järelejäänud tähtaja järgi on esitatud lisa 5 jaotises Likviidsusrisk.

Lühiajalised rendilepingud, väheväärtuslikud rendilepingud, muutuvad rendimaksed ja allrenditulu on ebaolulised ning neid ei avalikustata.

20. KINNISVARAINVESTEERINGUD

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Jääkmaksumus aasta algul	2 427	23 970
Soetused	0	105
Ümberklassifitseerimine müügiotel varaks	0	0
Tulu õiglase väärtuse korrigeerimistest	-140	-1 653
Võõrandamine (müük)	-1 662	-19 995
Jääkmaksumus perioodi lõpul	625	2 427

21. KREDIIDIASUTUSTE LAENUD JA HOIUSED

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Tähtajalised hoiused*	29 974	951 612
Nõudmiseni hoiused	17 337	29 080
Kokku	47 311	980 692

*2020. aasta mai lõpu seisuga maksis Luminor tagasi endistelt emattevõtjatelt võlakrediidilepingu kohaselt saadud rahastuse, positsioon seisuga 31. detsember 2020 puudus.

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Võlgnevused Eestis, Lätis ja Leedus registreeritud krediitiasutustele	42 267	68 467
Võlgnevused EL-is (v.a. Eesti, Läti ja Leedu) registreeritud krediitiasutustele	4 985	458 953
Võlgnevused muudes riikides registreeritud krediitiasutustele	59	453 272
Kokku	47 311	980 692

Tuhandetes eurodes	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
	12 kuu jooksul	1-5 aastat	Kokku			
Seisuga 31. detsember 2020						
Seotud osapooled	3 112	0	3 112	0-(+0,01%)	EUR	2021
Kesk pangad	0	30 000	30 000	<0%	EUR	2023
Muud krediitiasutused	14 217	0	14 217	0-(+0,01%)	EUR	2021
Kogunenud intress	-18	0	-18			
	17 311	30 000	47 311			
Seisuga 31. detsember 2019						
Seotud osapooled	910 398	0	910 398	0-(+1,5%)	EUR	2020
Kesk pangad	45 000	0	45 000	<0%	EUR	2020
Muud krediitiasutused	23 975	0	23 975	-1%-(+2%)	EUR	2020
Kogunenud intress	1 319	0	1 319			
	980 692	0	980 692			

22. KLIENTIDE HOIUSED

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Tähtajalised hoiused	1 087 023	2 161 033
Nõudmiseni hoiused	10 734 669	8 074 410
	11 821 692	10 235 443
Võlgnevused klientidele kliendiliikide lõikes		
Võlgnevused juriidilistele isikutele	4 617 922	4 578 084
Võlgnevused avalikule sektorile	2 694 406	1 623 323
Võlgnevused eraisikutele	4 509 364	4 034 036
	11 821 692	10 235 443
Võlgnevused Eestis, Lätis ja Leedus registreeritud klientidele	11 614 181	9 825 534
Võlgnevused EL-is (v.a. Eesti, Läti ja Leedu) registreeritud klientidele	110 538	326 379
Võlgnevused muudes riikides registreeritud klientidele	96 973	83 530
	11 821 692	10 235 443

23. VÕLAKIRJADE EMITEERIMINE

LUMINO 1.5% 18/10/21

2018. aasta oktoobris emiteeris Luminor Bank AS esmakordselt väärtpabereid keskmise tähtajaga võlakirjaprogrammi (EMTN) raames. Pank emiteeris 350 000 000 euro väärtuses fikseeritud intressiga võlakirju, mille lõpptähtaeg on oktoobris 2021 ning mille aastane kupongi- ja intressimäär on 1.50 % aastas. Väärtpaberite emiteerimisega ei ole seotud eritingimusi. 23. novembril 2020 teatas Luminor kõikide 2021. aasta oktoobri lõpptähtajaga võlakirjade tagasiostmisest, mis järgneb pikema lõpptähtajaga uute võlakirjade edukale emiteerimisele. Selle tulemusena osteti tagasi võlakirju 250 705 000 euro väärtuses ja pank tühistas need. Tasumisele kuuluv summa oli 31. detsembri 2020.a. seisuga 99 925 000 eurot.

LUMINO 1.375% 21/10/22

2019. aasta juunis emiteeris Luminor Bank AS võlakirju keskmise tähtajaga võlakirjaprogrammi (EMTN) raames. Ettevõtte emiteeris 300 000 000 euro väärtuses fikseeritud intressiga võlakirju, mille lõpptähtaeg on oktoobris 2021 ning mille aastane kupongi- ja intressimäär on 1.375 %. Väärtpaberite emiteerimisega ei ole seotud eritingimusi.

LUMINO 0.01% 11/03/2025

2020. aasta märtsis emiteeris Luminor Bank AS esmakordselt pandikirju Luminori keskmise tähtajaga võlakirjaprogrammi (EMTN) ja pandikirjade programmi raames. Pank emiteeris 500 000 000 euro väärtuses fikseeritud intressiga võlakirju lõpptähtajaga märts 2025 ning mille aastane kupongi- ja intressimäär on 0.01%.

LUMINO 0.792% 12/03/24

2020. aasta detsembris emiteeris Luminor Bank AS võlakirju keskmise tähtajaga võlakirjaprogrammi (EMTN) raames. Pank emiteeris 300 000 000 euro väärtuses fikseeritud intressiga võlakirju, mille lõpptähtaeg on detsembris 2024 ning mille aastane kupongi- ja intressimäär on 0.792%. Võlakirjad on tagasiostetavad ja võimaldavad emiteerijal need detsembris 2023 nimiväärtuses tagasi osta. Selle kuupäeva järgselt muutub fikseeritud intressimääraga kupong muutuva intressimääraga kupongiks ja on võrdne 3-kuu EURIBORi + 1.2888%-ga, mis määratakse uuesti kord kvartalis. Väärtpaberite emiteerimisega ei ole seotud eritingimusi.

Võlakirjade bilansilise jääkmaksumuse muutused

Tuhandetes eurodes	Kokku
Bilansiline jääkmaksumus seisuga 31. detsember 2018	351 235
Uued emiteerimised	300 000
Kontsernisisesed tehingud	-1 000
Kogunenud intress	7 676
Makstud intress	-6 863
Tehingukulude amortisatsioon, allahindlused	-252
Tagasiost	0
Riskimaandamise efekt	920
Bilansiline jääkmaksumus seisuga 31. detsember 2019	651 716
Bilansiline jääkmaksumus seisuga 31. detsember 2019	651 716
Uued emiteerimised	800 000
Kontsernisisesed tehingud	-508
Preemia	4 750
Kogunenud intress	9 464
Makstud intress	-10 023
Tehingukulude amortisatsioon, allahindlused	-1 499
Tagasiost	-250 705
Riskimaandamise efekt	-1 963
Bilansiline jääkmaksumus seisuga 31. detsember 2020	1 201 232

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
LUMINO 1.5% 18/10/21		
Nimiväärtus *	99 295	350 000
Kontsernisesed tehingud	0	-1 000
Diskonto	-156	-1 269
Kogunenud intress	291	1 079
Riskimaandamisobjektist tulenev õiglase väärtuse muutus	714	2 982
Bilansiline jääkmaksumus	100 144	351 792
LUMINO 1.375% 21/10/22		
Nimiväärtus	300 000	300 000
Diskonto	-625	-982
Kogunenud intress	813	814
Riskimaandamisobjektist tulenev õiglase väärtuse muutus	1 357	92
Bilansiline jääkmaksumus	301 545	299 924
0.01% COVERED BONDS		
Nimiväärtus	500 000	0
Preemia	2 760	0
Kogunenud intress	41	0
Riskimaandamisobjektist tulenev õiglase väärtuse muutus	-776	0
Bilansiline jääkmaksumus	502 025	0
LUMINO 0.792% 12/03/24		
Nimiväärtus	300 000	0
Kontsernisesed tehingud	-1 508	0
Diskonto	-977	0
Kogunenud intress	188	0
Riskimaandamisobjektist tulenev õiglase väärtuse muutus	-185	0
Bilansiline jääkmaksumus	297 518	0
Kokku	1 201 232	651 716

*Nominaalväärtus perioodi alguses oli 300 000 tuhat eurot, 2020. aasta detsembris osteti võlakirju tagasi summas 250 705 tuhat eurot, tasumata nominaalväärtus oli 31. detsember 2020.a. seisuga 99 295 tuhat eurot.

24. TULUMAKS

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Aasta jooksev tulumaksukulu	-8 076	-7 287
Varasemate aastate jooksva tulumaksu korrigeerimine	-836	-99
Edasilükkunud tulumaks	6 468	2 078
Edasilükkunud tulumaksu tühistamine	-212	43
Aruandeaasta tulumaksukulu	-2 656	-5 265
Kasum enne maksustamist *	35 767	59 262
Kehtestatud maksu mõju emaettevõtte kasumile või kahjumile *	5 144	2 162
Välisriikide maksumäärade mõju	-8 285	-8 138
Tulumaks dividendidelt	436	481
Jooksva tulumaksu korrigeerimine	-501	2
Maha arvatavate kulude/mittemaksustatava tulu/ edasikantud maksustava kahjumi mõju	550	228
Aruandeaasta tulumaksukulu	-2 656	-5 265
Efektiivne maksumäär	7%	9%
Edasilükkunud tulumaksu vara finantsseisundi aruandes		
Algsaldo, edasilükkunud tulumaksu vara	3 031	908
Kajastatud läbi muu koondkasumiaruande	0	-933
Kajastatud läbi kasumiaruande	1 112	901
Edasikantud maksustatav kahjum	5 144	2 155
Muu	9	0
Lõppsaldo, edasilükkunud tulumaksu vara	9 353	3 031
Lõppsaldo, edasilükkunud tulumaksu kohustis	-57	0

*Eestis ja Lätis kuuluvad kasumi asemel maksustamisele netodividendid. Alates 2018. aasta teisest kvartalist on krediitiasutused kohustatud Eestis maksuma avansilist tulumaksu 14% kvartaalselt raamatupidamislikult kasumilt. Tasutud avansiline tulumaks ei ole tagasinõutav ja seega kajastatakse seda kui tulumaksukulu, kuid seda saab kasutada dividendidelt arvestatud tulumaksukohustise vähendamiseks. Leedus rakendatakse 2019 ja 2018. aastal maksustatavale kasumile 15%-list tulumaksu. Vastavalt detsembris 2019 tehtud seadusemuudatustele, on krediitiasutuste 2020. aasta kasumilt, mis on suurem kui 3 miljonit eurot, makstav tulumaksumäär Leedus 20%.

25. MUUD FINANTSKOHUSTISED

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Maksed teel	14 392	41 865
Muu	313	3 438
Kokku	14 705	45 303

26. MUUD KOHUSTISED

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Viitvõlad		
Viitvõlad	23 726	32 178
Muud viitvõlad töövõtjatele	10 945	12 628
	34 671	44 806
Muud kohustised		
Ettemaksed	2 403	1 627
Võlgnevused	19 818	16 831
Muud kohustised*	7 318	6 529
	29 539	24 987
Kokku muud kohustised	64 210	69 793

* Muud kohustused sisaldavad loovutamislepingute makseid ja käibemaksu.

27. ERALDISED

Muutused eraldistes olid järgmised:

Tuhandetes eurodes	Laenukohustused ja garantiid	Juriidilised vaidlused	Restruktureerimine	Muu	Kokku
31. detsember 2019 seisuga	3 401	93	550	204	4 248
Aasta jooksul tekkinud	10 427	333	34	75	10 869
Muud liikumised*	-7 195	-93	-560	1 991	-5 857
31. detsember 2020 seisuga	6 633	333	24	2 270	9 260

Laenukohustused ja garantiid:

Tuhandetes eurodes	1. faas	2. faas	3. faas	Kokku
31. detsember 2019 seisuga	1 552	365	1 484	3 401
Aasta jooksul tekkinud	10 427	0	0	10 427
Muud liikumised*	-8 383	2 102	-914	-7 195
31. detsember 2020 seisuga	3 596	2 467	570	6 633

* Muud liikumised sisaldavad laenukohustusi ja garantiisid, eeldatavate krediitkajumite mõõtmise mudeli eeldusi ja faaside muutuste tulemusi, kajastamise lõpetamist ja mahakandmisi.

Võrdlusperioodi muutused eraldistes olid järgmised:

Tuhandetes eurodes	Laenukohustused ja garantiid	Juriidilised vaidlused	Restruktureerimine	Muu	Kokku
31. detsember 2018 seisuga	4 561	93	1 116	144	5 914
Aasta jooksul tekkinud	895	0	4 562	240	5 697
Muud liikumised*	-2 055	0	-5 128	-180	-7 363
31. detsember 2019 seisuga	3 401	93	550	204	4 248

Laenukohustused ja garantiid:

Tuhandetes eurodes	1. faas	2. faas	3. faas	Kokku
31. detsember 2018 seisuga	1 459	2 800	302	4 561
Aasta jooksul tekkinud	895	0	0	895
Muud liikumised*	-802	-2 435	1 182	-2 055
31. detsember 2019 seisuga	1 552	365	1 484	3 401

* Muud liikumised sisaldavad laenukohustusi ja garantiisid, eeldatavate krediitkahjumite mõõtmise mudeli eeldusi ja faaside muutuste tulemusi, kajastamise lõpetamist ja mahakandmisi.

Laenukohustuste ja garantiide krediitkvaliteet:

31. detsember 2020

Tuhandetes eurodes	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
Madal risk	566 665	20 455	0	0	587 120
Mõõdukas risk	809 553	255 051	0	2	1 064 606
Kõrge risk	35 630	69 999	0	0	105 629
Maksejõuetus	0	0	22 301	0	22 301
Kokku bilansiväline summa	1 411 848	345 505	22 301	2	1 779 656
Miinus: eraldised	-3 596	-2 467	-570	0	-6 633
Neto	1 408 252	343 038	21 731	2	1 773 023

31. detsember 2019

Tuhandetes eurodes	1. faas	2. faas	3. faas	POCI	Kokku
Madal risk	475 984	8 107	0	0	484 091
Mõõdukas risk	959 975	70 089	0	14	1 030 078
Kõrge risk	17 635	21 093	0	0	38 728
Maksejõuetus	0	0	21 291	5	21 296
Kokku bilansiväline summa	1 453 594	99 289	21 291	19	1 574 193
Miinus: eraldised	-1 552	-365	-1 484	0	-3 401
Neto	1 452 042	98 924	19 807	19	1 570 792

28. EMITEERITUD KAPITAL

	2020	2019
Aktsiakapital (tuhandetes eurodes)	34 912	34 912
Aktsiate arv	3 491 223	3 491 223
Aktsia nimiväärtus (EUR)	10	10

29. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTISED NING LAENUKOHUSTUSED

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Panditud varad		
Laenud*	887 747	1 999 895
Kokku	887 747	1 999 895
Tingimuslikud kohustised		
Antud laenukohustused	1 199 076	973 491
Finantsgarantiid	433 502	502 330
Tegevusgarantiid	147 078	98 372
Kokku	1 779 656	1 574 193

* Seisuga 31. detsember 2020 sisaldab pandikirja katteks panditud laenude summat 548 541 tuhat eurot (2019: 0 tuhat eurot) ja endise emattevõtja rahastamise katteks panditud summat 292 826 tuhat eurot (2019: 1 928 900 tuhat eurot).

Maksuametil on õigus vaadata üle kontserni kuni viie aasta vanuseid maksudokumente peale nende deklareerimist ning vigade leidmisel kehtestada lisa maksud, intressid või trahvid. Maksuamet ei ole teostanud maksuauditit kontsernile perioodil 2018-2019. Kontserni juhtkonna hinnangul ei ole 2019 aastal selliseid juhtumeid, mille tulemusena maksuamet määraks olulisi lisa makse kontsernile.

Kontserni jaotamata kasum seisuga 31 detsember 2020 oli 215 110 tuhat eurot (31 detsember 2019: 183 916 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel rakendub tulumaksumäär 20/80, mis tasustatakse lisaks väljamakstavatele dividendidele. Seega, võttes arvesse regulatiivsed nõuded netovaradele ja kapitalile, on raporteerimise päeval võimalik aktsionäridele välja maksta dividendide summas 172 088 tuhat eurot ning sellest tulenev tulumaks oleks 43 022 tuhat eurot. Seisuga 31 detsember 2019, võttes arvesse regulatiivsed nõuded neto varadele ja kapitalile on võimalik raporteerimise päeval maksta välja aktsionäridele dividendide summas 147 133 tuhat eurot ning sellest tulenev tulumaks oleks 36 783 tuhat eurot. Palume võtta arvesse, et antud tulumaksu kalkulatsioon ei sisalda avansilist ettemaksu ja osalise maksuvabastuse alla kuuluvaid dividendide. Lisainformatsioon lisas 5.

30. FINANTSVARADE JA FINANTSKOHUSTISTE SALDEERIMINE

Saldeeritavad finantsinstrumendid, täitmisele pööratavad põhitasaarvelduskokkulepped ja muud sarnased kokkulepped on seisuga 31. detsember 2020 alljärgnevad:

Tuhandetes eurodes	Brutosummad enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Finantsseisundi aruandes saldeeritud brutosummad	Netosumma pärast saldeerimist finantsseisundi aruandes	Summad, mille suhtes kohaldatakse saldeerimist ja muid sarnaseid kokkuleppeid, mida ei ole finantsseisundi aruandes saldeeritud			Riskipositsiooni netosumma
				Finantsinstrumendid	Saadud sularahaga tagatis	Panditud sularahaga tagatis	
Varad							
Tuletisinstrumendid	43 407	0	43 407	0	3 900	0	39 507
Laenud klientidele	548 541	0	548 541	502 025	0	0	46 516
Kokku	591 948	0	591 948	502 025	3 900	0	86 023
Kohustised							
Tuletisinstrumendid	50 583	0	50 583	0	0	32 980	17 603
Väljastatud võlakirjad	502 025	0	502 025	502 025	0	0	0
Kokku	552 608	0	552 608	502 025	0	32 980	17 603

Saldeeritavad finantsinstrumendid, täitmisele pööratavad põhitasaarvelduskokkulepped ja muud sarnased kokkulepped on seisuga 31. detsember 2019 alljärgnevad:

Tuhandetes eurodes	Brutosummad enne saldeerimist finantsseisundi aruandes	Finantsseisundi aruandes saldeeritud brutosummad	Netosumma pärast saldeerimist finantsseisundi aruandes	Summad, mille suhtes kohaldatakse saldeerimist ja muid sarnaseid kokkuleppeid, mida ei ole finantsseisundi aruandes saldeeritud			Riski-positiooni netosumma
				Finantsinstrumendid	Saadud sularahatagatis	Panditud sularahatagatis	
Varad							
Tuletisinstrumendid	59 217	0	59 217	0	0	0	59 217
Kokku	59 217	0	59 217	0	0	0	59 217
Kohustised							
Tuletisinstrumendid	58 304	0	58 304	0	4 130	0	54 174
Kokku	58 304	0	58 304	0	4 130	0	54 174

31. FINANTSVARADE- JA KOHUSTISTE ÕIGLANE VÄÄRTUS

Suurema osa kontserni varade ja kohustiste bilansiline väärtus on ligilähedane nende õiglasele väärtusele. Kui finantsseisundi aruandes kajastatud finantsvarade ja -kohustiste õiglast väärtust ei ole võimalik aktiivsete turgude andmete põhjal tuletada, tehakse õiglane väärtus kindlaks mitmesuguste hindamistehnikate abil, kus kasutatakse erinevaid matemaatilisi mudeleid. Võimalusel põhinevad nende mudelite sisendid jälgitavatel turuandmetel, kuid nende puudumisel määratakse õiglane väärtus hinnanguliselt. Käesoleva raamatupidamise aastaaruande puhul mainitud meetodeid üldjuhul ei kasutatud, sest kontserni finantsseisundi aruandes selliseid finantsvarasid ega -kohustisi ei ole.

FINANTSINSTRUMENTIDE ÕIGLANE VÄÄRTUS KORRIGEERITUD SOETUSMAKSUMUSES

Tuhandetes eurodes	Bilansiline väärtus 31. detsember 2020	Õiglane väärtus 31. detsember 2020	Bilansiline väärtus 31. detsember 2019	Õiglane väärtus 31. detsember 2019
Varad				
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses				
Sularaha ja nõuded keskpangale	4 926 520	4 926 520	2 924 019	2 924 019
Nõuded teistele krediidiasutustele	103 559	103 559	141 645	141 645
Laenud klientidele	9 430 835	9 107 048	10 222 547	10 324 772
Muud finantsvarad	11 999	11 999	29 113	29 113
Kokku finantsvarad	14 472 913	14 149 126	13 317 324	13 419 549
Kohustised				
Finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses				
Krediidiasutuste laenud ja hoiused	47 311	47 311	980 692	980 692
Klientide hoiused	11 821 692	11 821 692	10 235 443	10 235 443
Väljastatud võlakirjad*	1 201 232	1 200 230	651 716	653 967
Muud finantskohustised	14 705	14 705	45 303	45 303
Kokku finantskohustised	13 084 940	13 083 938	11 913 154	11 915 405

* Millest pandikirjade õiglane väärtus oli 31. detsember 2020.a. seisuga 499 265 tuhat eurot.

Järgnevas tabelis on toodud ära panga finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtuse hindamise hierarhia. Finantsinstrumendid jagunevad 3 õiglase väärtuse taseme vahel:

- Tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele, mis on ettevõttele mõõtmise kuupäeval kättesaadavad. Kõige usaldusväärsem tõend õiglase väärtuse kohta on noteeritud hind aktiivsel turul, mida saab kasutada ilma seda korrigeerimata õiglase väärtuse mõõtmiseks selle kättesaadavuse korral.
- Tase 2 — hindamistehnikad, mis sisaldavad vara või kohustise jälgimiseks muid sisendid kui 1. taseme noteeritud hinnad, ja seda kas otseselt või kaudselt. Kui varal või kohustisel on kindel (lepinguline) tähtaeg, peab 2. taseme sisend olema jälgitav suurema osa selle vara või kohustise eluea jooksul.
- Tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul ei ole vara või kohustise sisendid jälgitavad. Mittejälgitavaid sisendeid kasutatakse õiglase väärtuse mõõtmiseks juhul, kui asjakohased jälgitavad sisendid ei ole kättesaadavad, võttes seega arvesse olukorrad, kus mõõtmiskuupäeval toimub vara või kohustise puhul vähene turutegevus või seda ei toimu üldse. Samas jääb õiglase väärtuse mõõtmise eesmärk samaks, s.t nt väljumishind mõõtmiskuupäeval sellise turuosalise seisukohast, kellele vara kuulub või kes on kohustise võlg. Seega kajastavad mittejälgitavad sisendid eeldusi, mida turuosalsed kasutaksid vara või kohustise hinna määramisel, sealhulgas eeldused riski kohta.

FINANTSINSTRUMENTIDE ÕIGLASE VÄÄRTUSE HIERARHIA

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse mõõtmine 31. detsembri 2020 seisuga oli järgmine:

Õiglase väärtuse mõõtmine Tuhandetes eurodes	Noteeritud hind aktiivsel turul (Tase 1)	Märkimisväärne jälgitav sisend (Tase 2)	Märkimisväärne mittejälgitav sisend (Tase 3)	Kokku
Varad				
Varad, mille õiglane väärtus on avalikustatud				
Sularaha	123 809	0	0	123 809
Nõuded keskpangale	0	4 802 711	0	4 802 711
Nõuded teistele krediitiasutustele	0	103 559	0	103 559
Laenud klientidele	0	0	9 107 048	9 107 048
Muud finantsvarad	0	0	10 226	10 226
Finantsvarad õiglasest väärtuses				
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad				
Võlakirjad	2 857	0	0	2 857
Finantsvarad õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande				
Omakapitaliinstrumendid	0	2 682	0	2 682
Võlakirjad				
Keskvalitsused	251 143	0	0	251 143
Finantsinstitutsioonid	24 085	0	0	24 085
Muud finantsasutused	0	0	6 239	6 239
Tuletisinstrumendid				
Tuletisinstrumendid	0	42 739	668	43 407
Finantsvarad õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumiaruande				
Omakapitaliinstrumendid	0	0	140	140
Kokku	401 894	4 951 691	9 124 321	14 477 906

Kohustised				
Kohustised, mille õiglane väärtus on avalikustatud				
Krediitiasutuste laenud ja hoiused	0	47 311	0	47 311
Klientide hoiused	0	10 734 669	1 087 023	11 821 692
Väljastatud võlakirjad *	499 265	700 965	0	1 200 230
Muud finantskohustised	0	0	14 705	14 705
Finantskohustised õiglases väärtuses				
Tuletisinstrumentid				
Tuletisinstrumentid	0	49 236	1 347	50 583
Kokku	499 265	11 532 181	1 103 075	13 134 521

* Millest pandikirjade õiglane väärtus oli 31. detsember 2020.a. seisuga 499 265 tuhat eurot.

Finantsinstrumentide õiglase väärtuse määrtamine 31. detsembri 2019 seisuga oli järgmine:

Õiglase väärtuse määrtamine Tuhandetes eurodes	Noteeritud hind aktiivsel turul (Tase 1)	Märkimisväärne jälgitav sisend (Tase 2)	Märkimisväärne mittejälgitav sisend (Tase 3)	Kokku
Varad				
Varad, mille õiglane väärtus on avalikustatud				
Sularaha	140 518	0	0	140 518
Nõuded keskpangale	0	2 783 501	0	2 783 501
Nõuded teistele krediitiasutustele	0	141 645	0	141 645
Laenud klientidele	0	0	10 324 772	10 324 772
Muud finantsvarad	0	0	29 113	29 113
Finantsvarad õiglases väärtuses				
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad				
Võlakirjad	3 021	0	0	3 021
Finantsvarad õiglases väärtuses läbi kasumiaruande				
Omakapitaliinstrumentid	0	4 033	0	4 033
Võlakirjad				
Keskvalitsused	195 989	0	0	195 989
Finantsinstitutsioonid	15 023	0	0	15 023
Muud finantsasutused	0	0	12 851	12 851
Tuletisinstrumentid				
Tuletisinstrumentid	0	58 087	1 130	59 217
Finantsvarad õiglases väärtuses läbi muu koondkasumiaruande				
Omakapitaliinstrumentid	0	0	140	140
Kokku	354 551	2 987 266	10 368 006	13 709 823

Kohustised				
Kohustised, mille õiglane väärtus on avalikustatud				
Krediidiasutuste laenud ja hoiused	0	980 692	0	980 692
Klientide hoiused	0	8 074 410	2 161 033	10 235 443
Väljastatud võlakirjad	0	653 967	0	653 967
Muud finantskohustised	0	0	45 303	45 303
Finantskohustised õiglases väärtuses				
Tuletisinstrumentid				
Tuletisinstrumentid	0	56 042	2 262	58 304
Kokku	0	9 765 111	2 208 598	11 973 709

Võlakirjainstrumentide muutus tasemel 3:

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Algsaldo	12 851	7 607
Lisandumised/mahakandmised	-7 204	0
Aruandeperioodi lõpus hoitavate varade realiseerimata kasumid/kahjumid	592	5 244
Lõppsaldo	6 239	12 851

Õiglase väärtuse hindamiseks kasutati järgmisi meetodeid ja eeldusi:

- Mittekaubeldavad finantsvarad, mida kajastatakse kohustuslikus korras õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (pensionifondid) - väärtuspäeva meetodit kasutatakse Luminor Pensions Estonia AS hallatavate pensionifondide osakute omandamisel ja neid kajastatakse algselt soetusmaksumuses, milleks on nende eest makstud tasu õiglane väärtus. Pensionifondi osakud hinnatakse ümber aruandekuupäeva tegeliku puhaväärtuse alusel;
- Sularaha ja nõuded keskpangale – bilansiline väärtus on sama, mis õiglane väärtus, sest varasid saab sama väärtusega realiseerida tavakorras;
- Nõuded teistele krediitiasutustele - õiglane väärtus võrdub bilansilise väärtusega, kuna varasid saab korrapärase tehingus realiseerida sama hinnaga. Teiste krediitiasutuste nõuded on nõudmiseni hoiused;
- Laenud klientidele – õiglast väärtust hinnatakse hinnanguliste tulevaste rahavoogude diskonteerimisega, kasutades laenuportfelli keskmist määra, mis arvutatakse Panga 2020. aasta neljanda kvartali uuel müügmarginaalil ja krediidiriski tegureid sisaldava laenuportfelli kogumahul. Kõigile laenuklassidele rakendatakse sama hindamistehnikat ja vastavalt sellele klassifitseeritakse kõik laenuklassid õiglase väärtuse tasemele 3. Seisuga 31. detsember 2019 hinnati õiglane väärtus diskonteerides hinnangulised tulevased rahavood Panga poolt kasutatava baaskõvera (6m Euribor kõver kui kõigi laenude keskmine), mida korrigeeriti krediidiriski teguritega;
- Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (võlaväärtpaberid) – Balti riikides emiteeritud siseriiklike võlainstrumentide puhul on esmatähtsaks kohalike (Balti) turutegijate noteeringud. Kohalikud turutegijad (tavaliselt pangad) avaldavad kauplempakkumised hindade, tootluse või samaväärsete arvudena. Kui kohapeal on rohkem, kui üks turutegija, kasutatakse pakkumishindade keskmist, võttes Bloombergilt saadud andmed. Kui võlainstrument emiteeritakse väljaspool Balti riike või kui kohalikelt turutegijalt ei ole konkreetse võlaemissiooni kohta saadaval hinnapakumisi või kohalike turutegijate hinnapakumised on selgelt valed või kunstlikud, tuletatakse konkreetsete võlakirjade hinnad likviidselt turult, kasutades selleks andmete allikaid nagu Bloomberg või muud sarnased;
- Intressikandvate finantsinstrumentide õiglast väärtust hinnatakse diskonteeritud rahavoogude põhjal, kasutades intressimäärasid sarnaste tingimuste ja riskiomadustega kirjetele. Kohustise õiglast väärtust mõõdetakse eeldustega, mida turuosalisel kasutaksid kohustise hindamisel, eeldades, et turuosalisel tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides;
- Finantsvarad õiglases väärtuses läbi muu koondkasumiaruande (aktsiad, võlakirjad):
 - Kohalike aktsiate eelisallikaks on kohalike (Balti) turutegijate noteeringud. Need on väärtvõlapaberid, mille jaoks eksisteerib käibe põhjal aktiivne turg, mis tähendab noteeringute kättesaadavust, millega turuosalisel kohalikul aktsiaturul tehinguid teevad. Välismaiste aktsiate noteeringud võetakse Bloombergilt, eelistades

esmaturgu, ja siis emitendi riiki, kui seal on aktiivne turg. Muul juhul kasutatakse hinnakujundusallikana suurima likviidsusega (käibega) turgu. Kui esmaste andmeallikate noteeringud on selgelt valed või kunstlikud, tuleb konkreetse aktsia hind tuletada likviidsetest turuandmetest, kasutades selliseid allikaid nagu Bloomberg või muu sarnane. Ülalkirjeldatud noteeringute õigsuse üle otsustab turu- ja likviidsusrisi juhtimise osakonna liige koos panga finantsturgude osakonna väärtipaberikauplejaga, kes vastutab aktsiatega kauplemise eest. Börsil noteerimata ettevõtete aktsiate puhul, mille jaoks aktiivset turgu ei eksisteeri, kasutatakse omakapitali hinnakujunduses olemasolevat usaldusväärsset avalikku teavet hiljutiste tehingute kohta. Omakapitali hinna määramiseks tuleb alternatiivina kasutada dividendide allahindluse mudelit. Omakapitali hinnakujunduses tuleb kasutada muul kättesaadavatel turuandmetel põhinevat ekspertarvamust, kui eelnevalt kirjeldatud meetodid pole võimalikud;

- Balti riikides emiteeritud võlainstrumentide puhul on prioriteediks kohalike (Balti) turutegijate noteeringud. Kohalikud turutegijad (tavaliselt pangad) avaldavad kauplemispakkumised hindade, tootluse või samaväärsete arvude kujul. Kui kohapeal on rohkem kui üks turutegija, kasutatakse pakkumise hindade keskmist, kasutades Bloombergi andmeid. Kui võlainstrument on emiteeritud väljaspool Balti riike või kui kohalike turutegijate konkreetset võlakirjaemissiooni kohta noteeringuid ei ole või kui kohalike turutegijate noteeringud on selgelt valed või kunstlikud, tuleb konkreetsete võlakirjade hinnad tuletada likviidselt turult andmeid kasutades selliseid allikaid nagu Bloomberg vms;
- Tuletisinstrumentid - väärtuse arvutamiseks kasutatakse finantsandmete müüjate, elektrooniliste kauplemisplatvormide või kolmandate osapoolte tehtud turuanalüüse. Tuletisinstrumentid on mittekompleksed tooted, mida hinnatakse üldtunnustatud mudelite järgi. Hindamissisendid tuletatakse turuandmetest;
- Krediidiasutuste laenud ja hoiused - laenude õiglane väärtus võrdub nende bilansilise väärtusega. Krediidiasutustelt saadud laenude hinnastamine toimub turutingimustel. Pankade kohustiste eeldatavad rahavood diskonteeritakse samade intressimääradeaga nagu laenud. Krediidiasutuste laenud on pikaajalised. Krediidiasutuste hoiused on nõudmiseni hoiused. Hoiuste õiglane väärtus ei erine nende bilansilisest väärtusest. Krediidiasutuste hoiuste hinnad kehtivad turutingimustel;
- Klientide hoiused - õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse nõudmiseni hoiuste bilansilist brutomaksumust ligikaudse väärtusena väga lühikeste tähtaegade tõttu.
- Väljastatud võlakirjad - Pandikirjadega kaubeldakse turul aktiivselt, kasutades Bloombergi pakutavat turu intressimäärade kõverat (swap-kõverat). Panga emiteeritud pandikirjade õiglane väärtus arvutatakse sarnaselt aktiivselt kaubeldavatele pandikirjadele, st kasutades olemasoleva võlakirja ja valitseva turu taseme hinnavahet. Panga emiteeritud võlaväärtipaberid võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, millest on lahutatud tehingukulud, ja seejärel kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses. Õiglane väärtus arvutatakse tulevaste rahavoogude diskonteerimisel teel, kasutades turu intressimäärade kõverat. Tagatud võlakirjad klassifitseeritakse 1. tasemele, kuna nendega kaubeldakse turul aktiivselt Bloombergi pakutava turu intressimäärade kõvera (swap-kõvera) abil.

32. SEOTUD OSAPOOLED

Seotud osapoolteks loetakse osapooli, kellest üks omab teise üle kontrolli või olulist mõju finants- ja äritegevust puudutavate otsuste tegemisel.

Seotud osapooled on aktsionärid, kellel on märkimisväärne mõju, kontroll või ühine kontroll, nõukogu ja juhatuse liikmed, juhtkonna võtmeisikud, nende lähisugulased ja enamusosalusega ettevõtted ning sidusettevõtted.

Luminor Bank AS-i emaettevõtja on Luminor Holding AS, mille üle on lõplik kontroll investeerimisfondil BCP VII, mida kontrollitakse Blackstone Group Inc. sidusettevõtja poolt. BCP VII loetakse Luminori lõplikuks emaettevõtjaks ja Luminor Bank AS-i üle kontrolli omavaks üksuseks. Teisi Luminor Holding AS aktsionäre - Nordea Bank Abp ja DNB BANK ASA - loetakse üksusteks, kellel on oluline mõju kontsernile. Lisateave on avaldatud lisas 1. Ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tehakse seotud osapooltega mitmeid pangatehinguid. Need hõlmavad näiteks laenude andmist, hoiustamist, välisvaluutatehinguid ja finantsinstrumente. Kõik sellised tehingud on toimunud kommertstingimustel ja turuhindade alusel. 31. detsember 2020 ja 31. detsember 2019 seisuga pole ebatõeliselt laekuvaid seotud osapoolte nõudeid ega pole seotud osapoolte nõuetele tehtud allahindluseid.

Seotud osapooltega tehtud tehingute mahud ning tehingutega seotud tulud ja kulud on järgmised:

TEHINGUD SEOTUD OSAPUOLTEGA

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Intressitulu		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	38	1 469
Juhtkonna võtmeisikud	13	7
Intressikulu		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	-11 130	-7 885
Juhtkonna võtmeisikud	-2	-3
Neto komisjoni- ja teenustasutulu		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	-108	-21
Juhtkonna võtmeisikud	2	0
Netotulu tuletisinstrumentidelt		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	-26 783	4 267
Muud üldhalduskulud		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	-14 428	-8 851
Muud kulud		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	-1 360	833
Kokku	-53 758	-10 184

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Laenud teistele krediitiasutustele		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	55 899	77 572
Laenud klientidele		
Juhtkonna võtmeisikud	1 015	697
Tuletisinstrumentid		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	18 650	46 519
Muud varad		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	80	199
Kokku varad	75 644	124 987
Laenud krediitiasutustelt		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	3 112	912 807
Klientide hoiused		
Juhtkonna võtmeisikud	1 150	983
Tuletisinstrumentid		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	41 282	19 849
Muud kohustised		
Olulist kontrolli omavad ettevõtted	4 430	1 345
Kokku kohustised	49 974	934 984

Püsivate ja muutuvate töötasude maksed juhatusel aastal 2020 olid kokku 2 839 tuhat eurot (2019. aastal 2 581 tuhat eurot). Riskiga korrigeeritud tulemustel põhinev muutuvtasu rakendatakse vastavalt Luminori Tasu poliitikale. Teisi lühiajalisi ega pikaajalisi hüvesid ei maksta.

Juhatusel ja teiste juhtorganite liikmete suhtes kehtib töösuhte lõppemisel 6 kuni 12 kuu pikkune konkurentsikeelukohustus. Lisaks riskiga kohandatud muutuva tulemustasule ei maksta teisi lühi- ja pikaajalisi hüvitisi.

Seisuga 31. detsember 2020 moodustasid laenu ja ettemaksed sidusettevõtetele ALD Automotive (3 ettevõtet) 11 189 tuhat eurot (31. detsember 2019: 15 919 tuhat eurot), hoiused 777 tuhat eurot (31. detsember 2019: 985 tuhat eurot), intressitulu aastal 2020 27 tuhat eurot (2019. aastal: 31 tuhat eurot). Neto komisjoni- ja teenustasutulu oli 2020. aastal 3 tuhat eurot (2019. aastal 4 tuhat eurot).

33. KOHTUVAIDLUSED JA NÕUDED

Oma tavapärase äritegevuse käigus on kontsern olnud osaline mitmetes kohtumenetlustes eesmärgiga välja nõuda lepingupooltelt laekumata nõudeid ja säilitada tagatisi. Panga juhtkond on seisukohal, et 2020. aasta 31. detsembri seisuga pooleli olevate kohtumenetluste tulemusena ei kanna kontsern märkimisväärsed kahjusid.

34. SEGMENTIARUANDLUS

TEGEVUSSEGMENTIDE MAJANDUSTULEMUSTE MÕÕTMINE

Tegevussegmentide tulemuste hindamiseks kasutatavad mõõtmispõhimõtted ja jagunemine tegevussegmentide vahel põhineb kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale edastatud teabel kooskõlas standardiga IFRS 8. Pangas on kõrgeimaks äritegevust puudutavate otsuste langetajaks juhatus. Juhatus jälgib oma äriüksuste majandustulemusi eraldi, et langetada informeeritud otsuseid ressursside eraldamise ja tulemuslikkuse hindamise kohta. Tegevussegmentide tulemuslikkust hinnatakse nende maksueelse kasumi põhjal ja mõõdetakse samadel alustel nagu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Intressitulu kajastatakse netosummas pärast pangasiseste fondide siirehindade kehtestamist, sest juhtkond kasutab tulemuslikkuse mõõtmiseks peamiselt netointressitulu erinevate tootekategooriate lõikes. Segmenti komisjoni- ja teenustasutulusid kajastatakse samuti netosummas ja jaotatakse erinevate tootekategooriate vahel segmentiaruandluse eesmärgil.

Finantstulemused esitatakse kahe peamise tegevussegmenti kohta: korporatiivpangandus ja jaepangandus. Tegevussegmentide aruandlus toimub sarnaselt pangasisesele aruandlusele, mis esitatakse kõrgeimale äritegevust puudutavate otsuste langetajale. Korporatiivpanganduse segment teenindab ärikliente, kellel on personaalne kliendihaldur ning kõiki neid liisingukliente, kellel puudub suhe pangaga. Jaepanganduse segment teenindab ärikliente, kellel puudub personaalne kliendihaldur, erakliente ja valdusettevõtteid, mis on seotud varakate eraklientidega. Ülejäänud tegevussegmentide tulemused kajastatakse Muu segmenti all.

Segmenti tulemused koosnevad vastavate segmentide klientide tuludest ja kuludest (sealhulgas pangasiseste fondide siirdehinnad tegevussegmentide ja muu segmenti vahel) ning tuludest ja kuludest, mida ei jaotata klientide tasandil, vaid erinevate tegevussegmentide vahel kasutades kontsernisiseselt kokku lepitud jaotamismehhanisme. Vastavate segmentide all kajastatakse ainult neid varasid ja kohustisi, mis on seotud klientidega, kes kuuluvad sellesse tegevussegmenti ja kõrgeimat äritegevust puudutavate otsuste langetajat ei teavitata kõikidest ülejäänud bilansikirjetest tegevussegmentide all. Laenusid ja hoiuseid kajastatakse tegevussegmentide all brutosummas (ja kogunenud intressideta). Krediidikahjumite allahindlust (kahjumid/tühistamine) klientidele antud laenujälgitakse iga segmenti puhul kasumi või kahjumi all, samas kui varade all jälgib kõrgeim äritegevust puudutavate otsuste langetaja ainult klientidele antud laenu brutosummat ning laenu allahindlust ei jaotata tegevussegmentidele. Tulu geograafiline jaotus (tulude genereerimine riikide lõikes) on esitatud Lisades 6 ja 7.

Alates 2020. aasta esimesest kvartalist otsustati pangaüksustega mitteseotud liisingupositsioonidega kliendid viia üle muust segmentist korporatiivpanganduse segmenti alla ja eelmisi perioode korrigeeriti. Alates 2020. aasta neljandast kvartalist otsustati viia varahalduse segmenti kliendid üle jaepanganduse segmenti alla ja samuti korrigeeriti eelmisi perioode. Luminor hakkas alates 2020. aasta esimesest kvartalist kasutama tegevuspõhist kuluarvestust personalikulude, halduskulude ja amortisatsiooni jaotamiseks tegevussegmentidele ja sellega seoses jaotati kulud ka 2019. aasta arvnäitajate vahel. Asümmeetrilist krediidikahjumite allahindlust (kahjumid/tühistamine) kohaldati alates 2020. aasta teisest kvartalist klientidele antud laenu suhtes nagu on kirjeldatud eespool. Teavet laenu ja ettemaksete kohta seisuga 31. detsember 2019 muudeti vastavalt.

Tuhandetes eurodes	Korporatiivpangandus	Jaepangandus	Muu	Kokku
2020				
Kontsern				
Neto intressi- ja muu samalaadne tulu	123 195	114 150	-10 415	226 930
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	24 303	49 205	132	73 640
Kauplemistulu	7 986	6 070	13 682	27 738
Muud tulud	929	864	-1 737	56
Kokku tulud	156 413	170 289	1 662	328 364
Personalikulud, halduskulud ja amortisatsioon	-96 070	-173 736	-5 588	-275 394
Allahindlus krediitkahjumite katteks	-24 019	5 365	1 014	-17 640
Muu	68	55	314	437
Kasum enne maksustamist	36 392	1 973	-2 598	35 767
millest erakorralised kulutused	-38 058	-63 060	-1 440	-102 558

Tuhandetes eurodes	Korporatiivpangandus	Jaepangandus	Muu	Kokku
31. detsember 2020				
Kontsern				
Laenud ja nõuded *	4 307 801	5 251 793	31 885	9 591 479
Klientide hoiused	6 024 817	5 781 017	15 858	11 821 692

* Segmendiaruandluse summad ei sisalda allahindlusi ja kogunenud intresse

Tuhandetes eurodes	Korporatiivpangandus	Jaepangandus	Muu	Kokku
2019				
Kontsern				
Neto intressi- ja muu samalaadne tulu	136 231	115 301	2 620	254 152
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	29 380	46 628	1 378	77 386
Kauplemistulu	10 963	6 427	16 540	33 930
Muud tulud	1 787	1 037	5 030	7 854
Kokku tulud	178 361	169 393	25 568	373 322
Personalikulud, halduskulud ja amortisatsioon	-93 967	-184 715	-11 140	-289 822
Allahindlus krediitkahjumite katteks	-32 118	8 905	236	-22 977
Muu	0	0	-1 261	-1 261
Kasum enne maksustamist	52 276	-6 417	13 403	59 262
millest erakorralised kulutused	-33 629	-57 076	-1 108	-91 813

Tuhandetes eurodes	Korporatiivpangandus	Jaepangandus	Muu	Kokku
31. detsember 2019				
Kontsern				
Laenud ja nõuded *	4 925 549	5 483 370	17 253	10 426 172
Klientide hoiused	5 094 953	5 130 733	9 757	10 235 443

* Segmendiaruandluse summad ei sisalda allahindlusi ja kogunenud intresse

Alljärgnevas tabelis on toodud seos laenude ja nõuete kogusumma, mida kajastatakse aruantavate segmentide all ning kontserni konsolideeritud finantsseisundi aruandes toodud neto bilansilise väärtuse vahel:

Segmendiaruandluses kokku 31. detsember 2020	Kogunenud intress	Allahindlus	Esialgne väärtuse langus	Amortiseeritud tasu	Bilansiline väärtus 31. detsember 2020
9 591 479	20 477	-136 879	-18 618	-25 624	9 430 835

Segmendiaruandluses kokku 31. detsember 2019	Kogunenud intress	Allahindlus	Esialgne väärtuse langus	Amortiseeritud tasu	Bilansiline väärtus 31. detsember 2019
10 426 172	30 681	-185 675	-18 288	-30 343	10 222 547

35. SÜNDMUSED PÄRAST ARUANDLUSPERIOODI

1. jaanuaril sai Peter Bosekist Luminor Bank AS-i tegevjuht ja juhatuse esimees.

Marilin Pikaro teatas otsusest astuda tagasi Luminor Bank AS-i vastavuskontrolli divisjoni juhi ja juhatuse liikme kohalt alates 5. jaanuarist 2021. Õigusdivisjoni juht Mari Mõis määrati vastavuskontrolli juhiks 6. jaanuaril.

19. jaanuaril teatasid Luminor ja IBM uue viieaastase lepingu sõlmimisest. Lepingu kohaselt viib Luminor oma IT-taristu üle IBM Cloudi finantsteenustele mõeldud pilvelahendusse. IBM toetab Luminori digiülemineku kiirendamisel ning samuti turbe- ja õigusnõuete vastavusega soetud protsesside tõhustamisel. Lisaks lähevad lepingu alusel ligi 200 Luminori tehnoloogiadivisjoni töötajat üle IBM-i. Eeldame, et leping toob kaasa vastavate kulude vähenemise vähemalt viiendiku ulatuses.

Nõukogu andis toodete ja kliendipakkumiste divisjoni juhile alates 1. veebruarist kohustuse omada, juhtida, arendada ja koordineerida ESG teemat Luminoris.

2. veebruaril teatas Luminor, et omandas Danske panga korporatiivklintide portfelli väärtusega ligi 35 miljonit eurot. Portfell koosneb Danske panga äriklientidest Lätis ja hõlmab laenu-, liisingu ja garantiilepinguid. 15. veebruaril võttis Luminor Nordealt üle kahe Lätis asuva ärikliendi laenud, kokku summas ligikaudu 54 miljonit eurot.

16. veebruaril kinnitas Moody's Investor Service (Moody's) Luminori panga pikaajalistele võlakirjadele Baa2 reitingu ja muutis reitingu väljavaate positiivseks.

26. veebruaril määras Luminor panga finantsjuhiks ja juhatuse liikmeks Palle Nordahli, kes asub ametikohale alates 1. maist 2021.

Alates 1. märtsist saab Luminori tehingute töötlemise osakond olema osa tehnoloogiadivisjonist.

36. LUMINOR BANK AS-I ERALDISEISVAD KONSOLIDEERIMATA PÕHIARUANDED

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele ning nende näol ei ole tegemist Luminor Bank AS-i konsolideerimata finantsaruannetega standardi IAS 27 «Konsolideerimata finantsaruanded» mõistes.

36.1 LUMINOR BANK AS-I KASUMI- JA MUU KOONDKASUMIARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Intressitulu efektiivse intressimäära meetodil	247 695	266 592
Muu samalaadne tulu	3 441	5 479
Intressikulu ja samalaadne kulu	-46 677	-47 428
Neto intressi- ja muu samalaadne tulu	204 459	224 643
Komisjoni- ja teenustasutulu	82 603	90 719
Komisjoni- ja teenustasukulu	-21 563	-26 707
Neto komisjoni- ja teenustasutulu	61 040	64 012
Netotulu õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavatel finantsvaradel ja kohustistel	0	271
Netotulu õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande määratletud võlainstrumentidelt	8 304	5 315
Netotulu kauplemiseks hoitavatel finantsvaradel ja kohustistel	7 296	5 683
Netotulu tuletisinstrumentidest	-9 560	10 736
Netotulu valuutatehingutelt	21 628	11 351
Dividenditulu	47 749	6 404
Muud tegevustulud	6 786	15 690
Muud tegevuskulud	-6 350	-9 985
Muu tegevuskasum (neto)	75 853	45 465
Palgad ja muu tööjõukulu	-95 380	-103 961
Muud üldhalduskulud	-158 674	-158 687
Materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum ja väärtuse muutus	-11 507	-12 080
Kokku tegevuskulud	-265 561	-274 728
Allahindlus krediitkajumite katteks, välja arvatud bilansivälised kohustised	-10 865	-19 305
Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitkajumite katteks	-2 628	729
Muud põhitegevusega mitte seotud kulud	-200	-1 136
Kasum enne maksustamist	62 098	39 680
Tulumaksukulu	-1 826	-4 321
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	60 272	35 359
Kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumisse või kahjumisse		
Õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumiaruande kajastatud omakapitali instrumentide õiglase väärtuse muutus	4	-55
Kokku kirjed, mida ei klassifitseerita ümber kasumisse või kahjumisse	4	-55
Muu koondkasum	4	-55
Kokku koondkasum	60 276	35 304

36.2 LUMINOR BANK AS-I FINANTSSEISUNDI ARUANNE SEISUGA 31. DETSEMBER 2020

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Varad		
Sularaha ja nõuded keskpangale	4 926 520	2 924 019
Nõuded teistele krediitiasutustele	103 567	141 644
Laenud klientidele	9 305 347	9 997 431
Kauplemiseks hoitavad finantsvarad	2 857	3 021
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	281 467	223 863
Tuletisinstrumendid	43 407	59 217
Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande	140	140
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse	260 755	261 050
Immateriaalne põhivara	4 516	5 254
Materiaalne põhivara ja kasutusõiguse vara	54 790	66 169
Tulumaksu vara	458	0
Edasilükkunud tulumaksu vara	9 353	2 888
Muud varad	46 047	73 359
Müügiootel põhivarad ja müügigrupid	20	87
Kokku varad	15 039 244	13 758 142
Kohustised		
Krediitiasutuste laenud ja hoiused	47 311	980 692
Klientide hoiused	11 963 683	10 316 932
Väljastatud võlakirjad	1 201 232	651 716
Tuletisinstrumendid	50 583	58 304
Maksukohustised	192	1 545
Rendikohustised	49 672	55 963
Muud finantskohustised	13 080	42 481
Muud kohustised	58 682	60 306
Eraldised	9 013	4 669
Kokku kohustised	13 393 448	12 172 608
Omakapital		
Aktiivkapital	34 912	34 912
Ülekurss	1 412 243	1 412 243
Jaotamata kasum	195 671	137 181
Muud reservid	2 970	1 198
Kokku panga aktsionäridele kuuluv omakapital	1 645 796	1 585 534
Kokku kohustised ja omakapital	15 039 244	13 758 142

36.3 LUMINOR BANK AS-I OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Omistatav panga aktsionäridele

Tuhandetes eurodes	Aktsiakapital	Ülekurs	Muud reservid	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
Algsaldo seisuga 1. jaanuar 2019	34 912	1 628 274	4 177	98 898	1 766 261
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	0	35 359	35 359
Muu koondkasum	0	0	-55	0	-55
Kokku koondkasum	0	0	-55	35 359	35 304
Ümberklassifitseerimine koondkasumist jaotamata kasumisse	0	0	-3 194	3 194	0
Aktsiakapitali suurendamine **	216 031	-216 031	0	0	0
Aktsiakapitali vähendamine**	-216 031	0	0	0	-216 031
Ülekanne kohustuslikku reservi	0	0	274	-274	0
Muu	0	0	-4	4	0
Kokku omakapital seisuga 31. detsember 2019	34 912	1 412 243	1 198	137 181	1 585 534

Omakapital seisuga 31 detsember 2019	34 912	1 412 243	1 198	137 181	1 585 534
Aruandeperioodi kasum (-kahjum)	0	0	0	60 272	60 272
Muu koondkasum	0	0	4	0	4
Kokku koondkasum	0	0	4	60 272	60 276
Ülekanne kohustuslikku reservi	0	0	1 768	-1 768	0
Muu	0	0	0	-14	-14
Kokku omakapital seisuga 31. detsember 2020	34 912	1 412 243	2 970	195 671	1 645 796

* 28. mail 2019 otsustasid Luminori aktsionärid läbi viia fondi emissiooni, millele järgnes aktsiakapitali vähendamine. Fondi emissioon põhineb panga vahearuandel seisuga 2. jaanuar 2019 ja sellega konverteeriti osaliselt aktsiate ülekurs summas 216 031 tuhat eurot aktsiakapitaliks. Fondi emissiooni järgselt vähenes aktsiakapital sama summa võrra ja see maksti aktsionäridele välja 2019. aasta septembris.

Tuhandetes eurodes	31. detsember 2020	31. detsember 2019
Emaettevõtte eraldiseisev omakapital	1 645 796	1 585 534
Tütarettevõtete bilansiline väärtus emaettevõtte eraldiseisvas finantsseisundi aruandes (miinus)	-260 755	-260 980
Tütarettevõtete bilansiline väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	280 194	307 715
Kokku	1 665 235	1 632 269

36.4 LUMINOR BANK AS-I RAHAVOOGUDE ARUANNE 31. DETSEMBER 2020 LÕPPENUD MAJANDUSAASTA KOHTA

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Äritegevuse rahavood		
Kasum enne maksustamist	62 098	39 680
Kirjete korrigeerimine:		
-Allahindlus krediitkahjumite katteks, välja arvatud bilansivälised kohustised	10 865	19 305
-Allahindlus bilansiväliste kohustiste krediitkahjumite katteks	2 628	-729
-Dividenditulu	-47 749	-6 404
- Kasum/kahjum sidus – ja tütarettevõtete väärtuse langusest	295	3 201
- Kahjum/(kasum) välisvaluutakursi muutustest	-3 052	-428
- Kulum, amortisatsioon ja väärtuse langus	11 507	12 080
- Muud korrigeerimised	200	1 136
-Intressitulu	-251 136	-272 071
-Intressikulu	46 677	47 428
Rahavoog äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust	-167 667	-156 802
Varade ja kohustiste muutus		
Laenud klientidele kasv (-)/vähenemine (+)	688 351	1 311 725
Muude varade kasv (-)/vähenemine (+)	-42 329	-71 865
Klientide hoiuste kasv (+)/vähenemine (-)	715 003	-1 781 377
Kohustiste kasv (+)/vähenemine (-)	-47 480	40 180
Kokku varade ja kohustiste muutus	1 313 545	-501 337
Saadud intress	240 965	276 870
Makstud intress	-46 007	-45 150
Makstud tulumaks	-10 102	-6 861
Kokku rahavood äritegevusest	1 330 734	-433 280
Rahavood investeerimistegevusest		
Materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamine	-4 427	-5 690
Kinnisvarainvesteeringu soetamine	0	-105
Laekumised materiaalse ja immateriaalse põhivara võõrandamisest	3 545	4 637
Laekumised kinnisvarainvesteeringute võõrandamisest	1 492	0
Saadud dividendid	47 749	6 404
Kokku rahavood investeerimistegevusest	48 359	5 246
Finantseerimistegevused		
Väljastatud võlakirjad	802 750	298 809
Võlakirjade tagasiost	-254 912	0

Rendikohustiste põhiosa tagasimaksed	6 162	-5 834
Väljamakse aktsionärile	0	-216 031
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	554 000	76 944

Neto raha ja selle ekvivalentide muutus	1 933 093	-351 090
--	------------------	-----------------

Raha ja raha ekvivalendid aasta algul	2 948 677	3 299 339
Valuutakursside mõju rahale ja raha ekvivalentidele	3 052	428
Neto raha ja selle ekvivalentide muutus	1 933 093	-351 090
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	4 884 822	2 948 677

Raha ja selle ekvivalendid koosnevad:		
Sularaha	123 809	140 518
Nõuded keskpangale ilma kohustusliku reservita	4 690 457	2 670 701
Likviidsed hoiused teistes krediidasutustes tähtajaga kuni 3 kuud	70 556	137 458
Kokku	4 884 822	2 948 677

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Luminor Bank AS-i aktsionärile

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Meie arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Luminor Bank AS-i (*Pank*) ja selle tütarettevõtete (koos *Kontsern*) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2020 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Meie auditi arvamus on kooskõlas auditikomiteele 9. märtsil 2021 esitatud täiendava aruandega.

Mida me auditeerisime

Kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2020;
- konsolideeritud kasumi- ja muu koondkasumi aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

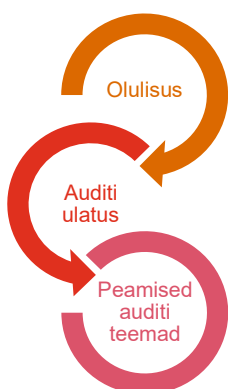
Oleme Pangast ja Kontsernist sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Oma parima teadmise ja veendumuse kohaselt kinnitame, et meie poolt Pangale ja selle emaettevõttele ja tütarettevõtetele osutatud auditivälised teenused on olnud kooskõlas Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja regulatsioonidega ning et me ei ole osutanud auditiväliseid teenuseid, mis on keelatud Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse §-i 59¹ poolt.

Meie poolt perioodi 1. jaanuar 2020 - 31. detsember 2020 jooksul Pangale ja selle emaettevõttele ja tütarettevõtetele osutatud auditivälised teenused on avalikustatud tegevusaruandes.

Ülevaade meie auditist

Kokkuvõte

Kontserni auditi olulisus on 6,9 miljonit eurot, mis on määratud kui 5% Kontserni konsolideeritud kasumist enne tulumaksu, mida on korrigeeritud oluliste ühekordsete kuludega.

PwC Eesti või teised PwC võrgustikku kuuluvad firmad, tuginedes meie poolt antud instruktsioonidele, viisid läbi täismahus auditi Kontserni üksuste osas, mis katsid enamuse konsolideeritud tuludest ja varadest. Ülejäänud kirjete osas viisime läbi valitud auditiprotseduurid veendumaks, et oleme omandanud piisavalt auditi tõendusmaterjali, et avaldada arvamust Kontserni raamatupidamise aruande kui terviku kohta.

Peamine auditi teema oli klientidele antud laenude väärtuse langus.

Oma auditi kujundamisel määrasime me olulisuse ja hindasime olulise väärkajastamise riske konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes. Erilist tähelepanu pöörasime valdkondadele, kus juhatuse on kasutanud subjektiivseid hinnanguid, näiteks oluliste raamatupidamislike hinnangute puhul, mis tuginesid eeldustele ja tulevikusündmustele, mis on oma olemuselt ebakindlad. Nagu kõikides oma auditites, tegelesime riskiga, et juhtkond eirab sisekontrollisüsteemi, hinnates muu hulgas seda, kas on asjaolusid, mis viitavad pettusest tuleneda võivale olulise väärkajastamise riskile.

Olulisus

Meie auditi ulatust mõjutas meie poolt määratud olulisus. Auditi eesmärgiks on omandada põhjendatud kindlustunne selle kohta, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast. Neid loetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Tuginedes oma professionaalsele hinnangule määrasime olulisusele, sealhulgas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku olulisusele, teatud numbrilised piirmäärad, mis on toodud alljärgnevas tabelis. Need numbrilised piirmäärad koos kvalitatiivsete kaalutlustega aitasid meil määrata meie auditi ulatust ja meie auditiprotseduuride olemust, ajastust ja mahtu ning hinnata väärkajastamiste mõju raamatupidamise aastaaruandele kui tervikule nii eraldiseisvalt kui summeerituna.

Kontserni auditi olulisus	6,9 miljonit eurot
Kuidas me selle määrasime	5% konsolideeritud kasumist enne tulumaksu, mida on korrigeeritud oluliste ühekordsete kuludega.
Rakendatud olulisuse kriteeriumi põhjendus	Arvutasime olulisuse lähtudes konsolideeritud kasumist enne maksustamist, kuna see on meie hinnangul peamiseks Kontserni tulemuslikkuse hindamise mõõdikuks nii juhatuse kui nõukogu jaoks. Korrigeerisime tulumaksueelset kasumit, kuna 2020. aastal tehti olulisi erakorralisi kulusid, mis ei moodusta osa kontserni regulaarsest äritegevusest.

Peamised auditi teemad

Peamised auditi teemad on valdkonnad, mis olid meie professionaalse hinnangu kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditis kõige olulisemad. Neid valdkondi käsitleti konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditeerimise ja sellele arvamuse avaldamise kontekstis ning me ei avalda nende valdkondade kohta eraldi arvamust.

Peamine auditi teema	Kuidas me tegelesime peamise auditi teemaga oma auditis
<i>Klientidele antud laenude väärtuse langus (detailsem informatsioon on toodud lisas 1 „Olulised arvestuspõhimõtted“, lisas 2 „Olulised raamatupidamisarvestuslikud otsused ja hinnangud“, lisas 5 „Üldised riskijuhtimispõhimõtted“ ja lisas 14 „Laenukl klientidele“).</i> Seisuga 31. detsember 2020 moodustas klientidele antud laenude neto bilansiline maksumus kokku 9 431 miljonit eurot, mis sisaldas nende väärtuse langusest tulenevat allahindlust summas 137 miljonit eurot. 2020. aastal kajastas Kontsern klientidele antud laenude väärtuse languse kulu summas 14,5 miljonit eurot. Keskendusime sellele valdkonnale, kuna juhtkond kasutab eeldatavate krediitkahjumite (ECL) kajastamise ajastuse ja allahindluse summade hindamisel subjektiivsete sisenditega kompleksseid mudeleid. Peamised valdkonnad, mis vajavad olulisi juhtkonnapoolseid hinnanguid ja modelleerimist sisaldavad: krediidiriski olulise suurenemise kriteeriumite hindamine ja laenude klassifitseerimine faasi 1, 2 või 3;	Hindasime, kas Kontserni arvestuspõhimõtted ja rakendatud metodoloogia klientidele antud laenude väärtuse languse arvutamise osas on kooskõlas IFRS 9 nõuetega. Hindasime ECL arvestuse alusandmete ja arvutustega seotud peamiste kontrollimehhanismide ülesehitust ja tõhusust, sealhulgas: - üldised kontrollid asjakohaste IT süsteemide üle; - laenude saldodega ja võlgnevuses oldud päevade infoga seotud IT süsteemide rakenduslikud kontrollid; - faaside automaatne määramine; - ECL automaatsed kalkulatsioonid faaside 1 ja 2 puhul; - ECL automaatsed kalkulatsioonid faasi 3 kollektiivselt hinnatud väheoluliste saldode puhul; - klientide krediitdireitingute üle vaatamine ja kinnitamine; - tagatiste väärtuste üle vaatamine ja uuendamine; - klientide regulaarsed ülevaatused;

- ECL arvutamise mudelite koostamisel kasutatud raamatupidamislike tõlgenduste ja modelleerimise eelduste hindamine;
- ECL mudelis kasutatavate olulisemate parameetrite modelleerimine ja arvutamine, sealhulgas maksejõuetuse tõenäosus (PD), kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) ja laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD);
- makromajanduslike indikaatorite valik ja tulevikku vaatava informatsiooni kaasamine ECL mudelisse;
- eelpool nimetatud indikaatorite usaldusväärne prognoosimine tulevikuperioodideks kolme erineva stsenaariumi puhuks (baas-, positiivne ja negatiivne stsenaarium) ning erinevate stsenaariumite tõenäosuste hindamine;
- ECL-i prognoosimine baas- ja riskistsenaariumi puhul faas 3 individuaalselt hinnatavatele laenudele ja nende stsenaariumite tõenäosuste hindamine; ja
- juhtkonna poolt märkimisväärsete hinnangute rakendamine täiendava allahindluse määramisel (näiteks ECL mudeli poolt kalkuleeritud tulemuste kohandamised, arvestades ECL mudeli sisemisi piiranguid ja/ või arenguid trendides).
- individuaalselt oluliste laenude laenukahjumite arvestus ja üle vaatamine (faas 3).

Viisime läbi detailsed auditi protseduurid testimaks järgmisi valdkondi:

- ECL arvutussüsteemis kasutatud alusandmete täielikkuse ja korrektsuse testimine;
- ECL arvutussüsteemides kasutatavate oluliste sisendite vastavus IFRS 9 metodoloogiale;
- laenude faasidesse määramisel kasutatud alusandmete korrektsus ja täielikkus (sealhulgas olulise krediidiriski suurenemise kriteeriumite ning kohustuse täitmata jätmise definitsiooni korrektne rakendamine);
- äriklientidest laenusaaajatele sisemiste krediidireitingute määramine, mis on sisendiks nende laenude ECL mudelis;
- tagatiste ja nende väärtuste kohta sisalduva informatsiooni korrektsus laenusüsteemis, mida kasutatakse sisendina ECL mudelites; ja
- faas 3 laenude nimekirja täielikkus ja nende ECL arvutamine.

Hindasime oluliste ECL mudeli sisenditeks olevate juhtkonnapiirangute eelduste mõistlikkust, nagu näiteks erinevate stsenaariumite osakaalud, hinnangud äriklientide laenude hetke PD osas, oluliste makromajanduslike prognooside ning erinevate stsenaariumite kordajate osas.

Lisaks oleme hinnanud 31. detsembri 2020 seisuga juhtkonna hinnangu alusel moodustatud täiendava allahindluse usaldusväärsust ja mõistlikkust.

Kuidas me kujundasime oma auditi ulatuse

Kujundasime oma auditi ulatuse eesmärgiga teha piisavalt tööd, võimaldamaks meil avaldada arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta, võttes arvesse Kontserni struktuuri, raamatupidamisprotsesse ja kontrollprotseduure, ning tööstusharu, milles Kontsern tegutseb.

Kontserni kuuluvad mitmed Eestis, Lätis ja Leedus tegutsevad ettevõtted (vaata täiendavat informatsiooni Kontserni struktuuri kohta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisast 1). Vastavalt meie riski ja olulisuse hinnangutele määrasime kindlaks, milliseid ettevõtteid on vaja auditeerida täies mahus, võttes arvesse iga ettevõtte suurusest tulenevat suhtelist mõju Kontsernile ning seda, kuidas on kaetud kõik olulised konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kirjed. PwC Eesti või teised PwC võrgustikku kuuluvad firmad, tuginedes meie poolt antud instruktsioonidele, viisid läbi täismahus auditi Kontserni üksuste osas, mis katsid enamuse konsolideeritud tuludest ja varadest.

Seal, kus töö oli teostatud komponendi audiitorite poolt, hindasime, millises mahus on vajalik meie osalemine nende ettevõtete auditites veendumaks piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali olemasolus, et avaldada arvamust Kontserni raamatupidamise aastaaruande kohta tervikuna. Kontserni tasandil auditeerisime ka konsolideerimise protsessi ja viisime läbi valitud auditi protseduurid ülejäänud saldodele veendumaks, et saime piisavalt auditi tõendusmaterjali, et avaldada arvamust Kontserni raamatupidamise aastaaruande kohta tervikuna.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab aastaaruannet, mis sisaldab kontaktandmeid, tegevjuhi pöördumist ja tegevusaruannet (kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi konsolideeritud raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Kontserni jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Kontserni likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Kontserni finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Kontserni sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Kontserni jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Kontserni tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis;
- hangime piisava asjakohase tõendusmaterjali Kontserni kuuluvate majandusüksuste või äritegevuste finantsinformatsiooni kohta, avaldamaks arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta. Me vastutame Kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest ja oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Kontserni valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Samuti kinnitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanoodeid ning edastame neile info kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlust meie sõltumatuse riivamise kohta, ja vajadusel ohtude kõrvaldamiseks rakendatud meetmete või kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, edastatud auditiga seotud teemade seast valime välja need teemad, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kontekstis kõige olulisemad ja on seega peamised auditi teemad. Me kirjeldame neid teemasid audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud antud teema kohta infot avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et antud teema kohta ei peaks meie aruandes infot esitama, kuna võib põhjendatult eeldada, et antud info esitamisega kaasnevad kahjulikud tagajärjed ületavad avaliku huvi rahuldamisest saadava kasu.

Aruanne muude seadustest ja regulatsioonidest tulenevate nõuete kohta

Audiitoriks määramine ja audiitorteenuse osutamise periood

Meid määrati esmakordselt Luminor Bank AS-i audiitoriks 31. mail 2018, 31. detsembril 2018 lõppenud majandusaasta suhtes ja meie audiitorteenuse katkematu osutamise periood Luminor Bank AS-ile on kokku 3 aastat. Vastavalt Eesti Vabariigi audiitortegevuse seadusele ja Euroopa Liidu määrusele 537/2014 on võimalik meie volitusi Luminor Bank AS-i audiitorina pikendada kuni 31. detsembril 2027 lõppeva majandusaastani ning peale uute pakkumiskonkursside korraldamist veel kuni 31. detsembril 2037 lõppeva majandusaastani.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ago Vilu'.

Ago Vilu
Vastutav vandeaudiitor, litsents nr 325

9. märts 2021
Tallinn, Eesti

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Kooskõlas auditeeritud finantstulemustega soovib juhatus aktsionäride korralisele üldkoosolekule Luminori 2020 puhaskasum summas 33 111 tuhat eurot ja eelmiste majandusaastate jaotamata kasum summas 181 999 tuhat eurot, s.t kokku 215 110 tuhat eurot, jaotada järgmiselt:

Majandusaasta 2020 kasum	33 111 tuhat eurot
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	181 999 tuhat eurot
Jaotamata kasum kokku	215 110 tuhat eurot
Kohustusliku reservi	786 tuhat eurot
Makstakse välja dividendidena	1 000 tuhat eurot
Jaotamata kasumi jääk	213 324 tuhat eurot

JUHATUSE ALLKIRJAD 2020. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Ettevõtte juhatus on 2020. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande heaks kiitnud.

Juhatus koostatud aastaaruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest. Ettevõtte nõukogu on aastaaruande läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud

09. märtsil 2021

Peter Bosek

Juhatusesimees

Kerli Gabrilovica

Juhatuseliige

Andrius Načajus

Juhatuseliige

Georg Jürgen Kaltenbrunner

Juhatuseliige

Kristina Siimar

Juhatuseliige

Ilja Sovetov

Juhatuseliige

KONTAKTANDMED

Luminor Bank AS

Aadress:	Liivalaia 45, 10145 Tallinn, Estonia
Registreeritud riik:	Eesti Vabariik
Põhitegevus:	Krediidiasutus
Registrikood:	11315936
Telefon:	+372 628 3300
SWIFT/BIC:	RIK0EE22
Koduleht:	www.luminor.ee
E-mail:	info@luminor.ee
Investorite suhted:	ir@luminorgroup.com
Bilansikuupäev:	31. detsember 2020
Aruandeperiood:	1.01.2020 – 31.12.2020
Aruande valuuta:	Euro

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Krediidiasutused (pangad)	64191	333739000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6283300
Faks	+372 6283201
E-posti aadress	info@luminor.ee
Veebilehe aadress	www.luminor.ee